Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Ministerstwo nauki i szkolnictwa wyższego Rzeczypospolitej Polskiej

UNIWERSYTET WARMIŃSKO
MAZURSKI W OLSZTYNIE
Wydział Geodezji, Inżynierii Przestrzennej i Budownictwa

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske

SVEUČILIŠTE SJEVER
IN VARAŽDIN

МАТЕРІАЛИ

ЮВІЛЕЙНОЇ
XX міжнародної
науково-методичної конференції

«УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ»

ЧАСТИНА 1

23-24 КВІТНЯ 2015р.

ПРИСВЯЧЕНА
85-річчю

Одеської державної академії
будівництва та архітектури

ОДЕСА – 2015

ББК 74.58(4Укр) я 431
М 341
УДК 338 (063)

У збірнику наведені матеріали, які докладалися на XX Міжнародній науково-методичній конференції «Управління якістю підготовки фахівців» (м.Одеса, 23-24 квітня 2015р.), висвітлюються: результати науково-методичної роботи ОДАБА й інших ВНЗ та організацій України, Польші, Хорватії, Ізраїлю, Молдови, Придністров'я з питань актуальної проблематики вищої освіти; імплементації законодавства про вищу освіту; наукових досліджень при підготовці фахівців; методичного забезпечення та організації навчального процесу; впровадження нових інформаційних технологій навчання тощо.

Редакційна колегія:
А.В. Ковров, к.т.н., професор – *голова*
І.В. Барабаш, д.т.н. професор - *заступник голови*
О.В. Новський, к.т.н., пр.-професор
О.Ю. Гілодо, к.т.н., доцент
Д.О. Голубова, к.т.н., доцент

Н.М. Хмизнікова, відповідальний секретар

Відповідальний за випуск - д. т. н., професор ***І.В. Барабаш***

Рекомендовано до друку
Методичною Радою ОДАБА
(Протокол № 6 від 19 березня 2015р.)

Тези доповідей надруковано в авторській редакції. Автори матеріалів несуть відповідальність за вірогідність наведених відомостей, точність даних за цитованою літературою та за використання даних, що не підлягають відкритій публікації.

©Одеська державна академія будівництва та архітектури, 2015

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

РОЗВІТОК ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ В ГАЛУЗІ БУДІВНИЦТВО

Аксьонова І.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Розвиток інженерної освіти в галузі будівництво має важливе значення для підготовки фахівців проектування та експлуатації систем теплогазопостачання, водопостачання та водовідведення, підготовлених для оцінки обладнання цих систем, для впровадження новітніх технологій захисту повітря та водних об'єктів та інші напрямки інженерії будівництва. Розробка навчальних планів та програм цієї спеціальності повинно суттєво відрізняться від будівельних. При цьому максимально використовувати той досвід інженерної освіти, що має академія та її викладачі при існуючій необхідності повернути привабливість інженерної освіти в нашому ВУЗі. При наявності двох галузей будівництво та інженерія виникає можливість комплектувати рентабельні академгрупи, оптимізувати профорієнтаційну роботу, а головне забезпечити якісну підготовку фахівців. Орієнтування на спеціалізацію необхідно проводити не з першого курсу, а з третього або з четвертого семестру навчання. Причому на першому курсі такі дисципліни як «Загальна хімія» та «Екологія» необхідно розширити до двох семестрів навчання, на даний час обмеження об'єму цих дисциплін суттєво впливає на якість підготовки фахівців надалі. Необхідно переглянути об'єм ряду таких загально технічних дисциплін як «Теоретична механіка», «Опір матеріалів» та орієнтувати на їх достатній рівень при цьому об'єм дисциплін, таких як «Гідравліка»,«Гідродинаміка», «Аеродинаміка», «Масообмін», «Фізико-хімічні методи дослідження» необхідно збільшити та посилити фундаментально. Теж стосується спеціалізації ГМ, ГБ, ВБК, МБГ та інших, що не є суцільно будівельними, а інженерно-будівельними, це змінює загальний акцент та підхід до надання послуги вищої освіти в академії.

Розвиток спеціальностей будівельна інженерія на даний час є актуальним та доцільним при нестачі висококваліфікованих спеціалістів на ринку праці України та в загалом у світі. Конкурентоздатність при явної доступності інженерної освіти в загалом стрімко знижується на фоні явного дефіциту висококваліфікованих кадрів, це пов'язано з рівнем середньої та середньотехнічної освіти з малою наявністю політехнічних інженерних ліцеїв, які можуть бути базовими для подальшого навчання в академії та елементом суспільних освітньо-виробничих кластерів.

Одиницею такого кластеру є створення бізнес - інкубаторів для школярів та студентів розробки наукових робіт малої академії, участі їх в технічних олімпіадах та містких та регіональних конкурсах, професійних тренінгів,

презентацій з подальшою розробкою та реалізацією галузевих наукових та комерційних міні-проектів на базі академії та таке інше.

Створення такого кластеру оптимізує рух потрібної інформації одного елементу кластеру до іншого, дозволить швидко визначити наявність та необхідну кількість потрібних фахівців згідно їх професійних та творчих інтересів для участі в соціальних, наукових, технічних програмах та проектах, різних рівнів. Створення бази наукових, творчих та соціальних інтересів учасників кластеру сформує відповідний запит на реалізацію внутрішніх та зовнішніх проектів та програм різного рівня, визначить дефіцит та префіціт інтересів на першому етапі формування кластеру, збалансує та оптимізує їх на подальших етапах розвитку.

Для реалізації програми розвитку інженерної освіти в галузі будівництва по перше необхідно реалізувати максимально програми розвитку академії: створити внутрішній кластер с базою наукових, творчих та соціальних інтересів учасників та умов обміну та руху інформації сформувати запит реалізацію проектів та програм: наукових, технічних, навчальних, методичних, комерційних, профорієнтаційних та інших. Рівень програм та проектів визначати на конкурсній основі відбору ефективних проектів та програм для їх подальшої реалізації. Визначення дефіциту та префіціту інтересів для реалізації програм та проектів виявить внутрішній потенціал кластеру для зовнішнього розвитку.

Розвиток інженерної освіти в галузі будівництво передбачає наявність аналітико – технічної бази для наукових досліджень, спеціальних експертиз, створення пілотних установок та т.п. Необхідна детальна інформація про потужність, потенціал, потреби лабораторно-технічної бази та проекти, програми розвитку її інвестиційної привабливості.

Важливим для реалізації кластеру є інформація про рівень кадрового потенціалу спеціалістів учасників кластеру їх індивідуальний науковий, методичний, практичний та соціально-активний потенціал, потреби, плани проекти та програми, щодо реалізації їх створенням та розвитком кластеру.

В Україні створення соціальних, виробничих, комерційних, освітніх кластерів в даний час знаходиться на початковому рівні, але в фазі досить великої активності. Є передумови створення кластеру університетської освіти, існує досвід роботи одеського кластеру асоціації міст України та міжнародний досвід комерційно-виробничих кластерів.

Впровадження ідеї освітньо - виробничого кластеру для розвитку інженерної освіти в галузі будівництво в академії відкриє перспективи потужного розвитку та можливості більш ефективної реалізації проектів, програм різного рівня.

НЕКОТОРЫЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ГУМАНИТАРНОЙ СОСТАВЛЯЮЩЕЙ ОБРАЗОВАНИЯ

Антонюк С.А. *(Одесская Национальная Морская Академия, г.Одесса, Украина)*

Наряду с другими, сегодня важным является вопрос о том, насколько методические ориентиры преподавателей вузов соответствуют действительным требованиям экономики и рынка, где актуальны не только знания, но и , что особенно важно, компетенция специалиста и менеджера.

Это значит, что в образовании следует различать две основные составляющие – технологическую и гуманитарную и проводить между ними четкую границу.

Технологическая составляющая образования направлена на то, чтобы сформировать навыки для решения конкретной задачи - она предметна и утилитарна. Гуманитарная составляющая - направлено на то, чтобы научить понимать и реагировать на знания и процессы в целом, действуя в критической и сознательной манере. Гуманитарная составляющая это скорее долгосрочное развитие личности. А вообще, технологическое и гуманитарное в образовании соотносятся друг с другом как "делать" и "быть". Технологическое дает профессию, гуманитарное – мировоззрение.

Следует учитывать, что если гуманитарная подготовка есть часть системы образования, то она должна дать студентам ресурсы, которые пригодились бы им на разнообразном и подвижном сегодня рынке труда и в будущем как некий запас прочности и прогностики.

В эпоху глобализации вузы должны ориентироваться не только на ту повестку дня, которую задают национальные правительства или национальные профессиональные сообщества, но в первую очередь на международные академические сообщества. Вузы должны вносить свой вклад в обсуждение проблем, поднимаемых в других вузах по принципу кластера. Ведь их задача состоит в том, чтобы создавать вызовы для существующей реальности в виде более совершенных перспектив. В глазах текущих носителей политической власти вузы, в своей устремленности в будущее, должны выглядеть, по крайней мере, опасными институциями.

Представление о гуманитарной составляющей образования как о простой передаче знаний давно продемонстрировало свою полную несостоятельность. Система общественных отношений теперь развивается так быстро, что превращается из иерархичной системы, которой её пытались представить раньше, в хаос, в котором конфликтующие элементы определяют развитие

общественных отношений в совершенно различных направлениях и по правилам синергетики. В этих обстоятельствах суть гуманитарного образования состоит не в передаче знаний, а в привитии этических и ценностных ориентиров, которые составляют понятие "профессионализм". К навыкам и ценностям профессионализма, фундаментальным для становления специалиста можно отнести следующие:

навыки – умение решать проблемы, социальный анализ проблемы и социальная аргументация, умение работать с фактами, устные и письменные коммуникации, консультирование, переговоры, организация и управление работой персонала, разрешение этических проблем;

ценности – компетентное представительство как ответственность перед клиентом; ответственность перед профессией – её поддержка и развитие; ответственность перед правовой системой – стремление содействовать справедливости, честности и нравственности; ответственность перед собой – собственное профессиональное саморазвитие.

Идея компетентности определяется как способность применять знания, умения и навыки и успешно действовать на основе практического опыта при решении задач общего рода, а также в определенной широкой социальной области. Компетенция – базовое качество индивидуума, включающее в себя совокупность взаимосвязанных качеств личности, необходимых для качественно – продуктивной деятельности.

В высшей школе на первом месте идет организация способствующего обучению опыта, и только на втором месте компетенции, на что следует обратить внимание.

Наиболее важная функция аттестаций (зачетов, экзаменов) состоит в том, чтобы студенты могли сами оценить свою производительность и вовлечься в планирование своего будущего.

Это требует обучения профессиональной этике, которая является сегодня важнейшим измерением гуманитарного образования. Курс этики должен знакомить студентов с моральными проблемами, возникающими на практике, давая понять, какие цели стоят перед специалистом и областью его деятельности. Специалист – не просто технический работник и не орудие в чьей-то борьбе. Он является носителем своей собственной ответственности за деятельность на благо общества.

Именно отказываясь от восприятия гуманитарной составляющей образования в качестве передачи знаний, этика начинает восприниматься не как некая надстройка над знаниями специалиста, а как важнейшая и органичная часть его обучения.

РЕАЛЬНЕ КУРСОВЕ ТА ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТІВ

Барабаш І.В., Чабаненко П.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Закріплення знань студентів з раніше вивчених дисциплін, вміння користуватися довідковою, технічною літературою, засобами обчислювальної техніки, на нашу думку, визначають мету курсового та дипломного проектування. Потенціал професорсько-викладацького складу кафедри «Міське будівництво і господарство» ОДАБА дозволяє виконувати на високому рівні реальні курсові та дипломні проекти, за замовленням департаменту міського господарства Одеської міської ради. Починаючи з третього курсу студенти орієнтовані на проходження виробничої та переддипломної практик в проектних і виробничих організаціях департаменту, що дозволяє використовувати знання і досвід висококваліфікованих спеціалістів цих підприємств. Сприяє успішному реальному проектуванню також міжнародна науково-практична конференція «Енергоефективні технології в міському будівництві та господарстві», яка щорічно проводиться на базі кафедри МБГ. Великий інтерес в студентській сфері викликала дискусія фахівців міського господарства і будівельних фірм на семінарі «Міжнародний досвід забезпечення енергоефективності через впровадження менеджменту, відповідного міжнародним стандартам». Значний вклад в розвиток реального курсового та дипломного проектування студентів сприяє щорічна всеукраїнська олімпіада зі спеціальності «Міське будівництво і господарство». На її базі проводиться також огляд-конкурс кращих курсових і дипломних проектів. В огляді-конкурсі беруть участь вищі навчальні заклади України, які ведуть підготовку фахівців і магістрів за спеціальністю МБГ. Все це сприяє тому, що наші випускники, ще будучи студентами, перебувають у тому інтелектуальному і професійному колі, яке сприяє розвитку в них вміння працювати з сучасними інноваційними технологіями у сфері житлово-комунального господарства,ставити задачі та вирішувати їх за допомогою реального курсового та дипломного проектування.

ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОПРЕДЕЛЕНИЯ РЕЙТИНГА СТУДЕНТОВ И АКАДЕМИЧЕСКИХ ГРУПП В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ

Бажора Ю.И., Гончарук С.Ф., Гончарук Л.В. *(Одесский национальный медицинский университет, г.Одесса, Украина)*

Усиление автономии высших учебных заведений Украины и увеличение полномочий ученых советов и студенческого самоуправления расширяет возможности разнообразного стимулирования студентов и студенческих групп к учебе. При этом возрастает актуальность полноценной оценки успеваемости студента за конкретный период обучения (по итогам семестра, учебного года или за весь период обучения), а не только по отдельным учебным дисциплинам. Важно также определять рейтинг академических групп, чтобы студент мог сравнить свой индивидуальный рейтинг (ИР) не только с ИР студентов всего курса, но и своей академической группы.

Наиболее оптимально оценивать успеваемость студента путем сравнения ИР студента и его однокурсников, как это практикуется в большинстве университетов мира. Однако рейтинг студентов в данных университетах обычно определяют в конце обучения, когда студенты успешно закончили изучение всех дисциплин, предусмотренных учебным планом. Студент, имеющий академическую задолженность по отдельным дисциплинам, в большинстве случаев допускается к обучению на последующих семестрах либо курсах. В Украине не допускается перевод студента на следующий семестр или старший курс при наличии академической задолженности даже по одной дисциплине, что дает возможность рассчитать ИР каждого студента на курсе по итогам семестра или учебного года. Рейтинг академических групп в университетах наиболее экономически развитых стран мира не рассчитывается, в связи преимущественной индивидуализацией подготовки специалистов, а коллективная составляющая проявляется в основном в виде обучающих психологических дисциплин/циклов с тематикой: «работа в команде».

В тоже время возникает проблема наиболее объективного метода расчета ИР студента и академической группы. Анализ результатов нескольких вариантов расчета ИР студентов Одесского национального медицинского университета показал, что наиболее объективно ИР каждого студента определять по данным абсолютного ранжирования путем вычисления среднеарифметического суммы итоговых оценок по учебным дисциплинам, которые изучались на предыдущем курсе/семестре. Рейтинг академической группы наиболее оптимально определять путем вычисления среднеарифметического значения суммы

итоговых оценок по учебным дисциплинам всех студентов группы. При наличии электронной базы данных успеваемости студентов университета необходимые вычисления производятся автоматически компьютерной программой.

Определение ИР студента и рейтинга академических групп на курсе позволяет:

- объективно оценить успеваемость студента и его ИР среди студентов курса и группы (относительно среднего рейтинга по группе);
- внести в учебный процесс элементы соревнования, что имеет значение для самооценки студента и академической группы;
- объективизировать определение лучших студентов на курсе для активного привлечения их к работе студенческих научных обществ с последующим продолжением обучения в аспирантуре (магистратуре, клинической ординатуре);
- облегчить формирование «групп риска» из отстающих студентов для целенаправленной работы по повышению их успеваемости;
- оценить оптимальность состава академической группы и психологический климат в коллективе;
- косвенно оценить особенности преподавания на отдельных кафедрах (в случаях существенного расхождения общего рейтинга академической группы и результатов текущей успеваемости);
- использовать его в качестве критерия для поощрения (морального и материального) лучших студентов и академических групп.

Результаты определения ИР студента и рейтинга групп в течение нескольких лет регулярно вывешиваются на доске объявлений в деканатах в начале каждого семестра/учебного года и вызывают значительный интерес у студентов и их родителей.

При этом определение ИР студента и рейтинга академических групп проводится в динамике в сравнении с предыдущими данными, что позволяет своевременно отслеживать изменение уровня успеваемости студента и академической группы на фоне других студентов и академических групп.

В настоящее время ИР выпускников университета учитывается при проведении распределения по государственному заказу. В перспективе планируется данные расчета ИР студентов и академических групп размещать на отдельной странице официального сайта университета, доступ к которой смогут получить студенты (а также их родители), согласно индивидуальному коду, используемого ими для посещения университетской электронной студенческой библиотеки.

ПОДГОТОВКА АРХИТЕКТОРОВ - ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО ОПТИМИЗАЦИИ ПРОЦЕССА

Бельская Н.К. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Высшее образования в Украине в настоящее время находится в процессе реформ, обусловленных интеграцией в мировое образовательное пространство и структуризацией системы высшего образования Украины. В это же время, достижения научно-технической и технологической революции, новации в экономике и общественном сознании стремительно меняют привычный предметный и понятийный мир, опережая возможности институциональных адаптаций. Процесс преобразований предоставляет платформу для выработки новых стратегий деятельности, отвечающих общественным запросам.

Сочетание в подготовке архитекторов технического образования с развитием творческого потенциала характеризуется повышенным объёмом как получаемой информации, так и трудозатрат. Современная подготовка архитектора, базируясь на выработанных ранее основополагающих принципах методики, учитывает и актуальные общественные вызовы и технические достижения.

Использование в курсовом и дипломном проектировании расширенного типологического ряда многофункциональных объектов и применяемых эффектных конструктивных решений, новые выразительные возможности в оформлении проектов, предоставляемые непрерывно совершенствующейся компьютерной техникой, вызывают изменения в учебной и методической работе, в программы курсов вводятся как новые темы, так и новые учебные предметы и специальные курсы. В связи с чем изменился общий объём реальной учебной нагрузки и пропорций её распределения и накопился значительный объём актуальных методических наработок. Потребность в структурировании становится заметна в процессе работы со студентами по курсу «архитектурное проектирование», который обеспечивает профессиональное образование и включает в себя знания и навыки, полученные по совокупности пройденных дисциплин.

Представляется целесообразной «ревизия» схем подготовки с внимательным учётом баланса трудозатрат учащихся и тщательно выверенной последовательностью подключения предметов и заданий. Интересно привлечение новых методик, в том числе несправедливо забытых, таких как система творческих мастерских, с привлечением опыта ведущих мировых архитектурных школ, возможно с созданием экспериментальных групп.

ФОРМИРОВАНИЕ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ-МЕДИКОВ

Бермас Л.И., Нестреляй А.В. *(Одесский национальный медицинский университет, г.Одесса, Украина)*

Проблема формирования профессиональной коммуникативной компетенции студентов-медиков является очень актуальной и требует детального изучения и широкого внедрения в практику. Профессиональная компетенция – это определенные знания, опыт личности в пределах профессиональной деятельности. Она формируется во время учебы, а также в процессе непрерывного самообразования, на практике происходит постоянный поиск новых знаний, методов и приемов обучения, апробация современных технологий, развитие творческого потенциала. Огромную роль в этом играет знание иностранного языка. Знакомство с иностранными научными статьями, современными методами лечения и диагностики, разработке и применении новых лекарственных препаратов способствует повышению уровня профессиональности современного врача.

Перед преподавателем стоит задача – сформировать навыки воспроизведения студентами оригинального медицинского текста и заложить основание для образования в языковом потенциале студентами дидактичного дискурса – специфической для профессии врача ситуации. Все упражнения, все задания должны быть коммуникативно ориентированными. Студент должен научиться передавать содержание текста, отвечать на вопросы, высказывать свое мнение о полученной информации. Целесообразно проводить ролевые игры по пройденным темам. Дискуссия представляет собой одну из форм организации спора, то есть словесного соревнования. Это обмен мыслями относительно какого-нибудь предмета с целью достижения согласия во мнениях на этот предмет. Обязательным условием дискуссии есть присутствие какого-нибудь спорного вопроса. Для успешного проведения дискуссии участники должны владеть знаниями о данном предмете обсуждения, иметь собственное мнение по этому поводу. Суть коммуникативных заданий в том, чтобы стимулировать студентов к решению новых задач общения с помощью языковых средств.

Методика преподавания иностранных языков требует разнообразия и обновления, т.е. привлечения разных методов с целью развития языковых коммуникативных навыков студентов. Языковая направленность и ситуативность формируют определение коммуникативного подхода и являются в том же время его принципами. Реализации принципов коммуникативного подхода способствует атмосфера коллективного общения, сотрудничество.

НЕОБХОДИМОСТЬ ИЗУЧЕНИЯ БЖД В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

Беспалова А.В., Романюк В.П., Кныш А.И., Дашковская О.П. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса,Украина)*

Проблема безопасности жизнедеятельности человека и всего общества в современных условиях приобрела особенную остроту и актуальность. События, которые происходят в нашей стране в последнее время, вызывают глубокие изменения во всех сферах общественной жизни.

В условиях ведения антитеррористических (а по сути военных) действий наступает угроза гуманитарной катастрофы, возникают опасные ситуации социального характера, которые при низком уровне знаний и отсутствии навыков правильного поведения пагубно отражаются не только на состоянии здоровья, но и жизни людей.

В связи с этим растет роль и ответственность системы образования за подготовку молодежи по вопросам, которые принадлежат к отрасли безопасности жизнедеятельности, выработки у них навыков безопасного поведения.

Проблема сохранения жизни и здоровья нации на сегодня очень серьезна и актуальна.

Большинство молодых людей относятся к сохранению жизни и здоровья легкомысленно, потому заданием именно преподавателей ВУЗов является формирование у подрастающего поколения безопасного мышления и сознательного безопасною поведения, от чего будет зависеть их здоровая и счастливая жизнь, а также спокойствие и безопасность окружающих их людей

В современных условиях во время ведения военных действий очень ярко проявляется легкомысленность и беспечность молодых людей при обсуждении проблем безопасного поведения при различных угрозах террористического характера, поведения при возникновении социальных и национальных конфликтов.

К сожалению, тенденция к полной ликвидации дисциплин БДЖ, ГЗ, Охрана труда может привести к значительному снижению мировозренческого характера молодого поколения, снизить внутреннюю культуру и максимизировать негативные последствия технического прогресса, социальной и государственной нестабильности, к воздействию которых люди потеряли способность адаптироваться. Последствия таких действий с точки зрения сохранения нашего генофонда трудно даже представить в полном объеме.

ЛЕКЦІЯ ЯК СКЛАДОВА ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ВНЗ

Біляковська О.О., Горук Н.М. *(Львівський національний університет ім. Івана Франка, м.Львів, Україна),*

Лекція у вищій школі модифікується відносно змісту та форми проведення, що обумовлено новими потребами, вимогами і можливостями інформаційного суспільства й інноваційними процесами, які відбуваються у сучасному освітньому просторі. Для формування знань необхідна інтенсивна мисленнєва діяльність суб'єктів навчання з критичним осмисленням, переробкою, систематизацією матеріалу, встановлення взаємозв'язків із наявною інформацією. Водночас багато студентів залишаються у своєму інтелектуальному розвитку на рівні пасивного відтворення некритично засвоєних знань, не вміють висловлювати власну думку з певної проблеми, проводити порівняльний аналіз альтернативних ідей, робити логічні висновки. Саме тому, актуалізується питання оптимізації викладання, зокрема в контексті формування компетенцій студентів на лекційних заняттях.

Вважаємо за доцільне розглянути технологію «читання» лекції в інноваційному освітньому середовищі ВНЗ, яка передбачає підготовку лектором з кожної теми системи інтелектуальних питань і завдань. Такі завдання сприяють розвитку мисленнєвих операцій, формуванню навиків критичного і творчого мислення у процесі засвоєння прийомів візуалізації, комбінування ідей тощо. На початку лекційного заняття (актуалізації знань) пропонуємо студентам завдання: а) скласти простий кластер для ключового поняття у вигляді графічного представлення його змістових характеристик, що відображають дане поняття та розкривають його зміст через слова-асоціації, які виникають у процесі пізнання. Це допомагає студентам самостійно сформулювати визначення, трактувати нові терміни; б) написати декілька варіантів відповідей на проблемне питання. Для генерування ідей використовуємо метод «мозкового штурму». У процесі викладу нового навчального матеріалу, коли проходить осмислення його студентами, можна запропонувати завдання, які сприятимуть критичному перетворенню навчальної інформації: а) створити складний кластер – систематизований набір понять, термінів, записаних у вигляді ієрархічного грона, що дає наочне представлення предмета вивчення; б) скласти денотатний граф для ключового поняття: з тексту виділяються і графічно оформлюються суттєві ознаки даного поняття. Це дає можливість студентам скласти системне бачення предмета,

тобто розглянути його у різних аспектах (структура, функції, динаміка, методи та ін.); в) заповнити таблицю: порівняльну концептуальну таблицю для аналізу явищ, різних наукових теорій і оцінити їх за самостійно визначеними критеріями або узагальнюючу таблицю для систематизації знань; г) самостійно сформулювати висновки з деяких питань чи усієї теми лекції; д) графічно оформити зміст лекції чи її частини у вигляді структурно-логічної схеми, яка відображає зв'язки між об'єктами та явищами. При цьому використовується дві основні форми узагальнення: від загального до часткового (дедуктивний граф) і від часткового до загального (індуктивний граф).

Зазвичай, використовуючи таку технологію «читання» лекції, викладач на першому лекційному занятті затрачає час на роз'яснення студентам нових прийомів переробки та графічного оформлення навчальної інформації. На наступних лекціях студенти успішно виконують завдання як індивідуально, так і у парах чи групах. У процесі виконання студентами самостійної роботи, викладач може провести вибірковий контроль, а також організувати спільне обговорення проблеми. Водночас зауважимо, що така технологія проведення лекції має певні недоліки. Складно реалізувати даний підхід в умовах роботи з великим потоком студентів (80–100). Викладачеві слід враховувати «фактор психологічної інертності», психологічних лінощів студентів, які звикли пасивно сприймати навчальний матеріал і економити власні сили. Включення у лекційний матеріал виконання інтелектуальних завдань вимагає збільшення часу на вивчення теми, або ж скорочення обсягу лекційного матеріалу. Також доводиться враховувати специфіку різних навчальних дисциплін. Проте, переваг у такої лекції значно більше, ніж недоліків. Систематичне використання інтелектуальних завдань на лекції змушує студентів осмислено сприймати навчальну інформацію, ставити питання, постійно включатися у діалог із викладачем. Окрім того, використання на лекції прийомів активізації мислення дозволяє викладачеві враховувати особливості пізнавальної діяльності студентів, специфіку студентських груп. Виконуючи завдання, студенти вчаться аналізувати, синтезувати порівнювати, узагальнювати, творчо розв'язувати задачі, графічно оформляти матеріал. Набуття студентами таких навиків є необхідним і важливим для ефективної самостійної роботи та подальшої професійної діяльності. Окрім того, інноваційний підхід до «читання» лекції стимулює педагогічну творчість викладача, дозволяє по-новому поглянути на проблеми викладання.

УПРАВЛЕНИЕ КАЧЕСТВОМ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ СПЕЦИАЛИСТОВ АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА

Благая В.В. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г.Харьков, Украина)*

Целостность образовательного процесса в высшей технической школе предполагает синтез формирования у студентов умений, приемов, навыков и профессиональной компетенции, развитие личностных качеств, обеспечивающих их становление как специалистов и профессионалов. Определение содержания и разработки технологии формирования профессиональной компетенции у будущих специалистов является одной из актуальных и пока недостаточно разработанных проблем, стоящих и перед всей системой высшего образования, и, прежде всего, перед преподавателями вузов. По определению ЮНЕСКО, соответствие уровня подготовки специалистов требованиям современности является первоочередной задачей, поскольку предприятия сегодня нуждаются в специалистах, способных постоянно обновлять свои знания, овладевать новыми навыками, умеющих не только искать рабочие места для себя, но и создавать их для других.

Использование в автомобильной отрасли прогрессивных методов и подходов может оказаться результативным в том случае, когда их реализацией будут заняты компетентные, профессионально подготовленные специалисты. Поэтому разработка плана развития автотранспортного предприятия, автосервиса начинается с управленческих обязательств компании по отношению к окружающей среде.

Обстановка на рынке труда в сфере автомобильного транспорта такова, что работодатель ищет специалистов, способных начать полноценно работать с момента их трудоустройства. Для решения этой задачи необходимо провести не только анализ потребностей и структуры спроса на рынке труда, но и прикладные научные исследования, технологические разработки, преобразование структуры управления качеством подготовки будущих специалистов автомобильного транспорта.

В связи с этим, стремление преподавателей дать более широкое образование чаще всего сводится к тому, что учебные планы оказываются перегруженными набором несвязанных между собой дисциплин. В результате студенты получают большой объем узкоспециальных знаний, которые часто не находят в профессиональной практике адекватного применения.

ПРОБЛЕМЫ ИННОВАЦИОННОГО ОБРАЗОВАНИЯ СПЕЦИАЛИСТОВ АВТОМОБИЛЬНОГО ТРАНСПОРТА

Благой В.В. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Растущая потребность общества в новом качестве образования является определяющим фактором, побуждающим преподавателей заниматься проблемами инновационного образования. Успешность внедрения новых идей и новых способов образования в большой степени зависит от готовности и способности преподавателей изменять свою деятельность, осваивать новое.

Важной проблемой функционирования автотранспортной отрасли является принятие обоснованных управленческих решений, необходимых для реализации Транспортной стратегии Украины на долгосрочную перспективу и обеспечение конкурентоспособного состояния автотранспорта, отвечающего современным требованиям экономичности, надежности и экологической безопасности.

Менеджеры автотранспортных предприятий после теоретической и практической подготовки должны оперативно идентифицировать, оценивать все возможные риски и выбирать способы их предупреждения. Управление деятельностью автотранспортных предприятий с эффективным использованием рыночных и внутрихозяйственных возможностей выполнения транспортной работы требует углубленного исследования всех видов рисков автотранспортных предприятий в экономической подготовке специалистов автомобильного транспорта.

В процессе обучения необходимо особо уделить внимание содержанию проблемы и механизма управления экологическими рисками автотранспортных предприятий в современных условиях хозяйствования.

Реализация данной цели предполагает решение следующих задач: исследование природы и экономического содержания экологического риска; изучение содержания основных концепций экологического риска в их взаимосвязи; выявление специфики экологического риска на автомобильном транспорте; исследование чувствительности автотранспортных предприятий к экологическим рискам; анализ использования на предприятиях автомобильного транспорта методов предупреждения экологического риска; изучение механизма формирования подсистемы управления экологическим риском на предприятиях автомобильного транспорта в современных условиях хозяйствования.

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО СМАКУ У МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Блудова Ю.О.*(Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, м. Харків, Україна)*

Художньо-естетичний смак – особлива аналітико-диференційована форма естетичної свідомості особистості, яка фіксує структурні та змістовні особливості твору мистецтва, його жанру.

Формування розвиненого художньо-естетичного смаку можливо лише на основі таких компонентів естетичної свідомості, як естетичні емоції, почуття, судження, інтереси, потреби, ідеали, ціннісні орієнтації та ін. Смак містить минулий досвід естетичного сприйняття, переживання і емоційно-образного мислення; при спілкуванні з мистецтвом даний досвід актуалізується. Смак – це характеристика особистості і в той же час в художньо-естетичному смаку окремої людини відображаються рівень культури суспільства, його соціальні цілі.

Багато вчених розглядають поняття «естетичний смак» і «художній смак» як синоніми. На наш погляд, художнім смаком володіють фахівці в різних галузях мистецтва, творці художніх творів, а естетичним – кожен, хто здатний естетично сприймати навколишню дійсність і мистецтво, співпереживати, оцінювати їх, творити і самостверджуватися через освоєння мистецтва в різних областях діяльності. Вважаємо, що в єдиному виховному процесі між художнім і естетичним компонентами нема ні «первинності або вторинності» причинно-наслідкових відносин; скоріше, потрібно говорити про взаємозалежність того й іншого. Ми будемо користуватися спареним терміном «художньо-естетичний» смак. Його розвиток можна розглядати у відриві від завдань виховання, він пов'язаний з такими духовними властивостями особистості, як світогляд, моральність, життєві інтереси, культура, інтелектуальність, духовність, творчість та ін.

Ми живемо у час економічної та соціальної напруженості, коли людина не отримує точних орієнтирів для вибору ідеалів, а мінлива мода в різних видах мистецтва обрушує на людей потоки насильства, агресії.

У зв'язку з цим необхідно вести роботу по залученню молоді до справжнього мистецтва. Освоєння шедеврів світової класики може сприяти розвитку художньо-естетичного смаку, вихованню витонченої сприйнятливості і духовної піднесеності наших студентів. Розвинений художньо-естетичний смак послужить "протиотрутою" проти негативного впливу псевдокультури і стане

орієнтиром в освоєнні навколишнього світу і мистецтва, фактором вдосконалення духовної та музично-естетичної культури майбутніх.

З метою активізації пізнавального інтересу як умови розвитку художньо-естетичного смаку ми спробували визначити ефективні, на наш погляд, шляхи підвищення рівня смакових уподобань студентів в процесі освоєння мистецтва. В основі методики – формування творчого підходу до навчання в цілому. Ми вважали, що однією з умов підвищення рівня художньо-естетичного смаку студентів буде застосування активних методів викладання, що допомагають сприйняттю справжніх творів мистецтва. У відборі методів художньої педагогіки ми враховували «методичну» спрямованість самого мистецтва і мета педагогічної концепції, що виходить із його природи.

Ґрунтуючись на теоретичних дослідженнях Д.Б. Кабалевского і Б.М. Неменского ми виділили такі методи: драматургії; підготовки «композицій», тобто залучення студентів до аматорської художньої творчості; створення художнього контексту, спрямованого на розвиток художньо-естетичного смаку через інтеграцію різних видів мистецтв; перекладу сприйняття масового мистецтва на сприйняття класичного мистецтва.

Метод драматургії являє собою театралізоване втілення художньо-педагогічної ідеї теми заняття. Він передбачає створення художнього сценарію і спрямований на розвиток естетичного творчого сприйняття справжніх творів мистецтва.

Метод створення «композицій» або метод залучення студентів до художньої творчості спрямований на формування виконавських сценічних, музичних. художніх умінь і навичок і сприяє розвитку емоційно-сенсорної чуйності студентів.

Метод створення художнього контексту спрямований на розвиток асоціативного сприйняття і дивергентного мислення студентів через інтеграцію різних видів мистецтв (комплексний вплив мистецтв).

Метод перекладу сприйняття масового мистецтва на сприйняття класичного спрямований на формування самостійної творчої активності і позитивного ставлення до процесу навчання і сприяє пробудженню пізнавального інтересу до класичного мистецтва.

Залучаючи студентів до шедеврів музичного, образотворчого, поетичного мистецтва, ми формуємо цілісну особистість майбутнього вчителя і вихователя, його духовно-моральний вигляд. Освоєння справжніх творів мистецтва, художня творчість пробуджують в студентах духовні сили, художньо-естетичний смак, здатність до творчого перетворення навколишнього світу і внутрішньому перетворенню за канонами Істини, Добра і Краси.

ДЕЯКІ СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО ВИБОРУ І МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У МЕДИЧНОМУ ВИШІ

Бондарева О.О. (*ДЗ «Дніпропетровська медична академія» МОЗ України, м. Дніпропетровськ, Україна)*

Соціальне значення фаху лікаря величезне. Лікар іде поруч з кожною людиною від її народження до самої смерті, тому фах лікаря можна упевнено віднести до переліку небагатьох насправді вічних професій, яку обирали і будуть обирати юнаки та юнки всього світу. З іншого боку, вдалий професійний вибір дозволяє досягти успіху у професійній сфері, сприяє зростанню особистості, зберігає фізичне і психологічне здоров'я людини.

З метою вивчення особливостей професійного визначення майбутніх лікарів нами було розроблено спеціальну анкету, яка відображує соціально-демографічні характеристики респондентів, їх мотивацію до отримання медичної освіти та наміри відносно професійного майбутнього.

Було опитано 93 студенти 4 курсу медичного та медико-профілактичного факультетів віком від 19 до 30 років, які навчались у 2014-2015 н.р. Середній вік опитаних склав 21 рік. Серед опитаних одружених було 12,9%. Фах лікаря частіше здобувають жінки, ніж чоловіки (66,7% та 33,3% відповідно). Переважна більшість опитаних (78,5%) отримала середню освіту у місті, тільки 21,5% навчались в сільський місцевості. Продовжують навчання після закінчення медичного училища 23,9%студентів, а 3,2% мають немедичний фах (бухгалтер, ветеринар, реабілітолог). Оволодіння основами медичного фаху є довготривалим, потребує чималих матеріальних вкладень. Поєднують навчання та роботу 41,9% студентів. Студенти - «контрактники» не отримують стипендії, можуть розраховувати тільки на власні сили, але із них працюють у медичній галузі та поза нею лише 25,8% осіб. Серед «бюджетників» обох факультетів добре вчаться, отримують стипендію та додатково працюють 30,6%; 35,5% частково утримують себе за рахунок стипендії або працюють у медичних установах; 30,6% не отримують стипендії, не працюють, розраховують тільки на допомогу ззовні.

Надзвичайну роль у професійному виборі відіграють батьки, родина, їх досвід, поради, матеріальна підтримка. При обранні професії на досвід батьків або інших родичів спиралися 26,9%, радилися з фахівцями-медиками 19,3%, одночасно дослухались порад членів родини і фахівців 5,4%. З родин медичних працівників були 29,0% опитаних. Цікаво, що 44,8% студентів з медичних родин вважають, що зробили вибір самостійно, а 29,6% обрали фах під впливом медичних фахівців. Обрання майбутньої професії залежить також від

профорієнтаційної роботи – науково обґрунтованого комплексу заходів, який сприяє обранню професії. Дані опитування свідчать, що дослухалися порад з профорієнтації у школі лише 5,3% студентів. Якщо вважати за аксіому факт, що в умовах ринкової економіки кожен повинен «влаштовуватись» у житті, спираючись лише на власні сили, то цілком зрозуміло чому 35,5% студентів вважають, що обрали фах самостійно. Тривожнішім є факт, що 8% пояснюють, що вирішили стати лікарями з цікавості, «за компанію» або випадково подали документи.

Аналіз мотивів вибору майбутньої професії свідчить, що мріяли стати лікарем 31,2% студентів, бажали допомогти людям - 20,4%, обрали фах за бажанням родини – 5,3%; 13,9% вважають, що вибір зроблений випадково; 9,7% обрали фах лікаря через цікавість, «за компанію», через любов до біології. Решта опитаних взагалі не змогли чітко визначити фактори, які зумовили вже зроблений вибір, що викликає певну стурбованість

З усіх опитаних 59,1% вважають, що вступили до медичного вишу завдяки ретельній підготовці. Переважно на щасливий випадок та надію на здійснення мрії покладались 39,8% майбутніх лікарів.

Більшість студентів уявляє собі лікаря як помічника (75,2%), який може мати високий соціальний статус, але нечасто має добре матеріальне становище. На повагу суспільства до лікарів розраховують 34,4% опитаних, пов’язуючи її з допомогою лікаря громадянам і, деякою мірою, достатнім матеріальним становищем лікаря. Серед опитаних 12,9%наголошують на відповідальності, надійності, професіоналізмі, шляхетності, гуманізмі як на найтиповіших рисах особистості лікаря.

Вдало обраний фах є запорукою фізичного, психічного комфорту, є запорукою задоволення від життя. З іншого боку, зроблений кілька років тому вибір не остаточний. Може змінитись ситуація на ринку праці, рівень матеріальної винагороди і т.інш. Тому не дивно, одні люди все життя залишаються вірними обраній професії, інші змінюють свій фах. Сьогодні планують працювати в медицині 93,5%, водночас 6,5% респондентів не планують працювати лікарями або не впевнені в цьому.

Таким чином, успішна професіоналізація особистості обумовлена мотивацією у вибор і професії молодою особою. Мотиви професійного самовизначення надзвичайно різновекторні, внутрішня мотивація доповнюється зовнішніми мотивами, як позитивними, так і негативними. Саме під час навчання у виші відбувається життєве та професійне самовизначення молодої людини, що обумовлює необхідність уважного ставлення до факторів, які впливають на цей процес.

ИСПОЛЬЗОВАНИЯ НЕТРАДИЦИОННЫХ МЕТОДОВ РАЗВИТИЯ ПСИХОФИЗИЧЕСКИХ КАЧЕСТВ ДЛЯ СТУДЕНТОВ

Борденюк А.И. , Жиров Г.Ф. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Актуальность изучения проблемы физического воспитания в условиях вуза не физкультурного профиля определяется потребностями современного общества в физическом и духовном совершенствовании студентов, необходимостью привлечения вузовской молодежи к различным видам физкультурной деятельности.

В настоящее время студенческая молодежь испытывает высокий уровень интеллектуальных и психоэмоционнальных нагрузок, что при не завершенном формировании молодого организма и уменьшении двигательной активности в период с 15 до 25 лет приводит к быстрому утомлению, снижению работоспособности, повышению заболеваемости, ухудшению психофизических качеств, и как следствие, к утрате интереса к учебному труду и профессиональному росту. Особо остро в вузах стоит вопрос физической подготовки студентов старших курсов при отсутствии обязательных занятий физической культуры.

Для решения проблемы формирования психофизических качеств студенческой молодежи был разработан дневник самоконтроля, целью внедрения которого является систематический контроль над уровнем физического состояния студентов.

На этапах формирующего эксперемента было обнаружено, что уровень физической подготовленности студентов 1-2 и 3-5 курсов значительно разнится. Студенты 1-2 курсов имеют уровень развития физических качеств ниже среднего. В то время как у студентов 3-5 курсов прослеживается резкие изменения, связанные со снижением по всем показателям от ниже среднего до низкого уровня физической подготовленности.

При оценке функционального состояния прежде всего анализировались данные, полученные в состоянии покоя (ЧСС, АД). Обращает на себя внимание, что показатели ЧСС в состоянии покоя во всех группах и не зависимо от пола, значительно превышают средние показатели, что говорит о слабой тренированности организма.

Для формирования психофизических качеств студенческой молодежи было использовано одно из не традиционных средств физической культуры –

спортивная борьба дзюдо, которое включено в факультативные занятия по физическому воспитанию.

Дзюдо – в переводе с японского означает «мягкий (гибкий)- путь». Это ряд современных дисциплин довольно широкого плана, включающих физическое воспитание, духовное самосовершенствование, самооборону, активный отдых и спорт, проповедующих философские, моральные воспитательные основы, что отвечает стремлению каждого человека к безопасности и физическому совершенствованию. Занятия дзюдо заметно улучшает физическое состояние, формирует личностные качества, устраняет нервные стрессы.

Взаимосвязь физического воспитания с умственным проявляется непосредственно и опосредованно. Непосредственная связь заключается в том, что в процессе физического воспитания оказывается прямое воздействие на развитие умственных способностей занимающихся. На занятиях постоянно возникают познавательные ситуации, связанные с овладением техникой физических упражнений, ее совершенствованием, овладеванием приемами практических действий и прочее. Процесс формирования психофизических качеств средствами дзюдо состоит из взаимосвязанных блоков. В первом – диагностическом – осуществляется сбор информации об исходном психофизическом состоянии студентов. Данное состояние оценивался и сравнивался с нормой. Во втором блоке прогнозируется развитие психофизических качеств. В третьем блоке - управляющих воздействий – определяется рациональное соотношение средств общей и специальной подготовки. В контрольном блоке с помощью тестирования наблюдалась динамика развития психофизических качеств.

На ряду со средствами общей физической подготовки в нее включены комплексы специальных упражнений, направленных на развитие психофизических качеств. Учебный процесс строится интервально-круговым методом чередующимися микроциклами –«ударными» и «разгрузочным». В «ударном» микроцикле в основном используются средства технической подготовки дзюдо, а в «разгрузочном» - средства оздоровительного характера.

Студенты экспериментальной группы стали эмоционально устойчивы, более общительны и легки в установлении межличностных контактов, расчетливы, выдержанны, самостоятельны, ответственны.

Таким образом, предоставленная методика позволяет сформировать психофизические качества студенческой молодежи средствами дзюдо. Из числа важных психофизических качеств, формируемых в процессе занятий дзюдо, можно выделить следующие: физические качества и личностные (эмоциональная устойчивость, общительность, ответственность).

ПРОФЕСІЙНО-КРЕАТИВНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ВНЗ – ПЕРЕДУМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Борінштейн Є. Р. (*Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна*)

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується, з одного боку, тенденціями до інтеграції та співробітництва, а з іншого, – нарощуванням конкуренції та боротьби за виживання в умовах глобалізації. Конкурентоспроможність продукції, яка при цьому виробляється, визначається в першу чергу її якістю.

Освіта, як одна з сфер соціального життя, також підпадає під вплив ринкових відносин, а це означає, що і у цій галузі проблема якості стає надзвичайно актуальною.

Основу системи управління якістю становить орієнтація на вимоги споживачів, моніторинг рівня їх задоволення. Разом з проблемою задоволення попиту споживачів у сфері освіти і освітніх послуг, у системі управління якістю існує ще низка специфічних питань, які відрізняють її від аналогічних систем у сфері матеріального виробництва. *По-перше,* відсутня однозначна відповідь на запитання, хто є споживачем. З одного боку, споживачем освітніх послуг є студенти, з іншого, споживачами результатів освітньої діяльності є роботодавці, ринок праці. *По-друге*, освіта не може розглядатися як послуга в прямому розумінні цього слова. Ця теза ґрунтується на великій соціальній ролі освіти і соціальній відповідальності. *По-третє*, „виробничій цикл” підготовки фахівця є достатньо тривалим, а тому оцінити результативність освітньої діяльності з позицій гарантій компетентності випускника і наступної відповідної оцінки його роботодавцем досить складно. Основний результат освітньої діяльності і якості фахівця реально й об’єктивно можна оцінити через значний проміжок часу. *Четверте*: якість вищої освіти значною мірою залежить від професорсько-викладацького персоналу. *П’яте.* Якість вищої освіти значною мірою залежить від рівня підготовки абітурієнта та його здатності до оволодіння новими знаннями, уміннями, досвідом практичної діяльності тощо. Нарешті, процес підготовки фахівця та інші процеси, які забезпечують якість вищої освіти, достатньо складні і не завжди можуть бути оцінені за кількісними параметрами.

Таким чином, забезпечення якісної освіти, зокрема вищої, є однією з головних завдань сьогодення, оскільки вища школа виступає керівним, системоутворювальним елементом усієї системи освіти.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ АКТИВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩОМУ ВІЙСЬКОВОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Бутник М. А., Верламов О. М., Захаров В.І., *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Однією з провідних тенденцій розвитку національної системи вищої освіти є активізація освітнього процесу на основі сучасних педагогічних технологій. Як свідчить практика, проблема полягає у широкому спектрі підходів та неусталеності поглядів на зміст, напрямки і методологію розв'язання цього питання.

На нашу думку, до основних напрямків активізації освітнього процесу можна віднести такі:

- перехід від пояснювально-ілюстративного навчання до здобуття тими, хто навчається, знань та умінь із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій навчання;
- посилення спрямованості освітнього процесу вищого військового навчального закладу (ВВНЗ) на формування творчої активності курсантів (студентів) в умовах постійного моніторингу, функціонування системи внутрішнього контролю та коригування подальшої освітньої діяльності;
- мотивація курсантів (студентів) до активної навчально-пізнавальної діяльності. Необхідно спонукати курсантів формулювати свої ідеї, альтернативні пояснення; надавати їм можливість досліджувати свої пропозиції у вільній та невимушеній обстановці, не боятися зробити помилку. Окрім створення умов «зовнішньої» свободи (відсутність критики, несхвальних оцінок, стресів, можливість вибору) потрібно також забезпечити умови для розвитку внутрішньої свободи курсантів (студентів);
- застосування в освітньому процесі особистісно-орієнтованого підходу, який передбачає дотримання принципів демократичної взаємодії викладачів і здобувачів вищої освіти та психологічної комфортності;
- реалізація принципів педагогіки співробітництва викладача і курсантів (студентів);
- посилення індивідуального підходу у навчанні та вихованні;
- створення належних умов для плідної самостійної роботи в позааудиторний час.

Передовий педагогічний досвід свідчить, що врахування означених вище напрямків в освітньому процесі ВВНЗ суттєво позначаються на його ефективності та якості підготовки військових фахівців.

ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ДО УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ

Бутник М. А. *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

На сьогоднішній день Україна знаходиться у складній воєнно-політичній ситуації, яка вимагає термінового відновлення боєздатності її Збройних Сил. Одним із ключових завдань у розв'язанні даної проблеми є рівень підготовки офіцерських кадрів, у тому числі й офіцерів запасу. На даний час в Україні функціонує система підготовки офіцерів запасу (СПОЗ), яка, в основному, виконує покладені на неї завдання. Підготовка офіцерів запасу є складовою частиною професійної освіти в Україні. Вона здійснюється у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) та військових навчальних підрозділах (ВНП) вищих навчальних закладів (ВНЗ) України.

Аналіз нормативно-правових документів та наукових праць з даної проблеми свідчить, що у СПОЗ є низка проблем. Насамперед вони пов'язані з військово-професійною та морально-психологічною підготовкою студентів. Відсутність державного замовлення на підготовку офіцерів запасу негативно позначається на відношенні начальників ВВНЗ (ВНП ВНЗ) до військової підготовки студентів, призводить до зниження мотивації до військової служби значної частини студентів та не дозволяє призначати на посади науково-педагогічних працівників (НПП) офіцерів, які проходять службу за контрактом; відсутні критерії відбору НПП, призначених здійснювати підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу.

Відсутність сучасної матеріально-технічної бази у ВНП ВНЗ не дозволяє здійснювати необхідну військово-професійну підготовку студентів. Крім того, цей фактор негативно впливає на мотивацію студентів до здобуття військової професії. У морально-психологічній підготовці офіцерів запасу є багато недоліків, які по-новому проявилися у ході проведення антитерористичної операції (АТО). Розв'язання даної проблеми вимагає реформування психолого-педагогічного супроводу процесу підготовки офіцерів запасу.

Виходячи з наведених фактів, можна зробити висновок про необхідність удосконалення СПОЗ. Інноваційного підхід до реалізації цього завдання полягає у розв'язанні таких основних проблема як оновлення нормативно-правової бази, професіограми та моделі підготовки майбутніх офіцерів запасу; приведення змісту навчання у відповідність із сучасними поглядами на ведення бойових дій з урахуванням умов «гібридної війни» та участі ЗС України в АТО.

У новій концепції СПОЗ доречно орієнтуватися на реалізацію тих цілей і завдань Збройних Сил, що викладені у воєнній доктрині держави.

РОЛЬ СИСТЕМНОГО АНАЛИЗА И ПОДХОДА ПРИ ОБУЧЕНИИ СИТУАЦИОННЫМИ МЕТОДАМИ

Веретенник А.М., Аболешкин С.Е., Терновский В.Б. (*Одесская национальная морская академия, г. Одесса, Украина*)

Ситуационные методы обучения нашли широкое применение в практике преподавания судомеханических и теплоэнергетических дисциплин. Часто подобные методы обучения именуют кейс-методами, которые представляют собой рассмотрение практических ситуации, возникающих в процессе эксплуатации судоэнергетических установок (СЭУ) у машинной команды и которые предполагают принятия технически рациональных (оптимальных) решений с позиций системного анализа и подхода. Поэтому ситуационные методы обучения строятся на достаточно подробном изложении эксплуатационной ситуации, а форма изложения предполагает детальное описание условий возникновения штатных и потенциально опасных производственных ситуаций, форм ее проявления, протекания во времени и ее значимости для дальнейшей безаварийной работы СЭУ.

Познавательная деятельность при обучении имеет свои особенности, заключающиеся в наиболее приближенном к действительности, максимально нацеленном на конкретный результат, изучении реальных технических и энергетических процессов при эксплуатации СЭУ, в тщательном изучении разнообразия форм проявления этих процессов и реализации полученных результатов в виде принятия определенного решения. Именно таким целям должны соответствовать и методы обучения курсантов, среди которых мы выделяем, прежде всего, ситуационные методы обучения.

В подобной ситуации курсант как бы переносится за пределы аудитории в имитацию практической реальности МКО, понимает всю сущность и важность вопросов, направленных на реализацию цели и поставленных задач.

Важным обстоятельством при использовании ситуационных методов, является творческое начало в процессе обучения. Курсанты не имея правильного, заранее запрограммированного ответа в решении поставленных задач, вынуждены самостоятельно, проявляя инициативу и настойчивость, искать правильное решение, тем самым учатся быстро и логически мыслить, приобретают навыки самостоятельной и научной работы, начинают понимать и подвергаются строгой критике за принятое ими решение. Именно неоднозначность принимаемых решений заставляет глубоко задумываться над сущностью изучаемых процессов, всестороннему их рассмотрению, поиску положительных и отрицательных сторон принятого решения.

МОТИВАЦІЯ ЯК ДИДАКТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Вершинська О.Б. (*Рівненський державний гуманітарний університет, м.Рівне, Україна)*

На сьогодні у сучасній вищій школі як і раніше досить гостро стоїть завдання підвищення ефективності навчання й оптимізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Попри недостатні здібності висока навчальна мотивація може відігравати роль компенсуючого фактора, тому в педагогіці й психології приділяється особлива увага проблемі її формування.

Проблеми мотивації були і залишаються предметом дослідження вітчизняних та зарубіжних педагогів і психологів.

На основі аналізу наукових розвідок М. Алексєєва, Л. Божович, Г. Костюка, А. Маркова, М. Матюхіна, С. Славіна доходимо висновку, що мотивація студентів не є однорідною, вона залежить від різних факторів: індивідуальних особливостей студента, характеру найближчої референтної групи, рівня розвитку студентського колективу тощо. У той же час мотивація поведінки студента є відбиттям ціннісних орієнтації, установок, поглядів соціального прошарку, представником якого він є.

Спонукальною причиною різноманітної діяльності студентів у ВНЗ є складна структура мотивів. Наприклад, навчальна мотивація студентів виступає як приватний вид мотивації, включений у певну діяльність, у нашому випадку – навчальну. Вона визначається безліччю факторів: освітньою системою, освітньою установою, особливостями студента, особливостями педагога. Мотивація навчання є вирішальним чинником ефективності навчального процесу, тому в педагогіці й психології приділяється особлива увага даній проблемі. Дослідниками доведено, що при недостатньо високих здібностях висока позитивна навчальна мотивація може відігравати роль фактора, що компенсує; але високий рівень здібностей не компенсує відсутність навчального мотиву або низьку його виразність [1].

Мотиви навчання досить докладно розглядаються в роботах Л.І. Божович, З. Гребенюка, В.С. Ільїна, В.Ф. Моргуна, Г.І. Щукіної. Причому, мотивом навчальної діяльності автори вважають різні фактори, що обумовлюють прояв навчальної активності: потреби, мету, установки, інтереси тощо.

Вивчення питань, пов'язаних із мотивацією навчання, є однією із проблем оптимізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Студент є не тільки

об'єктом керування цієї системи, але й суб'єктом діяльності, тому до аналізу його навчальної діяльності не можна підходити односторонньо, спираючись тільки на «технологію» навчального процесу, не беручи до уваги мотивацію.

Тільки в ідеальному випадку студент приступає до занять, відчуваючи потребу в інтелектуальній активності й вважаючи, що здобуті знання і вміння не тільки потрібні йому як майбутньому фахівцю, але й є об'єктивною цінністю, тобто керується пізнавальними мотивами. Часто студент не відчуває потреби в пізнанні, не отримує задоволення від самого процесу пізнання, а тільки підкоряється запропонованим йому вимогам.

Без формування й корекції мотивації може відбутися небажана зміна її структури. Вона виражається не тільки у втраті пізнавальних мотивів, але й у неадекватності рівня домагань особистості. З'являється тенденція займатися навчальною діяльністю без її високої суб'єктивної оцінки, пропадає інтерес, інтелектуальна активність, бажання опановувати нові знання. Формування позитивної мотивації - серйозне завдання, що стоїть перед викладачами.

На наш погляд, опанування повноцінною навчальною діяльністю, умінням вчитись є безумовно важливою, однак явно недостатньою умовою для становлення повноцінної мотивації навчальної діяльності студентів. Актуалізація мотиву вимагає не тільки і не стільки його виділення і усвідомлення, скільки прийняття особистістю, що пов`язано з процесами смислоутворення. У контексті даного підходу не знаходить вичерпної відповіді одне з основних питань: за яких умов знання або узагальнені способи дій набувають для студента значущості, спонукального характеру, особистісного смислу, тобто перетворюються на мотиви. Це до певної міри визнається й А.К.Марковою в її висновку, що навіть за відповідної організації навчальної діяльності “важче формується і складається особистісна значущість мотиву (навчально-пізнавального)...., його дієвість” [2, с.167]. Очевидно, що формування мотивації навчання вимагає не тільки оволодіння операційною структурою навчальної діяльності, але й створення інших умов.

Таким чином, у розвитку навчальної мотивації необхідний комплексний підхід, який передбачає визначення і формування у студентів комплексу навчальних мотивів, що забезпечують високий рівень пізнавальної активності і відповідають специфіці майбутньої професійної діяльності.

Література:

1. Занюк С.С. Психологія мотивації. Навчальний посібник./С.С. Занюк. – К.: Вид-во “Либідь”, 2002. – 304 с.

2. Маркова, А.К. Формирование мотивации учения / А.К. Маркова, Т.А. Матис, А.Б. Орлов. – М.: Просвещение, 1990. – 192 с.

ІННОВАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Власенко В. В. (*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна*)

Рівень навчання, отриманої освіти, отриманих знань створюють підґрунтя для подальшого розвитку людини, як фахівці. Використання передових освітніх технологій , методик є важливим фактором, який впливає на подальший рівень професіоналізму майбутніх фахівців. У розумінні сутності інноваційності в освіті лежать дві найважливіші проблеми – проблема вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду та проблема впровадження досягнень психолого-педагогічної науки в практику[1]. Вирішальним фактором результативної діяльності є введення нових методів та засобів навчання, виховання, – впровадження педагогічних інновацій. У педагогічному процесі інновація означає введення нового в цілі, зміст, методи та форми навчання і виховання. Поняття «інновація», в загально прийнятому розумінні, означає нововведення, зміну [2]. В більш вузькому розумінні «інновація», виходячи із сформульованого у попередніх працях одного з авторів визначення, має відповідати наступним вимогам, характеризуватись такими ознаками: по-перше, це процес або результат процесу (продукт) трансформації наукової ідеї в кінцевий продукт інноваційної діяльності; по-друге, він є носієм нових якостей або функцій, здатних задовольнити ті нові потреби, що виникли у споживача такого продукту; по-третє, впровадження та споживання якого обов`язково має позитивний за критеріальною спрямованістю ефекти як для продуцента, тобто того хто створив та реалізував таку інновацію, так і для її споживача; по-четверте, кожен такий окремий процес або продукт має служити поштовхом для появи нової інновації та/або впливати на подальший розвиток НТП.

Т.І. Шамова, Г.М. Тюлю розглядали специфічність інновацій в освіті [3]:

- інновація завжди містить нове рішення актуальної проблеми ;
- використання інновацій призводить до якісної зміни рівня розвитку особистості учнів;
- впровадження інновацій викликає якісні зміни інших компонентів системи школи.

У працях П.Г. Щедровицького [3] були розглянуті найважливіші складові педагогічної інновації , такі як: дослідницький компонент, проектний компонент, управлінський компонент.

Необхідність в інноваційній спрямованості педагогічної діяльності в сучасних умовах розвитку суспільства, культури і освіти визначається рядом обставин.

По-перше, відбуваються соціально-економічні перетворення, які зумовили необхідність оновлення системи освіти. По-друге, безперервна зміна обсягу, складу навчальних дисциплін, введення нових навчальних предметів вимагають постійного пошуку нових організаційних форм, технологій навчання. По-третє, зміна характеру ставлення викладачів до самого факту освоєння і застосування педагогічних нововведень. Якщо раніше інноваційна діяльність зводилася в основному до використання рекомендованих зверху змін, то зараз вона набуває все більш дослідницький характер. [4].

Необхідно відрізняти поняття «інновація» від поняття «псевдоновізна» або «псевдоінновація», сутність яких полягає в прагненні до оригінальності будь-якою ціною, прагненні зробити не стільки краще, скільки інакше . Для того, щоб чітко відрізнити інновацію від псевдоновізни необхідно визначити деякі критерії, що характеризують інноваційний процес [5]:

- зміни проводяться на загальноосвітньому рівні, тобто одиницею змін є вся навчальна організація, а не окремі її елементи ;
- зміни в освіті припускають новий варіант вирішення актуальної педагогічної чи організаційно - педагогічної проблеми;
- процес змін будується на основі відповідної дослідницької та проектної діяльності;
- зміни стосуються принципових відмінностей від традиційного змісту освіти;
- зміни обумовлюють новий зміст і способи діяльності викладача.

Отже, інновації в освіті супроводжуються новими методологіями і технологіями організації навчально-виховного процесу в навчальних закладах різного типу, розробками і реалізацією комплексних інноваційних програм, а не просто впровадження готових, реалізація принципово відмінного від традиційного змісту освіти.

Література:

1. Розвиток інновацій у педагогічному процесі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.dnz156.edu.kh.ua
2. Капустин Н.К. Педагогические технологии. / Н.К. Капустин– М: Академия, 2005.
3. Степанов Е.Н., Лузина Л.М. Педагогу о современных подходах и концепціях воспитания. / Е.Н. Степанов, Л.М. Лузина. – М: Сфера, 2002, 160 с.
4. Воспитание школьников. Научно-методический журнал, "Школьнаяпресса", 3 / 2003.
5. Якиманская И.С. Личностно-ориентированное обучение в современной школе. – М., 2008.

УКРАЇНСЬКА ІНТЕЛІГЕНЦІЯ В ОСВІТЯНСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Вляльнко В.А. (*Одеський державний екологічний університет, м. Одеса. Україна)*

Із проголошенням національної ідеї в Україні з'явилися новий історичний шанс кардинально змінити своє суспільство і перспектива приєднатися до провідних країн світу. Суверена держава не може існувати без національної освіти, у середовищі якої народжується, формується і розвивається національна самосвідомість. Національну самосвідомість формує національна інтелігенція, творча діяльність якої продукує науку, знання, мистецтво, культуру загалом. Звідси – необхідність наявності в самодостатній державі здорової, активної інтелігенції. Роль освіти у формуванні національної еліти і становленні національної інтелігенції є явно недооціненою. Надзвичайно важливо, що останнім часом на це звернули увагу вчені, працівники вищої освіти.

Потрібні спеціальні цільові державні програми, які б реалізувалися у формі розробки і здійснення заходів зі створення і підтримки секторів освіти, починаючи зі школи і закінчуючи докторантурою, з навчання, виховання і розвитку особистостей, здатних вирішувати особливі суспільні функції. Під особистостями маються на увазі не політиків та адміністраторів, а перш за все, педагогів. Саме педагог-інтелігент здатний виховувати національну еліту. Тому підготовка вчителя, викладача, вихователя має бути відмінною від підготовки фахівця будь-якого іншого профілю, починаючи зі спеціальних методів відбору на навчання і закінчуючи особливою специфічною аурою навчальних закладів. Сучасній вищий школі потрібен викладач з новою типологічною структурою особистості, який відповідав би викликам інформаційного суспільства. Це має бути професіонал, з розвиненими комунікативними якостями, здатний до саморозвитку та самовизначення в ситуації, що постійно змінюється, відкритий до соціального замовлення освіти і якому притаманні високі моральні якості. Проблеми становлення національної інтелігенції є похідними від стану і динаміки розвитку освіти в країні як провідної суспільної інституції з особливими функціями і особливими завданням. Ослаблення уваги держави до інтелігенції призвело до значного погіршення її матеріального становища. Економічна неспроможність поєдналася з відчуженням від колишніх цінностей і відсутності нових.

Наслідок – поглиблення внутрішньої диференціації і падіння соціального престижу інтелігенції в очах суспільства. Висновок – зникнення інтелігенції як особливої соціальної групи в соціальній структурі суспільства. Приклади такі

були в трагічній українській історії – інтелігенція викривлялась, деформувалась і частково знищувалась. Історичною трагедією стала обмеженість протягом віків національної аристократії, здатної осягти, донести до свого народу та реалізувати національні інтереси своєї країни, утримати її в центрі європейського та світового цивілізаційного процесу. Наслідок - менталітет українського народу формувався без головного чинника, потрібного для творення державності та культурного розвитку на вищому рівні.

Інтелігенції притаманна здатність само відтворюватися, визначати шляхи свого розвитку, забезпечувати свою неперервність, "набираючи" себе з народу, готуючись до самостійної роботи сьогодні та в майбутньому.

Отже, інтелігенція – це спільнота людей, сенс існування яких полягає в тому, щоб нести освіту, культуру, науку, освіченість у маси. Чим вищий загальний рівень освіченості й культури народу, тим більше можливостей для виходу найталановитіших представників на рівень світових досягнень та більше шансів, що серед еліти врешті-решт з'являться люди, яким буде не байдуже майбутнє держави і наша країна стане найрозвиненішою серед інших країн світу. Упродовж усієї історії людства великі і малі спільноти завжди потребують спеціалістів, професійна підготовка та висока кваліфікація яких не тільки відповідали б вимогам часу, а й випереджали б їх.

Наука, знання, способи здобування, передачі та поширення знань є складовою частиною освіти, яка є полем безпосередньої діяльності інтелігенції. Нове знання завжди народжується, вдосконалюється в середовищі вчених-дослідників, педагогів-новаторів, мислителів, інтелектуалів, письменників, художників – тобто інтелігенції. Педагог-інтелігент – це інтелектуально та морально розвинена людина, якій притаманні такі якості, як толерантність, доброзичливість, тактовність та ін. Педагог-інтелігент – це активна та відповідальна людина, яка має формувати майбутніх фахівців саме з такими духовними якостями. Нова національна інтелігенція має бути вірною українським традиціям, високоморальною, кращою, талановитішою, професійною, обдарованою, вимогливою до себе. Вона повинна вміти мислити, аналізувати і прогнозувати. Інтелігенція має стати творцем та носієм культури, рушійною силою нової науки. Час вимагає формування нової національної інтелігенції – інтелектуальної, політичної, управлінської та господарської, здатної ефективно контролювати національні ресурси, нарощувати їх та включати у світові процеси. Україна потребує провідників нації, спроможних піднятися над своїми корисними інтересами, осягти фундаментальні тенденції розвитку сучасного світу та запропонувати своєму народу шлях, що веде до кращого майбутнього своєї країни.

ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ КИТАЙСЬКИХ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Вятчаніна С.В. (*Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ, Україна)*

На початку XXI ст. у взаємовідносинах між Україною і Китаєм досягнуті певні успіхи, однією з форм співпраці між країнами є співпраця в галузі освіти. В Китаї розповсюджена уява про те, що тільки освіта здатна підвищити стан людини у суспільстві, а диплом про закінчення вищого навчального закладу дозволить зайняти гідне місце у суспільстві.

Багато китайської молоді мріє про навчання за кордоном, пояснюючи своє прагнення невисоким рівнем китайської науки та проблемами з подальшим працевлаштуванням. Кількість китайських студентів, які бажають навчатися на Україні має тенденцію до зростання. Привабливим є відносно невисока плата за вищу освіту в Україні, яка в порівнянні з вартістю навчання у Великобританії та Об'єднаних Штатах Америки майже в 5 разів нижче.

При вступі у вищі навчальні заклади цих країн іноземним громадянам необхідно скласти іспит з англійської мови, на якій в подальшому відбувається навчання. Іспит з англійської мови відбувається безпосередньо в Китаї, проводиться китайською комісією за правилами, затвердженими американською стороною. В Україні екзамен з української/російської мови іноземні громадяни, які вступають до навчання у вищі навчальні заклади, не складають.

Майже всі іноземці починають навчання на підготовчому відділенні або факультеті за програмами довузівської підготовки. Міжнародний авторитет Національного університету фізичного виховання і спорту України (НУФВСУ) приваблює китайську молодь до навчання, яка в окремі роки складає 22,9 % від усіх іноземних студентів.

Для організації і сприянню ефективної адаптації китайських студентів ми проаналізували систему освіти в Китаї. Вона включає дошкільну освіту (з 3-х до 6-ти років); обов'язковий етап освіти − початкову школу (термін навчання 5-6 років) та середню школу першого ступеню (термін навчання 3-4 років); середню школу другого ступеню (термін навчання 3 роки). Після закінчення середньої школи другого ступеня учні вступають до вищої школи. Вищі навчальні заклади представлені політехнічними інститутами з великою кількістю технічних і природничих факультетів, технічними інститутами одного профілю, а також університетами загального профілю з двома

напрямками − гуманітарним і науково-природничим. Китайські студенти, як правило, мають гарну базову підготовку з предметів природничого циклу. В китайській школі багато уваги приділяється механічному навчанню великої кількості довідкового матеріалу. Студенти в Китаї складають іспити письмово, вони добре володіють навичками письмового тестування, тому для них складають великі труднощі сформувати усну відповідь на заняттях, особливо на нерідній мові та в стресовій ситуації на іспитах.

У НУФВСУ під час довузівської підготовки студенти-іноземці знаходяться в учбових групах зі сприятливими умовами для академічної адаптації, однаковими для всіх студентів, які навчаються на нерідній мові. Перед професорсько-викладацьким складом та керівництвом ВНЗ виникають нові складні задачі. Окрім навчання студентів-іноземців оволодінню українською/російською мовою, засвоєнню певних теоретичних знань та практичних навичок, потрібних для здобуття професії, необхідно допомогти їм пройти складний процес адаптації у новому соціокультурному середовищі, при цьому сформуватися як зріла особистість і зберегти свою національну ідентичність. На цьому етапі навчання на адаптаційні процеси китайських студентів впливають не тільки загальні проблеми соціальної, психологічної, фізіологічної та академічної адаптації, які взаємопов’язані і діють одночасно, але й суттєві відмінності в системі освіти України і Китаю. На основі досвіду навчання китайських студентів на підготовчому відділенні НУФВСУ (2004-2014) встановлено, що вони дуже складно адаптуються до учбового режиму в навчальних закладах України, який різко відрізняється від режиму в учбових закладах Китаю. Крім того, більшість моделей занять у ВНЗ України є новою формою педагогічного спілкування для китайських студентів. Китайські студенти суворо дотримуються дистанції «викладач-студент», не задають навіть на практичних заняттях питань і ніколи відкрито не показують свого нерозуміння матеріалу. Пристосування до нового режиму призводить до появи неуважності, підвищення втоми, зниження успішності. Від тривалості процесу адаптації залежить успіх та процес професійного становлення іноземного студента.

Головний принцип навчання китайських студенів на довузівському етапі спрямований на прискорення процесу адаптації, тому викладання української/російської мови та інших предметів в НУФВСУ проводиться з урахуванням особливостей китайського менталітету, особливих рис китайського характеру (дисциплінованість, терплячість, наполегливість у досягненні поставленої мети), особливостей системи навчання в Китаї та великих відмінностей китайської писемності від мов усього світу.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ МАТЕМАТИКИ У ТЕХНИЧНОМУ ВНЗ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Гавдзинський В.Н., Стехун А.О. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Враховуючи тенденції розвитку науки і техніки, економіки і виробництва, важко віднайти таку галузь діяльності людини, яка б не потребувала певної математичної підготовки. Якісна математична складова вищої інженерної освіти є необхідною умовою професіоналізму випускника будівельної академії, який повинен володіти методами математичного моделювання, прогнозування, кількісного і якісного аналізу, збору і обробки інформації, вміти аналізувати властивості даних, заданих графічно, тобто знаходити взаємозв'язок між величинами. Тому на математичній підготовці сьогодні базується професійна підготовка фахівців більшості галузей, оскільки крім фактичних знань, які дає спеціалістові вивчення математичних дисциплін, сама математика займає найважливіше місце у формуванні їхнього наукового світогляду, розвитку логічного та абстрактного математичного мислення, логічної строгості в судженнях, уявлень і уяви, умінь математизувати ситуації, пов'язані з майбутньою професійною діяльністю. Отже, математичні дисципліни забезпечують можливість оволодіння комплексом інших професійно-зорієнтованих дисциплін, що вивчаються у вищій школі.

Слід зазначити, що незважаючи на таку затребуваність у суспільстві, сучасна математична підготовка студентів у вищих навчальних закладах має низку суттєвих недоліків, а саме: невиправдана формалізація математичних знань; рецептурний характер у багатьох випадках засвоєння математичного матеріалу; відсутність міжпредметних зв'язків математичних дисциплін із спеціальними; недостатній розвиток практичних умінь і навичок застосовувати математичний апарат, слабке володіння комп'ютерними технологіями для розв'язання професійно спрямованих завдань. Під час викладання математики у вищій школі потрібно враховувати специфічні особливості, характерні для математичних дисциплін, а саме: наявність теоретичної структури кожного курсу; розуміння, що математика побудована за строгими законами логіки і тому вимагає відповідно строгого логічного мислення, що розвивається в процесі вивчення математичних дисциплін; глибоке розуміння матеріалу математичних курсів обумовлюється їх практичним спрямуванням, через яке відбувається осмислення, усвідомлення теоретичних знань, професійна спрямованість тощо; абстрактний характер математики викликає психологічні труднощі для студентів у сприйманні й засвоєнні математичної інформації та в

її використанні; різні психологічні особливості студентів вимагають диференційованого підходу, спрямованого на адаптацію методик навчання до особистісних властивостей студентів. Вивчення досвіду математичної підготовки студентів технічних спеціальностей говорить про те, що студенти 1-го і 2-го курсів недостатньо інформовані про роль математики у майбутній професії, слабо мотивовані на вивчення предмета, а викладачі спеціальних дисциплін надалі часто відзначають відсутність необхідної математичної бази. Це свідчить про те, що немає наступності між курсом фундаментальної математики і профілюючими дисциплінами, а у викладанні математики недостатньо дотримується професійне спрямування.

Мета статті – теоретично обґрунтувати проблеми вищої математичної освіти і шляхи їх вирішення.

1.Проблема. Скорочення годин, які виділяються на вивчення дисципліни. Звичайний режим – одна лекція і один семінар в тиждень. Рішення: проводити більше контрольних чи самостійних робіт, наприклад наприкінці семінару. Домашнє завдання, видане на попередньому семінарі, здавати на початку наступного заняття. Проводити проміжну атестацію 3-4 рази в семестр. Студент знає свій проміжний результат на даний момент.

2.Проблема. При вивченні задач математичного аналізу та лінійної алгебри зі студентами першого курсу часто виникає необхідність повторного вивчення деяких тем шкільного курсу математики. Рішення: на першому тижні навчання прийнято проводити тестування з математики з метою виявити студентів, які потребують додаткових занять зі шкільного курсу алгебри та початків аналізу, які проходять паралельно з вивченням математичного аналізу і лінійної алгебри. За результатами тестування виявляти теми, що викликають найбільші труднощі. Потім включити ці теми в плани семінарів. Це дозволить школярам «плавно» і швидше перейти від завдань шкільної програми до більш змістовних задач лінійної алгебри і математичного аналізу.

3.Проблема. На доведення теорем не вистачає часу. Доведення теорем найчастіше не входять до списку екзаменаційних питань. Рішення: давати завдання на семінарах і на заліках, в яких використовуються фрагменти доказів теорем.

4.Проблема. Для студентів ряду факультетів найважливішим предметом є ймовірність та математична статистика, а вони до цим курсів не підготовлені. Рішення: складати програми курсів алгебри та аналізу з цією метою. Більше використовувати прикладні пакети, вирішувати задачі великої розмірності, проводити заняття з теорії ймовірностей та математичній статистиці в комп’ютерних класах.

РЕЙТИНГОВАЯ СИСТЕМА ОЦЕНИВАНИЯ ЗНАНИЙ СТУДЕНТОВ

Гара А.А., Гара Ан.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

В последние годы наряду с традиционными формами контроля знаний - коллоквиумами, зачетами, экзаменами широко вводятся новые методы на основе современных образовательных технологий. В качестве такой технологии в современной практике высшего профессионального образования рассматривается рейтинговая система обучения, позволяющая студенту и преподавателю выступать в виде субъектов образовательной деятельности, т.е. являться партнерами.

Рейтинговая система обучения предполагает многобалльное оценивание знаний студентов, но это не простой переход от пятибалльной шкалы, а возможность объективно отразить в баллах расширение диапазона оценивания индивидуальных способностей студентов.

Существует большой простор для создания блока дифференцированных индивидуальных заданий, каждое из которых имеет свою «цену». Правильно организованная технология рейтингового обучения позволяет с самого начала уйти от пятибалльной системы оценивания и прийти к ней лишь при подведении итогов, когда заработанные студентами баллы переводятся в привычные оценки (отлично, хорошо, удовлетворительно, неудовлетворительно). Кроме того, в систему рейтинговой оценки включаются дополнительные поощрительные баллы за оригинальность, новизну подходов к выполнению заданий для самостоятельной работы или разрешению научных проблем. У студента имеется возможность повысить учебный рейтинг путем участия во внеучебной работе (участие в олимпиадах, конференциях; выполнение индивидуальных творческих заданий, рефератов; участие в работе научного кружка и т.д.). При этом студенты, не спешащие сдавать работу вовремя, могут получить и отрицательные баллы. Вместе с тем, поощряется более быстрое прохождение программы отдельными студентами. Например, если учащийся готов сдавать зачет или писать самостоятельную работу раньше группы, можно добавить ему дополнительные баллы.

Рейтинговая система - это регулярное отслеживание качества усвоения знаний и умений в учебном процессе, выполнения планового объема самостоятельной работы. Ведение многобалльной системы оценки позволяет, с одной стороны, отразить в балльном диапазоне индивидуальные особенности студентов, а с другой - объективно оценить в баллах усилия студентов,

затраченные на выполнение отдельных видов работ. Разработанная шкала перевода рейтинга по дисциплине в итоговую пятибалльную оценку доступна, легко подсчитывается как преподавателем, так и студентом: 90%-100% максимальной суммы баллов - оценка «отлично», 74%-89% - оценка «хорошо», 60%-73% - «удовлетворительно», 59% и менее от максимальной суммы - «неудовлетворительно».

При использовании рейтинговой системы: основной акцент делается на организацию активных видов учебной деятельности, активность студентов выходит на творческое осмысление предложенных задач;

- во взаимоотношениях преподавателя со студентами есть сотрудничество и сотворчество, существует психологическая и практическая готовность преподавателя к факту индивидуального своеобразия каждого студента;
- предполагается разнообразие стимулирующих, направляющих и организующих приемов вмешательства (при необходимости) преподавателя в самостоятельную работу студентов;
- преподаватель выступает в роли педагога-менеджера, готового предложить студентам минимально необходимый комплект средств обучения, а не только передает учебную информацию;
- учебная информация используется как средство организации учебной деятельности, а не как цель обучения.

Большинство студентов положительно относятся к такой системе отслеживания результатов их подготовки, отмечая, что рейтинговая система обучения способствует равномерному распределению их сил в течение семестра, улучшает усвоение учебной информации, обеспечивает систематическую работу без «авралов» во время сессии. Большое количество разнообразных заданий, предлагаемых для самостоятельной проработки, и разные шкалы их оценивания позволяют студенту следить за своими успехами, и при желании у него всегда имеется возможность улучшить свой рейтинг (за счет выполнения дополнительных видов самостоятельной работы), не дожидаясь экзамена.

Использование рейтинговой системы позволяет добиться более ритмичной работы студента в течение семестра, а так же активизирует познавательную деятельность студентов путем стимулирования их творческой активности. Введение рейтинга может вызвать увеличение нагрузки преподавателей за счет дополнительной работы по структурированию содержания дисциплин, разработке заданий разного уровня сложности и т.д. Но такая работа позволяет преподавателю раскрыть свои педагогические возможности и воплотить свои идеи совершенствования учебного процесса.

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ФУНДАМЕНТАЛЬНОСТІ ОСВІТИ З ФІЗИКИ ЗА УМОВ ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВИХ ФОРМ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Герасимов О.І., Андріанова І.С., Сергунова О.Д. *(Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна)*

У розробленому під керівництвом Міністерства освіти і науки України проекті «Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року» визначається що: “Небачений раніше обсяг знань та інформації, шалені темпи їх зростання та ускладнення знецінюють просте засвоєння фактів, опанування застиглих алгоритмів та вивчення усталених теорій. Внаслідок цього стає неможливим спиратись на традиційний спосіб навчання, що передбачає передачу знань від викладача до студента у процесі навчання. Він повинен бути доповненим, а згодом заміненим самостійним навчанням студента під керівництвом викладача.” Зрозуміло, що нові форми навчання потребують нових форм контролю знань, у якості яких у навчальний процес пропонується запроваджувати тестові форми поточного і підсумкового контролю знань.

Безперечно, що тестування має певні переваги порівняно з іншими методами педагогічного контролю, а саме:

- збільшення швидкості перевірки якості засвоєння знань та вмінь;
- здійснення, хоч і поверхневого контролю, але у повному обсязі навчального плану;
- суттєве зменшення ролі суб’єктивних факторів при оцінюванні знань, тобто таких, як, скажімо, стан настрою, рівень кваліфікації та інші індивідуальні властивості окремого викладача;
- об’єктивність і, як наслідок, стимулюючий вплив на мотивуючу складову у навчанні для студентів;
- орієнтованість на застосування сучасних технічних засобів;
- можливість статистичної обробки та порівняльного аналізу результатів контролю;
- задіяння принципу індивідуалізації і диференціації навчання завдяки використанню адаптивних тестів;
- можливість збільшення частоти і регулярності контролю за рахунок зменшення часу виконання завдань та автоматизації процесу перевірок;
- сприяння процесу інтеграції системи освіти країни у європейську.

В той же час тестовий метод контролю знань має свої відомі вади. Одним з його недоліків є можливість угадування вірної відповіді,та її ймовірнісний характер, який не дає гарантії наявності твердих знань. Цей недолік є характерним для тестів закритого типу, які складаються із завдань, спрямованих на вибір правильної відповіді із числа запропонованих. Окрім того, запропоновані тести дуже часто базуються на елементарній психічній функції – узнаванні, яка є простішою за функцію відтворення, що може привести до звички працювати з готовими формулюваннями. Втрачається здатність логічного та грамотного засвоєння та, що ще найголовніше, використання отриманих знань. Інші складності можуть бути пов'язані з вибором конкретної тестової системи, суб'єктивізмом у формуванні змісту самих тестів, у відборі, формулюванні та структурі тестових питань і т. ін.

Подоланню цих недоліків, на наш погляд, може сприяти введення змішаних, так би мовити, тестів різного рівня складності з відповідним оцінюванням результатів: тести 1 рівня – виконання діяльності по впізнаванню; тести 2 рівня – робота на рівні репродукції (тести відкритого типу); тести 3 рівня – продуктивна діяльність (наприклад, вибір відповіді, яка потребує розв'язання певної задачі); тести 4 рівня – робота на рівні власного творчого підходу до розв'язку сформульованого завдання .

Такий підхід (тести трьох перших рівнів) був використаний при складанні екзаменаційних білетів для проведення іспитів з фізики для студентів II курсу природоохоронного факультету Одеського державного екологічного університету. Проведений аналіз відповідей студентів показав, що тільки використання тестів різних рівнів складності дає можливість виявити перспективних студентів, здатних до творчого підходу при виконанні поставлених завдань.

З урахуванням усіх обставин, тестування має непогані перспективи стати раціональним кроком на шляху розвитку методики контролю за засвоєнням студентами навчального матеріалу, особливо, на сучасному етапі розвитку вищої освіти. Однак, цей крок повинен здійснюватися на строго науковій базі, спираючись на результати педагогічних експериментів та наукових досліджень, і ні в якому разі не повинен повністю замінити традиційні методи педагогічного контролю, які використовують індивідуальний підхід та безпосереднє спілкування вчителя та учня на етапі навчання та контролю знань, а лише поповнювати та доповнити них.

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ – ОДНА З АКТУАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ОСВІТИ

Геращенко О.І., Порошенко С.В. *(Ізмаїльський технікум механізації і електрифікації сільського господарства, м.Ізмаїл, Україна)*

Основою і передумовою розвитку людини є освіта, отримані вміння та навички. В умовах ринкової економіки та жорсткої конкуренції важливо не лише надавати “солідний багаж“ знань, а й готувати студентів до життя, формувати ринкову ментальність. Важлива якість отриманих знань, яка має забезпечуватись відповідністю навчального закладу виробленим державою стандартам. Це дозволить зорієнтуватись серед великої кількості нещодавно створених освітніх установ. Окрім того реформування освітньої системи України має на меті наблизити її до європейських стандартів, зробити наш диплом “ліквідним“.

Однією з актуальних проблем освіти є дистанційне навчання.

Дистанційне навчання – така форма організації освітнього процессу, при якій основною є самостійна робота людини, що навчається. Це дозволяє навчатися в зручний для студента час та віддаленому від викладача місці. Такий тип навчання надає можливість отримати освіту широкому колу людей, які мають обмеження щодо того щоб вчитися очно.

ДН широко застосовують у світовій системі освіти. Центри ДН є при всіх університетах США, Західної Європи. Підключення Центрів до світової комп’ютерної мережі дозволяє створювати віртуальні класи для студентів, що знаходяться в різних країнах. Глобальна мережа Інтернет є інтегральним засобом широкого використання ДН.

Інформатизація освіти в Україні - один з найважливіших механізмів, що зачіпає основні напрямки модернізації освітньої системи. Сучасні інформаційні технології відкривають нові перспективи для підвищення ефективності освітнього процесу. Змінюється сама парадигма освіти. Велика роль надається методам активного пізнання, самоосвіті, дистанційним освітнім програмам.

ДН - засноване на сучасних інформаційних і комунікаційних технологіях навчання й підвищення кваліфікації.

Дистанційні технології навчання можна розглядати як природний етап еволюції традиційної системи освіти від дошки з крейдою до електронної дошки й комп'ютерних навчальних систем, від книжкової бібліотеки до електронної, від звичайної аудиторії до віртуальної аудиторії.

Ефективність дистанційного навчання заснована на тому, що ті, кого навчають, самі почувають необхідність подальшого навчання, а не піддаються тиску з боку. Вони мають можливість роботи з навчальними матеріалами в такому режимі й обсязі, який підходить безпосередньо їм. Ефект у значній мірі залежить від того, наскільки регулярно займається той, хто навчається. Послідовне виконання контрольно-діагностичних завдань і випускної роботи, а також підтримка у всіх питаннях з боку викладача-координатора забезпечує планомірне засвоєння знань.

Аналіз впровадження дистанційного навчання показує, що до реального контингенту потенційних студентів можна віднести тих, хто часто перебуває у відрядженнях, військовослужбовців, територіально віддалених слухачів, жінок, що перебувають у декретній відпустці, людей з фізичними вадами, тих, хто поєднує навчання й роботу, співробітників, що підвищують свою кваліфікацію тощо. Й незважаючи на те, що дистанційне навчання передбачає одержання також і базової середньої освіти, цей напрямок не одержав активного впровадження в освітній процес шкіл, коледжів та інших середньо-спеціальних установ освіти.

Не кожному вдається відучитися п'ять років у стінах вузу, але сучасні технології можуть дати другий шанс. Дистанційна освіта - навчання на відстані стала справжньою новацією 21 століття. Віртуальний курс лекцій дозволяє скоротити або розтягти час навчання за своїм розсудом. Серед плюсів такого навчання називається можливість займатися в будь-якому місці, де є комп'ютер, матеріал суворо дозований по тижнях і збігається з усіма вимогами, які пред'являються до студентів будь-якого вузу, крім того, у студента є можливість виконувати завдання в зручний для нього час. Головна складність - змусити себе вчитися. Ще одна проблема - відсутність особистого спілкування з викладачем. Питання електронною поштою нагадують запити в довідкову службу, а семінари – інтернет - форуми.

Для одних нова система навчання - єдиний доступний спосіб одержати вищу освіту, інші - нізащо не проміняли б традиційне навчання на дистанційне, оскільки сприймають університет не тільки як місце навчання, але й можливість особистого спілкування зі студентами, і з викладачами.

Ефективність дистанційного навчання для випускників і студентів полягає і в тому, що можливість навчатися дистанційно не обмежує можливості навчатися й удосконалюватися в професійній діяльності під час роботи на підприємстві. Цей рівень освіти студенти вважають цілком достатнім і можливим для здійснення своїх життєвих планів. Багато хто з них вважає, що отримані знання відповідають успішній роботі.

ПРІОРІТЕТНІ НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ВУЗАХ

Гнип О.П., Раєцька К.О. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Одна з головних новацій закону про вищу освіту – це запровадження університетської автономії, основна мета якої полягає у підвищені якості освіти у вищих навчальних закладах. Автономія стосується багатьох аспектів, але зупинимося лише на організації навчального процесу та державних стандартів. Якщо раніше державний стандарт вищої освіти регламентував, що повинен уміти й знати випускник вишу, які предмети має вивчати студент, то тепер регламентується рівень компетентностей, якими має володіти молодий спеціаліст. Тобто контролюватиметься кінцевий результат навчання, а те, як та яким дисциплінам навчати, відповідальність самого вишу.

Поза сумнівом, попит на якісну освіту завжди буде високим. Тому без високоякісного знання не може бути конкуренто спроможного фахівця та високоосвіченої особистості. Маємо нарешті відійти від нашої багаторічної проблеми, коли вузи змушені надолужувати те, чого не встигли вивчити у школі. В академії треба індивідуально підходити до вивчення кожної дисципліни. Наприклад, вивчаючи дисципліни: “Матеріалознавство”, “Будівельне матеріалознавство”, “Будівельні конструкції” та “Залізобетонні та кам′яні конструкції”, гадаю, що майбутнім архітекторам дуже корисно буде історія науки в якій висвітлені не тільки знання номенклатури матеріалів, виробів та конструкцій, що випускаються промисловістю, але й всебічне розуміння їх властивостей, які обумовлюють якість продукції та її ефективні галузі використання. Тільки при повній відповідності властивостей використаних будівельних матеріалів вимогам, що пов’язані з конкретними умовами їх експлуатації, архітектор зможе бути впевненим, що побудовані за його проектами споруди будуть енергоощадними, функціональними, естетичними, економічними, екологічними та довговічними.

Для студентів будівельного напрямку буде цікавим вивчення помітного поступового переходу від традиційного поняття проблематики будівельних матеріалів (як способу реалізації технічних характеристик та оцінки поведінки матеріалів) до виявлення причин, явищ і розкриття механізмів процесів, що відбуваються. Вивчення студентами фізико-хімічних особливостей побудови та отримання будівельних матеріалів різного призначення, вивчення їх фізико-технічних та експлуатаційних властивостей, основ технології виробництва і галузі застосування, а також взаємозв’язку між складом, структурою та

властивостями матеріалів відкриває широкі можливості для створення матеріалів із потрібними спеціальними й експлуатаційним характеристиками з врахуванням вимог нормативної документації, в тому числі EN, ДСТУ, ДБН. Розвиток будівельного матеріалознавства обумовлює розширення номенклатури виробів та матеріалів будівельного призначення, сприяє подоланню економічної й екологічної кризи за рахунок економії мінеральних ресурсів і є підставою для розробки нових технологій локалізації токсичних відходів та знешкодження їх при отриманні будівельних матеріалів, підвищення їх надійності та довговічності.

Найближчим часом на ринку праці буде рости попит на технічних спеціалістів. Професії, які пов'язані з новими технологіями, сьогодні є одними із найбільш перспективних і затребуваних як на світовому, так і на українському ринку праці. Особливо гострий дефіцит спеціалістів сьогодні потребує промисловість з виробництва будівельних матеріалів, яка стоїть перед викликом використання енергоефективних технологій.

Світові новатори в цій області пропонують ринку нові технології та обладнання, однак працювати на ньому часто немає кому, так як вузи, особливо в Україні, не встигають за розвитком ринку, а студенти навчаються на несучасних технологіях та старому обладнанні. На сьогоднішній день навчання студентів відбувається в умовах «ідеального світу», часто без врахування особливостей місцевого ринку і поточних реалій економіки. Тому, найкраще коли теорія підкріплена практикою. Причому практикою за кордоном або можна з допомогою бізнесових структур створити матеріально-технічну базу вузів (нові технології, сучасне обладнання).

Багато сучасних нових заводів проводять самостійно навчання персоналу на сучасному обладнанні, проте це достатньо дорого та відтягується час впровадження його в роботу. Тому потрібно налагодити взаємозв'язок з бізнесом для вирішення проблеми недостачі кваліфікованих кадрів, які будуть вносити інвестиції в освіту, тобто в матеріально-технічну базу навчального закладу. Необхідно підкреслити, що вузи в цьому також зацікавлені, тому що нове обладнання та нові технології підвищують інтерес зі сторони студентів та абітурієнтів. Це також має немаловажне знасення у зв'язку з проведенням реформи системи освіти, яка може ліквідувати незатребуваний навчальний заклад. Таким чином, всі будуть задоволені: студенти познайомляться з новими технологіями ще на стадії навчання у вузі, а значить будуть затребувані на ринку праці. Вузам буде чим заохочувати студентів до вступу, а комерційні компанії одержать кваліфікований молодий персонал, який зможуть запрошувати до себе на роботу.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ЗАПАСУ ДЛЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ГолованьВ.Г., Маміч В.В., Шлапак В.О.,*(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Формування компетентності офіцерів запасу відповідно до державних освітніх стандартів з урахуванням практичного досвіду застосування ЗСУ в миротворчих та антитерористичних операціях це важливе завдання військової освіти. Підвищення ефективності та якості підготовки офіцерів запасу для ЗСУ це науково обґрунтоване управління нею. Але для того щоб планувати, коригувати, контролювати й стимулювати підвищення якості та ефективності (інакше кажучи – управляти таким підвищенням), слід передусім навчитися надійно оцінювати ці процеси, причому оцінювати за сукупністю властивостей, що їх характеризують. Тому в усіх високорозвинених країнах світу комплексні оцінки якості та ефективності дістають дедалі ширшого застосування.

Формування системи показників якості підготовки фахівців – це нова й складна методологічна проблема. Основні принципи її розв'язання було розроблено у працях В.П. Беспалька Л.П. Одерія, В. Оконя , П.І. Підкасистого, А.І. Субетто, Н.Ф. Тализіної , В.Т. Циби та інших дослідників. Кожен з авторів приділив певну увагу цій педагогічній категорії.

Інтегральний показник якості підготовки фахівців, відображує, з одного боку, результати оцінки різних властивостей випускників, а з іншого – ефект їхньої віддачі на виробництві.

Якість підготовки фахівців – інтегральний показник стану навчання і рівня знань студентів. Він включає комплекс ознак, що характеризують оволодіння системою знань і вміння використовувати їх у процесі діяльності.

Якістю навчального результату є "якості особистості, що фіксуються через категорії культури, громадянської зрілості, рівні знань, умінь, творчих здібностей, мотивування, тобто рівні професіоналізму та рівні універсалізму".

Таким чином якість підготовки фахівців є важливою характеристикою управління освітнім процесом і визначається ступенем обґрунтованості трьох основних засад: мети навчання (для чого навчати), змісту навчання (чого навчати), засобів навчання та принципів організації процесу навчання (як навчати). Успіх та ефективність процесу навчання визначаються врешті-решт змістом освіти і технологією діяльності як науково-педагогічного складу і командирів, так і курсантів (слухачів).

ДОСЛІДЖЕННЯ КАДРОВОЇ СТРУКТУРИ ВИЩОЇ ШКОЛИ З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТУ

Деділова Т.В., Поясник Г.В. (*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Вищий навчальний заклад як один з основних інститутів гендерної соціалізації майбутніх фахівців активно відтворює стереотипи, що склалися протягом століть. Найпоширенішими гендерними стереотипами щодо жінок є «жінка не може бути справжнім політиком», «жінці не властиво займати керівні посади», «жінка – лідер вдома, кар'єра не є її пріоритетом». Тобто, гендерний стереотип є тим механізмом, за допомогою якого закріплюються і транслюються у кожному наступному поколінні гендерні ролі. Так само і стереотипи щодо управлінської діяльності включають співвіднесення діяльності керівника, його особистісних, професійних та інших рис із загальновизнаними уявленням професійної ролі «керівник». Водночас на загальновизнаний стереотип накладається і стереотип специфічний – керівник-жінка, керівник освіти тощо [1].

Яскравим прикладом формування гендерних стереотипів в українській системі освіти є кадровий розподіл в структурі Департаменту вищої освіти МОН України (рис. 1) [2].

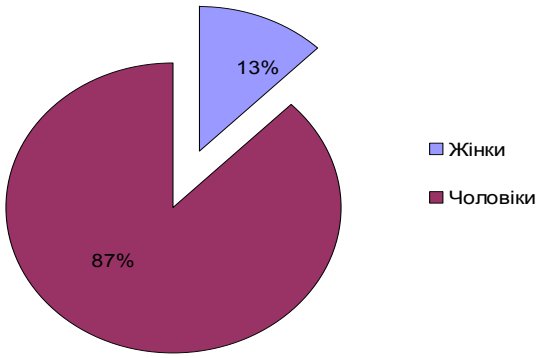

Рисунок 1 – Структура апарату управління Департаменту вищої освіти МОН України

Як правило, викладачі, секретарі і обслуговуючий персонал – жінки, а директор школи чи ректор університету – чоловіки. Жінки-керівники складають тільки 20%. Причому першою особою жінки частіше стають у школах, ліцеях, коледжах. Цей факт пояснюється просто: пані піднімаються до цих посад з викладацького складу, а так як викладачів-чоловіків дуже мало, то й конкурентна боротьба не такою гострою. Проте все одно чоловіки розглядаються як пріоритетні кандидати.

У державних вузах жінки часто бувають завідувачами кафедрами, деканами та вкрай рідко – ректорами. У комерційних вузах справа йде інакше. Жінці легше виконувати роль ректора в приватному навчальному закладі, тим більше що ідея створення такої установи нерідко належить їй самій. А в державних вузах потрібна певна політична позиція. Тому чоловіки частіше займають там керівні посади [3].

Дослідження організаційної структури Харківського національного автомобільно-дорожнього університету (ХНАДУ) зазначило наступний розподіл керівних посад (рис. 2), першочергово зумовлений інженерною спеціалізацією ВНЗ.

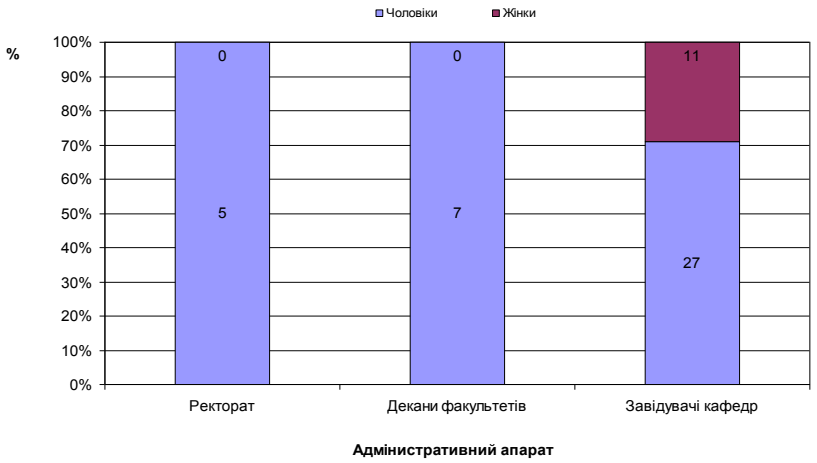

Рисунок 2 – Розподіл керівних посад в ХНАДУ

При цьому серед вищого керівного складу ректорату та деканатів жінки-керівники є відсутніми, в той час як серед 38 кафедр університету 11 очолюють представниці жіночої статі. Зокрема жінкам підпорядковуються кафедри хімії, іноземних мов, українознавства. вищої математики, філології, менеджменту, економічної теорії та права тощо. Чоловіки очолюють структурні підрозділи, діяльність яких спрямовано на викладання навчальних дисциплін з технічної експлуатації та сервісу автомобілів, технології машинобудування та ремонту машин, будівництва та експлуатації автомобільних доріг, автоматизації і комп’ютерно-інтегрованих технологій тощо.

Література:

1. Реалізація гендерної політики в управлінні освітою: навч.-метод. посіб. / [за заг. ред. Н.Г. Протасової]. – Запоріжжя: Друкарський світ, 2011. – 176 с.

2. Матеріали офіційного сайту МОН України [Електронний ресурс].– Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/ua/department/high

3. Гендерний аспект в освіті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ua-referat.com

«ОДНАКОВІСТЬ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ ВИЗНАЧЕНЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ПОРОЗУМІННЯ ПРИ ВТІЛЕННІ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

Діордієнко Л.Д., Семчук П.П. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*).

У зв'язку з новою концепцією розвитку освіти України має значення взаємопорозуміння між учасниками цього процесу. Але цьому не сприяє поліморфність мови. Тому важливо користуватись однаковими категоріями і поняттями для покращання взаємопорозуміння.

Нижче приведені визначення деяких категорій і понять, часто вживаних у вузах, які на думку авторів мають переваги над іншими.

Атестація навчальних закладів – основна форма державного контролю за діяльністю навчальних закладів незалежно від їх підпорядкування, типу та форми власності. Проводиться з метою забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері освіти.

Гуманізація освіти – це впровадження в навчально-виховному процесі ідей гуманізму, запропонованих великими просвітителями і педагогами минулого; це спрямування навчального закладу до піднесення особистості студента, забезпечення максимально сприятливих умов для його розвитку, врахування його особистий цілей і запитів.

Гуманітаризація освіти – посилення уваги до людини, виховання в студентів ставлення до людини як до найбільшої цінності, спрямування освіти на формування в студентів високої духовності, почуття власної гідності , всебічної культури, планетарного мислення, формування в свідомості студентів цілісної картини світу, усвідомлення єдності людини й навколишнього середовища; передбачає підвищення статусу гуманітарних наук у навчанні і вихованні.

Демократизація – впровадження демократичних засад, розвиток спільності людей на демократичній основі.

Демократизація освіти – один з основних принципів державної політики у сфері освіти, що пронизує всі сторони освітнього життя. Це ліквідація монополії держави на освіту і перехід до громадсько-державної системи , в якій особистість, суспільство і держава є рівноправними партнерами.

Диференціація – поділ, розчленування чого-небудь на окремі різнорідні елементи.

Диференціація навчання – принцип врахування індивідуально типологічних особливостей студентів в інтересах розвитку їхніх нахилів і здібностей; педагогічна технологія навчання, що забезпечує реалізацію принципів диференціації.

Експертиза – сукупність процедур, які необхідні для отримання колективної думки у формі експертного судження (оцінки) про педагогічний процес з наступним по факторним аналізом та формуванням управлінських рекомендацій щодо розвитку закладу освіти.

Педагогічна експертиза – судження, яке ґрунтується на глибокому якісному вивченню всіх характеристик властивостей об'єкта, шляхом використання різноманітних методик за наявністю розроблених критеріїв експертиз і компетентних експертів; це аналіз та оцінка функціональної ефективності структурних елементів, складання проекту їх розвитку і плану його впровадження у практику роботи.

Інновація – трактується як нововведення, ціле направлені зміни, які вносять в середовище впровадження нові стабільні елементи, які викликають перехід системи з одного стану в інший.

Викладацькі інновації (або нововведення) – процес залучення до практики освітніх технологій (ідей), в результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних систем і компонентів освіти.

Інноваційна викладацька діяльність – діяльність, що своїм характером, а також результатом свідчить про здатність суб'єктів освітньої діяльності до генерації ідей, їх втілення, аналізу моніторингових даних та продукування нової ідеї, оприлюднення результатів, а також забезпечення умов для реалізації нових ідей в систему освіти.

Інтеграція – доцільне об'єднання та координація дій різних частин цілісної системи.

Концепція – система поглядів на ті чи інші явища, процеси; спосіб розуміння, тлумачення якихось явищ; основна ідея будь-якої теорії.

Критерій – мірило оцінювання визначних параметрів, які описуються певними показниками; мірило визначення, оцінки предмета, явища; ознака, взята за основу класифікації.

Ліцензування – процедура визначення спроможності навчального закладу певного типу розпочати освітню діяльність відповідно до стандартів освіти, а також державних вимог щодо кадрового, науково-методичного та матеріально-технічного забезпечення.

Освітній моніторинг – це супроводжуюче оцінювання і поточна регуляція будь-якого процесу у світі.

ЯКІСТЬ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ

Долінська Л.В. *(Одеський коледж комп'ютерних технологій ОДЕКУ, м.Одеса, Україна)*

Якість вищої освіти традиційно пов'язується зі змістом і формою навчального процесу. А змістовність та форми останнього, перш за все, ґрунтуються саме на якості кадрового забезпечення вищого навчального закладу (ВНЗ), на рівні професійної компетентності викладачів. У попередній роботі було розкрито означені питання [1].

У даному дослідженні було поставлено завдання проаналізувати та запропонувати ефективні методи оцінювання якості професійної компетентності викладача ВНЗ технічного профілю.

Вирішення поставленої вище проблеми, зумовлене загостренням низки суперечностей, що характеризують сучасний простір вищої освіти в Україні, на нормативно-організаційному, концептуальному та методичному рівнях. Як от – між задекларованим положенням про те, що майбутній педагог вищої школи відповідно до чинного законодавства (ст. 48 Закону України «Про вищу освіту») повинен здобути спеціальну професійну психолого-педагогічну освіту, та відсутністю науково обґрунтованої системи такої підготовки.

Якість освіти завжди було і є предметом дослідження багатьох науковців. Так, дослідники: В.С. Аванесова, В.М. Максімова, В.П. Панасюка, М.М. Поташніка та ін., пов'язували проблему якості освіти з розвитком суспільства, зі змінами управління освітніх систем. У цьому контексті політичні та соціально-економічні перетворення впливатимуть й на інші ланки освіти. Наше дослідження націлене лише на удосконалення якості системи вищої освіти.

Головною складовою якості освіти є якість підготовки кадрового складу викладачів. Сучасний викладач – це людина культури, у якій гармонійно поєднана особистісна і професійна складові, яка володіє сучасними методиками і технологіями викладання.

Професія педагога - професія творча. Саме від рівня інтелектуального потенціалу викладача, його вміння творчо мислити і втілювати свої задуми у життя залежить кінцевий результат повноцінного засвоєння дисципліни для студентів. Підвищення креативності вчителя, педагога розширює спектр методів передачі навчальної інформації з метою кращого засвоєння студентами предмету, збільшення їх творчого потенціалу в процесі отримання фаху.

Після проведення анкетування, опитування молодих викладачів-початківців, які не мають базової педагогічної освіти, було з'ясовано, що причиною багатьох невдач і прогалин є низький рівень розвитку системи їх психолого-педагогічної підготовки.

Отже, виходячи з мети дослідження – розробити модель психолого-педагогічної підготовки викладачів-початківців без спеціальної психолого-педагогічної освіти, нами були вирішені наступні задачі дослідження:

1. Розкрито сучасний стан та важливість розробок систем підготовки структур для підготовки викладачів без спеціальної психолого-педагогічної освіти. 2. Уточнено зміст понять «якість», «якість освіти», «якість викладача», «психолого-педагогічна компетентність викладача». 3. Обґрунтовано значення професійного рівня людських ресурсів ВНЗ, як головного елемента якості освітніх послуг. 4. Розроблено та науково обґрунтовано зміст методики організаційного і науково-методичного забезпечення для формування психолого-педагогічної компетентності викладачів-початківців вищих навчальних закладів.

Крім цього, визначено, що вагому роль у підвищенні якості викладацького ресурсу відіграє врахування специфіки типів та рівнів вищих освітніх закладів України (інститут, академія, університет; класичний, гуманітарний або технічний заклад освіти).

Якщо система професійної підготовки вчителя, незважаючи на всі новоутворення і зміни, забезпечується вищими педагогічними навчальними закладами, то система підготовки викладачів вищих навчальних закладів технічного профілю не задовольняє сучасних потреб суспільства: у більшості науково-педагогічних працівників вищої школи відсутня психолого-педагогічна освіта, яка значною мірою визначає успішність реалізації всіх функцій педагогічної діяльності.

Результати розробок дослідження можуть бути використані в системі вищої освіти при оновленні змісту і складових професійної підготовки студентів технічних ВНЗ, а також педагогів усіх рівнів акредитації, у системі післядипломної освіти і підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Література

1. Долінська Л.В., Ковальчук В.В., Паньков М.І. Методологічне обґрунтування зближення природничих і гуманітарних наук./ Наукові праці: науково-методичний журнал. Педагогічні науки.-Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім.П.Могили, 2011.- Вип.146, Т.158. С.11-17.

ПРОБЛЕМА РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Дюльгер М.О., Васалатій Н.В., Флоря Л.В. *(Одеський коледж комп'ютерних технологій ОДЕКУ, м. Одеса, Україна)*

У наш час, коли Україна знаходиться на складному шляху національного відродження та побудови демократичної держави, критичне мислення є не тільки наслідком демократичного способу життя, але й чинником його формування. Сучасна молодь є потенціалом державного розвитку. Тому від наявності чи відсутності у дитини вміння мислити критично залежить певною мірою доля суспільства. Критичне мислення піднімає людину до рівня Людини, якою не можна маніпулювати, яка не боїться мислити, оцінювати, порівнювати.

Розвиток критичного мислення є складовим етапом особистісного розвитку. Велику роль у чому відіграє вищий навчальний заклад. Методика критичного мислення дозволяє максимально підвищити ефективність навчально-виховного процесу, дає можливість створити такі умови, коли всі студенти залучаються до активної, творчої навчальної діяльності, процесу самонавчання, самореалізації, вчаться спілкуватись, співпрацювати, критично мислити, відстоювати свою позицію. За допомогою даної системи викладач має можливість активізувати мислення студентів, мотивувати та стимулювати їх діяльність, залучити їх до творчої, продуктивної діяльності, активізувати пізнавальний процес, розвивати уміння логічно та аргументовано викладати матеріал та навички колективного спілкування, почуття взаємодопомоги, формувати ключові компетентності студентів. Під критичним мисленням розуміється уміння урівноважувати у своїй свідомості різні точки зору, уміння піддавати ідею м'якого скепсису, об'єднання активного й інтерактивного процесу, перевірка окремих ідей на можливість їх використання, моделювання систем доказів на основі яких базуються різні точки зору, переоцінка та переосмислення понять та інформації, здатність знайти необхідну інформацію та використовувати її самостійно під час прийняття рішення. Навчити студентів мислити критично – означає правильно поставити запитання, направити їх увагу в правильне русло, вчити самостійно робити висновки та знаходити рішення.

У межах заняття є багато можливостей не просто надати учням можливість освоїти нові горизонти предмету, а й вступити з отриманою інформацією в безпосередній контакт, вільно демонструвати свої ідеї та оперувати отриманими знаннями в подальшому житті. Бути переконливими та впевненими в дискусії на будь-яку тему, мати власну оцінку на будь-яку подію, підкріплену реальними аргументами, формувати не лише читацьку активність, а й світоглядне переконання.

ОСВІТА ЯК СОЦІОКУЛЬТУРНА СИСТЕМА В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА

Єрмакова С. С. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*)

Головним пріоритетом розвитку вітчизняної системи освіти є курс на перетворення її в ґрунтовну та якісну галузь. На сьогодні вважається край важливим наблизити українську освіту до міжнародних стандартів, збагатити її дієвими теоретичними і практичними розробками, оптимізувати структуру, забезпечити високоякісними кадрами. Вирішення соціальних та економічних проблем, що стоять перед освітою, буде залежати від того, чи вдасться забезпечити максимальну мобілізацію можливостей і реалізацію здібностей кожної людини як суб'єкта діяльності.

При реформуванні галузі освіти необхідно виходити з положення про те, що кожен член суспільства повинен бути оптимально пристосований до професійної діяльності за рахунок максимального використання індивідуальних здібностей. Для досягнення цієї мети необхідно забезпечити інвестиції у вищу освіту і підвищення кваліфікації людей, а також домогтися прискорення прогресу у вирішенні фундаментального завдання модернізації вітчизняної системи освіти, для того, щоб кожна людина могла отримати нові знання, навички та компетенції, які їй будуть потрібні в процесі навчання впродовж життя.

Вирішення проблеми інвестування в розвиток вищої технічної освіти, «людського капіталу» дасть змогу досягти не лише короткотермінового економічного успіху, а й закласти засади для формування сталих довготермінових тенденцій розвитку національної економіки з її подальшою інтеграцією в Європейський простір вищої освіти.

Сучасна тенденція зв’язувати освіту з “завданням” і “призначенням” людини задає евристичний принцип підходу: виявлення того, яким чином освіта виявляється включеною у особистісні смисли людини, який її вплив і зв’язок із світоглядними основами особистості, із її ціннісно-значеннєвою базою.

Основними наслідками формування нових цінностей можна вважати наступні: по-перше, відбувається усвідомлене переосмислення завдань системи освіти; по-друге, з’являються нові “образи”, “зразки”, ідеали для цієї системи, і у зниженні значущості інтелекту, свідомості, раціонального відношення до дійсності, науки. Причому, прагнення вийти за межі теперішнього рівня свідомості призводить до визнання (і навіть перебільшення) ролі несвідомого,

підсвідомого, більш глибоких прошарків психіки. Наукові пошуки маніфестують актуальність дорефлексивного досвіду свідомості, пропонуються методи “археопсихології” (А.Я.Гуревич), дослідження потаємних смислів і значень. Інтенції, викликані сучасною культурною ситуацією “переоцінки цінностей” дозволяють говорити про нові цінності епохи, що у свою чергу, дає можливість зафіксувати два основних для освіти моменти: по-перше, зміну архетипів у сучасній культурі і, по-друге, факт пріоритету покладання цінностей стосовно будь-якої наявної освітньої системи. З цим пов’язане прагнення у формальній освіті вийти за межі інтелектуального дискурсу й існуючих форм, яке викликає потребу в нових педагогічних моделях, новій педагогічній культурі, новому змісті педагогічного процесу.

Цілком зрозуміло, що відбувається взаємообумовлений процес: поряд із реформою інституту освіти істотно змінюється особистість. І хоча початок цих змін – у культурних інноваціях, але більш простий і прямий процес впливу культури на суб’єкта певної епохи дозволяє сформувати такі якості особистості, що виявляються в наступному розвитку суспільства (і регулярної освіти зокрема) джерелом “передбачення майбутнього”. З’являється можливість забезпечити механізм проникнення інновацій культури в систему освіти, що в цілому призводить до її модифікації і якісної зміни.

Одного разу сформовані якості особистості стають засадами її внутрішнього багатства, вони можуть “піти усередину”, на підсвідомий або несвідомий рівень (“інтериорізація” за П.Я.Гальпериним та Л.С.Виготським), але їх маніфестація у соціумі і культурі безперечно відрізняє одну епоху від іншої у розвитку освітніх систем. Відтак, розвиток демократичних процесів в освіті не тільки спричинений необхідністю її інтеграції у світовий освітній простір, загальною тенденцією демократизації суспільного життя в Україні і світі, але й є вагомим чинником, що забезпечую цю інтеграцію.

Таким чином, інтеграція і демократизація освіти виступають як важливі чинники, як сучасні інструменти розвитку системи освіти в Україні. Обидва ці чинники є взаємообумовленими, спираються, передбачають і взаємодоповнюють один-одного. Немає сумнівів, що збалансована реалізація всього спектру завдань, пов`язаних з інтеграцією системи освіти України у світовий освітній простір, демократизацію її внутрішньої і зовнішньої діяльності дозволять підняти рівень системи освіти України на рубежі сучасних міжнародних вимог, створити умови для розвитку особистості, формування конкурентно спроможних продуктивних сил України і, тим самим, забезпечити прогресивний поступ, цілеспрямоване і впевнене приєднання України до лав розвинених країн Європи і світу.

ПРОБЛЕМИ МАНІПУЛЯЦІЇ СВІДОМІСТЮ МОЛОДІ

Кадієвська І.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, м.Одеса, Україна)*

Молодь як специфічна соціально-демографічна група в різні періоди історичного розвитку характеризується подібними якостями та потребами. Психологічні особливості юнаків та дівчат обумовлюють бажання пізнавати світ, спілкуватись та активно шукати себе в дорослому житті. Недостатність систематизованих знань та життєвого досвіду молоді узгоджується із надмірною вразливістю, гостротою сприйняття, енергійністю, мобільністю та високою адаптивністю до змін. В сучасній соціально-філософській думці окремо аналізуються різні фактори, що впливають на розвиток молоді. Однак дуже важливо виявити та обґрунтувати визначальні детермінанти в цьому процесі. В умовах економічно та політично не стабільного суспільства під впливом стрімкого розвитку нових інформаційних технологій, з'явились нові можливості впливу на всіх потенційних споживачів. Реклама вже давно стала невід'ємною складовою нашого повсякденного життя. Вона охопила майже всі сфери суспільного життя. Разом із цим реформи правової системи поки що не принесли бажаних результатів, лише підсиливши правовий нігілізм та песимістичні настрої населення. Сьогодні стало очевидним, що рекламувати в нашій державі, використовуючи потужні можливості СМІ, можна практично будь-які товари та послуги, серед яких не складно знайти неякісні та шкідливі для життя та здоров'я людей. В Україні виникла ситуація, в якій здатність впливати на свідомість через маніпулювання стала визначати прибутки. Всі ми так чи інакше намагаємось задовольняти свої матеріальні та духовні потреби. В цьому процесі на наш вибір впливає не тільки індивідуальна ієрархія цінностей, рівень освіти та особисті якості, але й ступінь відкритості нашої свідомості до маніпуляцій, які постійно циркулюють в інформаційному просторі. Рівень сприйняття маніпулятивних технологій залежить від багатьох об'єктивних та субєктивниї факторів. Особливо незахищеною в цьому відношенні є саме молодь. В ній парадоксальним чином узгоджуються найважливіші якості для успішної маніпуляції, адже молодь від природи проявляє схильність до максималізму та категоричності в оцінках. Саме дотримання крайнощів можуть забезпечити імпульсивну покупку, угоду, рішення, договір тощо. Відкритість, ідеалізм, прихований під маскою прагматизму, демонстративна поведінка, енергійність, пристрасність, бажання самоутвердження, все це далеко не повний набір якостей, які можна направляти як во благо, так і во зло молоді.

Безумовно маніпулювання свідомістю молоді є актуальною соціальною проблемою нашого часу. Ця проблема сьогодні активно обговорюється науковим співтовариством.

Сучасні наукові дослідження проблем маніпуляції свідомістю помітно активізувались наприкінці XX століття. Тим не менш в площині соціально-філософських досліджень ця проблема залишається відкритою та недостатньо вивченою.

Як наукова категорія маніпуляція була введена до наукового обігу у другій половині XX століття західними політологами. У вітчизняній літературі увага до проблеми маніпуляції свідомістю особливо зросла наприкінці XX століття. В наукових роботах вітчизняних дослідників Б.Н. Бєссонова, А.І. Власова, Д.А. Волкогонова та ін. маніпуляція розглядалась в контексті критики західних ідеологічних теорій та практик соціальної дійсності та носила здебільшого політико-ідеологічний характер. В радянський період в площині однозначних моральних оцінок в роботах С.І. Бєглова, Л. Войтасика та ін. маніпуляція осмислювалась в контексті питань політичної пропаганди та впливу ЗМІ на суспільну свідомість. Сучасна вітчизняна література наповнена роботами, в яких втілюються практично значущі аспекти феномена маніпуляції в галузі бізнесу, комерційної реклами, маркетингу, між особових та ділових відношень тощо.

Вибір на користь стратегії гуманізму ставить людину перед необхідністю аналізувати кожну конкретну ситуацію та нести відповідальність за прийняті рішення. Важливо, аби вибір ідеалів гуманізму знаходив практичну реалізацію у нашій повсякденній реальності. За своєю суттю гуманізм пов‘язаний з визнанням, утвердженням та збереженням особистості, тоді як антигуманність пов‘язана з підривом, руйнуванням та знищенням людини. Особистість не зобов‘язана бути гуманною, але вона може свідомо обирати шлях деструкції чи досконалості.

Освічена молодь з розвиненим гуманістичним світоглядом буде мати серйозний захист від різного роду маніпуляцій свідомістю в тому числі й від шкідливих соціально-пропагандистських міфів. Адже не секрет, що саме невігластво створює гарні умови для діяльності маніпуляторів, зацікавлених в глобальному розповсюдженні всіх форм фанатизму, догматизму, окультизму та маргінальності. Безперечно, що самий факт активної участі в СМІ величезної кількості маніпуляторів вже є серйозною державною проблемою, яка потребує термінового правового врегулювання.

Дуже важливо на державному рівні проаналізувати всі аспекти шкоди від подібної діяльності.

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ІДЕЙ АКТУАЛЬНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО ТА ТРАДИЦІЙНОГО НАВЧАНЬ

Казакова М.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Протягом століть у вищій школі традиційно домінувала спочатку лекційна, а потім лекційно-практична методика навчання, характерними елементами якої є:

—лекція як основна форма передачі великого обсягу систематизованої інформації, що має бути орієнтовною основою для самостійної роботи студентів;

—семінарсько-практичні заняття - форма організації, поглиблення, розширення, закріплення навчального матеріалу, використання його на практиці та для контролю знань, отриманих на лекції та в процесі самостійної роботи;

—основою навчання є самостійна навчально-пізнавальна діяльність студента;

—навчальна група - форма організації студентів, постійний склад якої зберігається на протязі усього періоду навчання у ВНЗ;

—навчальний рік, що зазвичай поділяється на два семестри, заліково-екзаменаційний період і канікули;

—завершується навчання у вищому навчальному закладі державними іспитами, і (або) захистом дипломної (випускної) роботи.

Традиційна система навчання більш чи менш задовольняла суспільні потреби, однак кінець XX - початок XXI століття ознаменувалися революційними соціально-економічними, інформаційними змінами, які вимагали кардинальних змін в освітньому середовищі.

Якщо у традиційному навчанні увага акцентувалася на запам'ятовуванні і відтворенні інформації, то у нових умовах виникла потреба розвитку творчого (продуктивного) мислення студента, формування його комунікативних умінь та практичної підготовки до активної життєдіяльності у постійно мінливому соціальному середовищі. Слід зважати на особливість сучасної системи вищої освіти в Україні, де має місце співіснування традиційних та інноваційних технологій навчання з яскравим нахилом в сторону традиціоналізму, що в повній мірі не забезпечує сучасних вимог до випускників ВНЗ. Отже, нагальною постає потреба широкого упровадження інновацій у навчальний процес.

Педагогічна інновація (з лат. іп - в, novus- новий, оновлення, зміна) - це введення нового в цілі, зміст методи і форми навчання і виховання, в організацію шкільної діяльності педагога.

Самі терміни "інноваційне" та "традиційне навчання", а також ідея їх альтернативності були запропоновані групою вчених у доповіді Римському клубу в 1978 році. Ця доповідь привернула увагу світової наукової спільноти до факту неадекватності принципів і методів традиційного навчання вимогам сучасного суспільства до особистості та розвитку її пізнавальних можливостей. Доповідь викликала значний резонанс в освітньому середовищі, що стало поштовхом до розробки і упровадження в педагогічний процес вищих навчальних закладів інноваційних дидактичних технологій.

Характерною рисою інноваційних педагогічних і, зокрема, дидактичних технологій є особистісно-орієнтована освіта. її основні закономірності мають наступний зміст:

1. Якщо під час проектування традиційного педагогічного процесу вивчення навчальної дисципліни є фрагментом змісту навчання і його діяльнісно-процесуальним забезпеченням, то в особистнісно-орієнтованій освіті елементом проектування стає подія в житті особистості, що дає цілісний життєвий досвід, у якому отримані знання є його елементом, частиною.

2. Проектування навчального процесу є предметом сумісної діяльності викладача і студента, способом їх життєдіяльності як суб'єктів освіти.

3. Навчальний процес набуває вигляду дослідження, пошуку, навчальної гри, що стають джерелом досвіду.

4. Змінюються функції міжособиснісного слідкування між викладачем та студентом: педагог стає фасилітатором навчально-пізнавальної діяльності студентів, одним із джерел інформації.

5. Розвиток "Я" - концепції суб'єктів навчальної діяльності йде через усвідомлення цілісної життєдіяльності, що передбачає імітаційно-рольове відтворення життєвих ролей і ситуацій, конструювання і організацію навчального матеріалу у такий спосіб, щоб студент міг самостійно вибрати зміст, форму і вид навчально-пізнавальної діяльності та засоби самоконтролю.

Критерій характеристики	Особливості технології навчання	
	традиційна	*інноваційна*
Місце і роль викладача у навчальному процесі	Суб'єкт, який визначає всі аспекти процессу навчання	Суб'єкт, який ініціює процесс навчання і стимулює перетворення студентів в активних суб'єктів процессу навчання

Місце і роль студентів у навчальному процесі	Сприйняття, засвоєння і відтворення інформації, яку надає викладач	Активне засвоєння і генерування знань, отриманих і зрізноманітних джерел
Тип інформаційної комунікації	Керована викладачем інформація	Багатоканальна система, яка генерує інформацію між викладачем і студентами, а також забезпечує інформаційну взаємодію між ними
Методи управління процессом навчання	Тоталітарне або авторитарнее управління	Демократичне управління
Рівень творчості	Творчість притаманна викладачеві, студенту пропонується вже готова інформація	Творчість викладача стає все більш різноманітною, а діяльність студентів має яскраво виражений творчий характер
Проблемність процессу навчання	У кращому випадку має місце описування проблем чи проблемних ситуацій	Навчання відбувається в основному на прикладах і в умовах проблемних ситуацій, що сприяє формуванню вмінь їх визначення і вирішення
Результат навчання	Сукупність знань	Сукупність знань, практичних вмінь і навичок, здатність до їх творчого використання в професійній діяльності

Таким чином, інноваційні технології відрізняються від традиційних перш за все місцем і роллю основних учасників навчального процесу - викладача і студентів, їх взаємовідносинами, характером і змістом освітньої діяльності. І якщо в традиційному навчанні яскраво виражена підсистема "суб'єкт - об'єкт", у якій тільки викладач відіграє роль суб'єкта, котрий визначає зміст, методи навчання та стиль взаємовідносин, то в інноваційному навчальному процесі зникає жорсткий розподіл ролей між викладачем і студентом. Студент у цьому варіанті перетворюється у важливий освітній суб'єкт, активно залучаючись до активного спілкування з викладачем і використанням знань, отриманих у процесі самостійної роботи з різними джерелами інформації. Спрямованість на суб'єкт - суб'єктну, діалогічну взаємодію закономірно приводить до необхідності реалізувати навчально-виховний процес як через традиційні так і через інноваційні форми у їх гармонійному поєднанні.

ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ ХУДОЖНЬОЇ ПІДГОТОВКИ В СИСТЕМІ АРХІТЕКТУРНОЇ ОСВІТИ

Карпова С.М. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури м.Одеса, Україна*)

Орієнтири сучасної вищої архітектурної освіти визначає перехід у XXI столітті до нової освітньої парадигми, домінувальним чинником якої є виховання «людини культури». Ці пріоритети закладено в Законі України «Про вищу освіту» (2002 р.), Національній стратегії розвитку освіти України на 2012-2021 р., в яких зазначено, що виховання людини культури сприяє її національній ідентифікації, формуванню стійкої системи цінностей, що мотивують її творчу активність.

Зміна стилю професійного архітектурного мислення, гуманізація змісту освіти, її особистісно зорієнтована спрямованість визначають провідні ідеї та тенденції підготовки сучасних архітекторів у вищій школі. Розвиток гуманістичних теорій і тенденцій у педагогіці вищої школи спонукає до перегляду змісту художньої підготовки фахівців у системі архітектурної освіти. Розглядаючи майбутнього архітектора як людину культури, що володіє художньою свідомістю, здатного до творчої архітектурної діяльності, слід звернути увагу на спільність позицій і підходів у викладанні єдиних курсів, навчальних планів професійно-зорієнтованих архітектурних та спеціальних художніх дисциплін у процесі підготовки майбутніх архітекторів.

Проблеми професійної підготовки архітектора розглядались у дослідженнях вітчизняних науковців і педагогів. У сучасній архітектурній педагогіці існує певна розмежованість наукових позицій за напрямками графічної (К.Зайцев, Л.Зорін, В.Єжов, Б.Карєв, О.Максімов), композиційної (О.Іконніков, В.Кринський, Д.Мелодинський, О.Степанов, О.Тіц), проектної (Б.Бархін, М.Кузнєцова, В.Шимко) та історико-теоретичної (Г.Лєбєдєва, Т.Казанцева, Г.Шевцова) складових професійної підготовки. Однак, у архітектурній освіті не складено цілісної системи викладання художніх дисциплін, яка б забезпечувала належний рівень образотворчої грамотності студентів, готуючи їх до професійної творчості.

Становлення і розвиток професійної діяльності архітектора пов'язані з традиціями, що склались у цій сфері і передбачають синтез у її структурі діяльності художника і будівельного інженера-технолога. Відповідно до цього змістовна сторона майбутньої професії передбачає оволодіння студентами

основами художньої підготовки, сучасними концепціями та ідеями художньої освіти, спрямованих на освоєння студентами соціокультурного досвіду.

Причому, студенти, навчаючись ще в архітектурному виші, повинні бачити шлях свого розвитку в галузі художньої підготовки. Опановуючи певною сукупністю знань, накопичених в науці і практиці, студент набуває власний досвід, розвиває і перетворює його в період архітектурної діяльності. Зміст художніх дисциплін в архітектурному виші направлено на формування художньо-професійної культури у майбутнього архітектора.

Під художньо-професійною культурою майбутнього архітектора розуміємо специфічну складову його загальної професійної культури, що характеризує естетичні норми та художні цінності, якими він послуговується у створенні своїх проектів та опановує у процесі підготовки до цього виду діяльності. Вона виступає особливою формою прояву його загальної, художньої та професійної культури. Художньо-професійна культура архітектора формується у процесі його спеціальної підготовки до професійної діяльності і складається із когнітивного, операційного та ціннісно-орієнтаційного компонентів із відповідними показниками.

Тому художньо-педагогічна діяльність в архітектурному виші має бути переорієнтована на широке використання культури у вихованні студентів-архітекторів, в залученні їх до соціально-історичного досвіду. Оновлення змісту художньої підготовки в архітектурному виші за рахунок введення народної культури в навчальне і дослідницьке поле студента - одне з нових напрямків навчальної діяльності в цих структурах.

Новизна проблем розвитку образотворчої творчості пов'язана, насамперед, з розумінням студента як автора і творця своїх задумів, дій, з розумінням творчості як способу життєдіяльності, як умови соціалізації. Новизна змісту художньої підготовки майбутніх фахівців спрямована на формування у них художньої картини світу, осягнення ними наукових, побутових, «народних» знань, освоєння цінностей, пов'язаних з естетичним і художнім вихованням. Цілісний інтерес розвитку особистості майбутнього фахівця архітектурної освіти передбачає моделювання в процесі навчання заданої структури педагогічний діяльності. У цьому контексті оволодіння системою художнього виховання студентів, умовами розвитку їхньої творчості уявляється значним чинником підвищення якості підготовки фахівців у системі архітектурної освіти.Задачею подальшого дослідження є більш детальне опрацювання методики викладання специально художніх дисциплін у взаємозв’язку із задачами архітектурного проектування та цілями творчого розвитку особистості майбутнього фахівця.

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВДЛЯ БУДІВНИЦТВА

Кизима В.П, Куковський А.Г. *(Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна)*, **Яковчук В.В.** (*Salve Finans, м. Рівне, Україна)*

Модернізація вищої освіти в державі є об'єктивною необхідністю. Проведений аналіз спеціальностей фахівців, котрі готуються нашими вишами показав, що на сьогодні, для відбудови інфраструктури міст і підняття економіки держави в цілому необхідні інженери різних спеціальностей, особливо будівельних.

Управління освітою, зокрема її якістю, складний, багатогранний і нелінійний процес, який повинні постійно координувати й корегувати суб'єкти управління відповідно до соціально-педагогічних умов його функціонування. Сучасне суспільство потребує кваліфікованих спеціалістів, які можуть навчатися, успішно працювати і активно впроваджувати сучасні технології.

Особливу увагу треба звернути на ресурси, що надає вища освіта: кар'єру, посаду, перспективу росту та на такі аспекти навчальної діяльності, як міжнародне визнання ступеня, демонстрації якості навчання, орієнтація на потреби студента. Треба розуміти, що інформаційна цивілізація потребує глобальної соціальної трансформації, в основу якої покладено докорінні соціокультурні, технологічні, гуманітарні, освітньо - інформаційні зміни.

Якість безперервної освіти є категорією яка за своєю суттю відображає різні аспекти освітнього процесу – філософські, соціальні, педагогічні, політичні, демографічні, економічні та інші.

Управлінське рішення в освіті має ґрунтуватися на новітніх методологічних розробках як вітчизняних так і закордонних науковців, котрі широко використовуються в навчальному процесі і сприяють ефективному засвоєнню навчального матеріалу з подальшим використанням цих знань у фаховій праці.

Основними чинниками, які забезпечують якість освіти, є:

- професійна підготовка суб'єктів викладання, їхні особистісні якості (порядність, відповідальність, принциповість, толерантність тощо);
- навчально-методичне забезпечення процесу підготовки (навчальні посібники, методичні розробки);
- наявність системи контролю й оцінювання викладання, рівня знань суб'єктів учіння, що відповідає сучасним вимогам;

- застосування в навчально-виховному процесі сучасних освітніх технологій (активних методів навчання, інтернет технологій тощо);

- залучення суб'єктів навчально-виховного процесу до науково-дослідницької діяльності;

- відповідність програм навчальних дисциплін сучасним вимогам;

- контакти з провідними іноземними фахівцями;

- належне матеріально-технічне забезпечення процесу підготовки; - забезпеченість науковою літературою освітніх закладів;

- використання матеріалів психолого - соціологічних та інших досліджень;

- спрямованість викладання на формування соціальних якостей сучасного фахівця;

- стимулювання самостійної роботи суб'єктів навчання тощо [1].

Всі ці пукти широко використовуються в навчальному процесі. Групою викладачів кафедри за редакцією Кизими В.П. створений комплекс навчальних посібників, котрі охоплюють більшість розділів з фахових дисциплін для напрямку "Будівництво".

Проблема удосконалення системи вищої освіти та підвищення якості професійної підготовки фахівців в Україні є найважливішою соціокультурною проблемою, вирішення якої можливе тільки при приведенні освіти у відповідність з новими соціально – економічними вимогами ринкової економіки.

Сучасна освіта організується з урахуванням принципу безперервності. Програми реформування освіти націлені на те, щоб аідповідати як вимогам відповідних галузей будівництва, так і забезпечувати професійну підготовку.Вища школа в Україні, насамперед, зорієнтована на задоволення освітніх потреб особистості, відновлення національних освітніх традицій і примноження досвіду, відтворення інтелектуального, духовного потенціалу нашої нації, вихід вітчизняної науки, техніки і культури на світовий рівень, становлення державності та демократії в суспільстві, забезпечення ринку праці висококваліфікованими фахівцями.

Література:

1.Зайчук В.О. Управління якістю освіти як складової державної освітньої політики/Педагогіка і психологія, 2007. № 1.

2. Кизима В.П., Кизима Р.А., Яковчук В.В. Досвід впровадження інтерактивних навчально-методичних посібників в умовах інтегрально-наукового простору.//Нова наукова думка: НПЖ «Проблеми управління якістю підготовки фахівців в умовах інтеграції в міжнародний освітній простір» - Рівне, 2009.

ПРОБЛЕМИ В ОСВІТНІЙ ПІДТРИМЦІ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ АВСТРАЛІЇ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Кириченко С.В. *(Національний педагогічний університет ім.М.П.Драгоманова, м. Київ, Україна)*

Австралія є світовим лідером в освіті обдарованих дітей та унікальною країною для їх виховання. Нині Федеральний уряд цієї країни інвестує значні кошти в поліпшення освіти. В ній існують найкращі практики та професіональні педагоги, які дозволяють дітямдосягти успіхів в розвитку своїх талантів. Але донедавна термін «елітарність» в Австралії сприймався негативно, особливо стосовно сприяння інтелектуального таланту. Причини проблем в освітній підтримці обдарованих австралійських учнів треба розглядати як комплекс взаємопов'язаних факторів.

Першим фактором є професійна компетентність викладачів. Здебільшого вони нездатні усвідомити характеристики обдарованих і талановитих дітей. Другий фактор полягає в негативному ставленні до високих інтелектуальних здібностей, яке може привести до шкідливих наслідків в разі кореляції з професійною некомпетентністю. Подібні випадки не рідкість як для керівництва шкіл, викладачів, так і для суспільства в цілому. Батькам обдарованих, які звертаються до школи з метою виявлення та продовження розвитку високих здібностей своїх дітей, буває, що не вірять. Дані дослідження показують, що викладачі вважають за краще працювати з учнями, які не належать до категорії обдарованих. Третім фактором є наявність структур і механізмів системної підтримки. Вона повинна забезпечити програми навчання обдарованих учнів відповідними навчально-методичними ресурсами та рекомендаціями, створити механізми інформування викладачів про ефективні методи навчання, впроваджувати програми фінансування праці педагогів. У цьому напрямку в Австралії є серйозні недоліки. Але запропоновані на сьогоднішній день міністерствами освіти штатів і територій програми по роботі з обдарованими учнями і відповідна документація – потужний керівний інструмент для практичної діяльності. Однак в окремих школах штатів брак інформації про офіційні програми призводив до невірного їх трактування. Усунення подібних недоліків можна домогтися через систематичну роботу, створюючи мережу підтримки, що об'єднає педагогів, які працюють у сфері освіти обдарованих учнів. Ключове значення має підтримка програм для обдарованих необхідними ресурсами, в іншому випадку програма просто не зможе функціонувати належним чином. Четвертий фактор, який сприяв ігноруванню освітніх потреб обдарованих учнів в Австралії – це вимога

домагатися реалізації мінімальних освітніх стандартів. Але наразі міністерство запропонувало розширити рамки національної концепції освіти для врахування не тільки мінімально необхідних еталонних вимог, але і вимог більш високого порядку. П’ятим фактором є системно-організаційна нестабільність програм освіти обдарованих, яка передбачає і забезпечення кадрами. По-перше, багато програм освіти обдарованих реалізуються. По-друге, Австралійська асоціація керівників закладів середньої освіти зазначила існуючі в даній країні значні відмінності в рівнях системної підтримки освіти обдарованих. Нерегулярні моделі фінансування також не сприяють впровадженню та реалізації програмних платформ. Фонд «Діти з високим інтелектуальним потенціалом» (CHIP) стверджує, що до тих пір, доки опціональні варіанти освіти обдарованих учнів не будуть забезпечені програмними документами, вони будуть носити випадковий характер. Ефективність освітньо-педагогічної підтримки таких дітей знижується тенденцією делегувати відповідальність за цей напрям освітнім установам або самим школам. Ініціативи для обдарованих дітей потребують підтримки з боку центральних органів, щоб протидіяти негативному відношенню на місцях. Деякі види освітніх послуг повинні управлятися з центру і забезпечуватися ресурсами. Програма для розвитку обдарованих повинна бути досконало спланована і чітко сформульована, мати налагоджену систему імплементації і підтримки, охоплювати всі системні ланки і забезпечуватися відповідними ресурсами. Ключову роль має якість керівництва на кожному рівні системи. Шостий фактор – це нерозвиненість інфраструктури підтримки обдарованих учнів, які проживають у сільських і віддалених районах.

Програми, що пропонуються в сільській місцевості, особливо в ізольованих районах, мають відповідати програмам з центрів. Тут можливе використання комп'ютерних технологій та Інтернету, включаючи консультації в режимі онлайн. Так, наприклад,Міністерство освіти і навчання штату Новий Південний Уельс повідомило, що маленькі сільські школи зі змішаним складом класів успішно справляються із задоволенням потреб обдарованих і талановитих учнів, що навчаються тільки в рамках дистанційної освіти та переходять без труднощів з одного класу в інший, використовуючи варіанти навчання з прискоренням і розширенням.

В Австралії має місце і відсутність єдиної національної стратегії з освіти обдарованих. Розробка та впровадження загальнонаціональної програми допомогли б поліпшити нестабільне становище в теорії та практиці, що випливає з недостатнього усвідомлення значущості та неповного визнання цієї сфери спеціальних потреб. Сприяння заснуванню національно-дослідницького центру за освітою обдарованих залишається серед загальних питань.

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ АРХИТЕКТУРНОГО ОБРАЗОВАНИЯ И ПУТИ ИХ РЕШЕНИЯ

Киселёва А.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Особое значение в настоящее время приобретают вопросы повышения уровня подготовки специалистов в архитектурном образовании. Динамика современной жизни, скачок в развитии строительных конструкций и технологий, оторванность образования от производства – все это ведет к тому, что выпускаемый специалист не соответствует современным требованиям к профессионалу. Инженерно- технические дисциплины в учебной программе развиваются, не ориентируясь на поисково-творческий характер архитектурной деятельности и специфические особенности обучения архитектуре.

Архитектурные наброски и рабочие макеты в процессе проектного поиска приобретают особую роль, позволяя архитектору произвести зрительный анализ формируемого решения — архитектурной объемной или пространственной формы и вносить в них принципиальные изменения. Это «визуальное мышление» по мнению Р. Арнхейма с опосредованными формами деятельности образует особую структуру наглядно-действенного мышления, благодаря которой устанавливаются различного типа связи элементов создаваемого объекта [1]. В результате наглядно-действующих манипуляций соотношения между элементами структурно перестраиваются, и формируется творческий образ.

Очень важно обратить внимание на науку. Прогнозирование будущего – а это неотъемлемая часть архитектурного и дизайнерского образования – невозможно без научных исследований: моделирования ситуаций, программирования подходов, учета или динамики происходящих изменений. Наука должна быть ответственна только перед истиной, а не перед ведомством и комитетом. Государство обязано материально поддерживать науку, особенно те ее направления, которые оно считает наиболее важными. Основы научного профессионализма закладывает архитектурное образование. Поэтому так необходимы архитекторы-педагоги наиболее высокой научной квалификации. Необходимо усилить централизованное руководство архитектурной наукой, особенно в части распределения имеющихся средств.

Основой архитектурного образования должно стать воспитание профессионала и личности, наделенной своим видением мира, индивидуальным почерком, способной критически оценить архитектурную реальность

РОЛЬ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ У СИСТЕМІ ВИМІРЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ ВНЗ

Кисельова О. І. *(Одеської державної академії технічного регулювання та якості, м. Одеса, Україна)*

Завдання підвищення якості вищої освіти є особливо актуальною та пріоритетною проблемою для України, а запровадження педагогічного тестування як об'єктивного засобу контролю знань студентів у ВНЗ– однимiз дієвих шляхів її розв'язання.Детальний розгляд емпіричних матеріалів закордонних (Р. Берк, Д. Вілфорд, К. Інкегамп, Дж. Равен), російських (В. Аванесов, В. Беспалько, Н. Єфремова, М. Кларін, І. Логвінов, О. Майоров, Є. Михайлич, О. Татур, М. Челишкова, В. Черепанов, І. Цатурова та ін.) і вітчизняних учених (І. Булах, І. Зварич, О. Колгатін, В. Луговий, Т. Лукіна, О. Павленко, Т. Сікорський, Г. Цехмістрова, О. Якубовський та ін.) показали, що педагогічне тестування на сьогодні є одним з найбільш потужних, надійних та об'єктивних методів контролю за навчальними досягненнями студентів.

Відомо, що одним із провідних завдань навчання у ВНЗ є формування у студентів професійних компетенцій. З метою контролю якості навчання здійснюється поточний та рубіжний контроль, під час якого визначається рівень навчальних (науково-практичних) досягнень студентів (тестовий або традиційний контроль: усний або письмовий іспит, залік тощо).

В широкому значенні тестовий контроль, або тестування, як термін означає сукупність процедурних етапів планування, складання і випробування тестів, обробки та інтерпретації результатів проведення тестового контролю; у вузькому значенні – використання і проведення тесту. Тест – це, насамперед, інструмент оцінювання, використання якого повинно точно вказувати галузь і рівень знань або «незнань» студентів.

Світовою практикою в галузі освіти доведено, що реалізація сучасних навчальних технологій неможлива без процедури тестування, оскільки тестування є найбільш ефективною формою створення оперативного та надійного зворотного зв'язку в організації та управлінні навчальним процесом; дає можливість об'єктивно оцінити рівень знань, вмінь, навичок та якості знань студентів, максимально зменшити фактор суб'єктивності; організувати самостійну роботу студентів;тестування зменшуєпсихологічне навантаження як студентів, так і викладача.

Основним призначенням тестування у вищій школі є: вимірювання підготовленості майбутнього фахівця до професійної діяльності та формуванні

готовності до її здійснення; відстеження динаміки навчальних досягнень студентів і моніторинг ефективності навчально-виховного процесу; встановлення рейтингу успішності студентів; самоаналіз засвоєних знань, умінь і навичок тощо.

Виходячи з цього провідними функціями тестування слід вважати: діагностичну, контрольну (функцію контролю), навчальну, організаційну та виховну.

Розкриваючи роль тестування в процесі контролю якості навчання, неможливо оминути доволі важливе питання: на який рівень сформованості знань і вмінь повинні бути зорієнтовані ті чи інші тести, аби під час контролю визначити у студентів потрібний рівень якості і зіставити його з вимогами (еталоном). До того ж, знання вказаних рівнів потрібні при конструюванні і складанні тестових завдань, тестів за формою і змістом, коли в межах конкретного виду контролю встановлюється конкретний відсоток питань або завдань того чи іншого рівня складності. А орієнтиром рівня складності якраз і виступають рівні сформованості знань і вмінь, все це й визначає зміст тесту.

Відтак, зміст тесту можна визначити як оптимальне відображення навчального матеріалу в системі тестових завдань. Слова "оптимальне відображення" припускають необхідність добору такого контрольного матеріалу, відповіді на який з високою імовірністю (більше 95%) свідчили б про рівень підготовленості кожного студента.

Оптимальне відображення припускає також можливість вибору придатної форми і необхідного числа завдань. Існує чотири форми: завдання з вибором однієї чи декількох правильних відповідей з числа запропонованих; завдання відкритої форми, де відповідь дописується, у відведеному для цього місці; завдання на встановлення відповідності; завдання на встановлення правильної послідовності дій.

Число завдань традиційного тесту зазвичай не менше тридцяти. Банк завдань адаптивного тесту містить більше число завдань.

При тестуванні перевіряється не весь програмний матеріал, а лише та частина навчальної програми, що входить у зміст. Це знання, що підлягають обов'язковій перевірці в кожній системі навчання. Деякі елементи знань, що перевіряються, (переважно з окремих тем) використовуються тільки в поточному контролі.

Інші елементи, що охоплюють знання декількох тем, використовуються в рубіжному контролі, наприклад, наприкінці семестру. І, нарешті, у підсумковому контролі використовуються завдання, правильні відповіді на які вимагають знання багатьох, а й іноді і всіх тем, що вивчалися протягом навчального року чи семестру, залежно від кількості кредитів розрахованих для вивчення даної дисципліни.

ІННОВАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА САМОСВІДОМОСТЬ ВИКЛАДАЧА – НАЙВАЖЛИВІША КОМПОНЕНТА МОДЕРНІЗАЦІЇ ОСВІТИ

Кіршо С.М.*(Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна)*

Зусилля держави в освітньому просторі спрямовані на докорінну модернізацію всієї системи задля покращання якості навчання. Тому проголошено необхідність створення умов для розвитку особистості та творчої самореалізації кожного студента, виховання покоління людей, здатних ефективно працювати і навчатися протягом життя, примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, зміцнювати незалежну, демократичну країну як невід'ємну складову європейської та світової спільноти.

Освіта відтворює і вирощує інтелектуальний, духовний та економічний потенціал суспільства. Нагальним стає оновлення змісту освіти та організації навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень. Якість освіти залежить від багатьох чинників, але найбільше від готовності викладача до необхідних інновацій. Тому особистості викладача, його професіоналізму висувають дуже високі вимоги.

У професійному становленні педагога інноваційно-педагогічна самосвідомість постає фундаментальною умовою творчої реалізації навчальних цілей. Сформованість такої самосвідомості сучасного педагога стає підґрунтям для формування парадигми особистісно орієнтованої освіти, розвитку її гуманістичних тенденцій.

Готовність до інновацій спирається на потенціал особистості педагога, що визначає його професійну самосвідомість. Перехід на більш високий рівень розвитку професійної самосвідомості визначається позитивними змінами в когнітивній, афективної і поведінкової підструктурах професійної самосвідомості педагога.

Розвиток самосвідомості насамперед залежить від самовдосконалення особистості. Цьому має сприяти керівництво вищих навчальних закладів, створюючи assessment center, який дозволяє оцінити ефективність діяльності, рівень компетенцій та досягнення мети, особистісні особливості викладачів, навчати та розвивати необхідні педагогічні компетенції,використовуючи інтерв'ю, тести, ділові ігри.

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЗНАНЬ І НАУКОВИЙ ПРОГРЕС

Кічук Н. В. (*Ізмаїльський гуманітарний університет, м. Ізмаїл, Україна*)

Нова антропологічна реальність покликана до життя глобальними зрушеннями у сучасній економіці та культурі. Вихідним пунктом в аналізі цих тенденцій суспільного розвитку має бути розуміння кризи освіти як багатовимірного і багаторівневого явища (загально цивілізаційна криза, криза соціальних систем, криза на інституціональних рівнях). Так, у системі вітчизняної освіти інтеграційні процеси виступають як складова всебічної тенденції глобалізації світових процесів розвитку, як визначальний інтелектуальний базис гармонійного розвитку соціально-економічних систем. Іншими словами, інтеграційні процеси повинні підвищити динамізм і заглибити комплексний взаємозв'язок явищ і процесів, що протікають як в окремій галузі, так і загалом в суспільстві і світі.

Вивчення процесів формування державної освітньої політики показує, що в загальному контексті політика може розглядатися як форми, завдання, зміст діяльності держави, утілення нею власних повноважень. Саме тому формування державної освітньої політики охоплює такі етапи: 1) визначення принципових завдань; 2) накреслення перспективних і найближчих цілей та конкретних термінів їх виконання; 3) вироблення методів, засобів, форм діяльності; 4) вибір організацій (інституцій), за допомогою котрих здійснюватиметься діяльність і можуть бути досягнуті поставлені цілі; 5) підбір і розстановка кадрів, здатних зрозуміти й виконати накреслені завдання. Безумовно, ці позиції передбачають аналіз конкретної ситуації, перегляд (добір) можливих варіантів вирішення поставлених завдань. На нашу думку, така інтерпретація політики об'єднує в одне ціле саму політику, її розробку і реалізацію та головне – науковий прогрес.

Перетворення інформації в знання, її якісна обробка і переробка відбувається у результаті науково-дослідної діяльності та освітнього комплексу, причому акумуляція і кристалізація знань, в першу чергу, залежить від системи освіти. Освітній комплекс на сьогодні виступає тією важливою підсистемою в структурі механізмів та інститутів суспільства, яка забезпечує отримання знань - основного ресурсу сучасності.

Таким чином, інтелектуалізація відкриває можливості стати учасниками майбутнього технологічного прориву всім країнам, які прагнуть поповнити ряди лідерів світового науково-технічного прогресу, а також тим, хто не завжди має для цього ресурсні або природні передумови. Серед основних тенденцій необхідно виділити наступні: освіта стає ключовим детермінантом" всіх результатів і потенціалу країн світу; відбувається глобалізація знань.

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Клєба А.І. *(Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, м. Харків, Україна)*

Інформатизація суспільства - складний соціотехнічний процес підготовки людини до життєдіяльності в інформаційному суспільстві, який об'єктивно характеризує рівень здійснюваних інформаційних процесів та існуючих інформаційних відносин.

Глобальна трансформація індустріального суспільства, яка відбувається у сучасному світі в інформаційно-комунікативне супроводжується охопленням інформації та комунікації в усіх сферах життєдіяльності людини. Впровадження культурологічного підходу в освіту обумовлено наступними причинами: загальноєвропейська та світова тенденція глобалізації світової економіки; необхідність гармонізації архітектури європейської системи вищої освіти, яка задана Болонським процесом; зміна освітньої парадигми, яка виникла в останнє десятиріччя; багатство змісту поняття «культурологічний підхід».

Загальна інформатизація суспільства впливає на систему освіти, яка направлена на підготовку культурного фахівця, здатного до інформаційного впливу та взаємодії у навчальному процесі закладу. Це пов’язано з тим, що, по-перше: одним із вирішальних факторів економічного розвитку на сьогодні стає інформаційний продукт, а ключовим фактором є інформація. По-друге, входження України у світовий освітній простір, потребує подальшого вдосконалення процесу формування комунікативної культури, що забезпечить здатність майбутнього фахівця приймати участь у різних конференціях, працювати з аутентичними дискурсами, готовність до формування інформаційно-комунікативної культури як основи самореалізації та саморозвитку.

Важливим аспектом стає підготовка майбутніх фахівців у освітньому процесі навчального закладу в рамках культурологічного підходу. Інформаційна та комунікативна культури признані одними з ключових, що свідчить про велику зацікавленість держави у підготовці висококваліфікованих фахівців, які спроможні здійснювати ефективну іншомовну комунікативну діяльність в умовах сучасного інформаційного середовища.

Інформаційно-комунікативна культура студентів у навчальному процесі визначається як комплекс знань основ теорії комунікації, інформаційних технологій, умінь комунікативної взаємодії в умовах сучасного інформаційного суспільства, яка має на увазі наявність комунікативної мотивації, рефлексії, здатності використовувати різні джерела інформації й інформаційних технологій, застосовувати технічні засоби для вирішення широкого спектру навчальних комунікативних задач.

Структура інформаційно-комунікативної культури включає в себе чотири компоненти: когнітивний (знання основ теорії комунікації, знання інформаційних технологій); мотиваційний (комунікативна мотивація, орієнтування на сприйняття та передачу інформації); оціночно-рефлексивний (комунікативна рефлексія, спосібність до аналізу своїх комунікативних умінь та навиків, прагнення до їх удосконалення); діяльнісний (здатність сприймати та передавати інформацію на іноземній мові, уміння працювати з технічними пристроями з пошуку, переробці та збереженню інформації, використання форм і методів роботи з астенічним дискурсом).

Модель формування інформаційно-комунікативної культури майбутніх фахівців у навчальному процесі включає в себе мету, основні підходи (компетентнісний, особистісно-орієнтований, контекстний, інформаційно-технологічний, системний), принципи (гуманізація, професійна направленість, проблемність), структурні компоненти (когнітивний, мотиваційний, оціночно-рефлексивний, діяльнісний), критерії оцінки, методи, форми, засоби навчання, етапи формування та рівні сформованості інформаційно-комунікативної культури (інформаційно-комунікативна обізнаність – низький рівень; інформаційно-комунікативна грамотність – середній рівень; інформаційно-комунікативна культура – високий рівень).

Педагогічними умовами, які сприяють формуванню інформаційно-комунікативної культури майбутніх фахівців у навчальному процесі, виступають: організація самостійної комунікативної діяльності студентів, у процесі якої виникає оволодіння знаннями, уміння, навичками, які складають інформаційно-комунікативну культуру студентів певного профілю; виявлення міжпредметних зв’язків між спеціальними, психолого-педагогічними дисциплінами; адекватність, гнучкість, інтегрованість використання змісту, методів, форм, засобів формування інформаційно-комунікативної культури; реалізація розробленої програми формування інформаційно-комунікативної культури студентів певного профілю; високий рівень інформаційно-комунікативної культури викладача.

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ
У ДОСЛІДНИЦЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ В УКРАЇНІ

Клименко Л.В. (*Національний університет біоресурсів і природокористування, м. Київ, Україна)*

Освіта і наука забезпечують становлення і розвиток «суспільства знань» як основи соціокультурного простору та його перспектив. Натомість реальна ситуація на ринку освітніх послуг і загалом в умовах ринкової економіки свідчить про постійну нестачу фахівців, які можуть мобільно вирішувати питання професійного розвитку в умовах змінного професійного середовища. Здатність фахівця створювати і розвивати нові технології виробництва й реалізації продукції, технології розвитку знань й інтелектуального їх забезпечення виступає як визначальний чинник позитивної соціально-професійної стратифікації, в тому числі й в умовах університетської освіти.

Створення в Україні дослідницьких університетів стало спробою вивести певну частину університетської освіти на рівень вимог європейського освітнього простору, з метою забезпечення фахівцеві здатності до постійного наукового пошуку, до самостійної дослідницької діяльності, самоосвіти й самовдосконалення за допомогою сформованих в університеті стійких навичок до наукової роботи.

Нині в Україні діє 14 університетів дослідницького типу.

Проте поза увагою науковців залишається питання професійної підготовки фахівців в умовах дослідницького університету з урахуванням специфіки майбутнього фаху та науково-дослідного середовища дослідницького університету.

Дослідницькі університети, які свідчать нормативно-правові документи МОН України, мають достатньо широкий перелік прав, серед яких право затверджувати індивідуальні умови прийому для обдарованих випускників шкіл, самостійно визначати обсяги прийому студентів та викладачів для здійснення навчальної та наукової діяльності, остаточно затверджувати наукові ступені та вчені звання, встановлювати свої зразки дипломів про вищу освіту тощо.

Зазначимо, однак, що деякі з цих прав нині будуть належати до відання будь-якого університету в Україні (за новим Законом України «Про вищу освіту»), тому основним завданням дослідницького університету залишається, власне, його дослідницька складова.

З метою забезпечення якісної підготовки фахівців в дослідницьких університетах створюються наукові парки, спільні з іноземними партнерами наукові центри і лабораторії, центри інтелектуальної власності, науково-дослідні інститути, розробляються міжнародні наукові проекти, проводяться літні наукові школи, дослідницькі курси тощо.

Функціонування в Україні дослідницьких університетів, проте, з самого початку наражається на низку проблем як нормативно-правового, так і організаційного характеру, серед яких найбільш суттєвими, напевно, є проблеми недостатньої нормативно-правової підтримки механізмів реалізації інтелектуальної власності, залучення приватної ініціативи до наукових досліджень в університетах, а також проблеми матеріально-технічного стану наукових лабораторій та центрів в таких університетах.

Таким чином, система професійної підготовки фахівців у дослідницькому університеті має бути зумовлена, передусім, рівнем та змістом науково-дослідної складової змісту освіти. Остання, у свою чергу, визначається визнанням економіки XXI століття «економікою знань» або ж «економікою інтелекту».

Науково-дослідний компонент у змісті професійної підготовки фахівців, у свою чергу, передбачає формування у студентів навичок науково-дослідної діяльності з метою професійного зростання як фахівців.

З метою забезпечення означених процесів, передусім, варто визначитися з обов’язковими та вибірковими складовими у змісті навчального процесу в дослідницькому університеті.

Таке співвідношення дасть можливість студентові з перших років навчання зорієнтуватися в тематиці наукового дослідження і нарощувати свій дослідницький потенціал до магістратури.

Результатом ефективної науково-дослідної діяльності студентів у дослідницькому університеті є їх успішний професійний саморозвиток і професійна мобільність, які, у свою чергу, забезпечують професійну цінність фахівця на ринку праці.

У результаті аналізу нормативно-правових засад та теоретичних основ проблеми створення та розвитку дослідницьких університетів України можна дійти висновку про домінацію науково-дослідної складової професійної підготовки майбутніх фахівців в означених університетах. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо в розкритті проблеми професійної мобільності студентів у процесі здійснення науково-дослідної підготовки в дослідницькому університеті.

ПРОФЕСІЙНА МОТИВАЦІЯ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Ковальчук Г.В. *(Одеський національний економічний університет, м.Одеса, Україна)*

Освіта як процес відображає етапи та специфіку розвитку освітньої системи, зміну її стану за конкретний часовий період. Ця динамічна характеристика освіти пов'язана з процесом досягнення мети способами отримання результату, докладеними при цьому зусиллями, умовами та формами організації навчання, виховання. У цьому процесі взаємодіють навчання і виховання, діяльність педагога і студента. Не менш важливим чинником є атмосфера, середовище, в котрому здійснюється освітній процес: добрі стосунки між всіма суб'єктами освітнього процесу, постійний приклад добросовісності та творчих зусиль з боку педагога, його допомога та доброзичливість до всіх студентів і разом з тим раціональна й ефективна організація навчання, створення атмосфери творчого пошуку, наполегливої праці, стимулювання до самостійності, постійне заохочення до знань.

Успішність студентів залежить, в основному, від розвитку навчальної мотивації, а не лише від їхніх природних здібностей. Дослідження, що проводилися в університеті, показали, що сильні та слабкі студенти відрізняються не за інтелектуальними показниками, а затим, у якій мірі в них розвинута професійна мотивація.

Студенти, які мають яскраво виражений професійний інтерес, цілеспрямовано,наполегливо набувають знань, необхідних для майбутньої професійної діяльності. За певних умов може включатися так названий компенсаторний механізм. Брак здібностей при цьому поповнюється розвитком мотиваційної сфери і студент досягає значних успіхів. Однак справа не лише в тім, що здібності й мотивація перебувають у діалектичній єдності,вони певним чином впливають на рівень успішності студентів. Загальновідомо, що існуюча система конкурсного відбору в університеті так чи інакше проводить селекцію абітурієнтів на рівні спільних інтелектуальних здібностей. Ті, хто витримує відбір і потрапляє до числа першокурсників, у цілому, наділені приблизно однаковими здібностями. У цьому разі на перше місце виступає чинник професійної мотивації; одну з провідних ролей у формуванні тих, хто навчається на «відмінно» і на «посередньо», починає відігравати система внутрішніх мотивів особистості до навчально – пізнавальної діяльності. У самій сфері професійної мотивації найважливішу роль відіграє позитивне ставлення

до професії, оскільки цей мотив пов'язаний з кінцевими цілями навчання. Якщо студент розбирається в тому, що за професію він обрав і вважає її гідною і значущою для суспільства, це, безумовно, впливає на якість його навчання. Необхідним компонентом у процесі формування у студентів реального образу майбутньої професійної діяльності є аргументоване роз'яснення значення певних дисциплін для конкретної діяльності випускників вищої школи.

Таким чином, позитивне ставлення до майбутньої професії є важливим чинником для підвищення успішності навчання студентів. Однак само по собі позитивне ставлення до навчального процесу не може мати суттєвого значення, якщо воно не підкріплюється компетентним уявленням про професію, погано пов'язано зі способом оволодіння фахом. Очевидно, до кола проблем, пов'язаних із вивченням ставлення студентів до обраної професії, слід враховувати:

1)задоволеність професією;

2)динаміку задоволеності від курсу до курсу;

3)чинники, що впливають на формування задоволеності: соціально – психологічні, психолого – педагогічні, диференційно – психологічні;

4)проблеми професійної мотивації, або, іншими словами, систему та ієрархію мотивів, що визначають позитивне,або негативне ставлення до обраної професії.

Формування ставлення студентів до обраної професії є переважно педагогічною проблемою. Задоволеність професією – це інтегрований показник, котрий необхідний і надзвичайно важливий саме як узагальнена характеристика.

Низька задоволеність професією у більшості випадків є в подальшому причиною плинності кадрів, а вона, в свою чергу,може призводити до негативних економічних наслідків. Окрім того, від задоволеності обраною професією, у значній мірі, залежить і психічний стан людини. Його збереженню сприяє також високий рівень професіоналізму – один із вирішальних чинників подолання психологічного стресу.

Якщо для особистості діяльність є значущою (наприклад, задовольняється пізнавальна потреба в процесі навчання), то говорять про його внутрішню мотивацію. Якщо ж значущими є інші потреби майбутнього фахівця (соціальний престиж, зарплата і т. ін.), то говорять про його зовнішню мотивацію.

Отже, правильний і своєчасний вияв інтересів і нахилів молодої людини є важливим прогнозувальним чинником для задоволеності професією у майбутньому.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ АКАДЕМІЇ

Ковров А.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Новим Законом України «Про вищу освіту» передбачено розширення автономії вищих навчальних закладів, її інституційні, академічні та фінансові засади. Це, одночасно, передбачає значне підвищення відповідальності вищих навчальних закладів за результати своєї діяльності, забезпечення якості навчання. Все це в умовах углублення ринкових відносин та складної економічної ситуації.

В цілому, велика кількість нововведень вимагають адекватних змін у діяльності академії, які повинні вводитися негайно, у тому числі розробці та затвердженні:

- Положення про Вчену раду академії (Вчені ради інститутів, факультеті);
- Концепція освітньої діяльності;
- Положення про організацію освітнього процесу;
- Положення про екзаменаційні комісії

та ще багато інших нормативних документів, що реграметують діяльність академії.

Відповідальним процесом, який проходить в академії з участю провідних фахівців-педагогів, комісії Вченої ради академії з навчально-виховної діяльності, є розробка відповідно до нового Закону стандартів вищої освіти:

- Освітньо-кваліфікаційних характеристик фахівців;
- Навчальних планів, що відповідають як ОКХ, так і новітнім вимогам, при чому:
  - зменшення розміру кредиту ECTS з 36 до 30 годин вимагає коректування навчальних планів зі зменшенням навантаження як на студентів, так і викладачів, що не повинно вплинути на якість знань;
  - зменшення рівня максимальної навчального навантаження викладачів, яке покликане насамперед підвищити рівень наукової, науково-методичної та організаційної діяльності, так само не повинно позначитися на результатах навчальної роботи.

Введення нових стандартів потребує поперше розробки нових програм дисциплін, їх методичного забезпечення відповідних сучасності.

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМ ТА ПЕРСПЕКТИВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ШКОЛИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ ПСИХОЛОГІВ У КОНТЕКСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ ПОБУДОВИ НОВОЇ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Кондратюк А.І., Кривоніс Т.Г., Байгузіна І.Ч., Демченко М.І. *(Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова, м. Вінниця, Україна)*

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується інтенсивним розвитком різних сфер науки, культури, соціального буття. Число психологів-практиків, які надають психотерапевтичні послуги населенню з широкого кола проблем значно збільшилось. Проте сьогодні Міністерство охорони здоров'я ставить перед вищою школою нові завдання, зокрема щодо створення регіональних центрів, де могли б надавати професійну допомогу тимчасово переселеним особам зі Сходу України, а також забезпечити медико-психологічний супровід пораненим та постраждалим військо-службовцям.

З цією метою у Вінницькому національному медичному університеті імені М.І. Пирогова створено наглядово-координаційну раду громадських організацій та волонтерів, які беруть на себе ініціативу щодо контролю якості надання медичної допомоги, забезпечення медичними препаратами, а також психологічної підтримки бійцям АТО та їх сім'ям. Саме це загострило актуальність проблеми теоретичної та практичної підготовки спеціалістів – медичних психологів, підвищення їх кваліфікації, контролю за професійними стандартами психотерапевтичної роботи.

У ВНМУ імені М.І. Пирогова вже понад 10 років ведеться підготовка лікарів-медичних психологів. Співробітниками університету накопичено досвід щодо особистісної спрямованості навчання, особливо під час вивчення циклу психологічних дисциплін. Це на нашу думку, дає можливість значною мірою полегшити вирішення проблеми формування професійно-орієнтованих рис особистості студента, майбутнього фахівця лікаря-медичного психолога. Разом з тим, сьогоднішня ситуація в Україні виявила ряд недоліків як в змістовній, так і в структурній складовій роботи вищої школи по підготовці конкурентно-здатних фахівців. На нашу думку процес перебудови системи вищої медичної освіти має йти по шляху не лише накопичення професійних знань, умінь та навичок, а й вирішувати задачу формування особистості лікаря. Варто зауважити, що в структурі підготовки лікаря уже є навчальний предмет, провідною функцією якого в системі наукових знань є синтез та інтеграція наукових дисциплін, об'єктом вивчення яких є людина. Включення до

програми вищих медичних закладів циклу психологічних дисциплін не лише забезпечує розширення об'єму знань, але й допомагає формуванню у майбутнього лікаря глибинного розуміння своєї професії, надає широку орієнтацію в багатьох аспектах її специфічності. Проте в сучасних умовах вища школа має активно впроваджувати інваріантну складову навчальних планів, що надасть можливість ввести додатково цілий ряд нових спеціалізованих курсів, що, в свою чергу, забезпечить спеціалізовану підготовку фахівців до роботи в умовах реалізації ряду актуальних задач.

На нашу думку, скориставшись правами вищого навчального закладу, що відзначені у новому Законі України «Про вищу освіту», варто було б гнучко реагувати на потребу держави у фахівцях, які здатні працювати в екстремальних умовах, зокрема з групою осіб, що мають ознаки гострого посттравматичного розладу. Проте уже сьогодні на базі кафедри медичної психології та психіатрії Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова працює психотерапевтичний центр де проводяться спеціалізовані семінари з групами волонтерів та молодими фахівцями, залученими до такої роботи. Думаючи про перспективи на майбутнє, ми вважали б за доцільне розширити тематику існуючих дисциплін та активно впроваджувати нові спеціалізовані предмети для навчання психологів та підготовки їх до роботи з пацієнтами, які матимуть віддалені наслідки пережитих гострих посттравматичних розладів.

Професійне становлення та пошук професійної ідентичності студента медичного психолога є довготривалим процесом, що містить в собі багато протиріч. Варто відмітити, що професійні знання носять усвідомлюваний характер і тому зазвичай здобуваються значно легше та швидше на відміну від умінь які не є професійно-орієнтованими.

Нами було проведено ряд досліджень особистісних характеристик студентів медичних психологів на предмет визначення професійно-орієнтованих рис як показників готовності до ведення терапевтичного діалогу з пацієнтами. В нашому дослідженні ми брали за основу розуміння того, що рефлексивні та емпатичні механізми процесу ведення терапевтичного діалогу є складною та суперечливою єдністю діалогічної позиції фахівця, наявність якої забезпечує ефективність надання психологічної допомоги. Таким чином, колектив кафедри медичної психології та психіатрії Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова накопичив значний досвід підготовки молодих фахівців як на рівні додипломної, так і з урахуванням потреб післядипломної освіти.

ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ

Кравчук О.І., Дроздов М.О., Оленєв В.М., *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Розвиток інформатизації освіти зажадав вирішення актуальних проблем забезпечення ефективності функціонування освітнього процесу. Так, у дослідженні Н.Є. Астаф`євої розглядаються наступні проблеми інформатизації професійної підготовки:

- інтеграції й диференціації, багаторівневості, індивідуалізації, технологічності в організації навчання;
- комп'ютеризації й системності навчального процесу, проектної побудови професійної підготовки, динамічної адаптуємості навчального процесу до швидких змін в умовах майбутньої військово-професійної діяльності тих, кого навчають;
- комплексування й інтенсивності інформаційної бази підготовки.

Організація навчального процесу в умовах навчально-інформаційного середовища передбачає необхідність виявлення специфіки відомих дидактичних принципів стосовно до підвищення якості функціонування системи освіти.

Стосовно до реалізації, в умовах навчально-інформаційного середовища, цей принцип припускає розробку й обґрунтування моделі організації навчального процесу на всіх рівнях управління, порушує питання про системну розробку методичних прийомів і підходів, що поєднують єдиною метою нові й традиційні форми навчання. Принцип системності забезпечує побудову, функціонування й розвиток військово-професійної підготовки як системи й визначає її вивчення найбільш універсально й узагальнено.

Застосування принципу системності може проявлятися у трьох взаємодоповнюючих аспектах:

- єдності інтердисциплінарного й системного підходів у вигляді логічного синтезу дисциплін системи освіти;
- поєднання теоретичних і практичних аспектів в експлуатації обладнання;
- взаємодії інтеграційних і диференційних процесів в угрупуванні різних варіантів фахової підготовки, у змісті, методах, засобах і т.д.

В результаті, інформатизація освітньої діяльності Військової академії (м.Одеса) дозволила створити якісну модель організації навчального процесу на всіх рівнях управління, яка поєднує традиційні і нові форми навчання.

САМОРЕАЛИЗАЦИЯ ЛИЧНОСТИ ИССЛЕДОВАТЕЛЯ В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Кривцова Н.В. *(Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина)*

Современная образовательная политика Украины ориентирована на инновационные изменения в образовании и подготовку профессионалов нового типа – транфессионалов, свободно плавающих по морям информации мирового образовательного пространства, открывающих новые горизонты свого профессионального и культурного «Я». Исследовательская и инновационная активность, на наш взгляд перестают быть узкоспециализированной деятельностью учёных, а являются неотъемлемыми компонентами организации жизнедеятельности современного человека, условием актуализации его потенциала и саморазвития. Актуальной становится проблема самореализации личности исследователя в условиях современного образования.

По определению Э.В. Галажинского, человек, как открытая самоорганизующаяся система, обладает собственными ресурсами организации самодвижения, системной детерминацией и способностью производить факторы, в опоре на которые она может выстраивать директиву саморазвития и самореализации. При этом, инновационное, сверхадаптивное поведение (инициированное возможностями, а не актуальными потребностями), по мнению В.Е.Клочко и Э.В.Галажинского, имеет глубокий смысл: с его помощью человек удерживает себя в режиме саморазвития, итогом которого является расширяющееся и обретающее новые измерения пространство жизни. Вхождение субъекта в ситуацию и принятие возникающих в ней задач, по определению С.Л.Рубинштейна, предполагает распределения и внутреннего взаимодействия тенденций, выражающих направленность личности. При этом, проблема направленности - это прежде всего, вопрос о динамической тенденции, которая всегда выражает более или менее осознанную связь индивида с чем-то, находящимся вне его, взаимоотношение внешнего и внутреннего. Как показал анализ В.Е.Клочко и Э.В.Галажинского, тенденции могут рассматриваться как в контексте того, в чём проявляет себя процесс развития, так и в рамках такого её понимания, в котором она открывается как потенция, которая процесс развития и самореализации обусловливает.

Как показал анализ результатов проведённого нами исследования взаимосвязей показателей самоактуализации, инновационного потенциала личности и направленности личности на исследовательскую деятельность

существуют статистически значимые положительные и отрицательные двухсторонние корреляционные связи на уровне $p<0,01$ и $p<0,05$ значимости (выборку составили 288 студентов и аспирантов ОНМедУ, выраженность исследовательской направленности для которых является профессионально значимой). Так, выраженность исследовательского инстинкта сопровождается ростом позитивно – дифференцированного отношения к переменам. Инициативно – преобразующий тип реализации инновационных возможностей адекватной оценки нового явления зависит от наличия опыта исследовательской деятельности и выраженности исследовательского типа направленности интересов и установок личности. Наличие опыта исследовательской деятельности способствует так же осмысленно – интенсивной реализации инновационных возможностей эффективно действовать в инновационной ситуации. Интерес к карьере исследовательского типа сопровождается ростом возможностей обнаружения нового информационного пространства и ориентации в нём, ростом возможностей эффективно действовать в новой ситуации, осмысленно – интенсивной реализации разных инновационных возможностей, способствует инициативно – преобразующим поведением в инновационной ситуации. Рост позитивно – дифференцированного отношения к переменам и инициативно – преобразующий тип реализации разных инновационных возможностей личности сопровождаются ростом её потребности в самоактуализации. Тогда как низкий уровень самоактуализации сопровождается негативно – генерализованным отношением к новому и вынужденно – приспособительной реализацией инновационного потенциала. Ценностные ориентации самоактуализирующейся личности способствуют выраженности конструктивных форм реализации инновационного потенциала личности: позитивно – дифференцированному отношению к переменам, осмысленно – интенсивному поиску нового информационного пространства, инициативно – преобразующему типу поведения в инновационной ситуации Таким образом, формируя исследовательский тип личности современного профессионала, можно повысить общий уровень её инновационного потенциала. При этом, создавая в учебном процессе условия для позитивно – дифференцированного отношения к новой информации можно повысить общий уровень потребности в самоактуализации. Формируя осмысленно – интенсивный тип поиска нового информационного пространства и навыки инициативно – преобразующего поведения в новых ситуациях, можно как сформировать исследовательский тип личности, так и повысить уровень её самореализации и личностной зрелости в целом.

ПРИЧИНЫ НЕОБХОДИМОСТИ РАЗВИТИЯ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Крыжантовская О.А. *(Одесская академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

На сегодняшнем этапе, когда Украина выбирает европейский путь, пут глобализации, происходят процессы для создания максимально комфортного существования граждан, особенно важно определить правильные приоритеты, и найти модели и пути для реализации поставленных целей.

Благодаря стремительно развивающимся технологиям за последние 50 лет произошли кардинальные изменения в самом устройстве общества. Новыми тенденциями становится необходимость в постоянном обучении, приобретение новых знаний и навыков по определенной специальности или кардинальное изменение, приобретении абсолютно новой профессии никак не связанной с предыдущей. Для решения этих задач необходимо обратить особое внимание на формирование непрерывной системы образования, работающей на выявление и опережение потребностей общества. Для чего в свою очередь необходимо совершенствование преподавательского состава для подготовки квалифицированных кадров способных быть конкурентоспособными в новых условиях рыночной экономики. .

С этой точки зрения непрерывное образование решает важнейшие задачи:

- компенсаторские (преодоление недостатков базового образования, освоение новой информации связанной с быстро меняющимися технологиями);
- адаптационные, связанные с необходимостью гибкой профессиональной подготовкой, переподготовкой и повышения квалификации с целью получения другой специальности в условиях постоянно меняющихся технологических условий производства;
- экономические, связанные с удовлетворением потребностей государства, регионов, отраслей промышленности, сельского хозяйства и сферы услуг в конкурентно способных специалистах, способных к освоению новых технологий и техники;
- социокультурной, связанной с удовлетворением и развитием духовных потребностей личности, с созданием условий ее творческого роста.

Все это отвечает тенденциям «Государственной национальной программе развития образования», в которой поставлены задачи совершенствования учебного процесса и учебных заведений, система образования ставит перед собой задачу всестороннего развития личности как высшей ценности общества.

УПРАВЛЯНИЕ КАЧЕСТВОМ ОБРАЗОВАНИЯ

Крыжантовский А.В, Блыщик И.А *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры г. Одесса, Украина)*

Поэтапное вхождение Украины в мировое пространство, инновационные и модернизационные процессы в образовании выявили наличие существенных противоречий между требованием времени и реальным состоянием управления качеством образовательного процесса в учебных заведениях.

Управление качеством подготовки специалистов высшей квалификации основывается на контроле за соблюдением государственных требований к уровню обучения и обеспечения внешними процедурами лицензирования образовательно-профессиональных программ, аттестации и аккредитации высших учебных заведений. Управление системой качественного образования в высшем учебном заведении, предусматривает создание единого образовательного пространства вуза и представлена совокупностью следующих компонентов:

-методологически-целевого (цели, задачи, принципы, функции, научные подход к управлению качеством образования в вузе);

-содержательного, включает основные этапы управления качеством образования в высшем учебном заведении (проектирование и планирование, сбор и анализ информации, и принятие решений, организация работы по принятию решений, контроль выполнения, анализ эффективности действий);

-организационно-управленческого (субъекты и объекты управления качеством образовательного процесса, административные и психолого-педагогические методы и формы управления качеством образования в вузе);

- оценочно-диагностического (критерии, показатели и уровни эффективности управления качеством образования в высшем учебном заведении, система образовательного мониторинга, методы и методики исследования эффективности управления качеством образования в высшем учебном заведении);

- учебных – изучение студентами базовых дисциплин, овладение профессиональными умениями и навыками;

- воспитательных – формирование у студентов профессиональных умений, навыков, качеств.

Не одна учебная дисциплина не решает это три задачи в комплексе.

Для решения этих проблем необходим системный подход к организации учебного процесса и взаимосвязь всех учебных дисциплин в академии.

РОЗВИТОК КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ БУДІВЕЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВНЗ

Куковський А.Г., Кизима В.П. *(Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна)*

Однію з насушних проблем, що стоять нині перед вищою школою, є проблема гуманізації освіти, реалізація якої припускає формування у майбутніх фахівців навиків самовиховання і самонавчання, розвитку творчого потенціалу особи відповідно до своїх індивідуальних можливостей. Потреба у формуванні творчих, креативних здібностей у фахівців, формулює вимоги до сучасного освітнього процесу: безперервність, спадкоємність і включення студентів в активне освітнє середовище, в самостійне управління творчим процесом.

Креативність - здатність до генерування нових ідей - відноситься до найважливіших ознак творчої особистості. Ця здатність залежить від можливості використовувати дану в задачах інформацію у швидкому темпі і відображає властивість індивіда створювати нові поняття і формувати нові навички. Останнім часом з'явилося дуже багато робіт з проблеми креативності, її діагностики, формуванню, виявленню супутніх і активізуючих чинників. При аналізі існуючої літератури [1],[2] має сенс подати наступні поняття :

- креативність, як властивість психіки і психічних процесів, виявити цю властивість психіки можна лище організувавши деяку діяльність. Це може бути штучна діяльність при проведенні тестування (діагностиці креативності), або створення умов для творчої діяльності, звідси ми можемо виділити:

- кретивность, як властивість процесу, причому процес може бути як реалізований ззовні, шляхом постановки завдань, створення умов, так і самоініційований особою. Результатом такої діяльності може стати деякий продукт, таким чином, ми виділяємо:

- креативність, як властивість продукту діяльності. В якості продукту, як нам представляється, необхідно розглядати як спосіб вирішення проблеми, так і кінцевий результат.

Але на практиці досить складно і не завжди вдається розділити ці грані креативності, її діагностики, формуванню, виявленню супутних і активізуючих чинників.

Ми під креативністю розуміємо властивість психічних процесів, комплекс інтелектуальних і особових особливостей індивіда, сприяючих самостійному висуненню проблем (самоактуалізації), генеруванню великої кількості ідей і

нешаблоного їх рішенню. Одним з компонентів креативності є здатність особи до дивергентного мислення.

Існуючі нині тести дозволяють діагностувати різні грані креативності : вербальний компонент, образний, емоційний, схильність до дивергентного мислення. Ми вважаємо, що є можливість в процесі професійної підготовки студентів будівельних спеціальностей в технічному виши створювати умови для розвитку творчих здібностей. Розглянемо ці умови в процесі вивчення студентами курсу “Виробнича база будівництва”.

Нами висловлена і перевіряється гіпотеза про те, що можна організувати більше цілеспрямований розвиток креативних здібностей студентів-будівельників в процесі вивчення “Виробничої бази будівництва”, спираючись на наступні принципи:

- принцип систематичності і послідовності, реалізація якого дозволить сформувати в мисленні студентів цілісний образ технологічних знань, окремі розділи “Виробничої бази будівництва”. виступатимуть як частини системи, а не як розрізнені теми.

- використання прийому ініціації рефлексії, з одного боку дозволяє оформити технологічні знання в систему, з іншого, активізують творчу активність студентів.

- принцип свідомості і активності, дозволяє побудувати навчання з використанням проблемних ситуацій і творчих завдань, що мають практичний характер, що допоможе продемонструвати нетривіальний, творчий підхід до рішення технологічних завдань і стимулювати студентів до розвитку творчої активності.

- важливим моментом розвитку пізнавального інтересу і стимулювання творчої діяльності є історія при вивченні природничих наук, яка є реалізацією принципу науковості.

Використання нових інформаційних технологій допомагає інтенсифікувати і індивідуалізувати процес навчання, залучити в творчий процес студентів з переважаючими образними компонентами креативности, її диагностиці, формуванню, виявленню супутних і активізуючих чинників.

1.Кизима В.П., Куковській А.Г., Яковчук В.В. Розвиток креативних здібностей студентів технічного вузу. Матеріали XIX Міжнародної науково-методичної конференції "Управління якістю підготовки фахівців", Одеса, ОДАБА,17-18 квітня, 2014 р., с. 49-50.

2. Хуторський А.В. Дидактична евристика. Теорія і технологія креативного навчання. М: Вид-во МДУ, 2003. - 416 с .

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ

Лисенко А.О. (*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м.Харків, Україна)*

Перспективним напрямком розвитку системи освіти є широке впровадження методів дистанційного навчання та самоосвіти на основі використання інформаційних та телекомунікаційних технологій і засобів віддаленого доступу до розподілених баз даних і знань.

Дистанційне навчання - це навчання на відстані, коли викладача і учня відокремлює значний простір. Подібна форма навчання здавна привертала увагу педагогів і учнів. Таке навчання може приймати різні форми залежно від організації і використовуваних технологій.

При організації та впровадженні дистанційного навчання в систему освіти, виникає проблема оцінки її ефективності в порівнянні з традиційною освітою. Як показують дослідження, ця проблема є досить складною і насьогодні не має остаточного рішення[1].

Оцінку ефективності методів навчання із застосуванням інформаційних технологій дають зазвичай в порівнянні з так званими традиційними методами і обмежуються вимірюванням результату навчання, іноді враховуючи і витрати часу учнів. Застосування такого підходу до оцінки інформаційних технологій у навчанні передбачає, що останні не вносять нічого нового в цілі і завдання навчання. Насправді впровадження інформаційних технологій впливає на якість і зміст освіти

На думку експертів, нові інформаційні технології навчання дозволяють підвищити ефективність практичних і лабораторних занять з природничих дисциплін не менше ніж на 30%, об'єктивність контролю знань учнів - на 20-25%. Успішність у контрольних групах, які навчаються з використанням освітніх ІТ, як правило, вище в середньому на 0,5 бала (за п'ятибальною системою оцінки)[2].

Важливий внесок у розробку теорії оцінки систем дистанційної освіти внесли Д. Гуллер і Г. Рамбл.

В основу моделі оцінки Г. Рамбла закладені чотири показники:

- час, витрачений на підготовку випускника;
- частка випускників від загального числа прийнятих;
- відповідність кількості випускників і рівня їх підготовки цілям навчального закладу, потребам суспільства в освіченій робочій силі, суспільним потребам в освіті і потребам непривілейованих верств суспільства;

- економічна та соціальна ефективність [3].

У науковій літературі немає чітко окреслених критеріїв ефективності дистанційного навчання, однак ними можуть бути: інформативність змісту навчання; гнучкість навчання; технологічний стан системи навчання; адаптивність програм для різних категорій учнів, наприклад для людей з особливими потребами; доступність і економічність навчання; кінцеву якість підготовки фахівців. Загальна оцінка ефективності може бути виведена як сума оцінок по перерахованим критеріям.

При цьому на кінцеву ефективність навчання впливає ряд факторів: організація процесу навчання за обраною моделлю, вибір засобів і методів інформаційно-комунікаційних технологій, професіоналізм викладача, ефективність управління навчанням [4].

Ефективність дистанційної освіти може досягатися шляхом якнайповнішого і точнішого узгодження вимог і можливостей студента а також враховуються всі обмеження, з якими стикаються викладач і студент. Зазвичай, навчання проводиться з використанням декількох засобів спілкування одночасно, що дозволяє студентові одночасно з навчанням бути в курсі всіх технологічних новинок. Ефективність дистанційного навчання заснована на тому, що студенти самі відчувають необхідність подальшого навчання, а не піддаються тиску батьків, обставин, начальства і ін. Слід також відмітити, що ефект немало залежить від того, наскільки регулярно займається студент. Це пояснюється тим, що неможливо сформувати систему знань при нерівномірному учбовому навантаженні. Проте при цьому жорстка звітність - це важливий аспект системи дистанційної освіти. За кожен пройдений розділ курсу студент повинен звітувати перед викладачем і поки цього не відбудеться, рухатися в навчанні далі студент не зможе.

Оцінка якості дистанційної освіти у багатьох відношеннях повинна бути близькою до оцінки якості звичайного очного або заочного навчання. Так, якість освіти, як комплекс знань і умінь, повинна відповідати одним і тим же вимогам, незалежно від форми навчання.

Література:

1. Полат Е.С. Дистанционноеобучение. М.: Владос, 1998.- 328 с.

2. Хассон У. , Уотермен Э. Критериикачествадистанционногообразования // Высшееобразование в Европе. Том XXVII, №3, 2002

3. Rumble G. UniversitespourL’ensignement a distanceenEurope // HighereducationinEurope. 1983. Vol. 8, № 3. P. 5-14

4. http://bibliofond.ru/view.aspx?id=73349

СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО КОМФОРТУ СТУДЕНТІВ

Марцева Л.А. (*Вінницький технічний коледж, м. Вінниця, Україна),*
Митинський В.М. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

Процесуальну складову оптимізації освіти втілює в життя організаційно-процесуальна система розроблених умов ефективної підготовки майбутніх фахівців, яка орієнтована на реалізацію педагогічної діяльності з формування компетенцій студентів. Така система повина бути спрямована на створення інноваційного освітнього середовища, що дозволяє поєднувати цілі, принципи, зміст, форми організації та методи навчання, теоретичні та практичні завдання освітнього процесу; забезпечувати загальнокультурний, морально-етичний, професійний та особистісний розвиток студентів на основі загальнолюдських і професійних цінностей; спрямовувати освітній процес на досягнення разом із професійною підготовленістю високого рівня психологічної готовності та соціальної зрілості випускників; гарантувати безперервність і наступність професійної підготовки кожного студента на всіх етапах професійно-особистісного розвитку в навчальному закладі. На практиці це потребує:

- послідовного включення студентів до активної творчої освітньо-професійної діяльності, адекватної посадовим обов’язкам конкурентоспроможного фахівця;
– використання інноваційних технологій навчання;
– цілеспрямованої систематизації знань з дисциплін різних циклів за допомогою професійного спрямування природничо-наукової підготовки;
– здійснення освітнього процесу з урахуванням інтелектуальних потреб кожного студента, стимулювання особистісних досягнень;
– регулювання професійної мотивації та корегування професійно-особистісної позиції студентів і забезпечення емоційної комфортності освітнього процесу на основі суб’єктних відносин;
– реалізації психолого-адаптаційних заходів для розвитку саморегуляції студентів, зацікавленості в постійному самовдосконаленні за допомогою нестандартних, проблемних ситуацій під час навчання та застосування отриманих компетенцій на практиці.

Мова йде не просто про підвищення ефективності освітнього впливу та самостійності студентів, а про формування в них у процесі навчання здатності

та готовності до продуктивної діяльності за будь-яким профілем, що вимагає створення особливого освітнього середовища – спеціальної, згідно з педагогічними цілями організованої системи міжособистісних зв'язків і відносин, необхідних для успішного функціонування освіти [1].

Структурно освітнє середовище складається з предметно-матеріального, інформаційного, професійно-кваліфікаційного, культурно-ціннісного, виховного, соціально-комунікативного та дослідницького компонентів, які прямо або побічно впливають на студентів.

Створення та реалізація освітнього середовища підготовки фіхівців спрямовується на:

1) активізацію на основі виявлених інтересів, нахилів, здібностей усіх видів навчально-виховної та навчально-виробничої діяльності фахівців, орієнтованої на формування компетентності фахівців;

2) використання особистісно-професійної рефлексії як чинника розвитку конкурентоспроможності фахівців;

3) організацію партнерства викладачів, студентів і роботодавців на основі комплексу інтерактивних технологій у процесі професійної підготовки;

4) забезпечення безперервної випереджальної професійної підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Завданням викладацького складу вищого навчального закладу є створення студентам психологічно комфортних обставин для навчання. При цьому викладачі повинні вміти швидко пристосовуватися до колективу студентів і здобувати у них авторитет як в освітньо-кваліфікаційному плані, так і в питаннях поведінки, морально-етичних цінностей та виробничої/інженерно-технічної культури. Завдання викладачів полягає не тільки в тому, щоб вміти організувати групу студентів під час проведення аудиторних занять, а й знайти особливий підхід до кожного зі студентів. Для діалогу та взаєморозуміння необхідно знайти «точки дотику» і питання, які цікаві й актуальні для майбутніх фахівців. Визначивши їхні інтереси, викладачі можуть ефективно використовувати групові та індивідуальні форми навчання, диференціюючи студентів і виокремлюючи тих, які не просто вивчатимуть теоретичний матеріал і виконуватимуть типові завдання, а займатимуться дослідницькою роботою. Індивідуальна адаптація в процесі професійної підготовки, пов'язана, не просто з питаннями пристосування студентів до конкретних обставин, а і з навчанням їх переключатися з однієї діяльності на іншу.

Враховуючи вимоги освітніх стандартів нового покоління, а також корпоративні вимоги підприємств-роботодавців, викладачі повинні цілеспрямовано моделювати ситуації, наближені до виробничих. При цьому у

студентів виробляється певна емоційна стійкість до раптових нестандартних завдань і виникає «професійний рефлекс» щодо вибору та реалізації необхідних заходів (дій, операцій) для вирішення несподівано поставлених задач. При цьому не лише формується активність у виконанні заданої роботи, а й готовність до спонтанного створення нового рішення, нової технології.

З метою підготовки фахівців, які швидко й ефективно реагують на змінні професійні ситуації, можуть використовуватися тренінги професійно-особистісної спрямованості. Щоб забезпечити комфортні психологічні умови підготовки, необхідно враховувати мотивацію та інтереси студентів, а також виявити, які методи навчання доцільно застосовувати в кожному конкретному випадку (для навчання групи студентів або для індивідуальної самостійної підготовки з предмета). Тобто треба визначити, який виклад матеріалу є оптимальним, як забезпечити самостійне вивчення дисципліни так, щоб студентам було зрозуміло, що вивчати, в якому порядку, для яких цілей, і, головне, де і як вони зможуть застосувати ці знання й уміння на практиці в реальному виробництві [2]..

Для того, щоб успішно здійснювати адміністративні функції у професійній діяльності майбутньому фахівцю необхідно знати виробництво «з середини», розуміти всі його тонкощі, правила та особливості роботи у трудовому колективі, команді, а також знати власні можливості, тобто для подальшого зростання майбутнього фахівця треба навчити психології управління, сформувати управлінські вміння та організаторські навички.

Реалізація такого освітнього середовища оптимізує перебіг освітнього процесу – забезпечує комфортні психологічні обставини та швидку адаптацію студентів до навчально-виховної та навчально-виробничої діяльності, активізує навчально-пізнавальну діяльність, сприяє позитивним динамічним перетворенням суб’єктів професійної підготовки, переводить всю освітню систему в стан синергетичної рівноваги. Це дозволяє викладачам і студентам виконувати всі необхідні, обрані для кожної конкретної навчальної ситуації дії та процедури.

Література

1. Коджаспирова Г.М. Словарь по педагогике / Г.М. Коджаспирова, А.Ю. Коджаспиров. – М. : МарТ, 2005. – 448 с.
2. Пиралова О. Ф. Теоретические основы оптимизации обучения профессио-нальным дисциплинам в условиях современного технического вуза : монография [Електронний ресурс] / О. Ф. Пиралова. — М. : Академия Естествознания, 2011. — 195 с. — Режим доступу : http: // www.rae.ru / monographs / 131.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ДІАГНОСТИКИ РІВНЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВИХ ФАХІВЦІВ

Маслій О.М., Дроздов М.О., Шлапак В.О., *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Сучасні проблеми діагностики рівня освітньо-професійної підготовки військових фахівців для Збройних Сил України із застосуванням різноманітних понять якості (одинична якість, стандартизована якість, потенційна якість, інтегральна якість) потрібні для погодження із цільовими функціями управління якістю підготовки на кафедральному, факультетському, інститутському, відомчому та державному рівнях організаційної структури суб'єкта управління. За оцінку якості підготовки фахівця, тобто параметр управління, прийматимуться одиничний, комплексний або інтегральний показники якості підготовки.

Одним із таких методів є оцінка якості підготовки військових фахівців за допомогою засобів діагностики рівня їхньої освітньо-професійної підготовки з використанням кваліметрії. *Кваліметрія* (від лат. "квалі" – якість і старогрецьк. "метрео" – вимірювати) – галузь науки, яка вивчає та реалізує методи кількісної оцінки якості. Так само як багато інших наукових дисциплін, кваліметрія на певному рівні свого розвитку розділилася на дві галузі: теоретичну та прикладну. Педагогічна кваліметрія вивчає проблематику розробки комплексних оцінок якості (ефективності) психолого-педагогічних і дидактичних об'єктів (процесів).

Застосування педагогічної кваліметрії для вирішення будь-яких завдань, пов'язаних з оцінюванням основних засад забезпечення ефективності функціонування системи підготовки фахівців для ЗСУ, передбачає вирішення низки питань як теоретичного, так і практичного характеру. Це:

– розробка відповідних педагогічних критеріїв;

– їх систематизація і приведення до визначеної структури, яка забезпечує органічну єдність і цілісне сприйняття всієї сукупності критеріїв;

– вибір апарату кількісної оцінки стосовно даної системи критеріїв і розробка відповідної методики вимірювання;

– проведення апробації цієї методики для оцінки ефективності зазначених педагогічних процесів;

– адаптація методики для застосування її користувачами.

Послідовне виконання перелічених теоретичних і практичних завдань освітньої діяльності дозволить підвищити рівень і якість її діагностики.

ВОЗМОЖНОСТИ ПСИХОЛОГИЧЕСКОГО СОПРОВОЖДЕНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБУЧЕНИЯ

Медянова Е. В. (*Одесский национальный медицинский университет, г. Одесса, Украина)*

Становления постиндустриального общества характеризуется системными трансформационными процессами, которые принципиально меняют взгляд на отношения в системах «человек - мир» и «образовательная сфера - личность - профессиональная сфера». Основанием для коренных изменений всех социальных уровней служит человеко-центрированная модель - человекомерность, в рамках которой происходит переоценка роли личности, ее когнитивных, эмоциональных, адаптивных и пр. возможностей. Это требует от образовательной среды «переориентации на методологию личностно-ориентированного обучения, а именно: на синергетическую парадигму», что «является естественным результатом тех изменений, которые происходят как в Украине, так и во всем мире» [1, С.22]. Современная направленность образования реализуется в создании соответствующей образовательно - корректирующего - развивающей среды, в которой человек находится под влиянием сильной мотивации самоопределения и саморазвития. Что требует соответствующего психологического сопровождения образовательного процесса, который сегодня должен не только обеспечить качественную профессиональную подготовку благодаря развитию когнитивных возможностей студентов, но и способствовать формированию у них адаптивной и психологически зрелой личности профессионала [2].

Для решения поставленных задач в процессе обучения в ОНМедУ с 2010 кроме инновационных технологий обучения и активизации научного творчества студентов, осуществляется психологическое сопровождение первичной профессионализации студентов силами специалистов психологическая служба на базе кафедры философии и биоэтики ОНМедУ. Основные направления работы специалистов психологической службы:

• Развитие когнитивных возможностей личности студентов, формирование навыков творческого нелинейного мышления, развитие инновационного потенциала;

• Консультирование, коррекция психо-эмоционального состояния студентов с психологическими травмами различного генеза (логоневроз, нарушения коммуникативной сферы личности, заниженная самооценка, эмоциональное выгорание и др.);

•Оргконсультирование, тайменеджмент учебной деятельности;

• Психодиагностика студентов;

• Развитие адаптивных возможностей личности при изменении основной деятельности (у первокурсников, аспирантов первого года обучения), коррекция экзистенциального кризиса;

• Тренинговые программы (развитие личности, арт-терапия, развитие ценностной сферы, развитие коммуникативных умений и др.).

Для развития когнитивных возможностей студентов используются когнитивные методики метода «Создающая Сила» (И. В. Ершовой-Бабенко) [2]. Программа занятий позволяет осуществить переход когнитивной стратегии усвоения учебной информации студентами с принципа «полноты» (механическое восприятию и усвоению всей информации) к принципу «целостности» (композиционной целостности усвоенной информации). Освоение новых мыслительных навыков взаимодействия с информационными потоками, навыка «свертывания» информации и создания в памяти устойчивых смысловых единиц с увеличенной информационной емкостью - смысловых аттракторов, а также навыкам построения макро-, мезо-, и микромодели текста, позволили в экспериментальной группе студентов повысились уровень развития абстрактно-символьного мышления на 12,7% и показатель личностного интеллекта - на 4,29%.. А у студентов контрольной группы (не проходивших данной программы) наблюдалось снижение уровня развития абстрактно-символьного типа мышления ($t = 2,137$; $\rho \leq 0,05$) и показателя личностного интеллекта ($t = 2,237$; $\rho \leq 0,05$).

Таким образом, психологическое сопровождение профессионального образования, как коррекционное, так и развивающее, является значимым фактором успешного прохождения периода первичной профессионализации, который обеспечивает гармоничной развитие всех сфер личности будущего профессионала, снижает уровень психоэмоциональной переутомления студентов во время роста учебной нагрузки, и является обязательным компонентом стимулирования саморазвития личности ювеналов.

Литература

1. Мадзигон В. Институт педагогики - продвижение в третье тысячелетие / В. Мадзигон // Образование Украины. - 2007. - №16-17. - С. 22-23.

2. Медянова Е. В. Когнитивные составляющие как фактор развития ценностной сферы личности студентов-медиков/ Е. В. Медянова //Інтегративна антропологія. – 2013. - №2 (22). – С.57-62.

ПРОБЛЕМА ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

Мосьпан Н.В.*(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Однією з основних проблем розвитку системи освіти в Україні є невідповідність змісту і технологій освіти вимогам сучасного суспільства та ринку праці, що пояснює суперечливу ситуацію з працевлаштуванням випускників вищих навчальних закладів в Україні. Юнакам і дівчатам після закінчення навчання, як правило, дуже важко влаштуватися на роботу, оскільки роботодавці потребують досвідченого кадрового персоналу, який зможе одразу ефективно працювати. Роботу вчорашнього випускника вищого навчального закладу не завжди можна назвати ефективною, оскільки спеціаліст-початківець не має відповідного досвіду та практики застосування отриманих знань. Якщо молода людина тривалий час безрезультатно шукає роботу, вона стає пасивною, втрачає віру у свої сили та життєву рівновагу. Тому молодіжне безробіття становить загрозу не тільки для економіки держави, а й у перспективі погіршує соціальну та криміногенну ситуацію в суспільстві.

У вирішенні проблеми працевлаштування молоді дослідники ринку праці та його функцій виділяють два основних напрямки. Перший – це діяльність держави щодо стимулювання розвитку економіки, що має підвищити попит на товари та послуги споживчого та інвестиційного характеру і, в свою чергу, призвести до створення нових робочих місць. Другий напрямок – організація такої підготовки випускників вищих навчальних закладів до трудової діяльності, що створить у студента навички швидкого опанування новими знаннями та вміннями для успішної трудової діяльності. Необхідність формування у студентів моделі гнучкої поведінки в наші дні досить велика, оскільки сучасному виробництву властиві систематичні зміни технологій, технічного базису та умов існування підприємств на ринку.

Використання працівниками вищих навчальних закладів практичних методів підтримки випускників у працевлаштуванні, таких як сприяння пошуку можливостей у стажуванні студентів у період навчання, мотивація участі у виставках та ярмарках вакансій, конференціях та семінарах з проблем працевлаштування молоді, встановлення партнерських відносин з підприємствами та організаціями з можливістю проходження практики студентами та з подальшою перспективою їх працевлаштування,дозволить подолати прірву непорозуміння між випускниками вищих навчальних закладів і роботодавцями та забезпечить підвищення рівня адаптованості студентів до вимог ринку праці.

ТРИ ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Муравьева И.А.*(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Достижения положительных результатов в сфере образования можно добиться, хорошо ориентируясь в быстро меняющейся экономической ситуации, планируя и осуществляя свои действия, направленные на решение современных проблем системы образования. На мой взгляд актуальные современные проблемы и их решение в системе образования на сегодняшний день выглядят так:

1. Материально-техническое обеспечение

Развитие системы образования невозможно без соответствия материально-технической базы современным требованиям. Необходима постоянная закупка новейших отечественных и зарубежных образцов оборудования, программ, проведения в вузах в полномасштабном объеме научно-исследовательских работ с привлечением студентов. Требуются регулярное проведение ремонтных работ и осуществление строительства образовательных учреждений и их инфраструктуры на основе современных требований.

2. Кадровое обеспечение

Анализ деятельности образовательных учреждений свидетельствует о том, что государство явно недооценивает труд педагогов, ученых и вообще всех тех, кто работает в системе образования. Необходимо повысить имидж педагога, ученого, закрепить квалифицированные кадры, привлечь молодежь на работу в сферу образования, перейти на прогрессивную отраслевую систему оплаты труда в образовании. В основу оплаты труда положить уровень квалификации и результаты деятельности, внедрить систему стимулирования эффективного труда с применением разнообразных доплат, повысить социальную заботу об учащихся (существенный рост стипендий, льготы на общежитие, питание, медицинское и культурное обслуживание, предоставление им возможности заработать в структурных подразделениях образовательного учреждения, в том числе в вузах при выполнении договорных научных и иных работ).

3. Методическое и нормативно-правовое обеспечение

В целях повышения качества образования, полагаю целесообразным пересмотреть в свете современных повышенных требований действующие государственные образовательные стандарты и образовательные программы. Значительно повысить требовательность к качеству учебников и учебных пособий, усилить их научную основу и нацеленность на высокий уровень профессиональной подготовки специалистов.

INTRODUCTION SCIENTIFIC PARADIGM: RELATIONSHIP WITH EDUCATION

N. Davidovich(Ariel University, Israel),
A. Herega (Odessa National Academy of Food Technology),
V. Dorofyeyev, **V. Vyrovoy**, **M. Zavoloka** (Odessa National Academy of Civil Engineering and Architecture, Ukraine)

The acquisition of knowledge - a complex multifactorial process that requires constructive effort and creative activity. The traditional problems of higher education, among others, the motivation of students to purposeful career development and introduction to the achievements of modern science.

Scientific paradigm as the original conceptual schema model posing problems and their solutions, research methods, the ruling within a certain time interval pass a certain way of becoming - from the development of classical theoretical foundations in scientific publications prior to their presentation in the textbooks. Tutorials explain the essence of theoretical positions taken, show how they use and are the main source of knowledge for all future generations of researchers who perpetuate and develop traditions accepted paradigms. Analysis of the history of the formation of scientific paradigms shows certain periodicity changes in patterns of knowledge from a thorough analysis (methods of reductionism) to Aristotle's understanding that "the sum is greater than the terms" (holistic methods).

More than two hundred years the basic model of the surrounding objects accepted continuum, which is estimated average characteristics. Virtually all theoretical relationships are based on the phenomenological approach, which allows to solve complex practical problems. Many generations of successful researchers to learn and develop scientific and applied problems within the accepted paradigm, thanks to well-prepared textbooks and teaching aids. During this time formed a dictionary of relevant terms by which professionals can perceive and express the essence of the problems that arise.

Operations and procedures, which are based on current production, as well as the processes taking place in society, characterized by mutual dependence of order and chaos, typical of natural phenomena. Modern understanding of chaos as daunting order underlies the creation of a technology level of complexity, some degree of penetration into the essence of phenomena, for example, allows you to design processes at interacting scales.

Thanks to the work of experts in various fields of science emerged multidisciplinary methods of analysis and description of objects of different nature. The basic model of a hundred-model becomes a structured environment. Emerged and develop new research directions related to the processes of self-organization and self-development, disequilibrium and instability, fractal self-similarity and etc.

Intensively formed research areas, combined in synergy, creating new communication features, new concepts and terms, brings a new meaning to the existing terminology. There is an objective process of formation of new scientific paradigms. Therefore, there is an important and urgent task - preparation of scientific manuals aimed at clarifying the nature of modern theoretical developments and their practical application, written language, containing the terms, effectively describing the new research directions.

This will allow students to focus on the understanding and use of the achievements of becoming a new scientific paradigm, which should lead to the formation of professional and successful specialist.

Literature

1. Vorovoy V.N., Dorofyeyev A., V. Sukhanov Systematic approach to analyzing the structure of building structures. Collected papers Issue 16. Part 1.“Resursoekonomni materials, structures, buildings and structures.”Exactly 2008. S. 133-139

2. Dorofyeyev A., Vorovoy V.N., Technological damaged building materials and structures. – Odessa: City of Craftsman, 1998. - 168c.

3.Sukhanov, V.G., Vorovoy V.N.,DorofyeyevV.S., A.S. Chernega The role of cracks in the structural development of the material structures. News of Odaba.Vipusk number 35. Odes of 2009. S. 328-336.

4. Dorofyeyev V.S., Vorovoy V.N.,Zavoloka M.V. Scientific paradigms in shaping the knowledge of experts. Ariel University Israel 2013.

5. Hugelshofer D., Windhad E.J., Wang J. Rheological and structural changes during the mixing of suspensions and emulsion / / Applied rheology/ - 2000. -№ 1.– P. 22-30

ІНТЕГРАЦІЯ ПРАВОВИХ ЗНАНЬ ІЗ ДИСЦИПЛІНАМИ ГУМАНІТАРНОГО ЦИКЛУ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРІВ

Огороднійчук І.А. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Актуальність теми зумовлена назрілою потребою сучасної інженерної освіти у комплексному реформуванні змісту інженерної освіти та переосмисленні її результатів у контексті сучасних суспільних очікувань, потреб і тенденцій розвитку суспільства.

Процес формування правової культури студентів – майбутніх інженерів – припускає вибір оптимальних форм, методів і прийомів педагогічної діяльності. Ці завдання можуть бути вирішені тільки за умови інтеграції можливостей всіх дисциплін гуманітарного циклу, що вивчаються у ВТНЗ.

Інтегративні процеси визнано засобом функціонування міжпредметних зв'язків; об'єднання навчального матеріалу навколо визначальних наукових ідей, понять; координування педагогічного процесу для усунення недоцільного дублювання змісту й утвердження принципу логічно обґрунтованої послідовності викладання фахових дисциплін; забезпечення комплексності професійної освіти, коли інформація однієї дисципліни є підґрунтям для опанування іншої шляхом практикування комплексних лекцій, семінарських занять. Задля формування правової компетентності майбутніх інженерів під час професійної підготовки у вищому технічному закладі необхідне впровадження певних педагогічних умов. Такими педагогічними умовами є: спрямування навчально-виховного процесу на розвиток правової свідомості і правової культури майбутніх інженерів; інтеграція правових знань з дисциплінами гуманітарного циклу; насичення навчально-виховного процесу підготовки майбутніх інженерів активними методами навчання правового змісту. Педагогічні умови є обставинами, за яких залежить і відбувається цілісний продуктивний процес професійної підготовки фахівців, що опосередковуються активністю особистості, групою людей.

Стрижнем усієї правової підготовки у вищому технічному навчальному закладі є курс «Правознавство», який оцінюється як такий, що відіграє головну роль у становленні правової свідомості і правової культури студентів, як логічний наслідок загального процесу правової підготовки, в якому пріоритетне місце належить не просто передаванню студентам правових знань, а навчання методології їх пошуку, розуміння, дослідження правового аспекту соціального життя, формування правового мислення.

ДІАГНОСТИКА МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ОЛЕКСАНДРІЙСЬКОГО МЕДИЧНОГО УЧИЛИЩА ДО МАБУЙТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Олефіренко І.В.*(Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка, м. Глухів, Україна)*

У сьогоднішньому вимірі суспільства великого значення набуває підготовка висококваліфікованих кадрів. Вимогами суспільства до випускника ВНЗу є професіоналізм, соціальна активність і творчий підхід до виконання професійних завдань. В даному вимірі актуальним стає процес підготовки майбутніх фахівців в умовах сучасної освіти. Цей процес зумовлюється адекватністю мотивації навчальної діяльності студентів цілям і завданням освітньої системи у ВНЗ. Питання формування мотивації студентів до навчання, що є елементом у майбутньої професійної діяльності, пов'язане з тим, що сучасні студенти поступово втрачають стимул до навчальної діяльності. Мотивація студента до майбутньої професії є фактором забезпечення його конкурентоспроможності на ринку праці.

Шляхи формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності у ВНЗ висвітлені у роботах вітчизняних та зарубіжних дослідників, у яких: проведено аналіз мотивів вступу до навчального закладу (С. В. Бобровицька, О. В. Гилюн, Г. А. Мухіна, А. Н. Мечніков, Ф. М. Рахматуліна та ін.); виділено умови, реалізація яких сприяє формуванню позитивної мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності (Н. П. Волкова, А. І. Гебос, С. С. Занюк, В. Я. Кикоть, В. Є. Михайличенко, В. В. Полянська, О. Б. Тарнопольський, В. А. Якунін та ін.). На основі аналізу даних різних авторів можна зробити висновок стосовно ефективності різних за своєю природою мотиваційних витворів особистості у забезпеченні успішності навчальної діяльності. Найпродуктивнішими є внутрішні мотиви, які відображують особистісний рівень регуляції навчальної діяльності, та професійні мотиви, які виконують роль створення взаємозв'язку навчальної діяльності із майбутньою професійною діяльністю.

Мотиваційними процесами у навчанні студентів можна й потрібно здійснювати управлінням: створити умови у розвиток внутрішніх мотивів, стимулювати студентів.

Метою дослідження є визначення рівня мотивації студентів Олександрійського медичного училища до професійної діяльності.

Для визначення рівня мотивації до професійної діяльності нами була застосована методика К. Замфір та А. Реана [1, 2]. Основою цієї методики є концепція про зовнішню й внутрішнюмотивацію. Внутрішній тип мотивації формується тоді, коли для майбутнього фахівця має значення сама по собі діяльність. Формування зовнішньої мотивації відбувається, якщо в основі мотивації професійної діяльності лежить прагнення до задоволення зовнішніх потреб (мотиви соціального престижу, зарплати й т.д.). Зовнішні мотиви при цьому диференціюються на зовнішні негативні й зовнішні позитивні. Зовнішні позитивні мотиви є, безсумнівно, більш ефективними і бажаними із усіх точок зору, ніж зовнішні негативні [2].

Для діагностики мотивації студентів Олександрійського медичного училища до професійної діяльності було проведено ранжування запропонованих мотивів професійної діяльності.

На підставі отриманих результатів було визначено рівень сформованості мотиваційного компоненту особистості у контрольній та експериментальній групах на початку констатувального етапу та на формувальному етапі дослідження.

Таким чином, на початку експерименту у контрольній групі високий рівень мотивації мали 3,5% студентів, середній рівень - 54,0% та низький рівень мотивації мали 29,5% студентів. В експериментальній групі високий рівень мотивації склав 4,5% студентів, середній рівень мотивації – 59,2%, низький рівень мотивації – 33% студентів. Наприкінці експериментального дослідження показники рівнів мотивації змінились до збільшення у бік високого та середнього рівнів мотивації. Так, у контрольній групі високий рівень мотивації спостерігався у 9,7% студентів, середній рівень у 69,4%, низький рівень у 12,6%. У експериментальній групі високий рівень мотивації сформувався у 21,3% студентів, середній рівень у 78,7%, низький рівень у 3,2% студентів.

Отримані результати свідчать про те, що позитивне ставлення до обраної професії є важливим фактором формування професійної компетентності майбутніх молодших медичних працівників. Отже, формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності у медичних коледжах залишається одним із актуальних питань педагогіки та педагогічної практики.

Література

1. Кокурина И.Г. Методика изучения трудовой мотивации:Учебно-метод. пособие. - М.: Изд-во МГУ, 1990.

2. Реан А.А., Коломинский Я.Л. Социальная педагогическая психология. – СПб., 1999. С. 235-237.

СВЯЗЬ МОДУЛЬНОЙ СИСТЕМЫ ОБУЧЕНИЯ В КОЛЛЕДЖЕ С ИНТЕНСИФИКАЦИЕЙ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА

Осипенко Д.С., Осипенко Т.С. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Модульная система (Болонский процесс) пришла на смену хорошо себя показавшей классической немецкой системе образования. Системы имеют свои преимущества и недостатки, но кредитно-модульная система при разумной ее реализации более рациональна и, конечно, современна.

Модульная система обучения по физике, математике, предметам компьютерного цикла, украинскому и иностранному языкам, техническим дисциплинам включает набор курсов, логическая последовательность которых была продиктована необходимостью комплексного подхода к их изучению, а также конечными целями обучения в техническом вузе.

Модуль представляет собой законченный, вполне автономный курс, включающий в себя обучение как отдельным, так и комплексным объектам учебной деятельности в зависимости от целей и задач, которые необходимо реализовать в процессе прохождения материала. При самостоятельности модульного курса, он зависим от других модулей и интегрирован в систему изучения информационных технологий и алгоритмических языков.

Модули первого этапа подобраны таким образом, чтобы систематизировать и углубить те языковые, физико-математические, общеобразовательные и специальные знания, которые были получены в СШ и колледже, чтобы довести государственный общеобразовательный стандарт до уровня, который позволит перейти к изучению наук для профессиональных целей. Модули второго и третьего этапов вводятся постепенно, по степени возрастания трудностей и по мере изучения студентами профилирующих дисциплин. Благодаря модульному характеру преподавания изменения, в профессиональных образовательных программах, не влекут за собой радикальных изменений в структуре обучения: меняется лишь содержание модуля, текстовое и др. наполнение, а методика работы остается прежней ввиду универсального характера и гибкости модуля.

Условием функционирования модуля является обеспеченность его учебной и рабочей программой и дидактическим материалом, состоящим из следующих основных компонентов: набора соответствующих аутентичных текстов/учебного пособия; словаря-минимума; дидактических материалов для работы с ТСО, компьютерными БД и ресурсов Интернет; мультимедийных разработок для самостоятельной работы студентов. Модульная система обучения имеет ряд преимуществ и «состыковывает» все уровни обучения.

ЩОДО ПРИНЦИПІВ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Островський П.І., Чернишев В.Г., Шинкаренко В.М., Орлов Є.В. (*Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна*)

Реформування національних систем вищої освіти стало світовою тенденцією. Це є відповіддю на виклики складних суперечливих цивілізаційних процесів, які потребують переосмислення ролі та місця освіти в сучасному суспільстві. Особливості зростання ролі особистості, демократизація суспільства, інтелектуалізація та підвищення рівня наукомісткості праці і швидкий розвиток сучасних технологій передбачають створення умов, у яких громадянин України, оволодівши сучасними знаннями, став би високорозвиненою та гармонійною особистістю, а освіта – одним із головних пріоритетів. В Концепції розвитку освіти України на період 2015-2025 років серед проблем системного характеру вказувались такі: моральне старіння методів і методик навчання, зниження якості навчальної літератури, брак передових технологій, повільне і безсистемне оновлення змісту освіти. Проблемою розвитку системи освіти є також її неготовність продукування компетентних фахівців, оскільки в самих вищих навчальних закладах недостатньо викладачів-носіїв таких компетенцій, що мають досвід розробки і реалізації дослідницьких, інноваційно-технологічних, підприємницьких, соціальних і інших проектів.

Основні напрями інновацій освітнього процесу будуються, зокрема, на взаємопов'язаних принципах *творчого навчання* та *активізації особистісних механізмів професійного становлення*. Згідно принципу творчого навчання культура засвоєння повинна заміщуватись культурою пошуку і обновлення. Сучасні тенденції вимагають перерозподілу питомої ваги використаних методів навчання, що орієнтовані на репродуктивну, продуктивну, творчу та дослідницьку діяльність студентів. Освітні технології, що дозволяють підготувати висококваліфікованих фахівців, здатних до творчості, будуються на основі включення в учбовий процес дослідницької роботи студента, наближеної до реальної діяльності майбутнього фахівця. Для організації процесу навчання, як і в бізнесі, важливим є розповсюдження проектних форм роботи, які можуть використовуватись не тільки в рамках окремих учбових занять, але і в мобільних проектних групах. Таким чином, принцип творчого навчання припускає продуктивність пізнавальної діяльності студентів, творення суб'єктивно і об'єктивно нових знань, технологій, сумісний творчий пошук, використання інтерактивних і проектних методів, а також контекстний характер навчання, тобто наближення до реальних професійних задач.

Важливою вимогою до освітнього процесу є увага до особистісного розвитку студентів, активізації особистісних механізмів професійного становлення. Оскільки якості компетентного фахівця неможливо сформувати зовні і в покроковій керованій роботі, потрібен високий рівень самостійності студента, підтримка його самовизначення відносно виконуваної діяльності та самореалізації в ній. Людина як особистість і професіонал розвивається тільки у тій діяльності, що спонукається внутрішніми мотивами та виконується з інтересом і захопленням. В цьому випадку вона проявляє в ній свій потенціал, удосконалює свої здібності керувати собою і своєю діяльністю, досягати результатів. Не випадково мотивація, інтерес, схильності студентів є ключовими і найбільш дорогими ресурсами освіти. Саме це дає, з точки зору інноваційної економіки, цінні освітні результати. Отже, освітній процес, що спрямований на реалізацію за розглядуваним принципом, припускає таке: орієнтацію на студентів, стимулювання їх активності, самостійності, ініціативності та відповідальності; забезпечення втягнення студентів у виконувану діяльність і зацікавленість у ній; надання студентам можливості проявляти і розвивати свій творчий, інтелектуальний, особистісний, діловий потенціал, сумірювати свої ресурси і професійні вимоги, рефлексувати своє просування, знаходити нові значимі цілі професійно-особистісного розвитку.

В доповіді детально розглядаються основні напрямки інновацій у вищих навчальних закладах України і доводиться, що педагогічні інновації повинні забезпечити творчий характер навчання і активізацію особистісних механізмів професійного становлення студентів. При цьому запровадження нових освітніх технологій – необхідна, але не достатня умова переходу до більш якісних освітніх результатів. Суть освітнього процесу можна змінити тільки через розвиток особистісних ресурсів студентів та формування нової професійно-педагогічної позиції викладачів. У супротивному випадку в педагогічних системах, що модернізуються, ймовірні ризики фальсифікації й імітації.

На наш погляд, сповільнення в модернізації вищої освіти України може призвести до великих ризиків. Для їх усунення доцільно, зокрема: підвищити вимоги до дослідницької роботи викладачів; планувати більш ширше притягнення до викладання вчених, що працюють в дослідницьких інститутах, ведучих фахівців з виробництва і бізнесу; запроваджувати участь у навчальному процесі іноземних викладачів (за Концепцією 15% до 2017 року, 30% до 2020 року); здійснювати системний аналіз факторів, наслідків, ризиків для ефективного управління таким складним об’єктом в процесі переводу його на новий вищий рівень; дбати не тільки про впровадження нових проектів, але і про зміну світогляду викладачів, студентів, усього суспільства в цілому.

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ОНАХТ ПІД ЧАС НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

Павлюк О.В., Захлевська Т.В.*(Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна)*

В останні десятиліття проблема здоров'я в широкому розумінні відноситься світовою спільнотою до кола глобальних. Серед причин кризового стану здоров'я є соціально-економічна та екологічна криза, неефективна стратегія охорони здоров'я й недоліки в системі освіти, що зумовлюють значне психоемоційне перевантаження й недостатню рухову активність молоді.

На сучасному етапі реформаційних перетворень в Україні здоров'я громадян є одним із складників національного розвитку. У зв'язку з цим збереження та зміцнення здоров'я молоді є одним із головних завдань соціальної програми нашої держави. Для розв'язання цього завдання необхідно сформувати в студентів стійку мотивацію до здорового способу життя, здійснити комплекс здоров'язберігаючих заходів, спрямованих на усвідомлення ними цінності свого здоров'я.

Спостереження останніх десятиріч чітко вказують на тенденцію зниження параметрів фізичних і функціональних можливостей організму молодої людини. Головними причинами цього явища є недотримання здорового способу життя, підвищення психічних навантажень. Сучасний етап розвитку освіти пропонує нові підходи щодо професійної підготовки майбутнього фахівця. Серед них компетентнісно зорієнтований підхід, спрямований на формування особистої потреби знань, умінь і навичок збереження і зміцнення здоров'я.

Здоров'я студента охоплює принципи здорового способу життя, екологічну грамотність, знання й раціональне використання можливостей свого організму.

Поняття компетентності визначається як спроможність кваліфіковано провадити діяльність, виконувати завдання або роботу.

Кафедрою фізичної культури та спорту було проведено комплексну оцінку рівня здоров'я студентів ОНАХТ протягом навчання у взаємозв'язку з рівнем здоров'язберігаючої компетентності. Оцінка рівня фізичного здоров'я проводилась за експрес-шкалою, яку запропонував Г.Л. Апанасенко. Отримані дані порівнювались з аналогічними показниками у студентів, які навчались на різних курсах.

У дослідженні брали участь 553 студенти. Аналіз стану здоров'я студентів 1 курсу Одеської національної академії харчових технологій, з них 367 жінок та 186 чоловіків, показав, що лише 30,4 % жінок та 32,3 % чоловіків не мають

захворювань, схильні до захворювань відповідно 50,1 % та 38,2 % респондентів і 19,5 % жінок та 29,5 % чоловіків мають захворювання. Отже, переважна більшість студентів мають середній та низький рівень стану здоров'я.

Загальна оцінка рівня здоров'я студентів І курсу дозволила зробити висновки:серед юнаків 1-го курсу 20,0 % мають індекс Кетлє менше 18,9; серед дівчат 10,2 % - 17,0-18,6. Даний факт вказує на недостатню масу тіла у частини студентів, що можна пояснити їх нераціональним харчуванням. Дихальний індекс показав,що у 30,0 % юнаків та 51,3 % дівчат життєва ємкість легень не відповідає нормі. Функціональні показники серцево-судинної системи знаходяться на низькому рівні та вказують на вегетативно-дистонічні порушення у значної кількості студентів.

Проведене дослідження вказує на зниження рівня фізичного здоров'я студентів протягом їх навчання у вузі. Після чотирьох років навчання в академії середній рівень фізичного розвитку мають 38,5% студенток, нижче середнього 35,9 %), низький - 25,6%.

За результатами анкетних даних цих студентів ми проаналізували їх відношення до фізичної культури та спорту та рівень самостійної фізичної активності. Було виявлено, що 42,6 % жінок та 39,4 % чоловіків самостійно займаються фізичними вправами 1 раз на тиждень, 40,2 % жінок та 50 % чоловіків – долучаються до фізичної активності 2-3 рази на тиждень, відповідно 14,8 % і 8,8 % респондентів займаються більше 3 разів на тиждень, а 2,4 % жінок та 1,8 % чоловіків взагалі нічим не займаються. Такі показники свідчать, що лише 55 % жінок та 58,8 % чоловіків усвідомлюють значущість фізичної культури для їх здоров'я, активно систематично займаються спортом та достатньо мотивовані до цієї діяльності.

Аналіз компетентності із здоров'язбереження на різних курсах навчання показав, що на першому курсі у студентів не сформована стійка установка до здорового способу життя, недостатній набір знань, навичок і ставлень, які б давали змогу особистості ефективно діяти або виконувати певні функції по зміцненню здоров'я. Студенти не вміють встановлювати зв'язки між знаннями з питань здоров'я та власним способом життя, що не сприяє ефективному формуванню їх здоров'язберігаючої компетентності.

Формування здорового способу життя фахівця є проблемою комплексною. Власна поведінка та дотримання здорового способу життя має важливе значення не тільки з боку підтримки особистого здоров'я, але й у плані готовності до діяльності. У зв'язку з цим важливим є підвищення ролі особистісних якостей людини у свідомому й вольовому прийнятті принципів здорового способу життя.

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Пандас Т.Н.*(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*, **Хоменко Т.В.** *(Міжнародний гуманітарний університет, м.Одеса, Україна)*

Тенденціями у сферівищої освіти останніх років є зміна пріоритетів, формування нового погляду на завдання вищої школи,що потребує реформування традиційних методів навчання та оновлення інструментальних засобів педагогіки. Ефективне вирішення освітніх завдань сучасного етапу пов'язане з конструюванням інноваційних педагогічних технологій.

Педагогічна технологія − це системний метод створення, застосування і визначення всього процесу викладання і засвоєння знань з урахуванням технічних і людських ресурсів та їх взаємодій, що ставить своїм завданням оптимізацію форм освіти (ЮНЕСКО).

Основний напрямок сучасної методики − це створення формуючих і розвиваючих дидактичних технологій.

Формуюча технологія − це систематичне застосування і розвиток первинних інтелектуальних здібностей (порівняння, аналогії, індукція, дедукція і т.д.);

- Епізодичне включення в дидактичний процес деяких більш комплексних структур, що опираються на спільні цілі предмета.
- Викладання інформації та формування здібностей, специфічних для кожного предмета.

Компонентами педагогічної технології є методи, прийоми і техніки навчання.

Метод − це мистецтво педагога спрямовувати та організовувати роботу студентів за наміченим планом.

Дидактичні прийоми − це операції, які забезпечують ефективну діяльність педагога в різних конкретних ситуаціях.

Техніка навчання − це поєднання прийомів, засобів для ефективної реалізації навчальної діяльності.

Немає чіткої межі між прийомами і техніками навчання. Поняття методу також часто буває розмито і в деяких ситуаціях часто поєднується з поняттями прийомів і технік.

Розрізняють загальні і приватні технології, взаємопов'язані між собою. Серед загальних технологій виділяють технологію конструювання, наприклад процесу навчання і його здійснення. Приватні − це технології вирішення таких завдань навчання, як педагогічне стимулювання діяльності студентів, контроль і оцінка

результатів їх діяльності. Серед приватних технологій виділяють алгоритмічні технології та особливості їх реалізації в процесі педагогічної діяльності з конкретної спеціальності. Алгоритмізація навчання передбачає виявлення алгоритмів діяльності педагога і розумової діяльності студентів. Алгоритм − це загальноприйняте приписання про виконання в певній послідовності операцій для вирішення будь-якого з завдань. Дані технології викладання практично придатні для будь-яких предметів і завжди базуються на тих чи інших алгоритмах.

Алгоритмізація навчання збільшує питому вагу самостійної роботи студентів і сприяє вдосконаленню управління навчальним процесом.

Педагогічна технологія − це строго наукове проектування і точне відтворення, яке гарантує успіх педагогічних дій, які можуть бути вирішені тільки за допомогою технології, реалізованих кваліфікованим педагогом-професіоналом. У сфері освіти багато залежить і від людини, що використовує ту чи іншу технологію. Тому особистість педагога, його культура, професіоналізм, інтуїція − все це умови успішності застосування будь-якої освітньої технології.

Головне завдання педагогічної технології − це розробка таких прийомів оптимізації навчального процесу, які приведуть до максимальної ефективності освіти.

Ефективність викладання пов'язана з багатьма факторами:

• Економічний чинник − використання додаткових засобів навчання та економія часу (це використання ТЗН, відеофільмів та ін.).

• Фізіологічний фактор − витрата сил і енергії на вивчення навчального предмета.

• Гігієнічний чинник − зміна місця і умов навчання.

• Соціологічний фактор − усвідомлення студентами корисності засвоєння навчального предмета для подальшої професійної діяльності.

• Інтенсифікація і різноманітність методів навчання.

Педагогічна (дидактична) технологія − це продумана у всіх деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації та проведення навчального процесу. Вона покликана оптимізувати педагогічну діяльність і спрямована на отримання максимальних освітніх результатів. Характерними рисами педагогічної технології є: відтворюваність педагогічного процесу; гарантованість педагогічних результатів; присутність мотиваційного компонента, що забезпечує розвиваючі можливості технології.

Педагогічна технологія на сучасному етапі є актуальною і перспективною, що дозволяє підвищувати якість викладання у вищих навчальних закладах.

ПРЕОДОЛЕНИЯ ПРАВОВОГО НИГИЛИЗМА В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

Пастушенко О. В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Правовой нигилизм, традиционно понимается как позиция, отрицающая необходимость законности и правопорядка в обществе. Правовой нигилизм является фактом негативного отношения к праву, пренебрежительное, безразличное отношение к правовым нормам и правовой действительности, а также тесно связано с преступной деятельностью.

Наиболее влиятельным методом преодоления правового нигилизма выступает правовое образование, которое представляет собой целенаправленную систематическую деятельность государства, его органов, общественных объединений по формированию и повышению правового сознания и правовой культуры.

Правовое образование должно способствовать развитию систематических знаний в сфере права, а также способности к правовой коммуникации.

Правовое государство предполагает установление правовых связей человека с государством и его институтами, органами власти и обществом, что должно рассматриваться как неотъемлемый элемент развития демократии. Правовые знания необходимы всем, поскольку недостаточная правовая грамотность и информированность о праве являются угрозой национальной безопасности. Особенно остро этот вопрос встает в современных условиях развития украинского общества. Правовое образование должно стать целенаправленным, организованным процессом. Правовое образование в практическом смысле представляет собой один из элементов всей системы образования: оно всегда находится в центре внимания современных политиков, ученых, философов.

Образование выступает важнейшим институтом воспроизводства духовных ценностей, поэтому целевые установки всей системы образования являются особенно значимыми.

Литература:

1. Алексеев С.С. Общая теория права – М. Юридическая литература,1981 г.
2. Байниязов Р.С. Правосознание как правовая идеология.- 1998 г.
3. Матузов Н.И. Правовой нигилизм и правовой идеализм –теория государства и права – М. 2001г.
4. Методика правової освіти: навчальний посібник ред. Згуровський М.З. – К. 2005р.

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ТЕНДЕНЦІЙ НАВЧАННЯ В ОДАБА

Педько І.А., *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна)*

На сучасному етапі розвитку подій в Україні в цілому та освітній галузі зокрема, освітнім закладам необхідно відповідати вимогам що ставляться перед ними суспільством. Зміни вимог до освіти відбуваються в залежності від зміни умінь і навичок фахівців, від яких залежить рівень соціально-економічного розвитку країни.

Світові тенденції: глобалізація, демографічні зміни, розвиток технологій, все це відображається насамперед на ринку праці.

Сьогодні вишам необхідно слідкувати за динамікою цього ринку, змінами у переліках кваліфікацій та фахівців, що виникають та зникають з ринку праці. Тому держава щорічно отримує досить велику кількість випускників яких немає куди працевлаштувати.

Освіта сьогодні спрямовується на індивідууми, здатні критично мислити, та не припиняти саморозвиток на протязі всього життя. Ключем до процесу вдосконалення стане зміна системи освіти яка буде допомагати людині на протязі всього життєвого циклу, а не тільки до 22 років в «університеті». Вищі навчальні заклади перестануть бути місцем перебування 5-6 років, а зможуть надавати можливість отримання певних знань (дисциплін), тобто не тільки отримувати освіту, а ще й змінювати спеціалізацію, вдосконалювати свої компетенції і бути конкурентоспроможним фахівцем.

Пропоную до уваги структуру Європейських стандартів і рекомендацій щодо внутрішнього забезпечення якості у ВНЗ[1]:

- Політика закладу і процедури забезпечення якості
- Затвердження, моніторинг та періодичний перегляд навчальних програм і дипломів
- Оцінювання студентів
- Забезпечення якості викладацького складу
- Навчальні ресурси та підтримка студентів
- Інформаційні системи
- Публічність інформації

Зараз дуже багато говориться про навички XXI століття, потрібно замислити як ми практично формуємо ці навички у своїх студентів на кожній парі:

системне мислення, спілкування, комунікація, орієнтування на результат, орієнтація на вміння працювати у команді, а не «махрова конкуренція» (дуже актуально у корпоративному житті).

Коли ми говоримо про освіту, маємо на увазі певний процес, який коли закінчується стає питання у всіх вище перелічених – що ж далі?

Освіта на економічному ринку є одночасно і продуктом і послугою. Послуга – це така річ де виробництво і споживання збігаються в часі, тому ми маємо таку цінність як зворотній зв'язок.

Маємо усвідомлювати що навчальний процес – це не тільки процес поглинання знань, насамперед це процес соціалізації.

Отже викладачі, а саме вони безпосередньо надають освітні послуги, мають це питання постійно тримати під контролем та поступово і планомірно надавати відповідь через якісний навчальний план.

Вважаю за необхідне впроваджувати корпоративні стандарти підвищення якості викладання в ОДАБА, зокрема з використанням необхідних сьогодні сучасних інформаційних технологій.

А найперше потрібно інвестувати у зростання професійного рівня викладача-науковця шляхом адресного (персонального) фінансування таких заходів:

- вивчення іноземних мов і складання іспитів для отримання міжнародних мовних сертифікатів;
- опанування інформаційних технологій із відповідною сертифікацією отриманих навичок;
- освоєння педагогічних технологій та інноваційних методів навчання на основі МООС у поєднанні із внутрішньою мобільністю та стажуванням у кращих педагогів України;
- поглиблення компетентностей у питаннях застосування наукових методів, організації досліджень та управління інноваційною діяльністю.

Отже маємо якісно змінюватися освітнє середовище сучасного вишу:

1. Розробка та прийняття корпоративних стандартів науково-педагогічних працівників Академії, зокрема інформаційно-комунікаційної компетентності.
2. Впровадження системи підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників в галузі інформаційно-комунікаційних компетентності технологій та їх ефективного використання в навчальному процесі.
3. Створення та постійний розвиток персональних освітніх середовищ студента та викладача.

Насамперед пропоную впроваджувати сучасну інформаційну систему управління освітнім процесом без залучення фінансових питань☺.

Система управління освітою

Основні блоки управління	***Об'єкт управління***	***Потреба в технологіях***
Адміністрування	абітурієнти, студенти, викладачі, випускники, співробітники; курси, ресурси; розклад	база даних + soft для розкладу (можна створити за допомогою Access або інших уже існуючих «софтів»; Moodle – «електронний деканат»
Викладання	якість, методи поширення інформації (обмін досвідом), лекції, завдання, іспити	Мультимедія!, файлові сервери (за відсутності у Академії свого можна використовувати існуючі dropbox/google drive та ін.)
Керування аудиторією	оцінювання, перевірка на плагіат!, зворотній зв'язок, консультації, online-класи, робочі групи	база даних, програма «антіплагіат», анкетування-опитування-контроль рівня знань (google forms, kahoot та ін.); консультації-online-класи-робочі групи (Google+ Hangouts, Skype Multiple Call, Facebook / VK, форуми, **Кімнати для спільного навчання!!!**)

Маю наголосити що без впровадження цих складових унеможливлюється реформування освіти у руслі розвитку та підвищення її якості, а результати навчання наврядчи можуть бути прийнятними для наших випускників, адже саме їм потрібно завдяки отриманим знанням конкурувати на жорсткому ринку праці.

Працевлаштування нашого випускника хоча б на протязі року після отримання диплому. Коли цього не відбувається, формується негативний імідж Академії завдяки обізнаності великого кола людей через всі можливі засоби комунікацій, і тоді ніяка реклама під час проведення профорієнтаційних заходів нам не допоможе у залученні абітурієнтів.

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ФАХІВЦЯ

Познаховський В.А., Куковський А.Г., Кизима В.П. *(Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна)*

Сучасний ринок праці в Україні характеризується високим рівнем конкуренції, зумовленою зростанням вимог роботодавців та значною пропозицією з боку навчальних закладів молодих високоосвічених кадрів. Згідно з даними Держкомстату України, у 2013 році рівень безробіття у віковій групі 16-24 років досяг 17,8%; у 2012 році він становив 13,3% (розрахунок за методологією Міжнародної організації праці). У наступній віковій групі (25-29 років) він майже удвічі нижчий - 10,4%. Таке співвідношення свідчить про дуже низьку конкурентоспроможність молодих фахівців, випускників ВНЗ на ринку праці.

В цих умовах для того, щоб випускник вищого навчального закладу був конкурентоспроможним на ринку праці та зацікавив роботодавця, він повинний окрім здобутих вмінь та навичок під час навчання та розвину тих власних якостей мати високий рівень професійної свідомості.

Проблема професійної підготовки конкурентоспроможності фахівців є предметом дослідження науковців різних галузей знань — економістів, соціологів, психологів, освітян тощо. Так, соціально-економічні аспекти праці та зайнятості, регіональні та локальні ринки праці були темою для дослідження Д. П. Богині, В. В. Онікієнка, Л. Г. Ткаченко, Л. М. Ємельяненко тощо [3, 4].

Вивченню зарубіжного та вітчизняного досвіду розробки національних систем і рамок кваліфікацій присвячено публікації С. В. Мельника [2]. Особливу увагу привертають дослідження провідних вітчизняних науковців Н. М. Кушнаренко, М. С. Слободяника та Л. Я. Філіпової щодо визначення ключових і професійних компетенцій фахівців з документальних комунікацій, зважаючи на міжнародний освітній досвід.

Навчальна практика і анкетування абітурієнтів показало, що у студентів на першому році навчання відсутні реальні уяви про професійну діяльність в обраній галузі. Вирішальну роль у цьому відводиться навчальному середовищу вузу, а професійні здібності формуються на основі мотивів навчальної діяльності. Однак конкурентоспроможний випускник – це не тільки результат підготовки вищого навчального закладу, але і особистість, яка наділена певними якостями, як професійними,так і здатністю отримати перевагу у конкурентній боротьбі. Конкурентоспроможність майбутнього фахівця

залежить від зовнішніх та внутрішніх факторів. До зовнішніх факторів відносяться соціально-економічні чинники, рівень розвитку інфраструктури, потреба у фахівцях на ринку праці,відповідність фахової підготовки у вищих навчальних закладах європейським освітнім стандартам; до внутрішніх факторів – власне ставлення студента до своєї майбутньої професії впродовж навчання у вузі, його професійна компетентність, орієнтація на професійну самореалізацію.

Проаналізувавши різні підходи до визначення конкурентоспроможності випускника, ми дійшли до висновку, що не можна, в повній мірі, оцінити конкурентоспроможність майбутнього фахівця на ринку праці без конкурентоспроможності Вузу в якому він навчався і формувався як спеціаліст. Для цього, ми пропонуємо розширити параметри оцінки рівня конкурентоспроможності вищих навчальних закладів, а саме: матеріально-технічна база; рівень професорсько-викладацького складу; прогресивність навчальних технологій; рівень фінансового забезпечення; якість і професіоналізм управління; рівень контактів із зарубіжними вищими навчальними закладами;ефективність і справедливість прийому абітурієнтів; якість комп'ютерних комунікацій; престижність спеціальностей, за якими готують фахівців;спроможність і швидкість переорієнтації профілю вищого навчального закладу на потреби ринку праці. При визначенні даних критеріїв конкурентоспроможності вищого навчального закладу необхідно враховувати також фактори які мають вплив на формування параметрів. До числа таких факторів варто віднести наступне: рівень розвитку суспільства;стан економіки в країні;визначені пріоритети в політиці та проголошені курси на їх реалізацію;стан ринку праці: визначені попит та пропозиція;місце країни на міжнародній арені. Таким чином, конкурентоспроможність визначається на основі цілого ряду показників, що характеризують різні аспекти підготовки майбутнього фахівця.

1. Вища освіта та Болонський процес: навч.посіб. /За ред. Кременя В.Г.- Тернопіль, 2004 р.- 384с. 2. Мельник С.В. Освітньо-професійні стандарти у контексті реформування системи підготовки кадрів: монографія /С. В. Мельник. – Луганськ: Віртуальна реальність, 2008. – 278 с. 3. Онікієнко В.В. Молодіжний ринок праці України: проблеми та шляхи вирішення. – Київ : РВПС України НАН України, 2003. – 160 с. 4. Онікієнко В.В. Розвиток ринку праці України: тенденції та перспективи розвитку. – Київ: РВПС України НАН України, 2007. – 286 с. 5. Медведь В. В. Основи формування конкурентоспроможності фахівця: чинники, складові, критерії // Теорія та методика управління освітою, №7, 2011р.

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЗНАНИЯ В СИСТЕМЕ МЕДИЦИНСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Полясный В.А., Ткачук В.И. (*Одесский национальный медицинский университет, г.Одесса, Украина*)

Перспективы коммерциализации здравоохранения на базе новой экономики экономики знаний и инноваций, на современном этапе общественного развития, является стратегической целью преобразований отрасли, что предусматривает кардинальные изменения в системе высшего медицинского образования. В современных условиях модернизации высшего образования и реализации Болонской конвенции растёт значимость научно-педагогической составляющей деятельности ВУЗа. [1.С.33-34].

В этой связи, профессиональные и экономические знания играют в этом процессе первоочередную роль, как источник экономической стабильности в отрасли и конкурентоспособности.

Обучение и подготовка будущих специалистов медицины, обладающих высокими профессиональными качествами и экономическими знаниями, во многом зависят от организации учебного процесса, учитывающего новые требования современности. Однако основное внимание в системе медицинского образования уделяется процессам освоения профессиональных навыков и умений, что недостаточно. В условиях коммерциализации системы здравоохранения возрастает значимость и роль экономических знаний.

В зависимости от глубины проникновения в суть экономических реалий в научном экономическом знании принято различать экономико-теоретические знания и конкретно-экономические знания. [2.С.30].

К сожалению, существующая система подготовки будущих врачей по вопросам экономических знаний недостаточно эффективна ввиду недостаточности объёма учебных часов. Так, курс по обеспечению экономико-теоретических знаний программами медицинских специальностей не предусмотрен. Конкретно-экономические знания обеспечивают курс экономики здравоохранения: на 6-м курсе медицинского факультета в цикловом режиме на протяжении 4-х учебных дней в объёме 36 часов, в т.ч. 26 часов в форме практических занятий и 10 часов –самостоятельная работа студентов; на 5-м курсе стоматологического факультета в объёме 48 часов, в т. ч. 10 часов лекций на потоке в ленточном режиме, 30 часов на группу в форме практических занятий в цикловом режиме и 8 часов – самостоятельная работа студентов.

Мы поддерживаем точку зрения тех учёных, которые утверждают, что экономическое знание... представляет процесс и результат постижения человеком экономики и себя самого в контексте эволюции природы и общества[2.С.30], его способности к получению новой информации и возможности её использования в практической профессиональной деятельности.

В решении этой важной задачи, преподавательский коллектив, имеет положительный опыт обучения студентов навыкам осмысления экономических процессов и явлений в отрасли, ознакомления с основами планирования, сутью многоканальной системы финансирования, программно-целевым методом использования бюджетных средств, познания особенностей медицинского страхования, рыночного механизма ценообразования медицинских услуг и т. д.

Обеспечение всех звеньев учебного процесса на новом качественном уровне, в основе которого применение активных методов обучения, внедрения передовых дидактических систем, осуществления проблемного обучения, использования ситуационно-практических задач и т. д. позволяет обеспечить межпредметные связи и преемственность экономико-профессионального сочетания знаний в период подготовки будущих специалистов медицины.

Формирование качественно нового знания, основанного на интеграции профессиональных знаний и экономического мышления, сочетании индивидуальных способностей личности и ценностных качествах поколения обеспечат становление нового уровня специалистов медицины.

Вхождение в профессиональную деятельность в условиях рыночной экономики возможно только через рынок труда. Молодёжь формирует особый сегмент рынка труда. С одной стороны, в молодом возрасте человек имеет высокую мобильность, готов к изменениям и поиску работы, а с другой –ему не хватает соответствующего опыта, чтоб быть конкурентоспособным на рынке труда. Реализация требований Закона Украины «О высшем образовании" позволит разрешить данное противоречие.

Литература

1.Боголиб Т. М.- Коммерциализация научных разработок университетов // Экономика Украины. – 2014.- №1.-С.33-50

2.Тарасевич В. Н.- Экономико-теоретическое знание: строение, структура и генезис в филосовско-научном измерении // Экономика Украины. – 2014.- №2.-С.29-50

ПРОБЛЕМЫ СОЦИОКУЛЬТУРНОЙ АДАПТАЦИИ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ

Пономарёва Н.В. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Интеграция современной украинской системы высшего образования в европейскую ставит новые задачи и условия развития экспорта образовательных услуг. Обучение иностранных студентов является определенным показателем статуса учебного заведения.

Для ВУЗов в этих условиях одной из ключевых проблем является адаптация иностранных студентов к новой социокультурной среде, так как от этого процесса зависит успешность их учебной деятельности. Низкий её уровень оказывает негативное влияние на учебный процесс, особенно в технических ВУЗах, при изучении специальных дисциплин, формирующих необходимый уровень компетентности, навыков и умений.

Социокультурная адаптация подразумевает приспособление индивида (или группы) к условиям новой социокультурной среды, а следовательно, и к новым ценностям, ориентациям, нормам поведения, традициям так, чтобы успешно существовать в новом окружении. Адаптация к образовательному процессу обеспечивает адекватное взаимодействие объекта с социальной и интеллектуальной средой вуза, формирование новых качеств личности, профессиональную идентификацию, предполагает формирование нового социального статуса, освоение новых социальных ролей, приобретение новых ценностей, осмысление значимости традиций будущей профессии.

Можно выделить три основных типа адаптации иностранных студентов: во-первых, попадая в новую социокультурную среду, полностью принимает обычаи, традиции, нормы, ценности и т. п., которые постепенно начинают доминировать над первоначальными этническими чертами; во-вторых происходит частичное восприятие новой социокультурной среды, которое проявляется в принятии «обязательных норм общества», но при этом сохраняются основные этнические черты посредством образования этнических групп; в третьих происходит отказ или «обособление» от принятия культурных норм и ценностей, характерных для большинства представителей социального окружения. Адаптация иностранных студентов к украинским условиям - процесс многоаспектный. Он включает в себя - приспособление к новым политическим условиям, времени, к новой образовательной системе, к новому языку общения, к интернациональному характеру учебных групп. приспособление к культуре и религии новой страны.

ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ

Попова О.А. (*Ізмаїльський технікум механізації та електрифікації сільського господарства, м. Ізмаїл, Україна*)

Одним із стратегічних завдань реформування освіти в Україні є формування освіченої, творчої особистості, становлення її фізичного і морального здоров'я. Особистісний орієнтоване навчання – основа нової філософії – ґрунтується на принципі концентрації виховання в розвитку особистості і передбачає передусім визнання пріоритету особистості, який повинен стати основою ідеології суспільства у сфері виховання, ціннісною орієнтацією, вимагає демократичного стилю взаємодії суб'єктів, його гуманізації.

В центр своїх досліджень гуманістична психологія ставить особистість людини в усій її багатогранності і неповторності. Серцевина особистості має позитивне начало, котре виявляється в прагненні до зміни. Ідеї трансформації людського "Я" в світі, що змінюється, співвідноситься з ідеєю і поняттям індивідуації К. Юнга, самоактуалізації А. Маслоу і С. Джуарда, особистісного росту К. Роджерса.

Методично гуманізація стосунків забезпечується формування почуття єдності з іншими, побудова "психологічної" зони доброзичливості , додержання принципу "на рівних". Розвиток ціннісного ставлення до особистості й усвідомлення нею своєї індивідуальності як неповторного мікросвіту формує в неї почуття власної гідності, стимулює виявлення позитиву свого "Я".

Зміст особистісно зорієнтованої освіти спрямований на задоволення внутрішніх потреб людини, потреб її буття, особистісного існування: свободи і вільного вибору свого світогляду, дій, вчинків, позицій, самостійності і самореалізації, самовизначення, творчості тощо. Складова змісту особистісно орієнтованої освіти - це таке системне інтегрування знань, цінностей, переконань, яке забезпечить формування цілісного світогляду особистості. Такий світогляд у наукових роботах визначається як ноосферний світогляд.

Для становлення особистісно орієнтованої освіти великого значення набувають погляди таких відомих українських педагогів і психологів XIX століття, як К.Д. Ушинського, М.М.Ланге, І.О.Сікорського, а у XX столітті - А.С.Макаренко і В.О.Сухомлинського. За принципом гуманізації, як про це свідчать дослідження Г.О.Балла, цілі, зміст, форми і методи освіти, в тому числі і професійної, мають орієнтуватись на особистість, на олюднення її розвитку .

Усвідомлення ціннісної розбалансованості суспільства, нещирості, неавтентичності його керівних інститутів призводить до відчуження

особистості від суспільства. Причина цього криється в самій суті особистості, в її прагненні до свободи. «Особистість, — пише І.Д. Бех, — це така сутність, яка протистоїть будь-якому насильству. Свобода особистості пов'язана з почуттям її гідності, яке має сильну враженість. Приниження гідності надзвичайно ранить особистість».

В нашій системі виховання традиційно викладач домінує над студентом, формування людини підмінює її розвиток, а викладання домінує над навчанням, для оздоровлення цієї системи треба змістити акценти, переглянути пріоритетність окремих ролей, функцій, методів і процесів. Справжня перебудова системи освіти не може здійснюватися сама собою, автоматично. Перебудова - це боротьба, яку гальмують носії старого мислення в педагогіці, ідеологи старих, директивно-дидактичних форм і методів навчально-виховного процесу, а здійснюють перебудову ідеологи і носії нового мислення, нових, гуманістичних цінностей у навчанні і вихованні.

Відсутність особистісно зорієнтованого виховання у часи існування тоталітарного суспільства негативно впливала на можливості соціального розвитку особистості. Соціально-економічні та освітні реформи не змогли забезпечити достатній рівень розвитку цілої низки молодіжних програм. А тому на сьогодні необхідністю є вихід на нові рівні соціального розвитку молоді з метою формування духовності, активного ставлення до навколишньої дійсності, умінь користуватися визначальними надбаннями демократичного суспільства. При цьому значне місце відводиться вибору особистістю системи цінностей, характерних для українського народу, формування власних мотивів, інтересів та ідеалів, які забезпечували б участь молоді у відродженні української державності, зміцненні її суспільно-економічних відносин.

Позитивно зорієнтований розвиток особистості сприяє соціальному розвитку, самовдосконаленню та самореалізації особистості, що у кінцевому підсумку впливає на відродження суспільства. Для нас, українців, надзвичайно важливо розвивати сьогодні педагогіку саме в такому особистісно зорієнтованому, демократичному напрямку навчання та виховання молоді.

Література

1. Бал Г.О. Гуманізація загальної та професійної освіти:суспільна актуальність і психолого-педагогічні орієнтири // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи // За ред.І.А.Зазюна.- Віпол.- С.134 157.

2. Бех. І.Д. Особистісно-зорієнтоване виховання – нова освітня технологія // Педагогіка толерантності. - 2001., № 1

3. Малихіна О. Особистісно зорієнтована модель навчання та її аксіологічна сутність.//Рідна школа 2002. № 1013-16с.

ДО МЕТОДУ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКТУ ОСВІТНІХ ПРОЕКТІВ ПІДГОТОВКИ РЯТУВАЛЬНИКІВ

Придатко О. В. *(Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м.Львів, Україна)*

Продуктом класичного освітнього проекту є набуті в процесі реалізації проектних робіт знання, уміння та навички у вигляді сформованої компетенції випускника, яка характеризується (оцінюється) в межах визначених вимог. Особливу нішу наукових досліджень у різних галузях науки займають роботи направлені на розроблення та удосконалення методів оцінювання рівня якості продукту діяльності вищого навчального закладу (ВНЗ). Проте, в освітніх установах із особливими умовами навчання, зокрема системи цивільного захисту, важливу роль в процесі становлення майбутнього спеціаліста відіграє саме практична складова. Тому, перш ніж говорити про якість продукту проекту підготовки майбутнього рятувальника, необхідно означити метод визначення його якості із врахуванням основних критеріїв до компетенції майбутнього фахівця рятувальної сфери. Тобто оптимізувати метод визначення якості підготовки спеціаліста із врахуванням його практичних навиків та досвіду. За для визначення рівня якості продукту проекту підготовки рятувальників ми пропонуємо ввести поняття індексу компетенції користувачів проектів $\imath_к$. Назва індексу походить від поняття "компетенція". У нашому розумінні, компетенція не є характеристикою особистості, а характеризує її знання, навички тощо. Компетенція студента з часом виражається у компетентність, яка в майбутньому формується у процесі розвитку фахівця. Значення компетентності, на відміну від компетенції, характеризує здатність застосовувати здобуті знання та уміння на практиці.

Індекс компетенції користувачів освітнього проекту визначений в діапазоні $\imath_к = 0...100$, та на відміну від традиційних підходів, спрямований на визначення рівня отриманих знань, навичок та досвіду (характеристик продукту проекту), що передбачає концептуально новий підхід до оцінювання якості продукту освітніх проектів підготовки рятувальників. Отже, сформулюємо означення індексу:*індекс компетенції користувачів освітніх проектів* – основна характеристика якості процесів виконання проектних робіт, що виражається параметрами знань, умінь та досвіду користувачів проектів, отриманих в процесі їх реалізації. Індекс визначається з залежності:

$$i_k = \frac{1}{3}(i_z + i_v + i_d), \qquad (1)$$

де i_z – знання; i_v – навички (вміння); i_d– досвід.

Введення індексу спрямоване на оцінювання якості продукту освітнього проекту, а оскільки згадана якість характеризується встановленими вимогами до знань, умінь та досвіду, то саме ці поняття увійшли в основу індексу.

На схематичному зображені асоціативних зв'язків понятійної системи стосовно якості (рис. 1) визначено місце індексу компетенції для оцінювання якості продукту освітнього проекту.

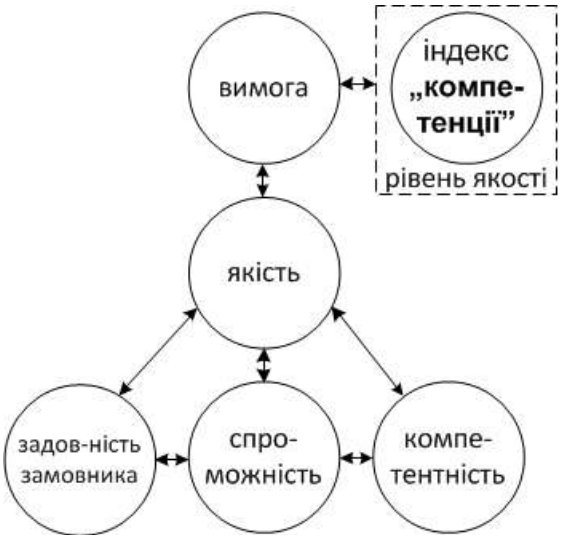

Рисунок 1 – Асоціативні зв'язки між поняттями стосовно якості

Керуючись загальними положеннями міжнародних стандартів серії ISO 9000, коротко охарактеризуємо елементи понятійної системи стосовно якості освітнього проекту:

- *Рівень якості* визначається індексом компетенції користувачів проекту($\iota_к = 0...100$).
- *Вимога* до продукту проекту має відповідати визначеним критеріям та визначеному діапазону індексу компетенції $\iota_к = (51...100) \rightarrow max$.
- *Якість продукту освітнього проекту* – це ступінь відповідності підсумкових характеристик випускника (знань, умінь та навичок), які здобуті в процесі реалізації освітнього проекту, встановленим до них вимогам.
- *Компетентність* – це доведена здатність персоналу ВНЗ застосовувати досвід, знання та вміння для досягнення необхідного показника $\iota_к$.
- Спроможність – здатність ВНЗ та всіх його процесів випускати продукцію, яка відповідатиме встановленим вимогам $\iota_к$.
- Задоволеність замовника може визначатись наявністю (відсутністю) скарг або зауважень до якості продукту освітнього проекту.

Саме тому своєчасний моніторинг якості із можливістю врахування основних вимог до компетенції майбутніх фахівців рятувальної сфери, з допомогою індексу компетенції, надаватиме можливість ВНЗ із особливими умовами навчання випускати продукцію належної якості.

РОЛЬ КУРАТОРА В ПРОЦЕССЕ СТАНОВЛЕНИЯ И ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ

Птица Н.В. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Стремительное развитие международных контактов в сфере образования увеличило приток иностранных студентов в ВУЗы Украины. Перед студентами встает проблема адаптации к условиям обучения и проживания в другой стране. В успешном прохождении адаптации и становления заинтересованы не только студенты, но и учебное учреждение. В связи с этим особенно важной и значимой становится роль куратора группы, в которой обучаются иностранные студенты. Этот человек становится связующим звеном между студентом и новой средой, в которую он попал.

Перед коллективом преподавателей факультета стоит задача оптимизации жизни и учебы иностранных студентов, которые проходят через сложный процесс адаптации к новым условиям их жизнедеятельности. Куратор находится в тесном контакте со своими подопечными, уделяя большое количество времени внеаудиторной работе. Он выступает в роли связующего звена между студентом и коллективом ВУЗа, в нужный момент подсказывает, как поступить в непривычной или конфликтной для студента иностранца ситуации, помогает грамотно оформлять документы.

Работа куратора в группе иностранных студентов имеет повышенные трудности. Осложнения возникают в том случае, если группа интернациональная, куратор должен не только создать атмосферу толерантности в группе, но и найти индивидуальный подход к каждому студенту. Здесь не обойтись без базовых сведений о культуре, религии и традициях страны, из которой приехал студент, иметь представление о чертах поведения. Работа организуется таким образом, чтобы студенты не почувствовали себя в изоляции, чтобы им было к кому обратится с возникающими проблемами.

Важной составляющей учебно-образовательной и культурно-воспитательной работы с иностранными студентами это организация культпоходов в театры, музеи, филармонии на концерты. Подобные мероприятия помогают студентам конкретизировать уже имеющиеся знания, усиливают интерес к новой стране, его народу и изучаемому языку. Таким образом, продуманная и четкая организация работы куратора иностранных студентов сделает их пребывание в ВУЗе приятным и комфортным.

ВИКЛАДАЧ ФІЛОСОФІЇ
В УМОВАХ СПОЖИВАННЯ ЗНАННЯ

Рибка Н.М. *(Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса, Україна)*

В умовах суспільства споживання система освіти, а особливо система вищої освіти, висвітлюється за допомогою таких понять як: економіка знань, ринок знань, академічний капіталізм, академічне та наукове підприємництво; університет розглядається як как корпорація, а студенти як клієнти.

Підкреслимо, що споживання у нашу добу є провідним різновидом діяльності та істотно впливає на такі традиційні види діяльності як освіта. Внаслідок поширення механізмів споживчої діяльності на освіту загострюються протиріччя між політикою міжнародної мобільності й відкритості наукового й освітнього простору, задекларованої в багатьох міжнародних договорах і реальній конкурентній боротьбі навчальних закладів, що приводить до зворотного [3]. Формування ринку освітніх послуг обурює працівників системи освіти, оскільки це не співпадає із традиційними ціннісними установками.

Завдання кожного працівника освітньої галузі у цій ситуації стають суперечливими: з одного боку необхідно реалізовувати місію освіти – зберігати гуманістичний дух освіти, формувати неутилітарні мотиви освітньої діяльності, виробляти мову нової культури, а з іншої, популяризувати знання, викладати з максимальною ефективністю («бути маркетологом та менеджером»). Така амбівалентність породжує гострі протиріччя, вирішення яких полягає у пошуку кроків до збереження цієї подвійності при істотному зниженні напруженості.

Складність ситуації обумовлена специфікою сучасного абітурієнта, як споживача освітніх послуг: відсутність навичок запам'ятовування та систематизації інформації в класичному, фундаментальному сенсі; відсутність інтересу до того, що не дає швидкого результату.

Найбільш гостро проблема об'єднання принципів комерційної привабливості й глибокого освітнього змісту постає саме перед гуманітарними дисциплінами. Особливо проблематичною стала ситуація із філософією, яка виявилась не «комерційно» успішною дисципліною, хоча у Законі України «Про вищу освіту» компетенції, які студенти повинні здобути у ВНЗ це «сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей» [2], і формуються вони виключно в результаті вивчення філософсько-гуманітарних дисциплін.

У такій ситуації, визначальну роль освітньому процесі відіграє особистість викладача філософії та інших гуманітарних дисциплін. Це пояснюється специфікою предмета: філософія є не тільки міждисциплінарним, але й позадисциплінарним фундаментом освіти. Нагадаємо, що діяльність викладача, а особливо викладача філософії, укладається не тільки з наукової складової, а також й із психолого-педагогічних аспектів, значення яких, в позначених умовах, стають ще більш вагомі та важливі. Не можна відкидати значення розуміння самого викладача того соціального, психологічного, і навіть політичного фону, яких впливає на учбовий процес. Можна вважати, що не відповідність актуальним форматам викладання це прояв недостатньої фахової підготовки викладача, що не у повній мірі розуміє процеси які відбуваються навколо нього.

На нашу думку, цікаво та своєчасно нагадати, що у Середньовіччя викладачі університетів жили на внески студентів, що спонукало їх бути активно включеними у життя міста, розуміти мінливі запити й настрої навколишнього соціального життя. А якщо ми звернемось до традицій Гумбольдтського університету, ідеали якого системно запроваджуються у ВНЗ України, то в них йдеться про те, що для того щоб уникнути застою, зберегти корпоративний дух змагальності й прагнення до істини, необхідно впроваджувати такі принципи як мобільність, як досвід і вміння працювати у різних навчальних закладах, та принцип наукового визнання науковим співтовариством [1].

Оскільки неузгодженість між цілями освіти та суспільства споживання вирішується за допомогою впровадження у ВНЗ принципів підприємницької організації, то створення умов для підвищення науково-педагогічної майстерності викладача філософсько-гуманітарних дисциплін це найбільш актуальне завдання.

Література

1. Куренной В.А. Университетская корпорация/В.А. Куренной// Неприкосновенный запас. 2006. – № 4. (48-49). –С. 185-193.

2. Про вищу освіту : закон України від 1 липня 2014 року № 1556 – VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 37–38. – С. 2716–2798 ; Урядовий кур’єр. – 2014. – 13 серп. (№ 146). – С. 7–18.

3. Рыбка Н.Н. Потребление как актуальный вид деятельности в современном обществе/ Н.Н. Рыбка//Михаило-Архангельские чтения: материалы IX международной научно-практической конференции (15 ноября 2014 г., г. Рыбница) – Рыбница: 2014. – С. 268-269.

ВИХОВАННЯ ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ У СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНИХ КОЛЕДЖІВ, ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Роганова Т.Г. *(Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради, м. Харків, Україна)*

Виховання правової культури фахівця у процесі правового виховання особистості є двостороннім процесом: накопичення правових знань; перетворення накопиченої інформації в особисті переконання. Ефективність навчання правовим знанням залежить від наявності розвинутого мислення у студентів, що у значній мірі забезпечується шляхом формування понятійного апарату через вивчення теоретико-методологічних аспектів юридичних дисциплін. В процесі набуття правових знань формується образ понятійного правового мислення, його стиль і деонтологічні установки, інтуїція справедливості і законності рішень, які прийматиме фахівець у ході своєї професійної діяльності.

Процес правового виховання повинен передусім забезпечити перехід правових знань у правові переконання вихованців, що досягається шляхом пізнання місця і ролі права у розвитку цивілізації, його значення для мінімізації соціальних конфліктів, забезпечення свободи особистості, оскільки в основі правової культури лежить глибоке знання принципів і норм права, визнання його соціальної цінності.

Структура виробленого таким чином правового переконання включає в себе не тільки знання правових норм і не тільки впевненість в істинності цих знань, але й постійну готовність діяти, керуючись ними.

Виховання правової культури студента повинне забезпечуватися шляхом дотримання сукупності наступних педагогічних умов:

- створенням якості навколишнього правового середовища, яке має виступати потужним детермінуючим фактором правового виховання суб’єкта;
- розробкою і реалізацією структурно-функціональної моделі формування правової культури студента;
- кадровим забезпеченням навчально-виховного процесу у ВНЗ, спеціальною навчальною і методичною підготовкою викладачів права; 6 - спрямованістю освітнього процесу на формування правової культури протягом усього періоду підготовки студентів;
- організацією суб’єкт-суб’єктної комунікативної взаємодії в системі «студент - викладач»;

- постійним удосконаленням змісту, форм і методів правової освіти і виховання.

Аналіз правової культури передбачає розуміння її як системи цінностей, ідей, елементів, що належать до сфери права, і їх відображення у свідомості та поведінці людей.

Правова культура — система правових цінностей, що відповідають рівню досягнутого суспільством становища у правовій сфері.

Термін "правова культура" використовується для характеристики всієї правової надбудови, правових цінностей, ідеалів і досягнень у сфері права. Загальними рисами правової культури є властивості, притаманні всім видам культури як умови, способу і результату діяльності особи і суспільства.

Особливі риси правової культури пов'язані з правом та правовими явищами. Під правовою культурою розуміють обумовлене всім соціальним, духовним, політичним та економічним устроєм якісне становище правового життя суспільства, яке виявляється в рівні розвитку правової діяльності, якості законодавства, рівні правосвідомості громадян, гарантованості та захищеності їх прав і свобод. Правова культура відображає правову дійсність в тому чи іншому суспільстві з точки зору ефективності її функціонування.

Людина є творцем не тільки самого себе, але і суспільства, правових відносин. Правова культура проявляється в першу чергу в діях, поглядах, судженнях Правова культура – формація сугубо зовнішня, яка відображає тільки оточуючу нас реальність.

Правова культура є виразом в першу чергу внутрішнього світу людини, його переконань, потреб, інтересів і т. п. Але це не означає, що зовнішні фактори не впливають на рівень правової культури особистості.

Під правовою психологією прийнято розуміти систему звичок, почуттів, настроїв людини по відношенню до права і правових явищ.

Але слід підкреслити, що розуміння правової культури особистості не можна зводити тільки до її духовних і психічних станів. До неї слід включити зразки правової поведінки та інші компоненти.

Правова культура пронизана моральними основами, вона підкріплюється нормами моралі, взаємодіє з ними. Загальним проблемам виховання правової культури присвячено багато наукових досліджень. Серед дослідників слід назвати таких авторів як Г.Дж. Берман, Е. Аннерс, Ф. Джентіле, Йохан Ф. Брейнсма, Л. Фрідман, К. Осакве, С.С. Алєксєєва, Т.І. Акімової, В.К. Бабаєва, А.Б. Венгерова, А.І. Долгової, І.А. Іваннікова, В.Н. Кудрявцева, М.Н. Марченко, Н.І. Матузова, А.В. Малько, О.В. Мартишина, Л.А. Морозової, К.В. Науменкової, Т.М. Почтар, О.А. Пєвцової та ін.

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ІНТЕГРАЦІЇ Й ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Ройлян В.О., Московчук О.С., Оленев М.В., *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Освітня діяльність у Вищих військових навчальних закладах завжди була завжди була у центрі уваги держави, але зараз в умовах сучасної військово-політичної обстановки удосконалення освітньої діяльності у військових навчальних закладах є дуже актуальною проблемою.

Принцип інтеграції й диференціації в освітньої діяльності припускає, що організація технічної і військово-спеціальної підготовки буде забезпечувати формування в тих, кого навчають, бачення особливостей рішення військово-професійних завдань у сучасних умовах за допомогою інтеграції військових і спеціально-професійних предметних областей.

Диференціація виражається в тому, що розділи вже існуючих наук стають самостійними. При цьому на стику декількох наук з'являються нові науки, які інтенсивно розвиваються.

Процес інтеграції в широкому колі питань припускає приведення змісту функціонування системи освіти у ЗСУ до єдиної дидактичної форми для підготовки фахівців в групах професій, об'єднаних на основі науково-технічної, соціально-економічної, психофізіологічної й дидактичної спільності, яка існує у сучасній професійній діяльності й навчанні. Під інтеграцією у вузькому сенсі треба розуміти приведення загальноосвітніх, загально-технічних, спеціальних навчальних дисциплін, всіх практик і стажувань у єдиний комплекс.

Як відзначає Н.М. Олександрова, при послідовній реалізації принципу інтеграції відбувається неминуче розширення поля інтеграції в системі підготовки за рахунок об'єднання цілей технічної-військово-спеціальної підготовки на різних рівнях (соціальному, загальноосвітньому і спеціальному-військово-спеціальному). Як наслідок відбувається інтеграція відповідних компонентів змісту й процесу навчання. Необхідно відзначити вплив інтеграційних процесів на зміни у формах і методах навчання, а також у критеріях оцінки результатів технічної-військово-спеціальної підготовки.

Таким чином реалізація принципу інтеграції й диференціації сприяє створенню активних форм навчання, нових методів навчання, які, насамперед, базуються на інтеграції видів навчальної й професійної діяльності, на інтеграції теоретичного змісту й оцінювання правильності виконання професійних дії.

КУЛЬТУРА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБЩЕНИЯ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ВУЗА В СТРУКТУРЕ ЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Руснак И.М. *(Кишиневский государственный педагогический университет им. Иона Крянгэ, Бендерский политехнический филиал ГОУ «ПГУ им.Т.Г. Шевченко», Молдова)*

В современном обществе стали актуальными вопросы культуры речи. Деловой мир построен на общении, контактах. Говоря о культуре речи современного специалиста, необходимо уделить особое внимание профессиональной речи инженеров. Профессия инженера является одной из самых распространенных. Специалисты инженерного профиля характеризуются высоким уровнем мобильности, востребованности современным рынком труда, следовательно, они должны быть конкурентоспособны, предельно профессиональны и обладать высокой культурой межличностного общения. Современный инженер - это специалист, обладающий высокой культурой, хорошо знакомый с современной техникой и технологиями, экономикой, организацией производства.

В последние годы заметно трансформировался социальный заказ к высшему образованию, что выразилось не только в требовании повысить уровень профессиональной подготовки инженеров, их квалификации и компетентности, но и структуры, содержания образовательного процесса в технических вузах. Одной из задач обеспечения профессиональной подготовки студентов технических университетов является их общее развитие, совершенствование языковой и коммуникативной компетенции, достижение такого уровня владения деловой речью, который необходим для активного и плодотворного участия будущего специалиста в профессиональной деятельности. Вместе с тем обучение профессиональному русскому языку должно обеспечить такую подачу учебного материала, которая научила бы студента самостоятельно мыслить и свободно высказываться не только в профессиональных, но и любых других ситуациях общения. Не случайно во многих технических вузах в учебные планы включены такие дисциплины, как «Русский язык и культура речи», «Этика делового общения», «Речевая коммуникация», что вызвано стремлением повысить языковую культуру обучающихся, слабо владеющих или вовсе не владеющих навыками грамотного письма и правильной устной речи.

Многие исследователи в своих работах разграничивают культуру языка и

культуру речи, собственно, как язык и речь. Таким образом, культура языка – это знание его закономерностей, различий его вариантов, грамматики и лексики. Культура речи – это умение сделать правильный выбор лучших способов и форм выражения мысли.

Говоря о языке, мы имеем в виду знание основных разделов науки о русском языке, уровней языка, его единиц. Культура речи занимается ответом на вопрос как лучше сказать? Предмет изучения научной дисциплины культура речи – выбор в языке лучших вариантов для построения речи. Исследования в этой области затрагивают проблемы изменения литературной нормы, общественного развития и состояния языка. Эта дисциплина способствует изучению самого русского языка, так как вопросы культуры речи решаются через изучение его законов и закономерностей, правил.

Как учебный предмет культура речи решает одну главную задачу – повышение уровня владения родным языком. Владеть родным языком – это значит уметь построить тексты различных стилей речи в устной или письменной форме. Для этого необходимо знать функциональные стили в современном русском языке, литературные нормы, отличать устную речь от письменной речи. Правила построения публицистического выступления, культура общения и поведения входят с содержание предмета. Основным способом достижения этой цели является работа с текстом. В ней не последнее место занимает владение художественной речью, т. е. умение определять роль языковых средств создания идейного содержания и способность передать его близко к тексту автора.

О необходимости изучения дисциплины «Русский язык и культура речи» как важнейшего компонента образования для студентов любого профиля, в том числе и технического, говорят многие исследователи. Преподавание русского языка студентам технических вузов предполагает изучение русского языка не только с позиций овладения научного стиля речи. Ученые-методисты России уверены в целесообразности включения в учебные планы вузов изучение дисциплины «Русский язык. Культура речи», так как эта дисциплина формирует представление о выразительных возможностях русского языка, повышает уровни речевой и общей культуры студентов, формирует их языковую и коммуникативную компетенцию. Следовательно, студенты технических вузов должны уметь пользоваться разнообразными средствами языка в соответствии с ситуацией, условиями и целями общения, что позволяет судить о качестве образования.

Таким образом, содержание предмета русский язык и культура речи как учебной дисциплины отвечает задаче повышения речевой культуры будущего

специалиста, развитие навыков научной и официально-деловой речи. Понятие культуры как системы ценностей, эпохи как этапа исторического развития даёт представление о неразрывности языка и общества, уровня его развития, о том, что каждое время отличается своими достижениями, культурными ценностями, а значит, и своим языком. Взаимосвязь культуры речи с другими дисциплинами подчёркивает гуманитарный, исторический характер этого предмета. Он актуален не только сегодня. В любое время каждый человек в течение своей жизни сталкивается с потребностью совершенствовать свою речь, поэтому культура речи – это не только научная дисциплина, но и предмет самообразования и самовоспитания личности.

The article contains the theoretical research on the problem of the Russian language training of engineering specialists. The author describes the notions o culture and speech culture. The main aim of the given article is to describe and investigate theoretical notions on communicative competence development during the language training.

Keywords: LANGUAGE TRAINING, CULTURE, SPEECH CULTURE, COMPETENCE, PROFESSIONAL COMPETENCE, ENGINEERING EDUCATION

ЛИТЕРАТУРА

1. Бирюкова С.Н. Формирование коммуникативной культуры студентов технического вуза: на основе изучения курса «Русский язык и культура речи»: автореф. дис….канд. пед. наук. – Воронеж. – 2004. – 22 с.
2. Введенская Л.А. Русский язык и культура речи. Р/нД., 2004.
3. Виноградов В.В. Русская речь, её изучение и вопросы речевой культуры // Основы культуры речи. Хрестоматия. Сост. Л.И. Скворцов. М., 1984.
4. Машина О. Ю. Культура речи как предмет изучения // Электронный научно-информационный журнал «Учёные записки НовГУ, № 1, апрель, 2006.
5. Селиверстова Л.И. Реализация профессиональной направленности в языковой подготовке студентов технического вуза. http://www.moluch.ru/conf/ped/archive/22/2041/
6. Смирнова Е.А. Формирование коммуникативной компетентности студентов в условиях непрерывного образования: автореф. дис. …докт. пед. наук edu.of.ru/attach/17/26306.doc

РЕФОРМУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Сліпчук В.Л. *(Національний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ, Україна)*

Знання про оновлення теорії і практики професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі в інших країнах надають можливість, з урахуванням вітчизняних традицій, використовувати цей досвід у сучасних умовах модернізації освітньої системи в Україні, простежити генезис багатьох педагогічних теорій та концепцій. Головна увага під час професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі повинна приділятись аналізу позитивних й негативних наслідків зарубіжного освітянського досвіду, що дає можливість глибше осмислити власні проблеми, попередити помилки й прорахунки, підвищити ефективність діяльності вітчизняної системи фармацевтичної освіти та використання світового досліду.

Зміст професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі побудований з урахуванням європейського досвіду викладання дисциплін, на основі вивчення й порівняльного аналізу нормативно-правової бази (документи ЮНЕСКО, Ради Європи, Європейського Союзу, Організації з економічного співробітництва та розвитку, національних міністерств освіти країн світу тощо), педагогічних досліджень зарубіжних і вітчизняних науковців, статистичних джерел.

Основне методологічне питання професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі у сфері освіти полягає у тому, якою мірою й у яких формах можливо й доцільно використовувати досягнення сучасного зарубіжного досвіду розвитку освіти у вітчизняній системі фармацевтичної освіти.

Окрім того, враховуючи те, що норми Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII щодо зменшення обсягу одного кредиту ЄСТС до 30 годин, а максимального навчального навантаження науково-педагогічного працівника до 600 годин, починають діяти з 1 вересня 2015 року [1] вищі медичні (фармацевтичні) навчальні заклади розробили, затвердили та оприлюднили власне Положення про організацію освітнього процесу, в якому визначено структуру кредиту, тривалість тижнів теоретичних занять, мінімальну кількість тижнів навчання (тривалість канікул) та інше. На виконання Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII та відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах [2] обсяг одного кредиту

ЄСТС на фармацевтичних факультетах вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів становитиме 30 академічних годин, на відміну від 36 академічних годин, як це було раніше.

Таким чином, для прикладу, навчальний план професійної додипломної підготовки фахівців за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» денної (очної) форми навчання складено з розрахунку 5 років навчання або 300 залікових кредитів ЄСТС (9320 годин), що об'єднує всі види навчальної діяльності студента: аудиторні заняття 50% (4700 годин від загального), самостійна робота до 50% (4620 годин від загального). Один навчальний рік обмежує кількість навчальних дисциплін (обов'язкових та вибіркових з урахуванням практик) до 16-ти на рік, та відповідно, до 8 на семестр, триває 40 тижнів і включає 60 кредитів. Навчальний рік має 1864 академічних годин на відміну від 2160 академічних годин, які були раніше. Загальний об'єм вибіркових дисциплін складає 18 кредитів ЄСТС. Вивчення навчальних дисциплін завершується підсумковим модульним контролем або заліком, що потребує постійного пошуку нових форм і методів вдосконалювання контролю й оцінювання знань, умінь та навичок майбутніх фахівців фармацевтичної галузі. Навчальний план професійної додипломної підготовки фахівців фармацевтичної галузі за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» визначає основні блоки обов'язкової підготовки, а саме:

- гуманітарна та соціально-економічна підготовка (1148 годин);
- природничо-наукова підготовка (3456 годин);
- професійна підготовка (4518 годин);
- практична підготовка (1458 годин);
- дисципліни вільного вибору студента (540 годин).

Отже, реформування змісту професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі України в умовах євроінтеграції спрямовано на формування фахівця як особистості з високими інтелектуальними та організаторськими здібностями, здатного до постійного саморозвитку, швидкої адаптації до соціально-економічних змін, що значно підвищує його конкурентоспроможність на ринку праці.

Література

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. Розділ XV пункт 7. «Прикінцеві та перехідні положення»: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page

2. Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році: [Електронний ресурс]. – Режим доступа: http://nmu.edu.ua/news/news/550852152c9c7/1.jpg

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ВНЗ І-ІІ РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ

Снегірьов В.В. *(Петрівський державний аграрний технікум, с.Петрівка, Україна*

Приєднання України до Болонського процесу визначило напрям та зміст реформи вищої освіти, одним із основних завдань якої стало запровадження стандартів забезпечення якості навчання. Відповідний рівень якості освіти має задовольнити вимоги ринку праці та прагнення людини до самовдосконалення і саморозвитку.

Забезпечення якості вищої освіти багатопланове і містить:

- ✓ наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, навчально-методичних, тощо);
- ✓ організацію навчального процесу, що адекватно відповідає сучасним тенденціям розвитку національної і світової економіки та освіти;
- ✓ контроль освітньої діяльності навчального закладу та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання та рівнях: ВНЗ, державному, міжнародному.

Необхідність підвищення якості освіти в сучасних умовах стимулює пошук нових форм і методів організації навчального процесу, застосування прогресивних технологій навчання. Відповідно, навчальний процес повинен враховувати тенденції суспільного і психологічного розвитку молоді, а форми і методи реалізації навчального процесу – принципи справедливості, конкуренції, всеохоплюючого контролю і самоконтролю, дисципліни та відповідальності, співробітництва студентів та викладачів.

Основні завдання та напрями організаційно-методичної роботи педагогічного колективу Петрівського державного аграрного технікуму спрямовують діяльність колективу саме на вимоги сучасного ринку праці, який потребує від працівників не лише глибоких теоретичних знань, а й здатності самостійно їх застосовувати в нестандартних, постійно змінюваних життєвих ситуаціях.

Сумісна робота Петрівського державного аграрного технікуму та Одеського регіонального центру оцінювання якості освіти дозволяє використовувати сучасні технології освітніх вимірювань та моніторингу якості освіти в навчально-виховному процесі технікуму. У Договорі про спільну працю між Петрівським державним аграрним технікумом та Одеським регіональним центром оцінювання якості освіти зазначено, що в межах взаємних обов’язків «Регіональний центр» зобов’язується:

- ➢ проводити для співробітників Технікуму (які задіяні в підготовці та

проведенні ЗНО) науково-практичні конференції, семінари, тренінги, консультації з питань зовнішнього незалежного оцінювання якості освіти;

- надавати науково-методичну та консультативну допомогу з організації підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання слухачів підготовчого відділення технікуму.

Одним із сучасних підходів до оцінювання якості професійної діяльності викладачів в Петрівському державному аграрному технікумі є моніторинг, який не лише дає керівництву ВНЗ інформацію для роздумів і подальшого аналізу, а й сприяє визначенню напрямів та перспектив професійного зростання, зміцненню адекватної професійної самооцінки, позитивного самосприйняття й професійної комфортності педагогічних працівників. Він також дає змогу оптимально вирішувати проблеми атестації працівників, оскільки максимально усуває суб'єктивізм і упередженість оцінок керівництва. Однак отримані при цьому матеріали з вивчення, аналізу та оцінки професійної компетентності викладача дають змогу лише визначити конкретні параметри цієї діяльності.

Для визначення професійного рівня викладача, ефективності його діяльності можна застосувати такі форми моніторингу:

- анкетування та самооцінка діяльності;
- карта спостереження за ефективністю лекційних та практичних занять;
- рівень компетентності;
- знання нормативних документів;
- виконавча дисципліна.

Отже, підвищенню якості навчально-виховного процесу шляхом удосконалення змісту, форм і методів навчання та виховання в умовах запровадження та реалізації нових Державних стандартів освіти сприяє використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій у системі навчально-методичної роботи: забезпечення навчальними комп’ютерними комплексами, створення бази тестового програмового контролю знань, проведення моніторингів якості надання освітніх послуг на різних рівнях, проведення зовнішнього незалежного оцінювання та інших освітніх вимірювань на базі вищого навчального закладу.

Література

1. Лисенко В. Валідні тести як метод контролю якості професійної підготовки фахівців у ВНЗ / В. Лисенко, О. Зазимко, Л. Кліх // Вища освіта України. - 2012. - №2. - С. 68-74.2.Степко М.Ф. Болонський процес і навчання впродовж життя: [монографія] / М.Ф. Степко, Б.В. Клименко, Л.Л. Товажнянський. -Х.: НїУ, 2004. -112 с.

ПРОБЛЕМА РАЗВИТИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАТИВНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ СТУДЕНТА

Соколовская Г.Н. *(Одесская национальная музыкальная академия им. А.В.Неждановой, г.Одесса, Украина)*

В современном образовании мы можем наблюдать явления, которые свидетельствуют о том, что феномен живого, непосредственного разговора, общения отходит на второй план. Особенно ярко это проявляется в тех формах обучения, где процесс овладения знаниями сводится к простой «передаче» информации от преподавателя к студенту. Передаточный характер образования является монологичным по своей сути. Монологичность исключает самостоятельный, творческий характер познания учащимся окружающего мира. Сообщать знания в готовом виде гораздо проще, чем развивать мышление учащихся. Однако никакие знания, даже фундаментальные, не могут быть просто «переданы» учащимся; приобретение знаний, их глубина и широта неотделимы от усвоения способов их добывания. Ведь, как говорил И. Кант: «Мы можем познать лишь те вещи, которые сделали сами».

Использование информационных технологий для ретрансляции информации только усиливает монологичность сегодняшнего образования и репродуктивность процесса обучения.

Каков же путь преодоления монологичности в образовании? Образование является диалогичным настолько, насколько, оно носит личностный характер. В этом случае содержание образования рассматривается не как набор информации для передачи учащемуся, а как образовательная среда, способная вызывать личностное образовательное движение студента и изменения эвристических качеств его личности: когнитивных, креативных, организационно-деятельностных. Речь идет об индивидуализации обучения и создании возможностей для творческой самореализации студента посредством общения, как с преподавателем, так и с другими студентами.

Синтез информационных и образовательных технологий призван обеспечить

устойчивый и самодостаточный механизм развития информационно-коммуникативных навыков студента, когда на каждом из этапов его учебной деятельности имеется рефлексивная обратная связь: внутренняя (рефлексия достигнутых результатов самого студента, его образовательных продуктов), и внешняя (сопоставление собственных образовательных продуктов с образовательными продуктами других студентов, достижениями человечества в конкретной области знания). Такой подход позволит сформировать прочные коммуникативные навыки у будущего специалиста, которые жизненно необходимы в современном мире.

ПСИХОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ЯК ОДНА З ЯКОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Спиридонова Л.К. *(Одесский национальный экономический университет, м.Одеса, Україна)*

В умовах соціально-економічного реформування українського суспільства до вищої освіти пред'являються вимоги, пов'язані з необхідністю висококваліфікованої підготовки майбутніх фахівців до професійної діяльності Ці вимоги ставлять завдання формування у студентів нової системи універсальних знань, умінь і навичок, а також досвіду самостійної діяльності і особистої відповідальності, так звані «сучасні ключові компетенції»

Дослідження показують, що в основі кожної ключової компетенції лежить психологічна компетенція, як певна система психологічних властивостей, яка містить деякий необхідний мінімум соціально-психологічних знань і умінь використовувати їх для досягнення успіху в різних формах взаємодії зі світом, іншими людьми і самим собою. Іншими словами, мова йде про формуванні психологічної культури, відмінною рисою якої є увага до індивідуальності людини, самостійності, відповідальності, мотивації, тобто якостям, які забезпечують цінність майбутнього фахівця, його адаптивність, здатність будувати свою професійну діяльність у формі продуктивної співпраці, з урахуванням інтересів інших людей, і життєстійкість у сучасному світі на ринку праці.

Поняття «психологічна культура» є достатньо новим і, хоча активно використовується в психологічній практиці, ще не має достатньо чіткої дефініції, що свідчить про його значну складність. Фактично воно охоплює всі сфери психічної діяльності людини. У найбільш загальній формі дане поняття визначається як багатовимірне і системне психічне явище, яке слід розглядати, перш за все, в діалектичній єдності загального, особливого і одиничного проявів людської психіки. Вона сполучає в собі як загальний, наприклад, загальнолюдські цінності і соціальні норми, як особливий – своєрідність етнічного менталітету і способів соціальної взаємодії, а як одиничний – індивідуально своєрідний стиль відносин, поведінки і діяльності.

У структурі психологічної культури можна виділити наступні компоненти: психологічна письменність, психологічна компетентність, ціннісно-смисловий компонент і рефлексію.

Психологічна письменність розуміється як деякий мінімум психологічних знань і умінь, які забезпечують більш менш адекватну поведінку і соціальну взаємодію.

Психологічна компетентність забезпечує ефективність поведінки, діяльності або соціальної взаємодії з людьми і відрізняється від психологічної письменності тим, що грамотна людина знає, розуміє, наприклад, як поводитися, як спілкуватися в тій або іншій ситуації, а компетентна – реально і ефективно використовує ці знання у вирішенні тих або інших проблем, тобто не тільки знає, а включає ці знання в «психологічну практику» життя.

Ціннісно-смисловим компонентом психологічної культури особистості є сукупність особливо значущих і особливо цінних прагнень, ідеалів, переконань, поглядів, позицій, відносин, вірувань в області психіки людини, його діяльності, взаємин з тими, що оточують, тощо.

Рефлексія або самоаналіз містить уміння адекватно сприймати самого себе і інших людей, спостережливість, уважність до людей, психологічну проникливість, прогностичні здібності, здібності до ідентифікації.

У цьому плані можна говорить про те, що психологічна культура є результатом як соціалізації і освіти, так і великої внутрішньої, духовної, роботи людини щодо гармонізації власних життєвих інтересів і потреб з інтересами навколишнього світу і соціуму.

Важливість формування психологічної культури підтверджується і тим фактом, що відсутність психологічної компетентності, або психологічної культури, призводить до виникнення стресів, особистісних криз і навіть катастроф у житті і діяльності, як окремих людей, так і життєдіяльності суспільства в цілому. Не менш хворобливими є наслідки психологічної безграмотності і в таких сферах, як охорона здоров'я, соціальне обслуговування, підприємництво, торгівля.

Про психологічну культуру людини можна говорити в контексті різних сфер життєдіяльності (професійних, особистісних), з урахуванням ряду особливостей (національних, вікових і тощо).

Професійна психологічна культура визначається специфікою тієї або іншої діяльності (вчителя, лікаря, менеджера тощо), особливостями тих завдань, які необхідно вирішувати. Загальна психологічна культура особистості визначається наявністю характеристик, параметрів, які визначають її готовність ефективно вирішувати широке коло повсякденних завдань незалежно від особливостей вузьких, спеціальних видів діяльності, виконувати широкий спектр соціальних ролей безвідносно до конкретної професійної діяльності.

Формування таких якостей відповідає сучасним вимогам до особистості сучасних фахівців з тієї чи іншої спеціальності.

ДО ПРОБЛЕМИ ОНОВЛЕННЯ ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ

Стьопін А.О., Амецька О.П. *(Одеська національна музична академія ім.А.В.Неждановой, м. Одеса, Україна)*

Новий закон «Про вищу освіту» надав вишам довгоочікувану автономію, можливість вільніше розпоряджатися своїми коштами і самостійно вирішувати питання щодо організацію навчального процесу, обирати найбільш прийнятні непрофільні предмети. І тут раптом, несподівано для багатьох, було порушено питання про доцільність взагалі вивчення у вишах гуманітарних дисциплін, в тому числі історії України і філософії. Громадська думка від цього буквально «вибухнула», і під її тиском міністр освіти змушений був, нарешті, залишити названі дисципліни (http://tyzhden.ua/News/131767). Здавалося б, питання вичерпане, але, як кажуть в Одесі, «неприємний осадок залишився».

Адже дискусія виникла не на пустому місці. Напередодні колегія Міносвіти ухвалила рішення про припинення викладання історії в системі вищої освіти, що викликало «здивування і збентеження» («День», 23-24 січня 2015 р.). На протязі останніх десятиліть ми постійно говорили про погане знання українцями своєї історії та її повчальних уроків, про нашу неготовність протистояти російській пропаганді «*Русского мира*», особливо в умовах нинішньої жахливої «гібридної» війни. І раптом несподівана капітуляція.

Тому основна думка нашої доповіді полягає в тому, що в сучасну добу роль гуманітарної освіти в українському суспільстві не тільки не знижується, а навпаки, - **значно зростає**. Наведемо декілька аргументів.

По-перше, гуманітарні курси, на нашу думку, зараз мають стати **осердям** і **душею** всієї нашої освіти. Вони мають сприяти формуванню високоморальної і патріотичної людини, яка здатна відповісти на найскладніші виклики часу. Ми маємо допомогти студентам розібратися, що нетлінні людські **цінності** свободи, справедливості, гідності, співчуття та інші просто не можуть існувати без таких соціально-політичних імперативів, як патріотизм, державний суверенітет, демократія, євро інтеграція тощо. При відсутності відповідних устоїв навіть фахівець з дипломом залишається ще не до кінця соціально сформованою людиною і це може ускладнити процес його самореалізації, викликати нерозуміння інтересів суспільства.

По-друге, хотілося б нагадати про необхідність враховувати **повчальні уроки** історії, яка відіграє роль колективної пам'яті і мудрості народу. Ще в античні часи було усвідомлено, що історія є «*magistra vitae»,* тобто «вчителькою життя»**.** Той народ, який краще розуміє і засвоює уроки минулого, – досягає більших успіхів в розвитку суспільства і держави, краще облаштовує

своє життя, створює ефективній механізм самоорганізації, передову культуру, має високу свідомість і здатність захистити свою країну. Не випадково сучасний український науковець І. Гирич навіть називає підручник історії «головним засобом побудови держави» (Дзеркало тижня. – 2008. – 24-30 травня). Особливе актуального значення набули історичні знання зараз, в умовах визвольної війни українців проти жахливої агресії Росі. Не випадково свого часу залізний канцлер Отто фон Бісмарк вважав, що для захисту і розбудови держави найважливішим засобом є не сила зброї і армія, а шкільний учитель. Саме на підставі спільного сприйняття минулого Бісмарк утворив велику державу. Може для когось це звучить не дуже переконливо. Тоді подумайте над таким риторичним запитанням: «Чи прийшов би Путін на Донбас, якби там всі мешканці були справжніми українськими патріотами?»

Нарешті, по-третє. Зараз світ докорінно змінився: відбувається поширення демократії, глобалізація, динамічний розвиток інформаційних технологій, Інтернету, загострення екологічних проблем тощо. До того ж сталися **докорінні зміни** в нашій країні. Два десятиліття тому ми здобули формальну незалежність, а битва за справжній суверенітет розпочалась тільки від останнього Євромайдану. Рік тому за свободу і гідність піднялись всі свідомі українці, перемогу прискорили герої «Небесної сотні». Зараз тисячі людей дають відсіч російській агресії на Сході України. Всі ці важливі глобальні зміни вимагають від нас **докорінно переглянути** історію свого народу, переосмислити і оновити її зміст, більш рішуче і відверто проставити певні акценти, зробити її нарешті україноцентричною. Письменниця Вікторія Наріжна у своїй статті якось емоційно наголосила: «Герої помирають, і помирають за те, щоб Україна отримала шанс **переписати історію**. Історію, яку всі ми дружно двадцять три роки пхали в бік болота» - http://life.pravda.com.ua/columns/2014/08/14/177790/. Тут в нагоді стануть нові праці з Голодомору 1932-1933 рр. Джеймса Мейса, С. Кульчицького; чимало публікацій про Другу світову війну; дуже цікаві і корисні видання, що підготовлені газетою «День» і, насамперед, книга «Сила м’якого знаку, або Повернення Руської правди»; праці з історії українсько-російських відносин тощо. Автори цієї доповіді тривалий час вивчали останню проблему: колектив викладачів різних вузів під загальною редакцією проф. Стьопіна А.О. підготував і видав три томи «Україна і Росія: хроніка взаємин», які охопили події 1991-2010 рр.

Отже, на нашу думку, нам потрібно не припинення викладання гуманітарних дисциплін у вишах, а навпаки – **підвищення їх ролі і докорінне оновлення,** поліпшення, українізація всієї гуманітарної освіти.

ОПЫТ ОРГАНИЗАЦИИ РЕАЛЬНОГО КУРСОВОГО И ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТИРОВАНИЯ НА КАФЕДРАХ СТРОИТЕЛЬНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ИНСТИТУТА

Суханов В.Г., Гара О.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Реальное курсовое и дипломное проектирования в строительно-технологическом институте ведется на трех выпускающих кафедрах: ПСК, ПАТСМ, ГСХ.

К реальным курсовым и дипломным проектам относятся 3 категории проектов, выполняемых студентами . 1-ая категория – проекты ,выполняемые по заказу предприятий и организаций и являющиеся частью проектов , разрабатываемых по реальным объектам проектными и др.организациями ; 2-ая категория – проекты , выполняемые в рамках госбюджетных, хоздоговорных научно-исследовательских тем и договоров; 3-ья категория–проекты, выполняемые по реальнымобъектам на инициативной основе и рассматриваемые как концептуальная база для дальнейшей разработки

Руководство реальными проектами осуществляют ведущие преподаватели кафедр – профессора, доценты, преподаватели – специалисты, имеющие опыт практической работы. Из общего количества курсовых и дипломных работ до 25% занимают реальные проекты. Преподаватели кафедр совместно со студентами постоянно участвуют в конкурсах, смотрах, акциях, направленных на внедрение результатов работ в реальное производство и проектирование. В прошлом учебном году кафедры ПСК и ГСХ проводили Всеукраинские олимпиады по специальным видам деятельности (2-й тур). Разработки студентов кафедры ГСХ в рамках курсовых проектов - отмечены дипломами участников конкурса «Лучший репортаж из Одесского парка (сквера)», организованного Одесским региональным отделением ассоциации городов Украины, в рамках дипломных проектов – дипломами участников и победителей в региональном конкурсе инновационных проектов, посвящённых Дню науки. Вместе с тем, потенциал кафедр для дальнейшего совершенствования и внедрения реальных курсовых и дипломных проектов далеко не исчерпан и включает в себя целый ряд конкретных и пока еще не реализованных мероприятий таких как: заключение конкретных тематических договоров с предприятиями и организациями на разработку и решение прикладных задач, базирующихся на научных разработках кафедр; заключение договоров с проектными организациями на разработку отдельных разделов реальных проектов; создание системы «сквозных» курсовых и дипломных проектов,выполняемых совместно с выпускающими кафедрами академии и других высших учебных заведений и т.д.

КЛАСИФІКАЦІЯ ПРОФЕСІЙНОГО РІВНЯ ФАХІВЦІВ

Сушицька Т.А., Койчев О.О. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м Одеса, Україна)*

В системі ступеневої освіти України освітній рівень вищої освіти - це характеристика вищої освіти за ознаками ступеня сформованості інтелектуальних якостей особи, достатніх для здобуття кваліфікації, яка відповідає певним освітньо-кваліфікаційним рівнем.

Термін «кваліфікація» використовується виключно у значенні, використовуваному в документах національної та міжнародної системи праці, де відповідно до Державного класифікатора професій України і Міжнародної стандартної класифікації занять кваліфікація (професійна кваліфікація) визначається, як здатність працівника виконувати конкретні завдання та обов'язки конкретної роботи - набору занять і обов'язків, які виконуються однією особою.

Перелік професійних назв робіт визначається на підставі вимог основного документа національної системи праці - Державного кваліфікатора професій України, який розроблений з урахуванням вимог Міжнародної стандартної класифікації професій.

У сфері праці України розрізняють такі рівні професійної діяльності:

- Стереотипний рівень (рівень використання) - уміння використовувати налагоджену систему (об'єкт діяльності) під час виконання конкретних завдань діяльності і знання призначення об'єкта і його основних (характерних) властивостей;
- Операторський рівень-вміння готувати (налагоджувати) систему і керувати нею під час виконання конкретних завдань діяльності та знання принципу (основних особливостей) побудови і принципу дії системи на структурно-функціональному рівні;
- Технологічний рівень-вміння під час виконання конкретних завдань діяльності здійснювати розробку систем, що відповідають заданим характеристикам (властивостям) і знання методів синтезу та технологій розробки систем та способів їх моделювання;
- Експлуатаційний рівень - вміння під час виконання конкретних завдань діяльності тестувати та аналізувати роботу систем з метою виявлення та усунення пошкоджень і знання методів аналізу функціонування систем і методів аналізу, пошуку та усунення пошкоджень;

- Дослідницький рівень - вміння проводити дослідження систем з метою перевірки їх відповідності заданим властивостям, ефективно вирішувати завдання діяльності, знання методик дослідження під час вирішення конкретних завдань діяльності;

Існує певний зв'язок між освітніми рівнями та освітньо-кваліфікаційними рівнями вищої освіти (ст. 7,8 «Закон України« Про вищу освіту ») і рівнями професійної діяльності («Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників»):

- Рівень використання - рівень кваліфікаційного робітника, освітній рівень - базовий або повний загальної середньої освіти;

- Операторський рівень-рівень молодшого спеціаліста, освітній рівень - неповну вищу освіту;

- Експлуатаційних рівень-рівень бакалавра, освітній рівень - базову вищу освіту;

- Технологічний рівень спеціаліста, освітній рівень - повну вищу освіту;

- Дослідницький рівень-рівень магістра, рівень освіти - повну вищу освіту.

Всі діючі Закони України у сфері освіти спрямовані на розвиток кваліфікацій. Аналіз чинного законодавства та реальне становище в сфері освіти показує, що воно вимагає невідкладного удосконалення у зв'язку зі зростаючими вимогами ринку праці та новими підходами до кваліфікацій і їх якості.

Всі зацікавлені сторони повинні будуть направити свої зусилля для формування національної політики щодо створення доступної єдиної і прозорої системи кваліфікацій.

Сьогодні потрібні серйозні рішення, оскільки необхідні:

- кардинальні зміни в законодавстві про освіту та працю (введення понять формальне, неформальне і спонтанне освіта і навчання, узаконення процедур визнання та сертифікації кваліфікацій);

- зміни в організації навчання;

- формування відповідних інституційних механізмів (для регулювання кваліфікацій і дипломів, процедур оцінки і визнання, сертифікації кваліфікацій, таких як галузеві ради для розробки професійних стандартів та галузевих кваліфікаційних рамок, інституту для координації всієї діяльності з розробки та оновлення кваліфікацій, сертифікаційних органів);

- зміни в класифікації видів професійної діяльності та освітніх програм, які на даний момент не повністю відображають справжнього стану справ на ринку праці;

- створення ефективних механізмів прогнозування ситуації на ринку праці (для забезпечення балансу пропозиції і попиту).

СТЕРЕОТИП ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Токар І.І. (*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м.Харків, Україна)*

Виховання і навчання студентів багато в чому залежить від того, як представники тієї або іншої статі сприймаються викладачем, які ролі він приписує юнакам і дівчатам, а головне – чи враховуються їх статеві особливості при подачі учбового матеріалу і вихованні. Адже вся навчально-методична література практично безстатева.

Стереотип викладача, як і будь-який інший, тісно пов'язаний з пануючими у цей момент в суспільстві поглядами, тому ми також порівнюємо уявлення про ідеального викладача з результатами набутими при описі типових чоловіків і жінок. В свідомості молоді переважають традиційні образи жінки та чоловіка, але стереотипи маскулінності і фемінності на сьогодні стають менш жорсткими і не всі людські якості чітко диференціюються за статтю.

Вітчизняна система вищої освіти практично не враховує гендерні відмінності студентів. Це виявляється і в змісті учбових дисциплін і в методичній літературі. Аналізуючи уявлення студентів про особливості міжособових відносин у ВНЗ (взаємостосунки в системі викладач-студент, студент-студент, група-куратор), можна відзначити, що більшість дівчат розцінює відносини, що склалися з одногрупниками, як хороші, і лише третині з них важко їх охарактеризувати їх, що може служити опосередкованим підтвердженням їх вищих соціальних здібностей. Юнаки менш високо оцінюють характер відносин в студентському колективі [1].

Переважна більшість дівчат оцінює взаємостосунки з викладачами як хороші, при цьому жодна із студенток не оцінила взаємовідношення з викладацьким складом як погані. Тоді як лише половина юнаків розцінюють відносини з педагогами як хороші, а 10% розглядають відносини як погані.

Більшість студентів знає кураторів своїх груп, проте робота куратора оцінюється ними по-різному: позитивну оцінку дають 46,7% юнаків і 70% дівчат. В цілому можна сказати, що дівчата більшою мірою, ніж юнаки включені у внеучбову діяльність, яка проводиться на факультетах. Юнаки більш вимогливі до партнерів по спілкуванню.

Особливий інтерес представляють гендерні відмінності в портреті ідеального викладача. Юнаки вважають, що ідеальним викладачем є обличчя жіночої статі, у віці 20-29 років. Дівчата бачать в ідеальному викладачі чоловіка у віці 30-39 років. З числа ідеальних юнаки виключили викладачів старше 50-60 років, на

відміну від 10% дівчат, що включили до складу ідеальних викладачів чоловіків цього віку.

Найбільш значущими якостями бажаного викладача як юнаки, так і дівчата виділяють знання свого предмету, а якнайменше значущим виділяють таку якість як принциповість. На цьому схожість в думках юнаків і дівчат у ставленні до характеристик образу бажаного викладача закінчуються. Найбільш високо, порівняно з дівчатами, юнаки цінують хороше почуття гумору наставника, якому віддається перевагу, і вимогливість, тоді як дівчата віддають перевагу викладачам з широким кругозором, ерудитів з хорошою мовою.

Найбільша різниця в оцінці юнаками і дівчатами якостей, приписуваних ідеальному викладачу, спостерігається в пунктах вимогливість і ерудованість. А також привертають увагу пункт демократичність, віднесений юнаками на сьоме місце, а дівчатами – на п'яте.

Ретроспективний погляд на організацію учбового процесу у ВНЗ закладах показує, що він був спочатку орієнтований на чоловічу половину населення. Лише феміністичний рух дозволив жінкам залучитися до вищої професійної освіти. Таким чином, в даний час спостерігається наступна подвійна картина: з одного боку, гендерні відмінності в ході учбово-виховного процесу не враховуються, з другого боку освіта має переважно чоловічий ухил, вимагаючи від жінок прояву і розвитку традиційно чоловічих якостей [1].

Аналізуючи теоретичні й емпіричні здобутки, приходимо до висновку, що типово чоловічий образ – це набір рис, пов'язаний з соціально необмежуючим стилем поведінки, компетенцією і раціональними здібностями, активністю і ефективністю. Типово жіночий образ, навпаки, включає соціальні і комунікативні уміння, теплоту і емоційну підтримку. При цьому чоловікам приписується більше позитивних якостей, ніж жінкам.

У цілому уявлення сучасної молоді про гендерні портрети чоловіка й жінки відповідають результатам проведеного наукового аналізу. В свідомості молоді переважають традиційні образи жінки та чоловіка, але стереотипи маскулінності і фемінності на сьогодні стають менш жорсткими і не всі людські якості чітко диференціюються за статтю. Дедалі частіше виявляється тенденція до зближення гендерних ознак, тенденція до маскулінізації жінок та фемінізації чоловіків, особливо в молодіжному середовищі.

Література:

1. Особливості проявів гендерних стереотипів у системі викладач – студент [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://xreferat.ru/77/1919-3-osoblivost-proyav-v-gendernih-stereotip-v-u-sistem-vikladach-student.html

ПУБЛІКАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ВИДАННЯХ МІЖНАРОДНИХ НАУКОМЕТРИЧНИХ БАЗ

Тюлькіна К.О. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Метою наукових публікацій є ознайомлення широкого кола наукового співтовариства з ідеєю дослідження, оцінка його якості та подальше вдосконалення та розвиток. Сьогодення вимагає від науковця не обмежуватися рамками однієї країни. А тому перед дослідниками постає питання публікації в виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах даних.

Наукометрична база даних — це бібліографічна і реферативна база даних з інструментами для відстеження цитованості статей, опублікованих у наукових виданнях. До відомих бібліографічних баз даних відносяться Scopus, Web of Knowledge, Web of Science, EBSCOhost, EconLit, Index Copernicus та ін.

Scopus (http://www.scopus.com/) є однією зі складових інтегрованого науково-інформаційного середовища SciVerse, індексує 18000 назв наукових видань з технічних, медичних та гуманітарних наук. При цьому індексуються наукові джерела, що видаються різними мовами, за умови наявності у них англомовних версій рефератів. Розробником та власником SciVerse Scopus є видавнича корпорація Elsevier.

Класифікаційна система SciVerse Scopus включає 24 тематичні розділи, які об'єднані в наступні блоки: фізичні науки, медичні науки, науки про життя, соціогуманітарні науки. Для досліджень економічного напрямку цікавим є саме останній блок, що містить: бізнес, менеджмент та бухгалтерський облік; теорії прийняття рішень; економіку, економетрику та фінанси.

Українські журнали з економічної проблематики, які індексуються в Scopus:

1. «Актуальні проблеми економіки» (Actual Problems of Economics, http://eco-science.net/). Фаховий економічний журнал Національної академії управління. Він спрямований на наукові дослідження у галузях державного регулювання, реформування і розвитку економіки тощо.

2. Видавнича компанія «Ділові перспективи» (http://businessperspectives.org/) випускає одразу два науково-практичних журнали, які індексуються в Scopus. Перший - «Інвестиційний менеджмент та фінансові інновації» (Investment Management and Financial Innovations). Статті стосуються управління інвестиційною діяльністю на глобальному та локальному рівнях, дослідження грошових систем, фінансових ринків та фінансових інновацій. Другий - «Проблеми і перспективи управління в економіці» (Problems and Perspectives in Management). Журнал складається з декількох розділів: макроекономічні

процеси та регіональне управління, управління в фірмах та організаціях, загальні питання в галузі управління.

3. «Economics & Sociology» (http://www.economics-sociology.eu/). Міжнародний науковий журнал громадської організації «Центр соціологічних досліджень». Видання публікує результати новітніх досліджень у галузях економіки, соціології та суміжних наукових дисциплін. Проблематика статей стосується питань соціально-економічного аналізу суспільства та економіки, установ і організацій, соціальних груп, мереж і відносин.

4. **«Економічний часопис-XXI» (Economic Annals-XXI,** http://soskin.info/ea/**).** Заснований Інститутом суспільної трансформації у 1996 році. Основні рубрики журналу: економічна теорія та історія економічної думки, світове господарство і міжнародні економічні відносини, економіка та управління національним господарством, економіка та управління підприємствами, регіональна економіка, соціальна економіка і політика, гроші, фінанси і кредит та ін.

В сучасному науково-інформаційному середовищі широко використовується такий показник впливу журналу, як імпакт-фактор. Він обчислюється як відношення числа посилань, що одержав журнал у поточному році на статті, опубліковані в цьому журналі в попередні два роки, до числа статей, опублікованих у цьому журналі в ці ж два попередні роки. Цей показник був розроблений в 60-ті роки Інститутом наукової інформації (ISI) та щорічно представляється в ресурсі Journal Citation Report (JCR), який входить до науко- і бібліометричної служби Web of Knowledge (частиною якої є база даних Web of Science). Згідно з 2014 JCR, який оприлюднила компанія Thomson Reuters, імпакт-фактори отримали 18 українських журналів. Але на жаль Україна зараз не має жодного імпактового журналу з соціогуманітарних наук.

EBSCOhost надає можливість пошуку повнотекстових, рецензованих статей наукових журналів, довідників та інших публікацій з різних наукових дисциплін. Власником є компанія EBSCO Publishing.

EconLit – реферативна база даних наукової літератури, яка фокусується на економічній тематиці. Публікується Американською економічною асоціацією.

Index Copernicus – онлайнова база даних наукових установ, друкованих видань і проектів. Створена в 1999 році в Польщі. В 2013 р. в цій базі було 20 українських журналів економічної спрямованості.

Отже, для вдосконалення рівня наукових праць, розширення кількості їх читачів та підняття свого рейтингу, українським науковцям слід публікуватися у виданнях, які включені в відомі міжнародні наукометричні бази, а українським журналам прикласти максимум зусиль для включення в ці бази.

К ВОПРОСУ О ФОРМИРОВАНИИ МИРОВОЗЗРЕНИЯ МОЛОДЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ

Хамидулина Е.Г. *(Одесский национальный медицинский университет, г.Одесса, Украина)*

Стиль мышления студента изначально должен моделироваться как деятельная форма мировоззрения будущего специалиста как устойчивая целостная система мировоззренческих регуляторов, которыми он руководствуется в своей работе, и его мышление - это способ, склад умственной деятельности, наиболее приспособленный к решению задач, находящихся в сфере компетенции данной профессии. Сегодня, меняются общественные отношения, формирующаяся действительность предъявляет спрос на грамотных людей и быстроменяющиеся требования предъявляются уже не только к технике и технологиям, но, прежде всего, к людям, создающим их и управляющим ими.

Профессиональные и интеллектуальные навыки, как показывает практика, приобретаются и развиваются человеком в процессах обучения и самообразования и предполагает основательную профессиональную подготовку, гибкость и адаптивность мышления, обеспечивающие возможность ориентироваться в быстро изменяющихся экономических и социальных условиях, и вновь создаваемых системах управления. Данные качества, представленные как единое целое, раскрывают содержание интеллектуальной культуры и высоко ценятся на рынке услуг. Поэтому развитый интеллект и самосознания личности является и составной частью мировоззрения специалиста. Это предполагает способность к рефлексивному анализу, к прогнозированию собственных интеллектуальных возможностей и самоорганизации личности.

Для хорошей работы над проблемой саморазвития нужна, прежде всего, соответствующая мотивация и необходимая стартовая информация, касающаяся вопросов непосредственно отрасли, где работает специалист, а именно:

- учет важнейших требований к индивидуальной деятельности специалиста.

-уяснение проблемных зон деятельности, по которым наблюдаются затруднения, сбои и ошибки.

-выявление причин своих проблем и недостатков.

-моделирование общей концепции саморазвития, его этапов, задач.

- планирование работы над собой.

-продумать процедуру выполнения программ саморазвития с помощью самообразования и обучения на курсах в системе квалификации.

Сегодня существует ряд аспектов самосовершенствования, специалиста и ему необходимо знать их виды. Современные исследования предлагают следующие:

1.Это когда специалист или идет вслед за событиями, или опережает их.

2.Или когда он рассчитывать на то, что, изменив обычную работу, стиль поведения, он улучшает свойства своей личности, или считает, что этого мало и необходима специальная преднамеренная работа по самовоспитанию нужных качеств.

3. Или можно быть также «индивидуальным» (когда руководитель «все делает сам»), или командным (когда он вполне осознанно вместе с другими людьми действует для достижения желаемых результатов).

4. Или он делает ставку на самообразование, чтение книг, или на изучение практического опыта.

Важные области профессиональных знаний современного специалиста:

1.Ценностные знания - в работах по культурологии, философии, аксиологии (теории ценностей), социологии социальной антропологии, психологии.

2.Философско-методологические знания - системный подход, синергетика, кибернетика, конкретно-научные методологии и методы научного исследования.

3.Теоретические и прикладные знания по своей профессиональной принадлежности.

Эффективная реализация такой мировоззренческой модели возможна лишь при наличии компетентных, высококвалифицированных, современно мыслящих кадров. Именно управленцы нового поколения обязаны организационно-экономическими и правовыми методами обеспечивать реализацию социально-экономического развития страны.

ПРО ІННОВАЦІЙНУ СКЛАДОВУ НАВЧАННЯ МАГІСТРА

Хропот С.Г. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Згідно закону [1] «магістерський рівень вищої освіти передбачає здобуття особою поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності». Отже, ВНЗ в безапеляційному порядку має забезпечити інноваційну складову навчання магістра. Нижче викладені пропозиції, що, на думку автора, в значній мірі сприятимуть виконанню законодавчої норми.

Освітній ступінь магістра присуджується вищим навчальним закладом за результатами успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми (освітньо-професійної чи освітньо-наукової), на підставі якої ВНЗ розробляє навчальний план.

Власне, навчальний план і є тим основним документом, що, в процесі його виконання, практично формує у магістра заплановану систему вмінь і знань. Для успішної реалізації зазначеного вище, навчальний план доцільно умовно розділити на 4 частини, при цьому підходи до виконання кожної частини навчального плану дещо відмінні. До першої частини навчального плану належать дисципліни нормативного блоку (визначені стандартом вищої освіти); до другої – дисципліни за вибором ВНЗ; третя – дисципліни за вибором студента; четверта – дослідницька (наукова) компонента та оформлення і публічний захист кваліфікаційної магістерської роботи. Оскільки законом встановлена вимога до магістра як фахівця, здатного виконувати професійні завдання інноваційного характеру, цю особливість варто враховувати вже на етапі відбору претендентів на магістерську програму навчання. Наполягаю [2] на вимозі наявності у претендента не менше року практичної діяльності за обраним фахом, що сприятиме більш якісному і усвідомленому виконанню магістерської програми. Крім того, претендент має не лише виявити бажання, але і продемонструвати здатність до творчої роботи (наявність бодай однієї наукової публікації, виступу на науковій конференції, симпозіумі, семінарі, участі у розробці чи впровадженні реальних виробничих проектів тощо). При цьому зазначені вимоги мають відповідати принципу як правило, а не як виняток. Зважаючи, що на магістерській програмі навчаються вже сформовані фахівці за обраною спеціальністю, підходи до організації навчального процесу на магістерській програмі, в частині форм та видів занять, також потребують

суттєвих змін. Зокрема, вивчення і засвоєння знань з дисциплін нормативного блоку може відбувається за звичними видами навчальних занять (лекція (до 20-25% обсягу годин); лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; консультація). Проте, лекції, як правило, проблемного характеру, лабораторні заняття з елементами дослідницьких робіт, семінарські заняття у формі наукових дискусій. Метою вивчення дисциплін є формування у магістра комплексного галузевого світогляду системи наукових принципів і підходів до постановки і вирішення конкретних виробничих завдань.

Перелік дисциплін за вибором ВНЗ формують систему поглиблених знань (в значній частині адаптованих до регіональних умов) та вміння проводити аналіз проблемних ситуацій і пошук шляхів їх вирішення. Види занять: проблемні лекції (до 10-15% обсягу годин), лабораторні роботи експериментально-дослідницького характеру, семінари у формі наукових дискусій. У разі підготовки магістрів за різними спеціалізаціями, у переліку дисциплін за вибором ВНЗ необхідно передбачити профільну спеціалізацію здобувачів.

Дисципліни за вибором студента (магістра) ВНЗ формує у відповідності до тематик магістерських кваліфікаційних робіт. Вивчення дисциплін проводиться у малих групах (3-4 особи), тому традиційні лекційні заняття не передбачені, натомість проводяться публічні дискусії з аналізу стану галузевих проблем, виявлення «вузьких місць» і пошуку варіантів їх вирішення, можуть бути передбачені лабораторні (дослідницькі) роботи та семінарські заняття-дискусії – спільні заняття (по суті наукові семінари) з магістрами, що вивчають різні дисципліни за вибором студента. Дослідницька (наукова) компонента має розглядатися не як окрема частина магістерської програми, а як постійно діючий процес впродовж всього теоретичного навчання, а згодом – впродовж всього життя. Власне, процес вивчення всіх дисциплін, передбачених навчальним планом, має акцентувати основну увагу на дослідницькому характері сприйняття теоретичних знань та набутих вмінь, їх переосмислення з метою пошуку варіантів вдосконалення технологічних, організаційних, управлінських аспектів, підвищення економічної ефективності, покращання екологічних показників тощо. При цьому, посилена увага до дослідницької (наукової) компоненти має приділятися під час виконання самостійних (позааудиторних) робіт – курсове проектування, де в обов’язковому порядку відображаються інноваційні авторські пропозиції. Крім того, практично всі лабораторні роботи також мають містити дослідницьку компоненту.

Завершальним етапом дослідницької (наукової) компоненти магістерської програми є виробнича практика, де магістр має продемонструвати вміння реалізувати на виробництві весь багаж теоретичних знань і практичних навичок. Саме тому, проходженню виробничої практики передує серйозна підготовка: складається індивідуальне завдання та програма практики,

вирішуються питання про забезпечення умов для проведення експериментальних досліджень (витратні матеріали, прилади і обладнання, інші ресурси, розпланування часу виконання робіт тощо).

Як правило, виробничу практику магістри проходять в реальних умовах галузевих виробничих структур, хоч у окремих випадках, дослідницька (наукова) компонента може виконуватися в наукових лабораторіях, технологічних парках, бізнес-інкубаторах, навчально-науково-виробничих центрах тощо, створених у ВНЗ (звісно ж галузевих).

Метою навчання на магістерській програмі є не стільки засвоєння здобувачем відповідного обсягу теоретичних знань і практичних навичок, скільки підготовка магістра до майбутньої творчої роботи. Було б не зайвим запровадити правило, за яким магістр в обов'язковому порядку виносить на публічну оцінку результати проведених ним дослідницьких робіт. Реалізація пропозиції потребує, в рамках ВНЗ (чи регіону?), налагодити випуск студентських вісників (можливо в форматі електронних видань), де магістри могли б публікувати результати своїх досліджень. Кращі статі, за рекомендацією редколегії вісника, можна (і потрібно!) розміщувати на сторінках більш серйозних наукових видань. Також можна (і мабуть необхідно) організувати щорічні наукові конференції магістрів на регіональному чи міжрегіональному рівні. Кращі доповіді оргкомітет конференції рекомендує на Всеукраїнську наукову конференцію молодих вчених. Всі здобутки магістра в частині дослідницької (наукової) компоненти мають знайти відображення у змісті магістерської кваліфікаційної роботи. Структура магістерської кваліфікаційної роботи – творчий процес керівника і її автора. Проте, з метою стандартизації вимог до даного виду робіт, пропоную в імперативному порядку включати наступні розділи: загальну характеристику стану розвитку порушеної в роботі науково-практичної проблеми; методику теоретичних і практичних робіт вирішення проблеми; опис та результати проведених магістром експериментальних досліджень.Оформлена, відповідно до встановлених вимог, магістерська кваліфікаційна робота підлягає публічному захисту, за результатами якого здобувачу присвоюють ступінь магістра.

Висновок. Ступінь магістра необхідно сприймати не як бакалавра з більшим багажем знань, а особу, підготовлену до наукової роботи, удосконалення технічних і технологічних регламентів, організаційно-управлінської діяльності, навчально-виховнової роботи інші види діяльності, що потребують від фахівця творчих інноваційних підходів. На розвиток таких здібностей і має покладатися основна увага підготовки магістра

1. Про вищу освіту. Закон України від 01.07.2014р. №1556-VII//Голос України від 06.08.2014 р. - №148 2. Хропот С.Г. До питання про нову парадигму навчального процесу. Матеріали 19-ї міжн. наук.-метод. конф. «Управління якістю підготовки фахівців».Ч.1, Одеса, ОДАБА, 2014. – С.107-109.

ПИТАННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Черкас П.П. (*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

В сучасних умовах соціально-економічного розвитку знання, вміння, навички, професійна кваліфікація працівників відіграють важливу роль у розвитку бізнесу та підприємництва. Це можна пояснити тим, що наше життя зумовлене використанням великої кількості різноманітних природних ресурсів, для задоволення суспільних потреб. Потреби суспільства постійно збільшуються і відповідно збільшуються потреби в матеріальних ресурсах. Тому необхідно приділити велику увагу на розвиток та створення інтелектуального продукту з постійною можливістю підвищення професійної кваліфікації працівників без відриву від виробництва. Така можливість в свою чергу дає змогу більш кваліфікованим працівникам використовуючи меншу кількість ресурсів створювати більшу кількість суспільно необхідних благ.

Рівень економічного розвитку держави, матеріального та технічного забезпечення суспільства відповідає середньому рівню знань, умінь та професійної кваліфікації економічно активного населення. Так людина, яка має вищу професійну освіту та яка має високий загальний рівень розумового та фізичного розвитку краще пристосована до швидких та хаотичних змін обстановки та загального темпу розвитку світового співтовариства.

Сучасний темп розвитку нових технологій значно стимулює та підвищує попит на отримання професійної освіти серед різних прошарків населення. Освіта на сьогоднішній день є інструментом здобуття засобів для існування та проживання, глобального розвитку технологій та світового капіталу. Тому сучасне суспільство потребує якісної підготовки кадрів, які спроможні забезпечити суспільні потреби кожного. Економічно активне та висококваліфіковане населення завжди сприяє позитивно на соціально-економічний розвиток держави та дає в цілому позитивні економічні результати, такі як показники ВВП.

Реалії сьогодення такі, що не кожен роботодавець може дати працівнику можливість підвищити свою професійну кваліфікацію з відривом від виробництва без завдання збитків підприємству. Тому цю проблему можна частково вирішити за допомогою дистанційна форма навчання. Вона є найбільш оптимальною з точки зору економії фінансового та часового ресурсу, як для працівника так і для роботодавця. Дистанційне навчання дає можливість працівнику отримані нові теоретичні знання використовувати на практиці та зробити висновки про те, наскільки вони можуть бути продуктивними та корисними. Дана форма навчання є найбільш перспективною та найбільш демократичною, органічно поєднуючи в собі різноманітні підходи та методи надання освіти.

МУЗИКОТЕРАПІЯ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ВИКЛИК СЬОГОДЕННЯ

Чумакова А.А. *(Запорізькій національний університет, м. Запоріжжя, Україна)*

Державна політика України з питань освіти, яку визначено у “Національній доктрині розвитку освіти України у XXI столітті”,Законах “Про освіту”, “Про позашкільну освіту” тощо, акцентує увагу на необхідності більш повного використання виховного потенціалу позашкільної освіти як засобу інтелектуально-духовного розвитку дитини;орієнтації на особистість як суб’єкт та результат навчально-виховного процесу тощо, що обумовлює активне реформування системи позашкільної освіти, а саме: початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів,центрів естетичного розвитку, центрів дитячого та юнацького дозвілля тощо. На фоні прогресивних змін спостерігається велика увага до питань естетичного виховання з одного боку, й замало зусиль щодо соціально-педагогічної, інтелектуально-психологічної, психо-корекційної роботи задопомогою музики,яка протягом багатьох століть використовувалась і як засіб лікування нервово-психічних хвороб людини і як фактор потужного впливу на її емоційну сферу, і має великий психолого-педагогічній потенціал.

Технологізація життя, інтелектуальна спрямованість навчання та виховання, велике інформаційне навантаження – реалії нашого часу, які не тільки відкривають широкі можливості для розвитку особистості, але й на думку науковців (О. Алексєєва, Ф. Березин, А. Гордєєв, Н. Карпова, І. Кряжєва, А. Леонтьев, Р. Овчарова та ін.) стають причиною негативних емоційних проявів у школярів, призводять до виснаження їх емоційних ресурсів, ускладнюють взаємини з соціальним оточенням у цілому.

Багато дослідників (Ю. Алієв, О. Радінова, Г. Рігіна, Р. Чумічєва, І. Житна та ін.) звертають увагу на те, що некомпетентна, непрофесійна організація процесу виховання емоційної сфери та емоційної культури дитини призводить до зниження її пізнавальної активності, послабленню вольових проявів тощо. Фахівці наголошують, що використання музикотерапії у процесі виховання, розвитку та корекції емоцій дитини є виправданим та перспективним, тому що потужний емоційно-стресовий вплив музики на людину відповідає онтогенетичному принципу дитячо-підліткової психотерапії.

Вчені (І. Бехтерєв, М. Блінова, Д. Золтан, Д. Кабалевський, К. Орф, І. Павлов,

Б. Теплов та ін.) наголошують на великому виховному потенціалі мистецтва, зокрема музичного мистецтва, музичної культури і музичної творчості, поява та розвиток яких тісно пов'язано із соціальним розвитком цивілізацій. Питання щодо впливу музики на психофізіологію людини знайшло відображення в дослідженнях вітчизняних та іноземних вчених.

Так, Л. Брусиловський і Е. Конорова вивчали можливості щодо використання музикотерапії у психіатрії, В. Петрушин - вплив музики на психоемоційну сферу людини, Ю. Флоренська, Н. Самойленко, Н. Власова, К. Швабе, О. Бенензон, Є. Коффер-Ульріх, К. Орф - використання ритміки як засобу корекції. Фахівці стверджують, що музикотерапія має великий та повний арсенал прийомів і методів роботи (вокальна, музично-ритмова діяльність, музично-дидактичні ігри тощо), що коригують та розвивають дитину. Взаємодоповнюючись, вони дозволяють розвивати опорно-руховий апарат, впливати на психоемоційний стан дитини, враховуючи її індивідуальні властивості тощо. При цьому виховання естетичної потреби поєднує психо-корекційні аспекти музикотерапії із загально педагогічними завданнями, у той же час їх задоволення за допомогою музики - із загально терапевтичними у вигляді «лікування радістю». Все це є важливим для застосування музикотерапії, зокрема у закладах позашкільної освіти, у якихсьогодні музику (музичну діяльність), у першу чергу, визначають як естетичну категорію. Використання музики як засобу корекції та терапевтичного впливу у процесі виховання, зокрема емоційної культури школярів, значно відрізняється від традиційної методики.

Аналіз діяльності закладів позашкільної освіти сьогодні свідчить про наявність протиріч між:

- існуючою системою навчання у позашкільнихнавчальних закладах та новими вимогами соціуму;
- традиційним для педагогічної науки теоретичним обґрунтуванням позашкільних спеціалізованих мистецьких навчальних закладів як закладів естетичного виховання і необхідністю наукових дослідів щодо використання музики у психо-терапевтичному та психо-корекційному аспектах;
- існуючими у науці теоретичними положеннями щодо потенціалу музикотерапії і слабким впровадженням її у навчально-виховний процес закладів позашкільної освіти тощо.

Актуальність окреслених проблем та недостатній рівень їх розробки у педагогічній теорії та практиці, соціальна значущість цих питань потребує активної науково-дослідної та науково-методичної роботи.

ПРОГНОЗУВАННЯ ПОТРЕБИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В ФАХІВЦЯХ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Шевченко І.Ю. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

На сьогоднішній день в умовах соціально-економічної та міжнародно-політичної нестабільності значно загострилася проблема відповідності підготовки фахівців потребам вітчизняного ринку праці. На даний момент склалася ситуація, коли освітня та виробнича сфери практично втратили зв'язки щодо підготовки практикоорієнтованих вузькоспеціалізованих фахівців, які мали місце в радянські часи, що закономірно призвело до зростання дисбалансу попиту та пропозиції на національному ринку праці.

Тому з впевненістю можна стверджувати, що в таких умовах основою ефективного функціонування системи вищої освіти в Україні має бути прогнозування потреби національної економіки в фахівцях за видами економічної діяльності та формування на базі цих прогнозів державної освітньої політики в сфері ліцензування освітніх послуг, встановлення переліку спеціальностей, складання державного замовлення на підготовку фахівців.

Так, за даними, наданими Державною службою статистики України [1] (табл. 1), в період з 2006 р. до 2012 р. відбулися такі зміни в обсязі та структурі потреби національної економіки в фахівцях за видами економічної діяльності:

♦ загальна потреба національної економіки в працівниках у всі з розглянутих періодів мала стабільну тенденцію до зменшення, яке в сукупності склало 71,5% – з 170,5 тис. осіб у 2006 р. до 48,6 тис. осіб у 2012 р.;

♦ більш суттєве зменшення потреби в фахівцях у досліджуваний період мало місце за такими видами економічної діяльності як будівництво (87,1%), фінансова діяльність (83,8%), торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку (78,4%), операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям (77,4%), промисловість (75,3%);

♦ менш суттєве зменшення потреби в фахівцях у досліджуваний період мало місце за такими видами економічної діяльності як охорона здоров'я та надання соціальних послуг (44,7%), державне управління (46,5%), освіта (53,7%), діяльність транспорту та зв'язку (61,4%), діяльність готелів і ресторанів (66,7%), сільське господарство, мисливство та лісове господарство (69,1%), що, втім, також є суттєвим зменшенням даного показника.

Таблиця 1

Потреба підприємств у працівниках за видами економічної діяльності в 2006-2012 рр. (розрахунки на кінець звітного періоду)*

Види економічної діяльності	Значення показника за роками						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
РАЗОМ, тис. осіб, у т.ч.:	170,5	169,7	91,1	65,8	63,9	59,3	48,6
Сільське господарство, мисливство та лісове господарство	8,1	7,3	4,0	2,2	2,7	2,9	2,5
Промисловість	55,8	57,4	23,5	14,7	17,2	16,6	13,8
Будівництво	17	16,7	6,0	3,2	3,8	3,5	2,2
Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку	24,1	21,6	8,9	7,7	8,4	7,1	5,2
Діяльність готелів та ресторанів	2,4	2,6	1,2	0,6	0,9	1,1	0,8
Діяльність транспорту та зв’язку	11,4	13,1	7,9	4,9	5,0	5,0	4,4
Фінансова діяльність	3,7	3,6	3,4	3,6	1,5	0,9	0,6
Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємцям	15,5	13,2	8,5	7,6	5,9	4,8	3,5
Державне управління	14,2	16,8	13,3	11,2	8,4	7,7	7,6
Освіта	4,1	4	3,2	1,5	1,6	2,1	1,9
Охорона здоров’я та надання соціальної допомоги	8,5	9	8,4	6,2	6,3	5,9	4,7
Інші види економічної діяльності	5,7	4,4	2,8	2,4	2,2	1,7	1,4

* Складено автором за даними [1]

Без урахування фактичних змін потреби національної економіки в працівниках за видами економічної діяльності, їх прогнозування на майбутні періоди та коригування у відповідності з отриманими даними обсягів підготовки фахівців, видається неможливим ефективне функціонування системи вищої освіти в Україні. Адже, як відомо, до основних завдань системи вищої освіти належить не лише формування висококваліфікованого фахівця через реалізацію тріади «знання-вміння-навички», а й конкурентоспроможного працівника, який зможе працевлаштуватися за спеціальністю по закінченню ВНЗ, що значно утруднюється з огляду на значне скорочення потреби національної економіки в фахівцях за всіма видами економічної діяльності.

Література:

1. Потреба підприємств у працівниках за видами економічної діяльності. Архів / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/rp /sz_br/sz_br_u/arh_pp_g_u.htm – Заголовок з екрану.

ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ РЕГІОНАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ТЕХНІКИ

Шевченко І.Ю. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Освіта, наука та техніка є стратегічно важливими видами економічної діяльності, від рівня розвитку яких значно залежить конкурентоспроможність національної економіки в галузі науково-технічного прогресу, міжнародного трансферу інновацій і людського капіталу. Зрозуміло, що виходячи зі стратегічної важливості забезпечення розвитку освіти, науки та техніки, ці види економічної діяльності знаходяться під пильною увагою держави, якою повсякчасно здійснюється регулювання їх розвитку через застосування правових, адміністративних, економічних і соціально-психологічних методів.

Втім, нажаль, на даний момент при здійсненні державного регулювання розвитку освіти, науки та техніки, державою реалізується найбільш загальний підхід, який не може бути ефективний з огляду на значну регіональну диференціацію розвитку цих галузей національної економіки (табл. 1 і 2).

Таблиця 1

Кількість активних підприємств освітньої, наукової та технічної діяльності за регіонами України в 2013 р.

Регіони	Кількість активних підприємств, од.			
	Наукової та технічної діяльності*	Частка, %**	Освітньої діяльності*	Частка, %**
Україна, в т.ч.:	39631	100,0	41423	100,0
І. АРК	1411	3,6	1339	3,2
області				
ІІ. Вінницька	560	1,4	1696	4,1
ІІІ. Волинська	396	1,0	1394	3,4
IV. Дніпропетровська	2254	5,7	2430	5,9
V. Донецька	2429	6,1	2707	6,5
VI. Житомирська	436	1,1	1768	4,3
VII. Закарпатська	417	1,1	1417	3,4
VIII. Запорізька	1070	2,7	1313	3,2
VIV. Івано-Франківська	545	1,4	1317	3,2
X. Київська	1398	3,5	1589	3,8
XI. Кіровоградська	314	0,8	1196	2,9
XII. Луганська	826	2,1	1640	4,0
XIII. Львівська	1613	4,1	2396	5,8
XIV. Миколаївська	702	1,8	1316	3,2

XV. Одеська	2187	5,5	1871	4,5
XVI. Полтавська	704	1,8	1475	3,6
XVII. Рівненська	414	1,0	1338	3,2
XVIII. Сумська	446	1,1	1072	2,6
XIV. Тернопільська	306	0,8	1529	3,7
XX. Харківська	2554	6,4	1921	4,6
XXI. Херсонська	480	1,2	1115	2,7
XXII. Хмельницька	452	1,1	1783	4,3
XXIII. Черкаська	523	1,3	1282	3,1
XXIV. Чернівецька	331	0,8	877	2,1
XXV. Чернігівська	442	1,1	1271	3,1
міста				
XXVI. Київ	16022	40,4	2130	5,1
XXVII. Севастополь	399	1,0	241	0,6

* Складено автором за даними [1] ** Розраховано автором

Таблиця 2

Кластеризація регіонів України за кількістю активних підприємств освітньої, наукової та технічної діяльності в 2013 р.*

Кластери регіонів	Наукова та технічна діяльності	Освітня діяльність
Кластер 1 (> 6% підприємств)	V, XX, XXVI	V
Кластер 2 (5-6% підприємств)	IV, XV	IV, XIII, XXVI
Кластер 3 (4-5% підприємств)	XIII	II, VI, XII, XV, XX, XXII
Кластер 4 (3-4% підприємств)	I, X	I, III, VII, VIII, VIV, X, XIV, XVI, XVII, XIV, XXIII, XXV
Кластер 5 (2-3% підприємств)	VIII, XII	XI, XVIII, XXI, XXIV
Кластер 6 (1-2% підприємств)	II, III, VI, VII, VIV, XIV, XVI, XVII, XVIII, XXI, XXII, XXIII, XXV, XXVII	–
Кластер 7 (< 1% підприємств)	XI, XIX, XXIV	XXVII

* Сформовано автором за даними табл. 1

Як бачимо, дані, отримані внаслідок прикладного дослідження та представлені в табл. 1 і 2, наглядно свідчать про значну регіональну диференціацію забезпеченості закладами освітньої, наукової та технічної діяльності України. Тим самим, отримані результати вказують на необхідність регіоналізації державної політики в сфері освіти, науки та техніки.

1. Кількість активних підприємств за регіонами України та видами економічної діяльності (станом на 15 листопада 2013 р.) / Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/kap/kap_u/kap_u13.htm. – Заголовок з екрану.

ОСНОВНЫЕ ЗАДАЧИ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ ВЫСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

Шевчук Е.Ю. *(Харьковский национальный автомобильно-дорожный университет, г. Харьков, Украина)*

Конкретизация цели и задач воспитательной работы университета должна осуществляться, исходя из базовых принципов университетского и педагогического образования, отталкиваясь от которых формулируются частные задачи воспитательной работы, учитывающие особенности и изменения в социальной среде, в условиях деятельности университета и его выпускников, в требованиях, предъявляемых государством, обществом и личностью к качеству университетского образования.

Целью воспитательной работы является: формирование и развитие творческой личности будущего конкурентоспособного специалиста в области образования, социально активного гражданина и добропорядочного семьянина.

Реализация общей цели воспитательной работы осуществляется путем решения вытекающих из нее интегрированных основных задач воспитания. Для этого необходима организация системы воспитательной работы, позволяющей решать задачи систематически, комплексно.

Основными интегрированными задачами воспитательной работы высшего учебного заведения должны являться:

- освоение и принятие для себя высших нравственных, культурных и научных приоритетов, основанных на развитие отношения к достижениям мировой, национальной культуры, образования, интеллекта и науки как к самостоятельным ценностным феноменам;
- формирование у студентов важных качеств и свойств личности семьянина и гражданина;
- формирование у студентов нравственной позиции, уважения к закону, социальной активности и ответственности, уважения к труду и жизни в условиях современного и демократического общества;
- удовлетворение потребностей человека в интеллектуальном, культурном, нравственном и физическом развитии путем получения университетского образования — высшего уровня воспитанности и образованности.

Сегодня в мире существует много проблем, но нужно начинать их решать именно с воспитания и образования, ведь мало кто точно знает все основные проблемы современного образования и пути их решения. Часто общество бывает занято решением более глобальных задач и забывает о таком важном моменте в становлении личности человека, как его образование.

ОСОБЕННОСТИ ПОСЛЕДИПЛОМНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

Шипилов Ю.И. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В Законе Украины “О высшем образовании” указано, что последипломное образование является специализированным видом образования и профессиональной подготовки лиц из-за углубления и обновления его профессиональных знаний, умений и навыков.

Специалисты должны быть компетентными, полностью и хорошо знать производство, нужно иметь соответствующее образование.

Знание, компетентность, образованность нельзя заменить никакими другими, даже лучшими человеческими качествами.

Большинство работодателей заинтересованы в специалистах, которые умеют: думать самостоятельно и решать разнообразные проблемы (т.е. применять полученные знания);

- обладают критическим и творческим мышлением, владеют богатым словарным запасом, основанном на глубоких знаниях;
- умеют добывать новые знания (т.е. способны к самообучению, самообразованию).

В соответствии со статьей 10. Закон Украины «О высшем образовании» последипломное образование это совершенствование образования и профессиональной подготовки путем углубления, расширения и обновления его профессиональных знаний, умений и навыков или получения другой специальности, на основе полученного ранее образовательно-квалификационного уровня и практического опыта. Последипломное образование создает условия для непрерывности и преемственности образования и включает: переподготовку; получение другой специальности на основе полученного ранее образовательно-квалификационного уровня и практического опыта; специализацию;- приобретение опыта решения задач специалиста.

Развитие рыночных отношений предопределяет не только потребность в совершенствовании своей профессии, но и готовность специалиста, в случае необходимости, к ее изменению, овладению новыми видами деятельности. В таком контексте последипломное образование выступает как средство социальной защиты, адаптации специалистов к быстротечным условиям жизни, самореализации личности, обогащению ее индивидуальных способностей и возможностей.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Шишкалова Н.Ю. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Питання якісної освіти були завжди актуальними, тому що від цього залежить не тільки благополуччя і успіх особистої кар'єри кожної людини, але і перспективи успішного розвитку держави. У зв'язку з цим, держава повинна розглядати освіту як важливу підтримку в процесі економічної модернізації і провести глибокі системні реформи в освітній галузі. формуванню конкурентоспроможної української системи освіти і інтеграції в єдиний європейський освітній простір. Аналізуючи стан освіти на протязі останніх десятиліть, можна виділити декілька основних нерозривно пов'язаних між собою джерел проблем сучасної освіти в Україні: суспільство, система освіти і особистість педагога.

Основна проблема в відірваності національної системи освіти від потреб суспільства. Освітній процес повинен відповідати вимогам часу, бути водночас раціональним і орієнтованим на потреби ринку. Історично склалась ситуація, що освіта орієнтована на фундаментальні знання, що є не завжди виправданим.

Наступна проблема-це відсутність концептуального реформування системи освіти і професійної підготовки фахівців. Основною причиною цього є знецінення і падіння загального престижу освіти, внаслідок низької якості підготовки фахівців, що випускаються.

Система освіти характеризується відсутністю єдиної системи цілей, задач, змісту, способу, форм виховання і навчання. Так, наприклад, молоді люди вступають до вишів одразу після закінчення школи і часто роблять неправильний вибір професії. Як наслідок – відсутність інтересу до навчання. Сучасна молодь у виборі професії орієнтується переважно на зарплатню і престиж професії, а не на мотиви самореалізації. Велика кількість випускників, не затребуваних ринком праці породжує відсутність мотивації у студентів на здобуття якісної освіти, що є великою проблемою сучасної освіти в нашій країні.

Також є проблемою перевага фронтальної освіти і практично відсутність самостійної роботи студентів в групах, що є набагато ефективнішим. Перевага надається занадто високій теоретичній спрямованості, а можливості практичних навиків вкрай обмежені.

Важливо формувати у студента самостійного суб'єкта своєї діяльності, цілеспрямовано розвивати у нього креативні можливості і творче мислення.

Повинна бути орієнтація на результат освіти і зусилля направлені на те, щоб озброїти студента системою універсальних навиків: особистих, пізнавальних, комунікативних. Освіта орієнтована на фундаментальні знання, що є не завжди виправданим. Потрібно вивчати потреби навчального процесу і створювати сприятливі умови для їх вирішення. Вищі навчальні заклади повинні мати в розпорядженні кошти для того, щоб залучити молодих талановитих вчених до наукових досліджень, в тому числі з за кордону. Для реалізації цього держава повинна послабити законодавчі положення.

Недоліки української системи освіти повинні бути усунуті за рахунок покращення якості, модернізації утримання і технічного забезпечення, а також ефективного управління.

Великим недоліком є проблема автономії навчальних закладів, що характеризується обмеженнями в прийняті стратегічних рішень по внутрішній організації і плануванню, залучення прозорих інвестицій з поза освітнього середовища, співпраці з науково-дослідними установами і виробничим сектором. Також негативний вплив на систему освіти має корупція, тривала політична криза і надмірна політизація управління, часті зміни владних структур країни.

Потрібно запроваджувати нові форми фінансування програм стажування та участі студентів на конкурсній основі в різних проектах країн Європи.

Підвищення викладацького рівня досягається через оптимізацію структури освіти, заробітну платню, підтримки соціального статусу працівників з боку держави, матеріально-технічне забезпечення освітніх установ. Потрібно стимулювати викладачів до наукової праці і впровадження її результатів в навчальний процес.

Поява і бурхливий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, швидко змінює суспільство, освітнє середовище і висуває нові вимоги до професійності викладацького складу. Необхідно прискорити впровадження інформаційних технологій, засобів нових систем дистанційного навчання в вищих навчальних закладах з метою сприяння інтеграції в міжнародні наукові співтовариства.

Таким чином, інтеграція в світовий освітній простір і демократизація управління освітніми закладами є інструментами розвитку системи освіти в Україні, що дозволять підняти її до рівня розвинених країн світу.

Ключовим завданням реформування освіти в Україні повинно бути забезпечення її якості, побудова ефективної системи освіти навчальних закладів, спрямованої на гармонізацію розвитку особистості і суспільства в цілому.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДГОТОВКИ ІТ-СПЕЦІАЛІСТІВ

Шрамко О.О. *(Український державний університет фінансів та міжнародної торгівлі, Одеський інститут фінансів, м. Одеса, Україна)*

Протягом останніх років в Україні спостерігається підвищений попит на спеціалістів сфери інформаційних технологій, що характерно як для бюджетного сектору, так і для бізнесу. На сьогодні практично всі технічні вузи випускають ІТ-фахівців. Набір на відповідні спеціальності росте, однак найближчим часом розрив між потребою суспільства в таких спеціалістах і пропозицією на ринку праці буде тільки збільшуватися. Це пояснюється тим, що інформатизація стала невід'ємною частиною всіх сфер життя. Необхідність її відзначена й на державному рівні, оскільки найближчим часом всі органи влади повинні будуть перейти на електронну міжвідомчу взаємодію.

З досвіду організації освітнього процесу можна відзначити кілька ключових аспектів підготовки спеціалістів сфери інформаційних технологій:

– оснащеність устаткуванням у технічних вузах, а це в основному комп'ютери, має відповідати сучасним вимогам. У багатьох навчальних закладах технічна підтримка комп’ютерів виконується студентами профільних кафедр, що дозволяє одержувати додаткові навички. Поки, на жаль, рідко можна зустріти спеціалізовані комплекси й стенди. Таке устаткування доцільно використовувати при вивченні спеціальних курсів, наприклад – мережеві технології, захист інформації, проектування комп'ютерних мереж і т.д. Інший аспект питання оснащеності – сучасне програмне забезпечення. В провідних вузах його специфікація включає наступні позиції: Microsoft Office 2007 (2010); MS SQL Server 2008; 1С Предприятие 8.0 (навчальна версія); Total Commander; Borland Developer Studio; FileZilla FTP Client; MS Visual Web Developer 2008 Express Edition Oracle VM VirtualBox; PowerShell 1.0; Photoshop; CorelDraw; AutoCAD; pgAdmin III 1.8; PostgreSQL 8.4; PortTunnel; Eureka та інші [1].

Зазначений список представляє широкий спектр програмного забезпечення, який дозволяє одержати студентам практичні навички в різних сферах інформаційних технологій. Це програмування, бази даних, комп'ютерна графіка, математичне моделювання, інтелектуальний аналіз даних, Інтернет-технології, мультимедіа-технології, проектування інформаційних систем, адміністрування в інформаційних системах, бухгалтерський облік, інформаційні системи в управлінні підприємством;

– сучасні технічні вузи добре оснащені спеціальною літературою. Однак через те що студенти з кожним роком все більшу перевагу віддають

електронним джерелам інформації, у навчальних закладах має бути створена можливість безперешкодного і якісного доступу до Інтернету через технологію Wi-Fi;

– відповідність навчальних програм сучасним вимогам. Інформаційні технології розвиваються швидкими темпами. Навчальні програми часто не відповідають сучасним потребам інформаційного суспільства. Частково ця проблема вирішується за рахунок методичного компонента. Але в цілому навчальні програми, як і раніше, направлені на підготовку наукових кадрів, незважаючи на те, що більшість студентів (90% і більше) не орієнтовані на наукову або викладацьку діяльність. Розглянемо кілька можливих варіантів поліпшення даної ситуації, а саме: - залучення фахівців у сфері ІТ до розробки освітніх програм; - зміна структури програм на користь спеціальних предметів і практичних занять; - частий перегляд навчальних програм [1];

– кваліфікація викладачів спеціальних дисциплін. Добре зарекомендувало себе залучення викладачів - практиків, що працюють в ІТ - компаніях і технічних відділах підприємств. У такий спосіб навчання проводиться з акцентом на сучасні вимоги інформаційного суспільства. Викладачі повинні регулярно проходити курси підвищення кваліфікації, стажування в інших країнах, використовувати досвід передових закордонних вузів з організації навчального процесу, методики викладання дисциплін для ІТ – фахівців;

– взаємодія з роботодавцями. Студенти після закінчення ВНЗ повинні вміти вирішувати реальні завдання. У зв’язку з цим бажано випускників направляти, для виконання практичної частини дипломної роботи, до майбутнього роботодавця [2];

Таким чином, у вирішенні проблеми підготовки кваліфікованих кадрів повинні брати участь всі зацікавлені сторони – комерційні й бюджетні організації, що відчувають потребу у фахівцях ІТ - сфери, технічні навчальні заклади, що займаються підготовкою студентів, розробники освітніх програм.

Список використаної літератури

1. Городилов В.В. Проблемы подготовки ІТ-специалистов / В.В. Городилов, Ю.М. Зыбарев // Институт дискретной математики и информатики Минобразования России [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ict.edu.ru/vconf/files/3208.rtf.

2. Гончарова О. Государство, планируя увеличить число ІТ-специалистов, осознанно закрывает глаза на их профессионализм / О. Гончарова, А. Таранин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vedomosti.ru/management/articles/2014/11/24/professionaly-idut-lesom.

ДО ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

ЮрковаТ.Ф. *(Херсонський державний університет, м. Херсон, Україна)*

Сучасна екологія – це сфера участі майже всіх видів діяльності людини. Не можна знайти такої професії, діяльність якої не стосувалась би сучасності і майбутнього розвитку суспільства. Саме це викликало необхідність ввести екологію в навчальні програми з підготовки фахівців для педагогічних, медичних, юридичних, міжнародних, народногосподарських та багатьох інших напрямків діяльності людини. Поряд з цим почався процес диференціювання екології як загальної науки. Саме диференціювання будь-якої науки є процесом прогресивним, але цей процес в деяких аспектах, особливо в підготовці фахівців, викликав негативні явища. Майже в кожному навчальному профільному закладі – від технікумів та коледжів до університетів та академій почали організовуватися необхідні кафедри – екологічні кафедри (з різними назвами). Організація профільних кафедр є процесом позитивним якби не один негативний аспект цієї проблеми. Вона сприяла поглибленню вивчення екологічних питань в напрямку цілеспрямованої відповідної екологічної дії галузі господарства, але формування кадрів цих кафедр відбувалосяі відбувається за рахунок фахівців тільки притаманного їм профілю, що призвело до однобічної, низькорівневої і, головне, нераціональної підготовки так званих фахівців –“екологів”. Бо насправді вони не отримують всебічної екологічної освіти і спроможні вирішувати лише вузькі питання екології в межах завдань своєї галузі. Така однобічна екологічна освіта сприяє підготовці значної кількості фахівців-екологів, не спроможних врахувати всіх екологічних зв’язків і, як правило,в кінцевому підсумку (а це вже відбувається), веде до протилежного результату – погіршенню екологічних умов та інтенсивного процесу антропогенного трансформування екосистем та біосфери в цілому. А фахівці, які одержують освіту свого вузького профілю, про екологію як необхідність врятування навколишнього середовища в своїй професійній діяльності майже нічого не знають окрім того, що ця проблема існує. Причому, вирішення окремих питань екології у вузькій господарській галузі не призводить в цілому до позитивного вирішення глобальних екологічних проблем. Тому, як показує практика, стан природного середовища з кожним роком погіршується і не викликає стурбованість суспільства вже не про стан природи, а про стан здоров'я людини, який стає все більш проблематичним. Ці негативні явища і процеси будуть неминуче поглиблюватись, особливо враховуючи сучасну трансформацію суспільства та розвиток приватної власності. Все це свідчить про значні недоліки як в підготовці різних фахівців

загального соціально-господарського, освітнього так, особливо, і екологічного напрямків. Тому у нинішній період, коли відбулося порушення давніх виробничих відносин, а становлення нових знаходиться на початкових етапах свого розвитку, необхідно докорінно змінити парадигми підходу до екологічної освіти взагалі. Для реалізації цілісної програми виховання екологічно обізнаної особистості в світлі новітніх економічних, соціальних і психолого-педагогічних аспектів підготовки фахівців різного профілю – соціального, правового, педагогічного, медичного, економічного, сільськогосподарського, інженерно-технологічного напрямків необхідно перш за все передбачити важливі заходи в перебудові екологічної освіти.

Найвищим ступенем підготовки спеціаліста-еколога інженерного рівня слід вважати якісне засвоєння ним усього обсягу знань відповідно до програми, уміння самостійно аналізувати й моделювати типові екологічні ситуації з орієнтацією на керування останніми, якісно виконувати нескладні комплексні екологічні експертизи, приймати рішення на перспективу, виконувати екологічну паспортизацію об'єктів. Фахівців-екологів вищого рівня і широкого профілю готують провідні університети України, де є для цього відповідна база. На базі цих вищів готуються магістри, кандидати, доктори наук екологічного профілю.

Як показує аналіз практики, ще існує недостатньо ефективне співробітництво навчальних закладів із товариствами з охорони природи, пам’ятників, заказників. Велика кількість громадських організацій,навчальні заклади різних типів та рівнів не займаються активно охороною навколишнього середовища. Накопичений позитивний педагогічний досвід щодо збереженняі охорони природи нерідко залишається невідомим іншим навчальним закладам, не знаходить належного висвітлення на рекламних сторінках преси та у засобах інформації, пропаганди. Ініціатива педагогів-ентузіастів з розробки шляхів і форм екологічного виховання часто нівелюється без відповідної моральної підтримки та фінансування, а виділення на природоохоронну діяльність коштів часто відбувається за залишковим принципом або в крайньому разі – на ліквідацію наслідків екологічних катастроф.

Вимагає удосконалення, на наш погляд, пропагандистська робота з екологічного виховання закладів культури, бібліотек, музеїв, засобів масової інформації, позашкільних закладів, об’єктів природно-заповідного фонду України.

Отже, тільки якісно нова система національної освіти має забезпечити підготовку молодого покоління, спроможного вийти зі стану екологічної кризи, подолавши споживацьке ставлення до природи.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ СВІДОМОСТІ СТУДЕНТІВ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ВЛАСНОГО ЗДОРОВ'Я

Яготін Р.С. *(Одеська національна академія харчових технологій, м.Одеса, Україна)*

Сучасний етап розвитку фізичної культури в Україні потребує нових підходів до оздоровлення молоді. Адже суспільний рух - негатив і активні соціальні зміни - викликають у молоді імпульси стурбованості й неблагополуччя, створюючи при цьому кризу у відносинах суспільства з підростаючим поколінням. Прояви такої кризи дуже різні, як основні це: відчуження - нерозуміння неформалів, явище молодіжної субкультури, не традиційність сексуальної орієнтації; масовість - якісне вираження неформальності. Крім того існує значна частину не стільки хворих проте явно нездорових людей, від яких випромінюється неспокій, невлаштованість, неадекватність. А далі стан навколишнього середовища, соціально-економічного проблеми, відчуття непотрібності у власній державі, безперспективність працевлаштування після закінчення вузу, безробіття; надмірний вплив високих технологій .

І на кінець, характер харчування, розпорядок дня, якісний бік само-навантаження з метою запам'ятовування найбільше інформації, риси характеру та темпераментність як визначник підлягання під уплив шкідливих звичок (тютюнопалінння, алкоголізм, наркоманія) - створюють певний бар'єр для правильного способу життя. Метою роботи є визначення найбільш суттєвих педагогічних аспектів у збережені та покращенні здоров'я сучасної молоді.

Соціальний поступ останніх років стрімко змінює стратегії діяльності всіх верств суспільства. Звичайно освіти це теж торкнулося: бальна система оцінювань знань, Болонський процес, незалежне тестування, ліквідування ряду вищих навчальних закладів, зміни умов вступу, новітні технології у навчанні - комп'ютеризація та інтернет - вимагають від молодих людей абсолютної мобільності, сконцентрованості, постійного творчого пошуку новинок та матеріального покращення свого становища. Неможливість прийняття соціального новаторства часто виводить молодих людей за поле суспільства, а це - наркоманія, злочинність та ін. На переконання спеціалістів, такими психологічно надламаними люди стають через дискомфорт і напруженість, психологічне виснаження, непорозуміння у сім'ї та інше.

З огляду на вказані обставини виникає потреба говорити про здатність молодого організму, в якому тільки-но починає формуватися особистість адекватно сприймати чи не сприймати вимоги до програм навчання, вибір засобів досягнення цілей. Рівень такої здатності - це не що інше як рівень

психологічного здоров'я студентства. Тобто, здоров'я прямо залежить від мотивації людиною пріоритетів своїх потреб і бажань, можливості об'єктивно оцінювати їх реальність відносно власного способу життя.

Тому без активної і вмілої участі викладачів у профілактиці соціальних хвороб важко розраховувати на успіх формування здорового, у фізичному і психічному відношенні, молодого покоління. Важливими аспектами у цьому процесі є:

- осмислення своїх недоліків і розробка компенсаторних прийомів;
- виявлення індивідуальних переваг і впровадження у стилі діяльності;
- складання і реалізація програм професійного розвитку.

З огляду на вказані обставини виникає потреба говорити про здатність молодого організму, в якому тільки-но починає формуватися особистість адекватно сприймати чи не сприймати вимоги до програм навчання, вибір засобів досягнення цілей. Рівень такої здатності - це не що інше як рівень психологічного здоров'я студентства. Тобто, здоров'я прямо залежить від мотивації людиною пріоритетів своїх потреб і бажань, можливості об'єктивно оцінювати їх реальність відносно власного способу життя.

Окрім зовнішніх подразників (вплив середовища, досвід аналогічних випадків, матеріали журналів, публікації), активне місце у процесі регулювання психологічного і фізичного стану студента займає педагог. Незалежно від особливостей предмету кожен педагог мусить переслідувати соціальну мету - вказувати на унікальність та індивідуальність кожного студента.

Педагогічні методи впливу на свідомість студентів, що викликають мотивацію до збереження власного здоров'я: використання наукових досліджень та впровадження сучасних психолого-педагогічних технологій формування здорового способу життя студентів у виховний процес освітнього закладу; організація та проведення науково-методичних конференцій, науково-практичних семінарів, з наглядними прикладами ефективності та дієвості наведених методик.

Відтак, досягнення позитивного результату з формування свідомого ставлення до власного здоров'я та удосконалення культури зміцнення фізичного та психічного здоров'я студентської молоді відбувається за умов, що у ВНЗ працює збудована схема орієнтування студента на здоровий спосіб життя Педагогічна стратегія орієнтування студента на здоровий спосіб життя включає в себе дії викладача ознайомчого, рекомендуючого, підтримуючого характеру, направлені головним чином на інформування студента про здоровий спосіб життя, адекватне оцінювання їм свого способу життя, активізацію здоров'язберігаючої діяльності, збагачення досвіду здорового способу життя.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

ПРО ТЕХНОЛОГІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Бубнов І.В. *(Одеський державний екологічний університет, м.Одеса, Україна)*

Згідно з Законом України «Про вищу освіту», одним із найважливіших завдань вищих навчальних закладів в аспекті забезпечення якості освітньої діяльності мають стати заходи щодо запобігання та виявлення академічного плагіату. Саме тому в контексті практичної реалізації вказаної вимоги вкрай важливим є завдання розроблення комплексу відповідних нормативно-правових та організаційно-методичних заходів на рівні кожного вищого навчального закладу.

Практична відсутність у минулі часи в нормативних документах Міністерства освіти і науки України системних підходів у визначенні й оцінці плагіату у науково-навчальному процесі та чітко виписаних правових наслідків його виявлення, об’єктивно, стримували вітчизняні виші у виробленні відповідних інструментів щодо запобігання цього явища. Тому заходи боротьби з плагіатом у вітчизняній освітній сфері у попередній період набували переважно фрагментарного, несистемного та самодіяльного характеру.

Треба зазначити, що боротьба із цим явищем від початку набула саме технологічного характеру – дуже динамічно стали з’являтися он-лайн сервіси по боротьбі із плагіатом. Одним із найбільш популярних таких сервісів за кордоном на сьогодні є Turnitin.com.

Починаючи з 2005 року аналогічний сервіс з'явився і на пострадянському Інтернет-просторі (antiplagiat.ru), а згодом була розроблена ціла низка програмних комплексів, щодо виявлення плагіату в україно- і російськомовних текстах (Advego Plagiatus, Miratools, Content Analyser II, Istio, Plagiat-inform). Але ефективне застосування цих програмних продуктів потребує значних матеріальних витрат щодо їх придбання, налагодження та комерційного використання. Окрім того, незважаючи на досить велику кількість існуючих систем, жодну з них не можна розглядати як універсальний засіб перевірки на плагіат. Головний недолік більшості з них – спрямованість пошуку або на власну локальну базу, або на мережу Інтернет, необхідність комплексного застосування тощо.

Завдання зазначених технологій і сервісів – виключити найперший, самий масовий рівень – грубий і банальний copy-paste. Застосування подібних систем дозволяє викладачу заощадити масу часу та концентруватися на аналізі дійсно авторських думок та ідей. Переважна більшість робіт, які успішно проходять

через цей фільтр, як правило, вже являють собою результат хоч якоїсь розумової діяльності студента. Однак системна боротьба із плагіатом – це питання далеко не тільки технологічне, а зайве захоплення зазначеними технологіями та покладання на них як на панацею у протистоянні плагіату є дуже небезпечним. Адже будь-яка студентська робота є запозиченням і компіляцією вже за визначенням – це дослідження чужих думок і вибудовування їх у логічне викладення матеріалу відповідно до навчального завдання. Тому технічний моніторинг роботи обов'язково має бути доповнений індивідуальною роботою викладача щодо виявлення ступеня легітимності запозичень; аналізу наданого матеріалу на плагіат змістовно, у первіснім розумінні цього терміну; визначення цінності роботи та її оцінки.

У цьому контексті боротьба із плагіатом нерозривно пов'язана з відповідним методичним наповненням навчального процесу. Зокрема, збільшуючи кількість різноманітних самостійних робіт, що виконують студенти, мабуть слід радикально скорочувати їхній обсяг. Одне лише скорочення розмірів курсових робіт до обсягу 2 тис. знаків у справі боротьби із плагіатом може принести більше користі, аніж використання вищезазначених технічних засобів.

З метою ефективної протидії плагіату кожен вуз має включити до своєї нормативної бази відповідне Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату. На нашу думку, цей нормативний документ обов'язково має містити наступні позиції: чітке визначення фундаментальних понять «автор», «авторське право», «парафраза», «плагіат»; детально виписаний порядок використання авторських творів у письмових роботах; перелік дисциплінарних санкції у разі виявлення академічного плагіату; механізми реагування посадових осіб на виявлені випадки плагіату тощо.

Це Положення має передбачувати і здійснення заходів щодо поінформування як студентів, так і науково-педагогічних працівників навчального закладу про відповідальність щодо порушення вимог цього нормативного документа. Серед таких заходів могли б стати, наприклад: розроблення та розповсюдження стислої пам'ятки про сутність та види прояву плагіату; підписання стандартної письмової заяви про відповідальність за плагіат, якою б засвідчувався факт ознайомлення з відповідним Положенням, розуміння і згода з тими наслідками, які може потягнути за собою виявлення плагіату..

Таким чином, лише за наявності волі, бажання та здійснення відповідних системних комплексних заходів технологічного та організаційно-методичного характеру у справі протидії явищу плагіату можна добитися необхідного результату.

АДАПТАЦИЯ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА К СТАНДАРТАМ ЕС В ИНСТИТУТЕ ИНЖЕНЕРНО-ЭКОЛОГИЧЕСКИХ СИСТЕМ

Витюков В.В., Семенов С.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

С целью интеграции и гармонизации учебного процесса с образовательными и техническими стандартами, принятыми в ЕС, в институте инженерно-экологических систем (ИИЭС) проводится постоянная системная работа, имеющая комплексный характер.

Для реализации поставленной задачи разработана структурная схема выполнения работ по адаптации учебного процесса в соответствии со стандартами ЕС, которая предусматривает несколько основных функциональных блоков по организации:

1. Получения информации по существующим стандартам ЕС и уже адаптированным национальным стандартам по направлениям деятельности института;
2. Изучения технических решений, положенных в основу стандартов ЕС;
3. Адаптация учебного процесса с образовательными стандартами ЕС.

Первый блок предусматривает три направления:

- Первое направление: получение информации с электронных носителей, литературных источников, сети интернет. Для достижения этой цели используются все имеющиеся в институте электронные средства, которые постоянно модернизируются силами института. В настоящее время все преподаватели имеют доступ к сети интернет. На всех кафедрах имеются тематические библиотеки, как на бумажных, так и на электронных носителях.

- Второе направление – это сбор информации от разработчиков новых национальных стандартов. Для выполнения этой задачи проведена работа по налаживанию контактов с ведущими отечественными организациями и отдельными специалистами, которые приглашались на семинары, для проведения лекций, для участия в ГЭК, выставках, проведения конкурсов дипломных проектов. Это позволяет получать информацию непосредственно от разработчиков таких, как Пырков В.В. советник примьер-министра Украины, Заседателев И.В. разработчик стандартов по отоплению.

-Третье направление- информация непосредственно от зарубежных партнеров. С этой целью институт заключил более 20 договоров о

сотрудничестве с ведущими Европейскими компаниями, такими как: HERZ, Buderus, Viessman, Danfoss, Vailland и т.д.

Сбор информации осуществляют ответственные за каждый блок, они производят первичный анализ и передают информацию на соответствующие кафедры, где происходит переработка полученной информации, ее апробация на семинарах, конференциях и т.д. Накопленную информацию, ведущие преподаватели кафедр, используют для разработки различной методической литературы и др. документации (на основании более 50 уже адаптированных национальных стандартов (ДБН, ДСТУ. ЕН и т.д.).

Второй блок предусматривает: Изучение апробацию и адаптацию технических решений положенных в основу стандартов ЕС.

Для решения этих задач необходимо выполнить такие виды работ:

1. Создание экспериментальной базы. С этой целью заключен целый рад договоров с ведущими Европейскими компаниями, получены образцы современного оборудования, работа в этом направлении продолжается.

2. Проведение научных исследований. Оборудование, полученное от компаний, партнеров ИИЭС, установленное в лабораториях кафедр института позволяет проводить эксперименты в реальных условиях Украины.

3. Рекомендации по разработке национальных стандартов. Научные исследовании, проведенные в ИИЭС позволили обобщить большое количество материалов и информации, на этой основе предложен ряд рекомендаций по уточнению методики: - зоны ветрового подпора зданий и сооружений; - теплоизоляции зданий и сооружений; - определения эффективности работы проточной газовой аппаратуры; - составления и разработке энергетического паспорта зданий и сооружений; - определения эффективности работы современных тепловых пунктов.

В настоящее время достигнута договоренность о получении двух когерационных установок, трех котлов, трех тепловых насосов и солнечных коллекторов.

Третий блок предусматривает: Организацию работы по адаптации учебного процесса к образовательным стандартами ЕС. С этой целью была создана специальная группа из наиболее опытных преподавателей при научно-методическом совете ИИЭС. Данная группа при тесном сотрудничестве с учебным отделом ОГАСА проводит изучение материалов по: - стандартам учебного процесса в ЕС; - приказам и рекомендациям министерства; - опыту работы других ВУЗов. Полученные материалы анализируются и через ответственных по кафедре передаются непосредственно преподавателям для разработки учебных, рабочих программ и др. документов.

ВПРОВАДЖЕНЯ ПОЛЬСЬКОГО ДОСВІДУ У СТВОРЕННЯ МІЖГАЛУЗЕВИХ ІНДИВІДУАЛЬНИХ СТУДІЙ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Волошина О.В., Монюшко М.М. (*Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна*)

Проект створення колегіуму міжгалузевих індивідуальних студій спрямований на реалізацію Статті 62, п. 1, пп. 15, 17, 21 Закону України «Про вищу освіту» та ставить на метівибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти. При цьому здобувачі певного рівня вищої освіти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, за погодженням з керівником відповідного факультету чи підрозділу. Даний проект також передбачає навчання одночасно за декількома освітніми програмами, а також у декількох вищих навчальних закладах (ВНЗ).

На жаль в Україні у більшості навчальних закладах студент продовжує розглядатися як пасивний набувач знань, що не передбачає його активної ролі у формуванні навчального плану. Можливості впливу студентів на навчальні плани є мінімальними. ВНЗ самостійно визначають перелік дисциплін, які включені до варіативної складової програми і нав’язують їх студентам. Це найчастіше пов’язано з інтересами в додатковому навчальному навантаженні конкретного викладача або їх групи, що стає причиною появи у варіативній складовій релевантних або несвоєчасних дисциплін. Створення колегіуму міжгалузевих індивідуальних студій у ВНЗ України дозволяє сформувати концепцію вільного вибору студентами варіативних дисциплін, що пропонуються в межах різних рівнів вищої освіти; побудову індивідуальних навчальних траєкторій студентів; академічну мобільність, як на Всеукраїнському так і на Міжнародному рівнях.

Міжгалузеві індивідуальні студії – це окрема інституція інтердисциплінарних студій в університеті, яка дозволяє кожному її учасникові індивідуальну форму навчання за його власним вибором та порадою академічного наставника. Система ділиться на бакалавриат, магістратуру та після магістерське навчання. Навчання студента побудовано згідно з індивідуальним навчальним планом, розробленим студентом та його науковим опікуном (тутором), якого студент обирає з-поміж науковців та викладачів університету і спеціальність якого

максимально близька до кола наукових зацікавлень студента. Тобто міжгалузеві індивідуальні студії - це є в першу чергу форма організації навчального процесу. Завдяки Колегіуму міжфакультетськихстудійу студента є можливість отримати багато дисциплін профільованих по певному напрямку.Зарахований до Колеґіуму студент переводиться на індивідуальний навчальний графік за основним місцем навчання. Поза реалізацією основного навчального плану студенти Колеґіуму мають право за власним бажанням і згодою тутора доповнити основну програму в межах до 45 кредитів в семестр, курсами, запропонованими іншими факультетами або партнерськими навчальними закладами. Вони можуть відвідувати курси, одержувати кредити і складати іспити:

а) на тих факультетах, які входять до Колеґіуму міжгалузевих студій;

б) на інших факультетах університету, якщо це сприяє реалізації їх індивідуальної навчальної програми, затвердженої тутором року в Колеґіумі, а також за умови наявності відповідних міжінституційних угод;

в) в окремих випадках, необхідних для успішної реалізації індивідуальних програм, з дозволу керівництв та за умови підписання відповідних додаткових міжінституційних угод, студенти можуть відвідувати курси в інших навчальних закладах поза межами Консорціуму міжгалузевих індивідуальних студій.

Програма "Міжфакультетські Індивідуальні Студії" виникла у результаті запозичення і переосмислення форми навчання, яка протягом вже 20 років ефективно функціонує у Польщі. Первісно Програма "Міжфакультетські Індивідуальні Гуманітарні Студії" була запроваджена у Варшавському університеті в 1993/1994 академічному році.

Сьогодні в Україні вже існує такий досвід створення міжінституційних індивідуальних студій на прикладі гуманітарних наук. Львівська програма Міжінституційних Індивідуальних Студій є першою, котра виникла за межами Польщі та розпочала свою діяльність з другого семестру 2002/2003 н. р. на базі двох вищих навчальних закладів: Львівського національного університету ім. Івана Франка та Українського Католицького Університету, також така програма діє на базі Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини.Створення таких міжгалузевих індивідуальних студій у всіх ВНЗ України надасть можливість формування власних освітніх траєкторій студентів, різні шляхи доступу до вищої освіти.

Розуміння «Міжгалузевих індивідуальних студій»складається з двох етапів: по-перше - це є свобода, яка так само накладає певні обов’язки, по-друге,якщо людина приступає до цієї свободи і не має усвідомлення обов’язків, то ця людина не розуміє концепцію міжгалузевих індивідуальних студій.

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ

Деділова Т.В., Поясник Г.В. (*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Перехід від класичної радянської моделі «школи знань» до «школи розвитку» європейського рівня можливий лише при формуванні таких якостей спеціаліста, як здатність брати участь і відповідальність у спільному прийнятті рішень, регулювати конфлікти ненасильницьким шляхом, жити з людьми різних культур, мов, релігій, у тому числі різних статевих груп. Але українська освіта поки не може похвалитися такими пріоритетами у соціогуманітарній підготовці висококласних спеціалістів, які прагнуть до самовдосконалення і саморозвитку, оскільки сучасна українська система освіти не відповідає заявленим стандартам.

Однією з причин цього ми бачимо недостатній ступінь реалізації гендерного підходу в освіті, який передбачає: а) впровадження гендерних стратегій в освіту: це і гендерний зміст Державних стандартів вищої освіти; це і гендерний напрям розвитку моделі спеціаліста, що має сформувати соціопсихологічні орієнтири під час розробки освітньо-кваліфікаційних характеристик підготовки фахівців; б) глибоке вивчення цілого ряду моментів: хто навчається, хто навчає, якої якості й змісту навчання, хто керує процесом навчання [1].

Основні напрями роботи вищих навчальних закладів з формування гендерно-відповідальної поведінки, які сьогодні можуть бути реалізовані і почасти вже реалізуються:

– це безпосередня освітня діяльність, в ході якої студенти отримують необхідний комплекс знань, що забезпечує уявлення про гендер, гендерні ролі, гендерну поведінку тощо, а також про існуючі у цій сфері норми і правила, що в цілому повинне бути основою для формування ними власних ціннісних пріоритетів;

– це застосування викладачами спеціальних підходів, методів і педагогічних технологій, які стимулюють розвиток творчого, стратегічного мислення, почуття відповідальності;

– це спеціальні курси, тренінги та інші активні форми, які могли б забезпечити набуття студентами навичок гендерного аналізу;

– це широкий спектр інформаційно-просвітницьких, розважальних, спортивно-масових заходів, які забезпечують інформування щодо різних

аспектів гендерних відносин, а також демонструють у доступній формі бажані зразки гендерно-чутливої і гендерно-відповідальної поведінки [2].

Провідні гендерні осередки в українській системі освіти є такі: Науково-дослідний центр з проблем гендерної освіти та виховання учнівської та студентської молоді НАПН України (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка); «Гендерний осередок» Запорізького державного університету; Сумський гендерний ресурсний центр (Сумський державний університет); Центр гендерної освіти кафедри соціальної педагогіки (Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської облради); Гендерний центр ХНУМГ ім. О.Бекетова (Харківський національний університет міського господарства імені О.М.Бекетова); Український центр гендерної освіти при НТУУ «КПІ» (Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»); Лабораторія гендерних досліджень (Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка) та інші.

Вже декілька років, починаючи з грудня 2010 року, в м. Харкові на базі КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» почалися тренінги за каскадним методом з підвищення гендерної чутливості педагогічних працівників, які проводяться за ініціативою Програми рівних можливостей та прав жінок в Україні, яка є спільним проектом Європейського Союзу та Програми розвитку ООН. Національним партнером проекту є Міністерство освіти, науки України. Метою проекту є підтримка державних інституцій та громадянського суспільства у забезпеченні гендерної рівності в Україні, підтримка рівності між жінками та чоловіками у різних сферах життя, підвищення статусу жінок в Україні як крок назустріч досягненню сталого людського розвитку відповідно до міжнародних, конституційних та внутрішніх зобов’язань, а також у рамках урядових програм діяльності [3].

Література:

1. Приходькіна Н.О. Впровадження гендерних підходів в освіту: причини та проблеми / Н.О. Приходькіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uchni.com.ua/kultura/12915/index.html

2. Формування у молоді гендерно-відповідальної поведінки (на прикладі українських ВНЗ) : навчальний посібник / [за заг. ред. Н. Світайло]. – Суми : Видавництво РА «Хорошие люди», 2013. – 210 с.

3. Бірюкова М. Гендерна освіта педагогів: попередні результати проведення каскадних тренінгів у Харківському регіоні / М. Бірюкова, Губіна С. // Збірник матеріалів науково-практичної конференції «Гендерна освіта – ресурс розвитку паритетної демократії», 2011. – 796 с. – С. 58-64.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

Дроздов В. О., Тодорич І.В., Шевчук А.В., *(Військова академія, м. Одеса, Україна)*

Впровадження Закону України “Про вищу освіту” – досить складний процес, адже в ньому є багато норм, нових структур, яких в Україні до цього часу не було. Водночас слід зазначити, що з прийняттям демократичного, проєвропейського та системного Закону про освіту розпочинається нова віха розвитку української вищої освіти; саме в цій редакції закону багато прогресивних норм.

Питання імплементації законодавства про вищу освіту – тривалий і поетапний процес і основним завданням на сьогодні є свого роду мобільність – постійний рух, вивчення та узагальнення тих змін, які відбуваються практично щодня.

Впровадження Закону «Про вищу освіту» відбуватиметься в три етапи:

Перший етап – це етап напрацювання підзаконних нормативних актів: наказів, постанов, розпоряджень, без яких не можна рухатися далі, починаючи вже від освітніх стандартів. Вже на першому етапі університети можуть зробити досить багато. І дуже важливо, щоб з цього приводу сьогодні відбулася конкретна розмова, що ми покроково маємо зробити, як ми маємо привести у відповідність до закону статут університету, які виклики нас чекають.

Другий етап. З першого вересня 2015 року запрацює Національне агентство з якості вищої освіти. Також, з цього часу відбудеться перехід на максимальне навантаження на викладачів з 900 до 600 годин у рік. Кількість годин в кредиті стане не 36, а 30. Це означає, що мають бути зміни в розподілі часу на навчальні курси відповідно до нових освітніх стандартів. Крім того,студенти одержать можливість вибору до 25% курсів, це посилює конкуренцію між викладачами. Третій етап почнеться з 1 січня 2016 року. З цього часу мають вступити в дію статті, які потребують додаткового фінансування.

Таким чином новий закон значно розширює права вишів (наприклад, вони можуть самостійно розпоряджатися своїми фінансами, вирішувати питання організації навчального процесу, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності), що прямо передбачено статтею 1 закону, в якій передбачено поняття Автономії ВНЗ. В основу Закону покладено концептуальні засади модернізації вищої освіти шляхом реалізації положень і принципів Болонського процесу, зокрема через запровадження рівневої організації вищої освіти відповідно до Національної рамки кваліфікацій (стаття 5).

СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Закорчемный Ю.О., Закорчемна Н.О. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Забезпечення якості вищої освіти є складним та багатоплановим, що включає: наявність необхідних ресурсів; організацію навчального процесу, яка відповідає сучасним тенденціям розвитку економіки та освіти; контроль освітньої діяльності ВНЗ та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання та на всіх рівнях (рівні ВНЗ, державному та міжнародному рівнях).

Вимога щодо створення системи забезпечення якості вищої освіти була зафіксована у новому Законі України «Про вищу освіту».

Статтею 3 Закону України Про вищу освіту закріплено, що формуванняі реалізація державної політики у сфері вищої освіти забезпечуються, в тому числі, шляхомзбереження і розвитку системи вищої освіти та підвищення якості вищої освіти.

Термін якість вищої освіти**,** визначено як рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти. Окремо виділено таке поняття як якість освітньої діяльності - рівень організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань. Таким чином, якість освіти повинна мати чітку відповідність стандартам вищої освіти.

Відповідно до Статті 10, стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності і використовуються для визначення та оцінювання якості змісту та результатів освітньої діяльності вищих навчальних закладів. Стандарт вищої освіти визначає вимоги до освітньої програми, серед яких окремо виділено вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Забезпечення якості вищої освіти як комплексної системи забезпечення якості вищої освіти передбачено Статтею 16 ЗУ Про вищу освіту. Система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається із:

1) системи забезпечення ВНЗ якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості);

2) системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності ВНЗ та якості вищої освіти;

3) системи забезпечення якості діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої.

Серед принципів діяльності, основних прав та обов'язків вищого навчального закладу закріплено,як обов'язковою, мати внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

Вчена рада ВНЗ визначає систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості, серед інших, передбачає здійснення таких процедур і заходів:

1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;

2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, забезпечення підвищення їх кваліфікації;

4) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів;

5) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

6) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

Система забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за його поданням оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. Законом передбачена діяльність незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти, як недержавних організацій (установ, агенцій, бюро тощо), що здійснюють оцінювання освітньої програми, результатів навчання та/або вищих навчальних закладів з метою вироблення рекомендацій і надання допомоги вищим навчальним закладам в організації системи забезпечення якості вищої освіти та внесення пропозицій щодо акредитації освітньої програми. Таким установам надано право співпрацювати з Європейською асоціацією із забезпечення якості вищої освіти та видавати вищим навчальним закладам власні сертифікати про оцінку освітньої програми та/або систем забезпечення якості вищої освіти. Для забезпечення якості вищої освіти необхідне створення комплексної системинормативної документації регулювання освітньої діяльності вищого навчального закладу,яка включає як вже існуючі традиційні підходи так і досвід зарубіжних освітніх систем та спирається нарозроблені Європейською асоціацією із забезпечення якості вищої освіти «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищоїосвіти» (К.: Ленвіт, 2006).

ОСОНОВНЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ В СОВРЕМЕННОМ ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

Лапина О.И., Мишутин А.В., Леонова А.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

Основным принципом нового Закона Украины «Про вищу освіту» от 01.07.2014 № 1556-VII является инновационное развитие системы образования. Главным показателем инновации является прогрессивное начало в развитии вуза по сравнению со сложившимися традициями и массовой практикой. Поэтому инновации в системе образования связаны с внесением изменений в цели, содержание, методы и технологии, формы организации и систему управления; в стили педагогической деятельности и организацию учебно-познавательного процесса; в систему контроля и оценки уровня образования; в учебно-методическое обеспечение; в учебный план и программы; в систему финансирования. В качестве источников идей обновления вуза могут выступать потребности страны, региона, города, района как социальный заказ; достижения комплекса наук о человеке; передовой педагогический опыт; интуиция и творчество руководителей и педагогов; опытно-экспериментальная работа; зарубежный опыт.

Полноценное системное образование, полученное в процессе обучения, создает условия для реализации человеком себя как личности, придает ему социально-профессиональную мобильность. Сегодня в педагогике представлены три направления профессионального образования: когнитивно-, деятельностно- и личностно - ориентированное.

Когнитивно-личностное направление образования рассматривается по аналогии с познанием, а его процесс (цели, содержание, методы и средства обучения) как исследовательская деятельность. Цель обучения отражает социальный заказ на качество знаний, умений и навыков. Учебный материал как дидактически «препарированные» научные знания. Образование понимается как трансляция социокультурного опыта нового поколения. Педагогические концепции этого направления - традиционная, академическая, репродуктивная. С идеологической, управленческой точки зрения это наиболее эффективный и предпочтительный подход. С психолого-педагогической точки зрения - это личностно отчужденное образование.

Деятельностно-ориентированное направление образования ориентировано на выполнение социального заказа. Образование является социокультурной технологией формирования знаний, умений и навыков, обеспечивающих

успешность социальной, трудовой и художественно-прикладной деятельности - это целевая установка данной парадигмы образования.

И когнитивно- и деятельностно-ориентированное образование направлены на достижение качества образования, понимаемое как обученность и социально-профессиональная подготовленность.

На смену общему профессиональному образованию приходит целостное совокупное личностно – ориентированное. Основанием для этого являются тенденции развития:

- каждый уровень образования признается составной частью системы непрерывного образования;
- в дидактический процесс широко внедряются информационные технологии;
- отмечается переход от жестко регламентированной организации образования к вариативному, блочно-модульному, контекстному обучению, что предполагает высокий уровень развития учебной самостоятельности, самообразования.
- изменяется взаимодействие педагога и обучаемого, приобретая характер сотрудничества.

Эти тенденции характеризуют современное состояние образования в развитых странах и обуславливают принципы его реформирования в начале XXI столетия.

Центральным звеном личностно-ориентированного образования является непрерывное развитие личности обучаемых. Это направление адекватно философии открытого образования, предполагает не только образование, но и самообразование, не только развитие, но и саморазвитие. Ориентированное на индивидуально-психологические особенности личности, оно должно быть вариативным, представлять обучаемым свободный выбор образовательных маршрутов. К принципиальным положениям этого направления образования относятся:

- приоритет индивидуальности;
- содержание профессионального образования определяется уровнем развития современных, социальных, информационных технологий и конгруэнтно будущей профессиональной деятельности;
- опережающий характер обеспечивается формированием социально-профессиональной компетентности и развитием экстрафункциональных качеств специалиста в процессе учебно-профессиональной деятельности;
- личностно-ориентированное профессиональное образование максимально обращено к индивидуальному опыту учащегося, его потребности в саморазвитии.

Личностно-ориентированное образование с управленческой позиций крайне сложно и дорого, а с педагогической - технологически не обеспечено.

В ближайшей перспективе украинская система образования должна перейти на развивающее образование. При данном виде образования усвоение знаний, умений, навыков из цели образования становится средством развития способностей. Меняется критерий ценности преподавателя, его ценят не зато, что он много знает, а за то, что умеет организовать процесс саморазвития обучаемого и самого себя. Развивающее образование усиливает роль психологического сопровождения образовательного процесса, изменяя традиционное соотношение между дидактикой и психологией, приоритетом становится использование психологических закономерностей развития способностей человека в качестве исходного основания для построения образовательных технологий. Базовый уровень знаний превращается из цели обучения в средство развития познавательных, творческих, личностных возможностей.

Принципам целенаправленности учебного процесса, научности содержания, последовательности и систематичности, связи теории и практики, наглядности в обучении соответствует модульная технология обучения.

Модулем предметного обучения принято считать тему (раздел) учебной дисциплины, вписывающуюся в структуру учебного плана. Учебный модуль - это не только раздел учебной программы, но и выбранная дидактическая система, основное место в которой занимает взаимодействие способов и приемов учебной деятельности, обеспечивающие вхождение этого модуля в систему предметного обучения. Опираясь на выбранную дидактическую систему изучения модуля, педагог должен построить методическое обеспечение, разработать методический комплекс, создание которого является его основной задачей при планировании учебной деятельности.

Перспективным направлением развития модульного обучения являются те, что сейчас рождаются на путях взаимопроникновения с компьютерным и дистанционным обучением, весьма перспективны и междисциплинарные модули. Модульная технология - это управляемое самообучение, функции преподавателя варьируют от информационно-контролирующей до консультативно-координирующей. В педагогическом процессе учебный модуль предназначен для самостоятельной работы студента и содержит комплект учебно-методического материала и всю необходимую информацию для направленного изучения.

Таким образом, модульные технологии – это инструмент для перехода на личностно-ориентированное направление в профессиональном образовании.

ІНТЕГРАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ВІДПОВІДНО ПРОГРАМ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ МОБІЛЬНОСТІ

Молчанова Ю.В. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, України)*

Процеси інтеграції української системи вищої освіти в європейський науковий та освітній простір потрибують конкретних дій з боку учбових закладів відповідно внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Компетенції випускника учбового заклада – область того, що особа, яка навчається, повинна знати, розуміти та виконувати після завершення навчального процесу, розширюються аспектами, визначеними в Рекомендаціх Європейського Парламенту і Ради "Про встановлення Європейської кваліфікаційної структури для можливості отримати освіту протягом усього життя" [http://zakon4.rada.gov.ua].

За европейським кваліфікаційним підхідом, професійний та особистий розвиток студента, науковця та в наступному викладача вищого навчального заклада починається з засвоєння практичних знань та навичок адаптації до життя і навчання в різних країнах Европи. Особливе значення надається загальножиттевим компетенціям: вмінню самостійно приймати рішення та нести відповідльність, здійснювати роботу в команді, впевно орієнтуватися в економічному і правовому контекстах, володінню европейськими мовами.

Одеська державна академія будівництва та архітектури підтримує багатосторонні зв’язки з освітніми і науковими центрами европейських країн, студенти та викладачі беруть участь у міжнародних науково-практичних конференціях та наукових проектах. Під час закордонних відряджень опановуються нові методики навчання, забезпечується їх впровадження в учбовий процес, виконуюється міжнародне науково-практичне співробітництво. Студенти академії все частійше становяться учасниками програм обміну, покращується координація та планування заходів з міжнародного співробітництва між відділом міжнародних зв’язків та інститутами, факультетами та іншими підрозділами академії.

Розширення мобільності студентів, викладачів, дослідників повязано з радом питань, виріщенню яких може сприяти досвід закордонних навчальних закладів. Студенти, що беруть участь в семестровому або річному обміні, реєструються в якості студентів-очників і моють можливість проходити курси на відповідному рівні за згодою керівника відповідного факультету. Більшість закладів допомогає приїжджаючим студентам і науковцям знайти житло в

одній зі своїх резиденцій або в приймаючій сім'ї, за бажанням пошук приміщення для житла здійснюється самостійно.

Враховуючи відмінність у традиціях та культурі різних країн, доцільним є впровадження вступної лекції для студентів, що прибули навчатися за обміном. Метою таких заходів має бути як ознайомлення з системою університету, так і особливостями повсякденного життя у новій культурі. Для розробки матеріалів такої лекції безцінним є досвід викладачів після закордонних відряджень та стоудентів, що перебували на стажуванні в інших країнах.

Варто зазначити, що заходи, спрямовані на допомогу міжнародним студентам, розраховані не лише на комфорт студентів-гостей, але й на створення кращих умов для взаємодії. Організаційним ядром може бути штаб, в якому виконують волонтерську роботу місцеві студенти. Логічною є делегація цих повноважень студентським самоврядуванням. Результатом діяльності штабу є спільне дозвілля: дискотеки, поїздки, перегляди кіно, спортивні заходи, вечері міжнародної кухні. Задача культурних заходів – адаптація студентів у новому середовищі, в ідеалі – відсутність меж між місцевими студентами та гостями університету в кінці семестру.

Структура роботи з студентами за обміном може мати вигляд координаційного офісу «Welcome Desk», в якої працюють співробітники навчального закладу. Особлива уваги приділяється допомозі з оформленням документів як для університету, так і при реєстрації за новим місцем проживання. Це сприяє зниженню кількості бюрократичних помилок. Куратор може надавати консультативну допомогу протягом усього семестру, проте основне навантаження припадає на перші тижні нового семестру.

Додатково за власним бажанням студенти вивчають мову країни перебування, для чого кафедра іноземної мови університету організує курси. Цікавим є досвід об’єднання студентів у тандеми: двоє студентів, місцевий та гість, товаришують з метою взаємного вивчення мов. Таким чином з’являється можливість розвивати комунікативні та розмовні навички, краще розуміти менталітет та традиції обох сторін, а для гостей університету створюється більш комфортна атмосфера.

З боку українських студентів актуальним є питання про порядок зарахування результатів академічної мобільності та визнання результатів їх закордонного навчання. У випадку неможливості перезарахування кредитів через відмінність у навчальних програмах, має бути розроблена система дострокового складання іспитів чи продовженої сесії для студентів, що планують навчатися за обміном.

ВОЗМОЖНОСТИ МЕЖДУНАРОДНОГО ОБМЕНА СТУДЕНТОВ АКАДЕМИИ С УЧЕТОМ КРИТЕРИЕВ БОЛОНСКОГО ПРОЦЕССА

Попов О.А. *(Одесская государственная Академия Строительства и Архитектуры, Одесса, Украина)*, **PhD. Božo Soldo** *(University North University center Varaždin, Croatia)*

Начало процесса сближения и «гармонизации» систем образования стран Европы можно отнести еще к середине 70-х годов. Но с 1999 года, когда министрами образования 29 европейских государств была подписана так называемая Болонская декларация, этот процесс получил название Болонского процесса. Главной его целью является формирование к 2010 году единого европейского образовательного пространства. По мере расширения и углубления Болонского процесса возрастает внимание к качеству высшего образования, как ключевому фактору успеха всех преобразований.

Основные положения Болонского процесса следующие:

1. Утверждение общепринятой и сравнимой системы ученых степеней.

2. Система подготовки, основанная на 2 образовательных уровнях: додипломный и последипломный.

3. Создание системы кредитов по образцу Европейской системы трансфера оценок (ECTS) единая система оценивания, позволяющая обеспечить прозрачность и сравнимость программ обучения и образовательных квалификаций

4. Содействие мобильности студентов, преподавателей, научных деятелей, менеджеров образования с целью:

- обеспечения студентам доступа к учебным возможностям, а также соответствующим услугам;
- обеспечения признания и зачисления времени, который преподаватель, исследователь или член администрации провел в другом европейском учебном заведении;
- развитие европейского сотрудничества по гарантии качества образования, создание сравнимых критериев и методологий; европейских стандартов в сфере высшего образования (разработка учебных планов, схем интегрирования учебных, исследовательских и воспитательных программ, сотрудничество между учебными заведениями).

5. Повышение роли студентов в управлении ВУЗом, участие студентов в контроле качества обучения.

Совместные документы министров образования европейских стран поставили перед странами-участницами конкретную цель – разработать действующие системы обеспечения качества. При этом четко определены и уровни, на которых они должны создаваться (рис. 1).

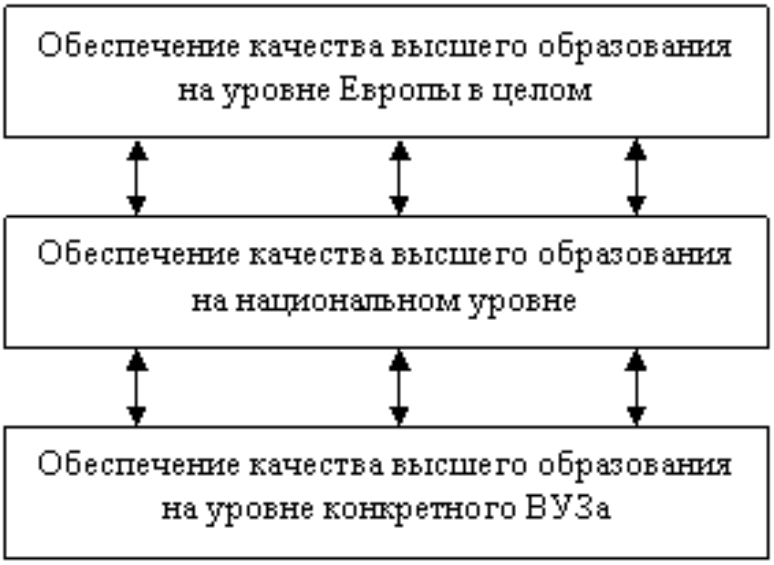

Рис.1. Три уровня обеспечения качества в Болонском процессе

Несмотря на то, что уровни влияния четко разграничены и определены полномочия каждого участника Болонского процесса, принципиальную ответственность за обеспечение качества несут, непосредственно, высшие учебные заведения. Такая особенность обусловлена несколькими причинами:

- отход государства от жесткого регулирования в сфере высшего образования (во многих странах Европы, исключая Украину и др.);

- в большинстве образовательных систем стран Европы в последнее время происходит смещение от контроля «входов» образовательного процесса к контролю «выходов». В таких условиях главным в оценке эффективности становится не планирование и реализация учебного процесса (содержание учебных планов, планирование учебного времени и нагрузки, аттестации, экзамены и зачеты), а его результаты: полученные студентами знания, компетенции и навыки. Есть два классических индикатора эффективности образовательных процессов: степень трудоустройства выпускников по специальности и средний доход, который они получают за первые пять лет трудовой деятельности. Но для того, чтобы эти механизмы оценки были применимы, необходимо обеспечить занятость выпускников ВУЗов именно в соответствии с их квалификацией;

- акцент на качество высшего образования преследует цель достижения сопоставимости, ясности и дальнейшего признания дипломов и степеней и ставки в этом вопросе достаточно высоки, поскольку речь идет о повышении

конкурентоспособности европейских ВУЗов на мировом рынке образовательных услуг.

В Одесской Государственной Академии строительства и Архитектуры с 2006 года внедряются принципы обучения студентов согласно Болонской декларации. В настоящее время административная реализация Болонского процесса состоит во введении кредитно-модульной системы (ECTS). ECTS - стандартизированная система оценивания успешности обучения студентов с использованием балльно-рейтинговых систем (Европейская рейтинговая система оценок). Согласно этой системе осуществляется контроль качества обучения на всех этапах обучения студентов (самостоятельная работа, экзамены, практические занятия, и т.д.).

На данном этапе внедрения в ОГАСА используется разработанной система рейтинговой оценки.

Модуль - завершенная часть образовательной подготовительной программы (учебная дисциплина, лекции, практические занятия и т.д.), которая реализуется соответствующими формами учебного процесса. Каждый модуль завершается итоговым контролем.

Зачетный кредит - единица измерения учебной нагрузки студентов, необходимой для освоения содержания модуля программы учебной дисциплины. Зачетный кредит включает все виды работ студентов, которые предусмотрены в утвержденном индивидуальном плане:

- аудиторная работа (лекции, практические, лабораторные, семинарские занятия);
- самостоятельная работа;
- сдача лицензионных интегрированных экзаменов;
- производственная практика;
- участие в конференциях, доклады на научно-практических конференциях.

Принципиальным в этой системы обучения является то, что устранены сессии. Каждый этап обучения студента контролируется и оценивается, что повышает мотивацию студентов к обучению. Оценка ведется по 100 бальной системе.

В заключении следует отметить, что наиболее положительным моментом данной системы обучения является то, что полученные кредиты можно реализовывать в любом другом профильном ВУЗе внедрившим принципы Болонского процесса.

1. The European Higher Education Area. - Joint Declaration of the Ministers of Education. - Bologna, 1999, 19 June.

2. http://bologna.ifmo.ru/?id=50

ДО ПРОЕКТУ «КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ОСВІТИ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД 2015-2025 РОКІВ»

Семчук П.П. *(Одеська державна академія будівництва і архітектури, м.Одеса, Україна)*, **Куковський А.Г., Кизима В.П.** *(Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне, Україна)*

Українська освіта - один із найбільших секторів суспільства, у якому працюють і здобувають освіту близько 9 млн осіб. За роки незалежності фактично відбувалося екстенсивне використання матеріально-технічних, кадрових і організаційних ресурсів попередньої системи та пристосування їх до потреб незалежної держави.

Концепція розвитку освіти України складається з таких розділів:

1. Структура освіти.
2. Зміст освіти.
3. Доступ до якісної освіти.
4. Кадри, їхній професійний розвиток і соціальний статус.
5. Управління, фінансування, менеджмент.

Оскільки наши пропозиції структуризовані по розділах, тому ми детально виділили розділи Концепції.

В розділі 1 «Структура освіти» необхідно чітко запропонувати освітню модель освіти і обґрунтувати її. Пропонуємо такі моделі освіти:

Модель А. 6-річна початкова школа, 3-річна основна школа, 3-річна старша профільна школа.

Модель Б. 4-річна початкова, 5-річна основна, 3-річна старша профільна школа.

Модель В. 6-річна початкова, професійний ліцей (3 роки), 3-річна старша профільна школа.

Модель Г. 6-річна початкова, класична гімназія (6років).

Модель Д. 6-річна початкова, класичний ліцей (6 років).

ІІІ ступінь освіти, який передбачає підготовку до вищої освіти(академічний ліцей, гімназія) бажано ввести в структуру вищих навчальних закладів, але з юридичною і фінансовою самостійністю та спільними програмами підготовки. Учні, які закінчили ці заклади, пройшли ЗНО і набрали мінімальну суму балів автоматично приймаються на навчання до вузів. Крім того, вивчення частини технічних і гуманітарних дисциплін, що викладалися у вузах, можна перенести у заклади ІІІ ступеня підготовки, де їх викладання можуть здійснювати

викладачі вищої школи. Матеріально - технічна база вузів надається для проведення занять учням академічних ліцеїв і гімназій.

В підрозділі 1.3. «Вища освіта», пункт 1.3.8. пропонуємо:

Підвищення кваліфікації викладачів вузів передбачити з відривом від навчального процесу, не менше 6 місяців, на базі відповідних виробничих підприємств, фірм, проектних і науково-дослідних інститутів та передових вузів, які мають відповідний сертифікат або дозвіл Міносвіти України. Передбачити обмін викладачами вузів протягом навчального року для проведення занять у споріднених вищих навчальних закладах.

В розділі 2 «Зміст освіти» добавити:

1. Пропонуємо основну (базову освіту) отримувати упродовж 1 - 9 років навчання. Це має бути завершений цикл підготовки, у якому б учні отримали базові знання з навчальних дисциплін.

2. Профільна школа повинна стати підготовчою до вступу у вищі навчальні заклади з чітким розмежуванням основних предметів як обов'язкових (наприклад: українська мова та література, історія України, іноземні мови, природознавство (інтегрований курс), інформаційні технології), яких має бути не більше 6, так і профільних. Перелік профільних предметів залежатиме від напряму підготовки, регіональних особливостей тощо.

3. Найважливішою проблемою освіти залишається розвантаження (зменшення теоретичних знань) змісту і надання переваги практичній діяльності, в результаті якої формуються уміння і навички (загальношкільні та предметні компетентності). Акценти в навчальній діяльності варто зміщувати у практичну, дослідницьку площину, щоб формувати мислячу молодь.

4. Пропонуємо чітко визначити форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників та конкретизувати їх періодичність і тривалість.

5. Пропонуємо конкретизувати положення щодо сертифікації педагогічних працівників (отримання ліцензій на здійснення педагогічної діяльності). Передбачити право отримання сертифіката (ліцензії) на педагогічну діяльність після закінчення ВНЗ і його подовження через систему незалежного тестування і випробовувань.

6. Пропонуємо докорінно змінити систему підготовки педагогічних працівників у ВНЗ, врахувавши, що 2/3 навчального часу має виділятися на психолого-педагогічні дисципліни та педагогічну практику і лише 1/3 на суспільно-гуманітарну підготовку.

7. Посилити гуманітарну підготовку (надати перевагу у вивченні рідної історії, мов та літератури), оскільки вона тісно взаємозв'язана з формуванням свідомості, патріотичним вихованням, становленням громадян. Події останніх років переконливо доводять, що зниження рівня гуманітарної підготовки породжує негативні суспільно-політичні явища, які ведуть до розколу і ворожнечі в суспільстві, незнання історії стає запорукою ошуканства, не розуміння тих процесів, що відбуваються в суспільстві.

8. Конкретизувати зміст дошкільної, позашкільної та позакласної освіти. Визначити її роль і місце в системі загальноосвітньої підготовки та формуванні компетентностей.

Пропонується додатково обґрунтувати духовну складову освіти, патріотичне виховання та її ідеологічну направленість (військово -патриотичні ігри, літні козацьки табори, бойові спортивні секції на основі козацького рукопашного бою тощо).

Ввести на початку тижня загально-шкільні лінійки з підняттям українського прапора і виконанням гімну України, а в кінці тижня підводити підсумки за тиждень і опускати прапор України.

В розділі 4 «Кадри, їхній професійний розвиток і соціальний статус» пропонуємо:

Добавити в пункт 4.1.5.3. «Педагогічним працівникам, які підготували призерів учнівських міських, районних, обласних і всеукраїнських олімпіад, а також МАН і міжнародних конкурсів автоматично зараховувати проходження підвищення кваліфікації протягом року».

В підрозділ 4.2. добавити, що за вчений ступінь і вчене звання додаткові доплати відмінити, а додатково оплачувати результативність і ефективність роботи науково-педагогічних працівників ВНЗ.

Пропонуємо також окремо оплачувати навчальну, навчально-методичну, наукову, виховну роботи.

В розділі 5 «Управління, фінансування, менеджмент» пропонуємо:

Зберегти систему державного фінансування освіти, забезпечивши справедливий і вільний доступ до фінансів навчальних закладів, надавши їм право на власний розсуд розпоряджатися коштами і нести за це відповідальність. Розподіл спонсорських та інших фінансових і майнових надходжень здійснюється згідно програм, які приймаються студентським (учнівським) парламентом, Наглядовою (батьківською) радою та громадськими організаціями.

СИСТЕМА ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ: КРИТЕРІЇ ТА ВИМОГИ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

Станкевич І.В. *(Одеська національна академія зв'язку ім. О.С. Попова, м. Одеса, Україна)*

У Розділі V ст. 16 п. 2 Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (надалі – ЗУ «Про ВО»), наведено ряд процедур та заходів, реалізацію яких повинна передбачати система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості (надалі – СВЗЯ)) освітніх організацій (надалі – ВНЗ). Забезпечення ефективності даних процесів та процедур, у свою чергу, є, відповідно до п. 3 ст. 16 ЗУ «Про ВО», однією із процедур системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності ВНЗ та якості вищої освіти (надалі – СЗЗЯ). При цьому, формування критеріїв оцінювання якості та визначення ефективності СВЗЯ освітньої організації є, відповідно до ст. 18 ЗУ «Про ВО», повноваженнями Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (надалі – НАЗЯВО).

Імплементація Розділу V ЗУ «Про ВО» в діяльність освітніх організацій передбачає, у першу чергу, розуміння здійснення процедур та заходів СВЗЯ, а по-друге критеріїв, за допомогою яких НАЗЯВО визначатиме ефективність СВЗЯ та провадитиме зовнішнє оцінювання якості освітньої діяльності та прийматиме відповідне рішення.

У тексті ЗУ «Про ВО» чітко визначено перелік 8 процедур та заходів СВЗЯ, але не наведено перелік самих критеріїв, за якими може бути проведено аналізування та оцінювання результативності (ефективності) реалізації та виконання даних процедур та заходів, а відповідно і самої СВЗЯ освітньої організації. Поряд із цим, у пп. 3 п. 3 ст. 16 зазначено, що СЗЗЯ передбачає «забезпечення наявності оприлюднених критеріїв прийняття рішень відповідно до стандартів та рекомендацій забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (надалі – ЄПВО)». В українському виданні даних стандартів та рекомендацій, здійсненому за фінансової підтримки Британської Ради в Україні наведено доволі чітке розуміння процедур та заходів СВЗЯ ВНЗ, а також критеріїв оцінювання їх ефективності:

Критерій 1. Політика закладу і процедури забезпечення якості (див. пп. 1 п. 2 ст. 16 ЗУ «Про ВО») – ВНЗ повинні мати оформлену та затверджену політику і

пов'язані з нею процедури для забезпечення якості та дотримання вимог за своїми освітніми програмами відповідних рівнів вищої освіти. Вони також повинні прийняти на себе зобов'язання розвивати внутрішню культуру освітньої організації, яка визнає важливість якості.

Щоб досягти цього, ВНЗ повинні впроваджувати й розвивати стратегію безперервного підвищення якості. Стратегії, політика і процедури повинні мати офіційний статус і бути доступними для громадськості, враховуючи обумовлені ролі студентів та інших зацікавлених осіб;

Критерій 2. Затвердження, моніторинг і періодичний перегляд програм і дипломів (див. пп. 2 п. 2 ст. 16 ЗУ «Про ВО») – ВНЗ повинні мати механізми для затвердження, періодичної перевірки та моніторингу своїх освітніх програм та дипломів;

Критерій 3. Оцінювання студентів (див. пп. 3 п. 2 ст. 16 ЗУ «Про ВО») – здобувачі вищої освіти повинні оцінюватися шляхом використання опублікованих і послідовно застосовуваних критеріїв, правил і процедур;

Критерій 4. Забезпечення якості викладацького складу (див. пп. 4 п. 2 ст. 16 ЗУ «Про ВО») – ВНЗ повинні мати механізми, які гарантують, що викладацький склад є досить кваліфікованим і компетентним. Вони повинні бути доступними для тих, хто здійснює зовнішню перевірку, а їх робота повинна бути прокоментована у звітах;

Критерій 5. Навчальні ресурси та підтримка студентів (див. пп. 5 п. 2 ст. 16 ЗУ «Про ВО») – ВНЗ повинні надати доступні для здобувачів вищої освіти ресурси для адекватного забезпечення навчання студентів за кожною освітньою програмою;

Критерій 6. Інформаційні системи (див. пп. 6 п. 2 ст. 16 ЗУ «Про ВО») – ВНЗ повинні гарантувати, що вони збирають, аналізують і використовують необхідну інформацію для ефективного управління навчальним процесом та іншими видами діяльності;

Критерій 7. Публічність інформації (див. пп. 7, 8 п. 2 ст. 16 ЗУ «Про ВО») – ВНЗ повинні регулярно публікувати новітню, неупереджену та об'єктивну, як в якісному, так і кількісному відношенні, інформацію про освітні, освітньо-наукові та наукові програми, які вони пропонують.

Даний перелік критеріїв СВЗЯ ВНЗ, що ґрунтується на ряді основних принципів забезпечення якості в ЄПВО, у першу чергу свідчить про те, що освітні організації несуть основну відповідальність за якість наданих ними освітніх послуг і за те, як ця якість забезпечується.

КОМПЕТЕНТНІСНИЙПІДХІД ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Улибіна В.О. (*Одеський державний екологічний університет, м. Одеса. Україна)*

В даний час у зв'язку з глобалізацією і інтернаціоналізацією освітнього процесу зріс інтерес до оцінки якості освіти. Особлива увага приділяється оцінці якості вищої освіти, оскільки в умовах ринкового середовища високі вимоги пред'являються з боку працедавців до вищих учбових закладів.

В цих умовах основною метою університету є підготовка висококваліфікованих фахівців, що мають хорошу теоретичну і практичну підготовку, компетенції що дозволяло б їм конкурувати на ринку праці.

В документах договору Болонського наголошується, що відповідно до принцип і в автономії учбових закладів, відповідальність за якість вищої освіти лежить окремо на кожному учбовому закладі. Ми вважаємо, що оцінка якості повинна базуватися не на тривалості або вмісті навчання, а на тих знаннях, уміннях і навиках, які опанували випускники, тобто, їх компетентності

Компетентнісна модель спеціаліста випускника являє собою опис того, яким

набором компетенцій повинен володіти випускник вузу, до виконання яких професійних функцій він повинен бути підготовлений і якою повинна бути ступінь його підготовленості.

У наукових публікаціях відображені різні компетентнісні моделі спеціалістів. Так, В.Д. Шадриков пропонує таку системну модель спеціаліста, в яку входять групи: *компетенції соціально-особистісні,* що стосуються людини як індивіда, суб’єкта діяльності й особистості; *соціальні,* що визначають її взаємодію з іншими людьми; ці компетенції характеризують уміння “вчитися бути”; *загально-професійні*, спільні для широкого кола професій: інформаційні, управлінські, організаційні, проектувальні та ін..; *спеціальні або професійно-функціональні*, які забезпечують здатність ефективно виконувати професійні функції.

Враховуючи попередній досвід, зауваження і рекомендації розробників компетентнісного підходу, компетентнісна модель випускника розуміється нами як наукова основа результату і процесу вузівської підготовки, виражена системною якістю – компетентністю, що забезпечує готовність і здатність випускників до успішної (продуктивної) діяльності в професійній і соціальній сферах, змістовно поданої структури загальних і професійних компетенцій.

На наш погляд найбільш актуальним є забезпечення розробки складових системи галузевих стандартів вищої освіти (ОСВО) на єдиній методологічній основі, а саме, використання компетентністного підходу, з переходом від оцінки знань до оцінки компетентності. Дана система не замінює традиційну освітню систему «знання, уміння, навики», а лише «створює передумови для більшого і гнучкішого наближення результатів освіти до потреб і вимог ринку праці». Компетентність як властивість індивіда існує у вигляді особової самореалізації, саморозвитку індивіда, прояву здатності і достатнього рівня володіння узагальненими знаннями в певній професійній сфері. Компетенції – це більш узагальнені і сформовані якості особи, здібності універсально використовувати отримані знання, уміння, що відображують її, навики що дозволяють суб'єктові приймати рішення і діяти в нестандартних ситуаціях, тобто легко адаптуватися до вимог ринку.

Компетентністний підхід, як інструмент управління якістю підготовки спеціалістів, дає чітке визначення професійних і поведінкових вимог, що пред'являються до майбутнього працівника залежно від його керівного рівня, професії, посади і виконуваних завдань. На наш погляд перспективним є підхід, що зв'язує якість освіти із задоволенням економічних інтересів багато чисельних стейкхолдеров. Як відомо, теорія стейкхолдеров — один з теоретичних напрямів в менеджменті, що формує і пояснює стратегію розвитку фірми з точки зору обліку інтересів так званих стейкхолдеров (зацікавлених сторін).В нашому випадку, це зацікавлені в розвитку вищої освіти і контролі його якості, - працедавці, студенти, викладачи і органи влади. Залучення стейкхолдеров до розробки і впровадження процедури забезпечення і визначення компетентності випускників вищих начальних закладів важливе не лише з точки зору відповідальності перед суспільством і урядовими установами, але і для гарантії того, що освітня програма задовольняє потреби студентів і ринку праці. З метою оцінки компетентності випускників як кінцевого показника процесу навчання може бути впроваджена система сертифікації кваліфікації випускників, їх компетентності яка проводиться після закінчення учбового закладу і служить для підтвердження кваліфікації, привласненої учбовим закладом. Особливої уваги потребує участь в оцінюванні якості освіти студентами і працедавцями як споживачами освітньої послуги. Студенти більшості країн – учасниць Болонської угоди беруть участь в трьох з чотирьох рівнів участі в контролі якості вищої освіти, а саме: консультування експертів, які проводять зовнішнє оцінювання якості освіти;участь в зовнішній перевірці ВУЗУ або учбової програми у складі експертної групи або як спостерігачі;участь в роботі державних агентств забезпечення якості.

ДО ПИТАННЯ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Чубко А.С. *(Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна)*

Питання забезпечення якості освіти нині стає одним із найбільш пріоритетних для європейських країн, а отже і для України. Із прийняттям нового Закону «Про вищу освіту» у 2014 р. був зроблений великий крок до побудови цілісної системи забезпечення якості освіти. Зокрема було визначено, що система забезпечення якості вищої освіти в Україні складається з:системи внутрішнього забезпечення якості вищими навчальними закладами;системи зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності вищих навчальних закладів та якості вищої освіти;діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.Також у Законі вказано, які процедури та заходи мають здійснюватися на кожному з рівнів, прописано повноваження Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Однак актуальною є проблема імплементації нового закону. Фактично, хоча Закон вже вступив у дію, система освіти продовжує працювати більшою мірою за старими правилами, її реформування потребує часу. Особливо це стосується побудови ефективної системи забезпечення якості освіти.

У 2008 році Україна стала повноправним урядовим членом Європейського реєстру забезпечення якості (EQAR). Враховуючи бажання України інтегруватися в європейський освітній простір, доцільно спиратися на ті рекомендації щодо забезпечення якості вищої освіти, які пропонуються Європейською асоціацією із забезпечення якості вищої освіти (ENQA) – однією із засновниць EQAR. Їх адаптація із урахуванням положень законодавства України має лягти в основу створення вітчизняної системи забезпечення якості вищої освіти. Велика роль в цій системі відводиться саме внутрішньому забезпеченню якості освіти. Відтак саме на освітні інституції покладається відповідальність за визначення політики забезпечення якості освіти, розробку відповідних процедур та їх впровадження в закладах освіти.

Новий Закон «Про вищу освіту» передбачає значне розширення автономії вищих навчальних закладів. За таких умов вкрай важливо, як ця автономія буде реалізована. Але на шляху реалізації ми зіштовхуємося із кількома значними проблемами. Перша проблема полягає в неадаптованості українського законодавства до нових положень, зокрема що стосується фінансової автономії ВНЗ. Друга – у відсутності досвіду прийняття відповідних рішень на рівні

освітньої установи, відсутності напрацьованих управлінських механізмів. Третя проблема – у надзвичайно вузьких часових рамках, які даються вищим навчальним закладам на адаптацію до нових умов. За таких обставин важливо визначити, на які критерії слід в першу чергу орієнтуватися закладам вищої освіти, які кроки їм слід здійснити, щоб відповідати новим стандартам якості.

Оскільки відповідальність освітніх установ за забезпечення якостіосвіти збільшується, важливим стає забезпечення прозорості їх діяльності. І йдеться не тільки про фінансову звітність. Уся інформація щодо освітньої та наукової діяльності ВНЗ має бути доступна громадськості. Це одна з основних вимог, прописана у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» ENQA.Студенти та абітурієнти мають право у повному обсязі отримати інформацію щодо діяльності навчального закладу та тих можливостей, які ним пропонуються. Найкраще це можна реалізувати шляхом розміщення відповідної інформації на сайті університету. Враховуючи також, що якість освіти залежить від кваліфікації освітніх кадрів, важливо забезпечувати прозорий добір викладачів на вакантні посади. Інформація про це також має розміщуватися у широкому доступі. Така політика може стати першим кроком на шляху покращення якості функціонування закладу вищої освіти.

Враховуючи положення статті 62 Закону «Про вищу освіту», де сказано, що студенти мають право на «вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та робочим навчальним планом, в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти» важливим кроком є адаптація навчальних планів ВНЗ до цієї норми. Саме від якості розробленихосвітніх програм та навчальних планів для кожного рівня вищої освіти та спеціальності залежить якість освіти у ВНЗ в цілому. Наявність офіційного механізму затвердження, періодичного перегляду та моніторингу навчальних програм – це також одна з основних вимог ENQA.

Інше право, яке мають студенти відповідно до Закону «Про вищу освіту» і від реалізації якого залежить якість освіти, –право на академічну мобільність, в тому числі міжнародну. Створення умов для участі студентів у міжнародних дослідницьких програмах, конференціях, обмінах – це одне з першочергових завдань закладів вищої освіти.Саме університети нині мають відігравати провідну роль в інтеграції України у світовий освітній та науковий простір.

Таким чином, виконання перелічених умов допоможе побудувати ефективну систему забезпечення якості вищої освіти відповідно до оновленого законодавства України та європейських стандартів.

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

РОЗРОБКА НАВЧАЛЬНО-КОНТРОЛЮЮЧОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З ДИСЦИПЛІНИ „ОПІР МАТЕРІАЛІВ”

Артим В.І., Грабовський Р.С. *(Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, Україна)*

В даний час бурхливого розвитку комп'ютерних технологій усе більш актуальною задачею є розробка і використання в навчальному процесі електронних навчальних систем, що розробляються з застосуванням гіпертекстових і мультимедійних технологій. Такі системи називаються інтерактивними навчальними Web-матеріалами та можуть використовуватися не тільки для денної, заочної та самостійної форм навчання, але і знайти широке застосування в дистанційній формі навчання.

Запропоновано навчальний матеріал та систему тестових завдань для самоконтролю та контролю ступеня підготовки студентів ВНЗ 3-4 рівня акредитації при вивченні дисципліни„Опір матеріалів”. Розроблено навчально-контролююче програмне забезпечення, яке дає можливість студентам більш ефективно витрачати час на навчання та самоконтроль здобутих ними знань.

Візуально програма складається із 3 основних частин – це панель змісту, панель інформації та панель тестування.

В програму інтегроване також головне меню, яке дублює основну функціональність програми.

Панель змістує центральною частиною керування відображенням інформації у робочій області (на так званій панелі інформації), так як у ній міститься основна деревовидна структура усієї наявної інформації у програмі.

Переходити по пунктах можна з допомогою «миші», клавіатурою – клавішами управління, або за допомогою інтерфейсу програми – у верхній частині панелі розташовані дві інтуїтивно зрозумілі кнопки. Вибраний пункт автоматично відображатиметься у головній області вікна, тобто на панелі інформації.

Згортаючи та розгортаючи відповідні вузли нашого «дерева» можна краще локалізувати біжучий об’єкт вивчення та сконцентрувати увагу саме на ньому.

Панель інформації у свою чергу складається із трьох частин: це основна частина, панелі пошуку та навігації.

У основній частині власне і відображається уся інформація: безпосередній вміст вибраного пункту у змісті, а також відповідні пункти, на які посилаються тести.

Панель навігації, що аналогічна до подібної панелі в Інтернет браузері містить 3 кнопки: вперед, назад і на початок.

Кнопка «назад» навігує робочу область на попередню відкриту сторінку. Кнопка «вперед» в протилежному напрямі. Кнопка «на початок» повертає користувача на першу сторінку із змісту.

Панель пошуку містить наступні компоненти: поле для вводу ключового слова, кнопка для запуску пошуку, локалізація місця пошуку, та додаткові опції. Загалом система пошуку є зручною, ефективною і інтуїтивно зрозумілою для користувача.

Для початку тестування потрібно студенту натиснути кнопку «Початок». В діалоговому вікні, яке з'явиться студенту потрібно ввести деяку інформацію про себе і вибрати номер тесту, по якому власне і буде проходити тестування.

Після цього одразу починається відлік часу для першого тесту. Для відповіді на кожне питання студенту виділено рівно 1 хвилину. За цей час він повинен унизу панелі вибрати один із варіантів «мишею». Одразу після його вибору програма аналізує, чи правильну відповідь він дав. Усі правильні відповіді зберігаються у спеціальному захищеному файлі keys.

Після відповіді на останнє запитання з'являється вікно, яке містить інформацію про проходження тесту студентом. Ця інформація також зберігається у файл під назвою «results.log» директорії поточного тесту. Це свого роду журнал. Для студента – це можливість знати про свої досягнення та можливість їх порівняти із досягненнями інших студентів, а для викладача – метод контролю за роботою студентів на заняттях, а також, можливо, один з методів для оцінювання та виставлення оцінок за роботу на парі.

Студент, група та номер тесту вказується те, що сам студент ввів у першій формі, що виникає при початку тестування. Дата та час – це інформація із системного таймера, що не коректується студентом, а визначається програмно. Запис «було пройдено n із m тестів» свідчить про виконання всіх тестів або зупинку тестування на довільному n-ому тесті при загальній кількості m тестів. Рядок «з них правильно *i*%» дає власне можливість розуміння успішності студента та його уміння сприймати та відтворювати новий матеріал на *i*% (ізмаксимальних 100%).

Застосування розробленої навчально-контролюючої програми під час проведення індивідуальної самостійної роботи студентів під керівництвом комп'ютера по оволодінню новим для них навчальним матеріалом скорочує термін навчання, акцентує увагу на термінологію, ключові визначення, а також здійснює самоконтроль вивченого матеріалу. Вона дає можливість розширити та закріпити залишкові знання.

АКТУАЛЬНІ ІНСТУМЕНТИ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВНЗ

Асабашвілі С. Д. (*Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса, Україна*)

З розвитком науково-технічного прогресу, збільшився обсяг інформації, обов'язкової для засвоєння. Інформація швидко застаріває і потребує оновлення. Звідси випливає наступне, що навчання, яке орієнтоване головним чином на запам'ятовування і збереження матеріалу в пам'яті, вже тільки частково зможе задовольняти сучасні вимоги. Виступає проблема формування таких якостей мислення, які дозволили б студенту самостійно засвоювати постійно оновлюючу інформацію, розвиток таких здібностей, які збережуться і після завершення освіти, забезпечення можливості не відставати від прискореного науково-технічного прогресу. Каталізатором підвищення рівня якості освіти та задоволення освітніх потреб являється впровадження інформаційних технологій.

Сучасний етап переходу до інноваційної вищої освіти передбачає більш активну інтеграцію навчального процесу і наукового пошуку. Обов’язковим стає не тільки використання у навчальному процесі нових наукових знань, але й включення творчого пошуку в освітню діяльність.

Однією з найпоширеніших форм співпраці є командна робота над створенням проектів. Така форма організації роботи є досить ефективною й продуктивною, оскільки дозволяє розв’язувати складні і громіздкі завдання. Для групової праці над завданням буде ефективним використовувати систему управління версіями. Насамперед, з’ясуємо що таке система управління версіями (СУВ). Системи управління версіями дозволяють зберігати попередні версії файлів і завантажувати їх у разі потреби. Вони зберігають повну інформацію про версію кожного з файлів, а також повну структуру проекту на всіх стадіях розробки.

Використання СУВ створює низку додаткових можливостей:

- створення різних варіантів одного документу;
- документування всіх змін (коли, ким було змінено/додано, хто який фрагмент змінив);
- реалізація функції контролю доступу користувачів до файлів, передбачена можливість його обмеження;
- створення документації проекту з поетапним записом змін залежно від версії;
- додавання пояснень до змін і їх документування;
- контроль виконання самостійної роботи студентами;

- захист від пошкоджень.

Система управління версіями дозволяє організувати й забезпечити виконання дипломних робіт як складових частин більш складного програмного проекту. Навички командної роботи, отримані студентами-дипломниками в процесі виконання подібних проектів, дозволять їм у майбутній професійній діяльності легко адаптуватися до роботи в колективі. Адже уміння працювати в команді є необхідними для випускника сучасного технічного ВНЗ.

Також, одним із важливих питань являється унікальність самостійних робіт студентів, окрім комп'ютерної перевірки робіт до заходів по запобіганню запозичень можна віднести:

- внесення в навчальні програми обов'язкового вивчення методів написання дослідницьких матеріалів з уникненням запозичень;
- ознайомлення студентів з науковою етикою та етичними проблемами, що виникають в процесі наукового дослідження;
- навчання студентів грамотному викладенню своїх думок, правилам цитування, а також вмінню цікаво представити матеріал;
- пояснення студентам, що творча робота має бути індивідуальною, унікальною, а також повністю розкривати задану тему за передбаченим планом;
- забезпечення навчального процесу великим вибором тематик з вузькою і актуальною специфікою;
- забезпечення поетапної звітності, оскільки однією з причин запозичень є неправильно організований час на виконання творчого завдання.

З розвитком науково-технічного прогресу, збільшився обсяг інформації, обов'язкової для засвоєння. Інформація швидко застаріває і потребує оновлення. Звідси випливає наступне, що навчання, яке орієнтоване головним чином на запам'ятовування і збереження матеріалу в пам'яті, вже тільки частково зможе задовольняти сучасні вимоги. Виступає проблема формування таких якостей мислення, які дозволили б студенту самостійно засвоювати постійно оновлюючу інформацію, розвиток таких здібностей, які збережуться і після завершення освіти, забезпечення можливості не відставати від прискореного науково-технічного прогресу. Каталізатором підвищення рівня якості освіти та задоволення освітніх потреб являється впровадження сучасних освітніх технологій.

- Коротков Е. Концепція якості освіти / Коротков Е.// ОСВІТА.UAhttp://osvita.ua/school/manage/general/1342/
- Морев И. А. Образовательные информационные технологии. Часть 2. Педагогические измерения: [учебное пособие] / И. А. Морев. – Владивосток: Изд-во Дальневост. ун-та, 2004. – 174 с.

ПРИМЕНЕНИЕ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТРЕНАЖЕРОВ В ДИСТАНЦИОННОМ ОБУЧЕНИИ

Бадюл М.Ф., Панченко А.А., Цуркан А.В. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Главной задачей любого ВУЗа является обеспечение качественных теоретических знаний и практических навыков студентов. Большой проблемой при решении этой задачи является обеспечение практических навыков у студентов при обучении с отрывом от производства. Дистанционное обучение (ДО) является пожалуй, единственным решением проблемы. Успешно применяется ДО в одесских ВУЗах, особенно ускоренные курсы обучения в ОНМА курсантами-выпускниками морских средних учебных заведений.

Преимуществами дистанционного обучения являются:

- возможность проводить обучение для множества студентов;
- повышение качества обучения за счет современных средств, электронных библиотек и т.д.;
- снижение затрат на обучение (затраты на аренду помещений, и т. п.).

Центры дистанционного обучения для закрепления теоретических материалов предлагают выполнить ряд виртуальных лабораторных работ, в ходе выполнения которых за процессом следит инструктор. Инструктор может указать на ошибки и ответить на вопросы студентов в процессе выполнения интерактивной лабораторной работы.

При обучении большого количества студентов возникает вопрос, сколько инструкторов необходимо для такого вида занятия, и как разделить нагрузку между ними. Проблема решается с внедрением компьютерных тренажеров с интеллектуальным инструктором. Компьютерные тренажеры незаменимы при внедрении новой техники и технологий, когда необходимо оперативно обучить или переобучить большое количество работников, при отработке практических навыков работы со сложной техникой и приборами, а также отработке действий в случае возникновения чрезвычайной ситуации. Применение тренажеров, воспроизводящих натурный объект технической эксплуатации, позволяет обучаемому персоналу получить навыки эксплуатации и эффективного использования оборудования, близких к реальным, дает возможность в дальнейшем, в условиях нормальной эксплуатации избежать многих осложнений и аварийных ситуаций. Даже достаточно простые, с программной точки зрения, тренажеры показывают высокую эффективность при организации учебного процесса, с применением нейронных сетей, нечеткой логики и системного подхода.

ИНТЕРНЕТ – ТЕХНОЛОГИИ В ПОДГОТОВКЕ МЛАДШИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ТЕХНИКЕ И ЭКОНОМИКЕ

Белинский Е.Е., Зотова Ю.В., Роздайбеда В.А. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Задача преподавателей в подготовке будущего младшего специалиста научить, как можно эффективно применять новые информационные технологии для получения глубоких знаний и умений, применение информационных данных с интернета в своей профессиональной деятельности. В сети интернет работа имеет свою специфику. Во-первых, интернет выступает как источник информации, во-вторых – инструмент получения информации.

После обучения курса «Экономика предприятия» необходимо закрепить пройденный теоретический материал выполнением практических заданий. Практические работы заключаются в том, чтобы студенты понимали механизм начисления заработной платы рабочим разных форм и систем оплаты труда. Также составлять смету расходов производства и составлять калькуляцию себестоимости продукции.

Использование интернет источником и средством массовой информации выполняет следующие функции:

1. получение информации; - обеспечение коммуникации;
2. анализирование сообщений полученных с интернет сети;
3. развитие способности воспринимать информацию с экрана;
4. умение использовать электр. средства поиска и обработки информации.

Статистические наблюдения показало, что 74 % студентов используют информационные ресурсы при подготовке к занятиям, при написании рефератов, докладов, сообщений и курсовых работ. Но только 25 % стараются перерабатывать полученную информацию из интернета относительно поставленной задаче. Определенный процент студентов первого курса впервые в колледже ознакомились с основными технологиями работы интернет источников, в связи, с чем они теряют много времени в поисках необходимой информации. Цель преподавателей - поставить задачу студентам от свободного поиска информации к поиску по образовательным и тематическим сайтам. Обработанная информация должна оказывать содействие получению фундаментальных теоретических и практических знаний.

Формирование качественного информационного воспитания будущего специалиста поднимает его на более высокий уровень применения возможностей в своей практической деятельности.

ВПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В МЕДИЧНУ ПРАКТИКУ

Берлінська Л.І., Караконстантин Д.Ф., Новіков Д.А. *(Навчально-інноваційний центр практичної підготовки лікаря при Одеському національному медичному університеті, м.Одесса, Україна)*

На сьогоднішній день симуляційне навчання в медицині, на відміну від навчання в авіації, судноводінню, автоводінню та інших сферах, майже не представлено в нашій країні. Зустрічаються окремі тренажери в деяких приватних клініках, окремі класи при кафедрах та факультетах медичних навчальних закладів, кімнати для відпрацювання навичок СЛР в інших закладах, але вони не задовольняють потребам сьогодення. В січні 2014 року на базі Одеського національного медичного університету було створено перший на території України Навчально-інноваційний центр практичної підготовки лікаря, який оснащений найсучаснішим обладнанням, аналогів якому не існує в країні. В навчанні використовуються такі методики, як моделювання різного рівня складності, гібридна симуляція, «стандартизований пацієнт» та ін. Центр координує свою роботу з провідними у світі центрами симуляційних технологій навчання і по праву претендує на статус базового для підвищення навичок, кваліфікації та перепідготовки лікарів з усіх регіонів України. Центр являється мультидисциплінарним та високотехнологічним закладом, метою якого є високоякісна професійна підготовка фахівців різних галузей згідно із вимогами практичної охорони здоров’я.

У центрі вже проходять навчання студенти-медики (близько 2000 студентів 2-3 курсів з 57 країн світу та всіх регіонів України), інтерни, аспіранти, магістранти, клінічні ординатори. Що стосується навчання практикуючих лікарів, то на базі центру вже проведені курси для фахівців сімейної медицини і загальної практики, лікарів швидкої медичної допомоги, неонатологів, акушерів-гінекологів тощо. Сьогоднішні потужності центру дозволяють пройти тижневе навчання 2500 лікарям протягом року. В планах центру - навчання 4-5 тисяч лікарів на рік.

Центр розташований в історичному районі міста, у медичному містечку, на території університету. На потреби центру було виділено три поверхи морфологічного корпусу, загальною площею 1200 м2. Планування та перебудова приміщень здійснювалась відповідно до архітектурно-технічних, комунікаційних, цільових можливостей та потреб центру.

Фахівцями центру розроблені курси з багатьох спеціальностей, таких як акушерство і гінекологія, неонатологія, педіатрія, ендоскопія, терапія, медицина невідкладних станів та ін. Особливе місце займає підготовка лікарів для надання медичної допомоги в зоні бойових дій та надзвичайних станів.

На базі центру представлено обладнання провідних світових брендів: Gaumard, Simulab, Simbionix, Immersive Touch, Anatomage, яке відповідає світовим стандартам симуляційного навчання та широко використовується в симуляційних центрах Європи, Азії та США.

Роботи-симулятори Gaumard використовуються для навчання медичного персоналу навичкам догляду за пацієнтом, невідкладної та спеціалізованої медичної допомоги. Манекени зберігають абсолютну реакцію навіть при транспортуванні, мають автономне дихання і кровообіг, реагують на введення лікарських препаратів, а також зворотній зв'язок під час сесії. Існує можливість відстежувати дії стажерів для наступної оцінки та аналізу.

Симулятори Simulab – медичні тренажери, що дозволяють відпрацьовувати навички хірургії, ультразвукового супроводу, накладання швів, судинного доступу/анестезії, педіатрії, акушерства/гінекології, ортопедії, лапароскопії.

Сучасні тренажери Simbionix використовуються для відпрацювання навичок в ендоскопічній хірургії, гінекології, урології. Комп'ютерні симулятори дозволяють повністю відтворити хід справжньої операції в режимі реального часу і відпрацювати алгоритм дій під час операції.

ImmersiveTouch – віртуальна анатомічна модель в сфері офтальмології, яка відтворює візуальні, тактильні та звукові відчуття у відповідь на дії хірурга-офтальмолога. За допомогою маніпуляторів і 3D окулярів можна проводити офтальмологічну операцію, хід якої відображається на спеціальному екрані. Доступним є перегляд різних розрізів, налаштування кутів перегляду, що дозволяє розуміти різницю в анатомічній структурі і полегшує навчання.

Anatomage – це система, що дозволяє візуалізувати анатомію людини на віртуальному анатомічному столі. Ця система для навчання і вдосконалення професійних навичок прийнята багатьма провідними світовими медичними школами. Anatomage дозволяє отримати 3D і 4D модель тіла, віртуальним скальпелем здійснювати розрізи в будь-яких проекціях і площинах, використовувати в роботі цифрову бібліотеку патологічних зразків тощо.

Також для оптимізації роботи центру немаловажну роль відіграє технічно-комунікаційне обслуговування центру – це і IT-підтримка, системи звуко- та відеозапису і відтворення, спеціалізоване медичне обладнання, завдяки якому особа, що навчається, має можливість максимально реалістично зануритись в умови тієї чи тієї клінічної ситуації.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Бикова С.В.*(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

З поширенням у світі інформаційно-комп'ютерних і телекомунікаційних технологій та у зв'язку з істотними структурними змінами в освітніх системах склалися передумови для широкого використання інформаційних технологій . За час навчання молода людина має піднятися на новий якісний рівень, стати фахівцем високої категорії. У контексті євроінтеграційних освітніх процесів особливої актуальності набуває питання щодо застосування методів навчання, спрямованих на формування соціально-психологічних компетентностей студента, серед яких велику роль, відіграє інформаційно-інтелектуальна компетентність.

Найважливішим наслідком застосування інформаційно комунікативних технологій є вирішення одного із завдання дидактики-реалізація індивідуального підходу до формування пізнавальних потреб студента. Індивідуалізація в цьому аспекті визначається не тільки широким колом доступної інформації , але і більш детальним підходом до контролю якості навчання. В основу використання засобів сучасних інформаційно комунікативних технологій в навчальному процесі, як і будь-яких традиційних засобів і систем навчання, повинні бути покладені загально визнані дидактичні принципи навчання. До них відносяться: принцип єдності навчання, виховання і розвитку, принцип науковості і систематичності, свідомі і творчі активності учнів у навчанні, принцип наочності, принцип диференційованого підходу.

Визначимо основні напрями застосування комп'ютерної техніки при вивченні психолого-педагогічних дисциплін: мультимедийний супровід, інтерактивне навчання в індивідуальному режимі, обробка студентами експериментальних даних, підготовка друкованого роздаткового матеріалу, контроль рівня знань з використанням тестових завдань. Когнітивні моделі і засоби моделювання сприяють формуванню мислиннєвих дій, мислиннєвого проектування і мислиннєвого експерименту. Використання інформаційно комунікативних технологій у процесі навчання створює додаткові умови і дозволяє досягти якісно більш високих результатів навчальної діяльності. Це пов'язано зпоявою нових, практично необмежених педагогічних можливостей для індивідуалізації навчального процесу,застосуванням у цьому процесі додаткових інформаційних навчальних ресурсів, широкого спектру педагогічних методів, розширенням масштабу і змінами характеру навчальних комунікацій, розширенням простору інноваційної педагогічної діяльності.

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ НАВЧАЛЬНИХ ФОРМАЦІЙ

Борисенко Д. В. *(Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків, Україна)*

Освітній процес характеризується значними інноваційними тенденціями впровадження, модернізацією навчально-методичного та технічного забезпечення, а також вже поступово реалізуються стратегії швидкого оновлення. Саме серед них головна роль відводиться створенню дидактичних систем на базі інноваційного залучення технічних та програмних засобів. Технічний аспект застосування є найбільш матеріально затратним, обмеженим кількісним впровадженням, а також, що найбільш актуально на сьогодні, присутня тенденція зменшення строку його конкурентного використання. Так, одна технічна «новинка» може на сьогодні бути популярною та її застосування відображає сучасний темп розвитку промисловості та професійної галузі, за якою ведеться навчальна підготовка майбутніх фахівців. Але вже завтра вона залишається поза межами сучасного застосування, бо з'явився більш досконале технічне обладнання або устаткування. Тому педагогу важливо ретельно підходити до вибору сучасних зразків обладнання, щоб не потрапити в «пастку» швидкого технічного оновлення. Але при цьому комп'ютерні засоби залишаються на лідируючих показниках серед навчально-методичного забезпечення. Це визвано із-за їх універсальності застосування, широких можливостей для навчального процесу.

Особливості навчальних формацій на сьогодні зорієнтовано на новітні напрямки організації виконання студентських проектних розробок із застосуванням інноваційних інформаційно-комунікаційних засобів. Так, наприклад, програмні пакети для трьохвимірного моделювання стають одним із перспективних шляхів трансформаційних особливостей процесу розробки навчального продукту. Вони мають широкий спектр можливостей та деякі з них дозволяють візуально презентувати розроблену модель. За останнім пунктом, мається на увазі, створення не лише статичної демонстрації із елементами можливості перегляду з різних кутів зору, на певній площині або в зовнішньому оточенні, можливості обертання моделі навколо центральної вісі та допоміжних, а також сформування анімаційного відеозапису з рухом елементів моделей або всієї моделі відносно зовнішнього віртуального оточення.

Залучення трьохвимірного проектування в ході виконання студентом комплексних проектних робіт практично реалізує інноваційне розв'язання навчальних завдань та включає:

– здійснення пошукової діяльності безпосередньо на просторовій моделі, уникнення лише часткового розгляду об'єкту;

– виконання творчого аналізу історичних прототипів в просторову вигляді, більш складна методологічна модель графічного аналізу ілюстрацій, використання додаткових текстової інформації та творчих навичок для створення прототипу;

– розробку динамічної віртуальної системи, в яку можна постійно привносити нові елементи, властивості або, навпаки, виконувати їх заміщення на інші або повне виключення;

– розробку на базові моделі (аватарі) цілого циклу моделей пропозицій;

– залучення прийомів та принципів конструювання, моделювання, формоутворення та врахування особливостей технологічної обробки;

– можливість виконання поступової розробки від простого до складного або застосування вже підготовлених базових форм, розроблених раніше заготівок для подальшого їх залучення в процес розробки;

– застосування розширеного набору графічних засобів та матеріалів з можливістю їх трансформації, видозміни;

– застосування візуальних ефектів для виявлення особливостей реалістичного практичного застосування, включення умов експлуатації тощо;

– можливість створення візуального інформаційного контенту всього процесу розробки або його окремих етапів та інше.

Система професійної підготовки майбутніх фахівців поступово переорієнтовується на новий вектор розвитку, сформування сучасних професійних компетенцій та підходів до організації дидактичних систем. Процес навчальної підготовки студентів вже сьогодні ґрунтується на поєднанні традиційних форм навчального забезпечення із поступовим впровадженням інноваційних засобів з широким спектром можливостей.

Включення інформаційно-комунікативного спектру в професійну підготовку студентів є проявом сучасного стрімкого професійного оновлення. Кожний впроваджений програмний продукт та нове технічне обладнання повинні розвити у студента сучасні уміння та навички застосування новітніх засобів в навчальній та майбутній професійній діяльності, «відкрити» шлях для креативного розв'язання поставлених задач, альтернативного вирішення проблемного поля проектного рішення, вдосконалення методологічної бази та розвитку пошукової діяльності.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ЯК ІНТЕРАКТИВНА МЕДІАОСВІТНЯ ТЕХНОЛОГІЯ

Борісов О.Г., Колеснікова К.С. (*Одеський інститут фінансів УДУФМТ, м.Одеса, Україна)*

Інтерактивні технології – порівняно новий підхід до організації навчальної діяльності.

Отже, наукове спілкування у жанрі «наукова конференція», на нашу думку, можна розглядати як інтерактивну медіа освітню технологію, мета якої не тільки обмін досягненнями, набутим досвідом, окреслення шляхів подальшого розвитку проблеми, що обговорювалася, а й підвищення професійної компетентності фахівців. Як «медіа продукт» сучасне наукове зібрання має розмаїття різних форм.

Тож проілюструємо сказане вище кількома конкретними прикладами з наукових зібрань, у яких нам пощастило брати участь і які було присвячено медіа – та інформаційній грамотності.

Європейський форум з медіа грамотності проходив у травні 2014 року в Штаб – квартирі ЮНЕСКО В Парижі й фінансувався Європейською Комісією та ЮНЕСКО, був організований спільно з Проектом EMEDUSiGabinetedeComunicacionyEdukationy рамках Глобального Альянсу з Партнерства і Медійній та інформаційній грамотності. У результаті поглибленого дослідження, проведеного в 27 європейських країнах, проект EMEDUSзапропонуваврекомендаціїщодовдосконалення медіа-освіти в кожному з цих ареалів. Передбачалося, що захід збере представників урядів, керівників масс-медіа, експертів, викладачів, працівників засобів масової інформації, медіа галузі, науковців, фондів з метою розповсюдження медійної та інформаційної грамотності в Європі, що обговорення політики медіа-інформаційної грамотності на європейському рівні сприятиме в цьому напрямі співпраці та ініціативі на національному та європейському рівні.

Пленарні засідання на Форумі вів модератор, який надавав слово 5-7 основним доповідачам, які викладали своє бачення проблеми, внесеної в назву засідання. Після виступів доповідачі відповідали на запитання. В обговоренні позицій доповідачів через вільний мікрофон могли взяти участь усі бажаючі. На дев’яти секційних засіданнях, що нагадували звичні нам «круглі столи», обговорювалися актуальні проблеми, наперед оголошені оргкомітетом Форуму: Сесія 1 – Формальна освіта:новий навчальний план; Сесія 2 – MILта міжкультурний діалог; Сесія 3 – Дослідження та оцінка в недійній та інформаційної грамотності; Сесія 4 – Регулювальні органи та MIL; Сесія – 5

Сім'я, ЗМІ та MIL; Сесія 6 – MILi наслідки для політики; Сесія 7 – Сприяння Film грамотності; Сесія 8 – Інформальна освіта, соціальна інтеграція і MIL ; Сесія 9 – Медіапромисловість і MIL.

Конференція передбачала різні типи участі ,такі як:

- Ключова доповідь;
- Постери;
- Представлення передового педагогічного досвіду;
- Семінари;
- Панельні дискусії;
- Формати «PechaKucha»;
- Майстер – класи запрошених педагогів – практиків;
- Тренінги;
- Презентації видань;
- Форум докторантів тощо.

Кожен формат мав різні вимоги та обмеження за обсягом, розподілом часу та змістом. Це розмаїття форм для спілкування і навернуло нас на думку, що на часі вести мову про конференцію як про інтерактивну медіа освітню технологію.

До початку конференцій були видані тези усіх учасників, де зазначалися й країна автора, й місце роботи, й контактна адреса. Деяким доповідачам було запропоновано підготувати розгорнуті публікації, які було видруковано у престижних європейських виданнях. Зокрема, наша доповідь про медіа дидактику вищої школи побачила світ у журналі «Communicationsin Computerand Information Science» відомого європейського видавництва «Springer».

Конференції, до організації яких залучались професійні фірми, були дуже добре підготовлені. Всі доповідачі, заявлені в програмі, представляли свої доповіді – презентації. Приваблювало розмаїття наукових дійств. Надзвичайно цікавим є формат «PechaKucha», майстер – класи,зустрічі з «класиками», постери, розіграш у лотерею нових і актуальних книжок з інформаційної грамотності, презентація видавництв тощо. Та найкраще – можливість спілкування з колегами, обмін досвідом.

Огляд міжнародних форумів, у центрі яких перебували проблеми медіа- та інформаційної грамотності, засвідчує, як стрімко розвиваються ці нові явища гуманітарного знання. А самі наукові зібрання, проведені в різних країнах, стали чудовою ілюстрацією того, що сучасні наукові форуми проходять у різних видах і формах. Тож на часі говорити й про наукову конференцію як про інтерактивну медіа освітню технологію.

ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ НОВІТНІХ ІНФРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Вдовенко О.І. *(Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка. м. Чернігів, Україна)*

В умовах динамічного розвитку промисловості та сфери обслуговування конкурентоспроможність кваліфікованих робітників забезпечується не лише високим рівнем знань технологічних процесів і вмінням виконувати виробничі операції, а й творчими здібностями.

Розвиток творчості неможливий при традиційному навчанні, орієнтованому тільки на репродуктивне засвоєння знань. Тільки різноманітність форм і методів навчальної роботи створюють умови для розвитку творчих здібностей.

Сьогодні важко уявити освічену людину, фахівця у будь-якій галузі знань без вміння використовувати комп'ютерну техніку для розв'язування виробничих, наукових чи педагогічних проблем. Комп'ютеризація настільки глибоко інтегрувалася в діяльність людини, пов'язану із управлінням виробництва, забезпеченням надійного зв'язку, зберіганням та опрацюванням інформації, організацією фінансових, матеріальних та інтелектуальних потоків, що стала практично невід'ємною її частиною.

Використання інформаційних технологій у навчанні майбутніх кваліфікованих робітників може відбуватися різними способами. Їх можна представити наступним чином:

- використання інформаційних технологій – як у фронтальній, так і в груповій роботі;
- використання електронних підручників;
- використання окремих типів файлів (зображення, відео, аудіо, анімації);
- створення власних уроків (інтеграція різних об'єктів в один формат – презентації, web-сторінки);
- використання Інтернет-ресурсів.

Значно підвищити ефективність навчання допоможе застосування технології мультимедіа.

Мультимедіа – це сукупність комп'ютерних технологій, в якій одночасно використовується кілька інформаційних середовищ: графіка, текст, відео, фотографія, анімація, звукові ефекти, високоякісний звуковий супровід.

Мультимедійні технології дають низку переваг: учнями краще сприймається матеріал, зростає зацікавленість (сучасного учня дуже важко чимось здивувати, тим більше зацікавити, особливо враховуючи можливості вчителя по

відношенню до учня), індивідуалізація навчання, розвиток творчих здібностей (залучення до створення курсів, уроків, презентацій), скорочення видів роботи, що стомлюють учня, використання різних аудіовізуальних засобів (музики, графіки, анімації) для збагачення і мотивації навчання, динамічного подання матеріалу, формування самооцінки та створення умов для самостійної роботи.

Систематичне використання комп'ютера на уроках спецтехнологій, зокрема систем презентацій, призводить до:

- підвищення якісного рівня використання наочності;
- підвищення продуктивності заняття;
- установлення міжпредметних зв'язків;
- з'являється можливість організації проектної діяльності учнів зі створення навчальних програм під керівництвом викладачів;
- вчитель, що створює презентацію, змушений звертати величезну увагу на логіку подання навчального матеріалу, що позитивно позначається на рівні знань учнів, розвитку їх творчих здібностей.

Великої ваги набуває використання Інтернету в навчанні. Навіть дуже «традиційний» викладач зі стійким імунітетом до втручання новітніх технологій не може заперечити, що Інтернет є дуже багатим джерелом потенційних навчальних ресурсів. Та поки вчителі ще лише готуються до викладання предмета з використанням комп'ютерів, учні вже давно вчаться за допомогою Інтернету. Найпростіше використання Інтернету – це використання його як джерела додаткових матеріалів для вчителя та учня. Матеріали можуть бути роздруковані і використані під час традиційного заняття. У цьому випадку використовується лише незначна частина можливостей мережі.

Найбільш повно можливості Інтернету розкриваються під час використання його безпосередньо на уроці, при виконанні творчих завдань, для участі в Інтернет-конференціях, для перегляду майстер-класів, вебінарів.

Сучасні інформаційні технології відкривають учням доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи, дають цілком нові можливості для творчості, знаходження і закріплення усяких професійних навиків, дозволяють реалізувати принципово нові форми і методи навчання.

Враховуючи всі переваги й можливості сучасних інформаційних технологій, не варто забувати, що комп'ютер, здійснюючи цілу низку функцій навчання, все ж таки не може повністю замінити викладача. Комп'ютер не потрібно протиставляти вчителю, а використовувати його як засіб підтримки його професійної діяльності.

ПРАКТИЧЕСКОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВСПОМАГАТЕЛЬНЫХ ПРОГРАММ (MIND MAP) ПРИ СОСТАВЛЕНИИ КОНСПЕКТА ЛЕКЦИЙ

Витюков В.В. Коваленко О.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина)*

В условиях увеличенного потока информации, введения многих новшеств в учебный процесс появилась необходимость структурировать и модернизировать методы получения и обработки информационного потока.

При составлении основного конспекта лекций удобно руководствоваться советами создателя карт памяти Т.Бьюзена. Он предлагает действовать следующим образом.

1.Вместо линейной записи использовать радиальную. Это значит, что главная тема, на которой будет сфокусировано наше внимание, помещается в центре листа. То есть действительно в фокусе внимания.

2.Записывать не всё подряд, а только ключевые слова. В качестве ключевых слов выбираются наиболее характерные, яркие, запоминаемые, «говорящие» слова.

3.Ключевые слова помещаются на ветвях, расходящихся от центральной темы. Связи (ветки) должны быть скорее ассоциативными, чем иерархическими.

Ассоциации, которые, как известно, очень способствуют запоминанию, могут подкрепляться символическими рисунками.

Идея Тони Бьюзена как раз и заключается в создании такой «несущей конструкции», призванной помочь восстановить живые мысли, находящиеся за скучным текстом, или создать их, если использовать вспомагательную программу (Mind map) в качестве инструмента для создания новых идей.

При применении вспомогательных программ в структурировании лекций по газоснабжению можно добавить к традиционному плану лекции еще ряд структур, позволяющих вместить все разнообразие наименований (например новинок на рынке газовых инфракрасных излучателей), подкрепив это показом слайдов.

Пример создания программы (Mind map) при подготовке лекции по газоснабжению сельскохозяйственных объектов.

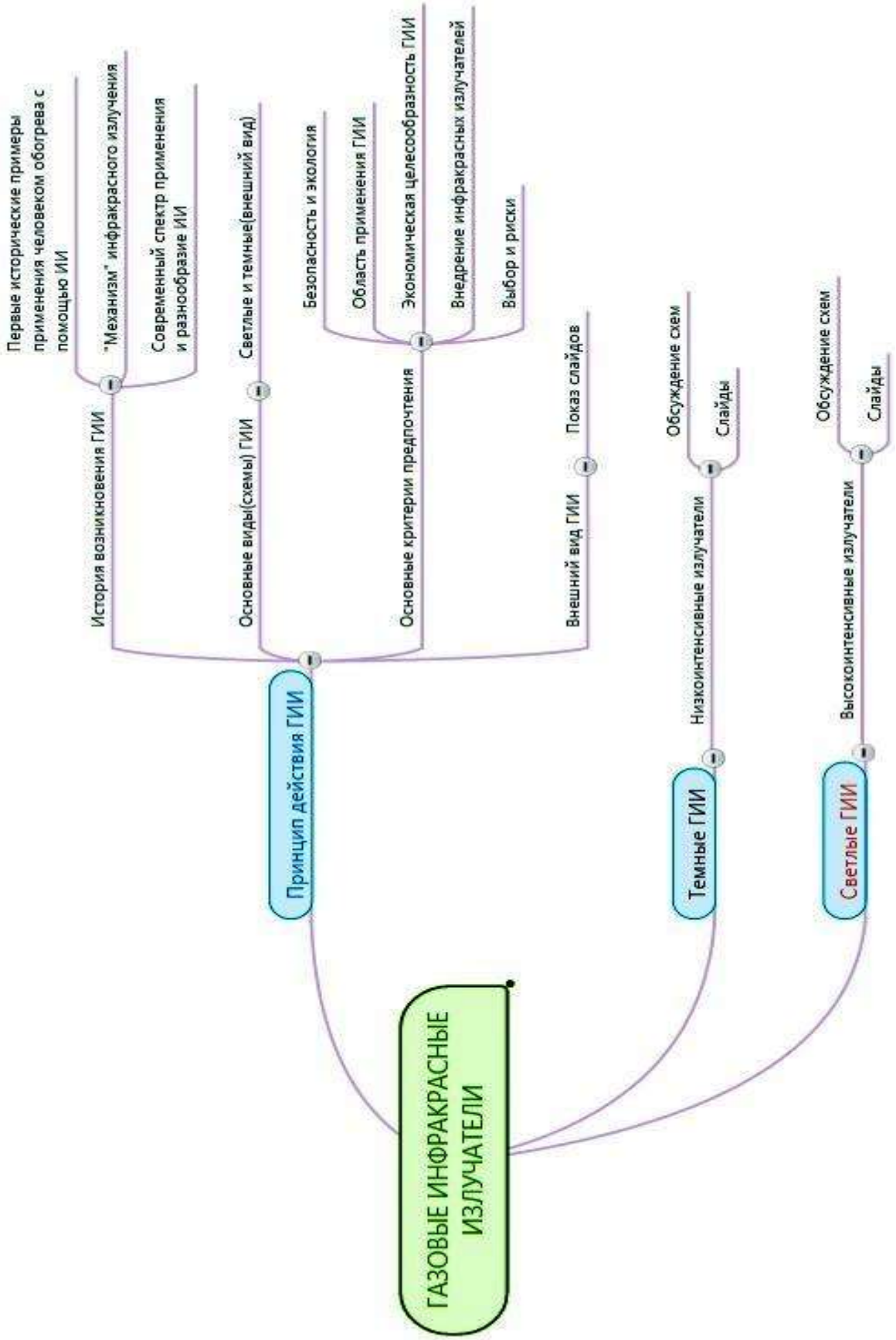
ГАЗОВЫЕ ИНФРАКРАСНЫЕ ИЗЛУЧАТЕЛИ
Принцип действия ГИИ
Темные ГИИ
Светлые ГИИ
История возникновения ГИИ
Первые исторические примеры применения человеком обогрева с помощью ИИ
"Механизм" инфракрасного излучения
Современный спектр применения и разнообразие ИИ
Основные виды(схемы) ГИИ
Светлые и темные(внешний вид)
Основные критерии предпочтения
Безопасность и экология
Область применения ГИИ
Экономическая целесообразность ГИИ
Внедрение инфракрасных излучателей
Выбор и риски
Внешний вид ГИИ
Показ слайдов
Низкоинтенсивные излучатели
Обсуждение схем
Слайды
Высокоинтенсивные излучатели
Обсуждение схем
Слайды

ВПРОВАДЖЕННЯ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ МЕДИЧНОГО СИМУЛЯТОРА «СКІФ»

Вуж Т.Є., Ревіна Т.Г., Марчук І.А *(Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова, м. Вінниця, Україна)*

Інформаційні технології (ІТ) на даний час впроваджені фактично в усі галузі охорони здоров'я. Завдяки цьому медицина набула сьогодні абсолютно нових рис. У багатьох медичних дослідженнях просто неможливо обійтися без комп'ютерів і спеціального програмного забезпечення до них. Цей процес супроводжується суттєвими змінами в медичній теорії та практиці, пов'язаними з внесенням коректив до підготовки медичних працівників. ІТ допомагають лікарю проводити об’єктивну діагностику захворювань, накопичувати й ефективно використовувати отриману інформацію на всіх стадіях лікувального процесу і, що найважливіше для медичної науки, неоціненними в науковому пізнанні.

Втілення інформаційних технологій в медичну галузь та забезпечення професійної компетентності лікарів та провізорів щодо володіння інформаційними технологіями є нагальною потребою і одним з головних завдань сьогодення.

Медичні інформаційні технології є ключовим інструментом реформування охорони здоров’я України. Для молодого сучасного лікаря такі методи можуть стати не тільки провідником до знань, а й допомогою у діагностуванні і лікуванні пацієнтів. Інформаційні технології повинні допомогти лікарям впорається з наступними проблемами: прибрати черги з лікарень, уникати побічних ефектів від лікування, не допустити лікарських помилок, зробити діагностику мінімально швидкою.

У минулого роль медицини у розвитку інформаційних технологій була порівняно невелика. Однак з тих пір, як обробка великої кількості даних і комп'ютерне моделювання стали звичайними в клінічній практиці, стало зрозуміло, що можливості інформаційних технологій стають одними з ключових факторами в галузі медицини.

Тому для того, щоб майбутні лікарі навчились користуватись сучасними інформаційними технологіями у своїй майбутній професії у навчальний план підготовки спеціалістів в галузі Медицина введена дисципліна «Медична інформатика». Ця дисципліна вивчає різні аспекти інформаційних процесів у біологічних і соціальних об’єктах та системах, створює методи і засоби роботи з медичної інформацією.

Для покращення оволодіння студентами інноваційними інформаційними технологіями у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова до тематичного плану з дисципліни «Медична інформатика» на кафедрі Біологічної фізики, медичної апаратури та медичної інформатики введена розрахунково – графічна робота. Ця робота передбачає виконання студентами завдань у створеній під керівництвом ректора ВНМУ програмі медичний симулятор СКІФ.

Програма СКІФ дозволяє моделювати різноманітні патологічні стани, вивчати ефективність лікування. Одночасно можна спостерігати за всіма системами та реакціями, які відбуваються в організмі.

СКІФ за інноваційністю й близькістю до організму живої людини на найвищому рівні від інших моделей фізіологічних процесів, які дотепер використовувались науковцями від медицини. Використання СКІФ прискорить і здешевить випробування медичних препаратів, а також вирішить чимало проблем медичної етики, максимально зменшивши необхідність тестування ліків на тваринах і людях.

Згідно наказу МОЗ України від 25.09.2013 р. № 831 «Про впровадження Рішення наради ректорів вищих навчальних закладів IV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти МОЗ України з питань підсумків проведення вступної кампанії та результатів навчально-методичної діяльності від 02 вересня 2013 року» було вирішено впровадити окремі модулі універсальної комп'ютерної моделі життєдіяльності організму людини (віртуальний пацієнт – «Скіф»), розробленої Вінницьким національними медичним університетом ім. М.І. Пирогова, для застосування у навчально - тренінгових центрах з метою поліпшення практичної підготовки лікарів, зокрема за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина» та «Медицина невідкладних станів», а також до навчального процесу на відповідних клінічних та теоретичних кафедрах.

Виконання завдань розрахунково – графічної робити з СКІФ в рамках дисципліни «Медична інформатика» дозволить студенту ознайомитись з принципами роботи з даним медичним симулятором.

Студент оволодіє потрібними навичками роботи у програмі, ознайомиться з усіма пунктами меню, сценаріями хвороб. В свою чергу це полегшить подальшу роботи з віртуальним пацієнтом – «Скіф» в рамках тем і питань клінічних кафедр та у центрі практичної підготовки лікарів та студентів Вінницького національного медичного університету імені М.І.Пирогова.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНЬОГО WEB-ПОРТАЛУ В ПЕДАГОГІЧНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Гейдел А.М., Чернуха К.А. *(Харківська гуманітарно-педагогічна академія, м.Харків, Україна)*

Удосконалення існуючих та розробка нових підходів до збору, обробки й розповсюдження інформації є невід'ємною частиною процесу розвитку інформаційних технологій та інформаційних систем (ІС). У Національній доктрині розвитку освіти вказується на пріоритетність впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують підготовку й перепідготовку кадрів у інформаційному суспільстві. Перед педагогічними навчальними закладами стоїть актуальна проблема − модернізація системи навчання майбутніх вчителів. Освіта покликана забезпечувати зростання особистості фахівця такими методами й формами навчання, щоб розвинути у нього сучасне творче ставлення до професійної діяльності. Але основна проблема полягає в недостатньому упорядкуванні й систематизації інформації щодо існуючих потреб. Подолати таку проблему може створення освітнього Web-порталу, застосування якого в традиційній системі безперервної освіти надасть можливість засвоювати інформацію вдвічі швидше й краще.

Дослідження можливостей впливу Web-порталу на якість підвищення підготовки фахівця у педагогічних навчальних закладах поставило перед нами наступні **завдання:** вивчення досвіду впровадження освітнього Web-порталу в освіту; виділити основні можливості й функції освітнього Web-порталу; розробити методику використання освітнього Web-порталу студентами

Метою нашої роботи став аналіз методики використання освітнього Web-порталу в педагогічних навчальних закладах, виділення основних можливостей освітнього Web-порталу і виокремлення основних його функцій.

Формування віртуального навчального простору покликане прагненням поєднати існуючий педагогічний досвід з новими інформаційними технологіями. Ключову роль у процесі такого поєднання відіграють Web-орієнтоване навчальне середовище та технології мережевого навчання Internet. Web-орієнтоване навчальне середовище − це віртуальне інформаційно-наповнене навчальним матеріалом середовище, доступ до якого здійснюється через мережу Internet.

Web-портал є програмною системою, що покликана забезпечити уніфікований доступ до інформації, яка зберігає безліч різнорідних інформаційних джерел. Web-портал структурує інформацію та надає засоби для

її пошуку. Освітній Web-портал − це платформа, що містить упорядковану й систематизовану навчальну інформацію, доступ до якої здійснюється через мережі Internet.

Портал включає в себе дистанційні етапи навчання, в яких розміщені матеріали з фахових дисциплін. З метою забезпечення зворотного зв'язку на порталі також розміщується форум для обговорення певних проблемних тем, електронна пошта, блог кожного тьютора, чат для оперативного спілкування, вебінар для проведення онлайн-семінарів, веб-конференцій тощо.

Внаслідок вивчення можливостей навчального порталу можна зробити висновок, що його використання у педагогічних навчальних закладах надає: універсальність технологічних процесів створення, зберігання й використання навчально-методичних ресурсів, що забезпечують ведення навчального процесу через Інтернет; єдині каталоги інформаційних ресурсів і спеціальностей.

Керують роботою порталу адміністратор і тьютери. Кожним дистанційним етапом управляє один викладач. Для того, щоб потрапити до навчального порталу, кожному студенту необхідно створити свій аккаунт. Після опрацювання інформації студент може перевірити й проаналізувати якість отриманих знань за допомогою тестування чи анкетування. За необхідності студент можуть отримати консультацію з конкретного курсу, надіславши текстове повідомлення своєму тьютеру електронною поштою або створивши відповідну тему у форумі. Дуже зручним методом донесення навчального матеріалу, що включає також перевірку знань є чат-, та відеоконференції. Спільне використання екрана комп'ютера дозволяє демонструвати все, що відбувається на робочому столі комп'ютера. Така функція дає можливість одночасно працювати над текстовими документами, презентаціями, кресленнями, схемами, структурами, графіками, таблицями, фотографіями.

Дослідивши методику використання освітнього Web-порталу, було зроблено висновок про те, що застосування освітнього Web-порталу є необхідним компонентом здобуття якісної освіти. Web-портали можуть містити велику кількість інформації, об'єднаної певною метою, мати розвинуту структуру, що дозволяє отримувати інформацію й консультації. Портал − це велике інформаційне сховище, що можна використовувати як засіб для зберігання різного типу інформації: інформація навчального характеру, результати контролю й аналізу роботи слухачів тощо. Використання освітнього Web-порталу − це природний етап еволюції традиційної системи освіти від дошки з крейдою до електронної дошки й комп'ютерних навчальних систем, від книжкової бібліотеки до електронної, від звичайної аудиторії до віртуальної.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Гейдел А.М., Кривенко Ю.О. *(Харківська гуманітарно-педагогічна академія, м. Харків, Україна)*

Апаратне та програмне забезпечення удосконалюється та оновлюється практично щодня і будь-який загальноосвітній навчальний заклад навряд чи зможе змінювати свою комп'ютерну техніку та програмне забезпечення відповідно до мінливих тенденцій розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Такі технології як веб, віртуальні, хмарні радикальним чином змінюють навчальні заклади, навчально-виховний процес, природу освіти та її доступність.

Аналіз останніх досліджень показав, що питання використання хмарних обчислень для організації тестування розкрито у роботах Морзе Н.В., Кузьминської О.Г., організація самостійної роботи за допомогою хмарних сервісів Яндекс відображено у роботах Алексанян Г.А., організація «віртуальної» викладацької засобами Google-site досліджується Рождественською Л. В.

Питання використання засобів Microsoft Office 365 для організації роботи викладачами-предметниками вченими не досліджувалося.

Мета даної роботи − визначити форми та необхідні компоненти використання хмарних технологій, можливості використання хмарних технологій для організації «віртуального кабінету», «віртуальної викладацької», дати визначення «віртуального кабінету» та «віртуальної викладацької» їх принципи побудови.

Форми використання хмарних технологій в освіті: віртуальні предметні спільноти, «віртуальні викладацькі», «віртуальна аудиторія», «віртуальний документообіг», електронний щоденник і журнал, інтерактивна приймальня, тематичний форум, організація самостійної роботи студентів та факультативне навчання, контенті сховища.

Необхідні компоненти для використання хмарних технологій: Інтернет, комп'ютер (планшет, мобільний телефон, нетбук), браузер, компанія, яка надає послуги хмарних технологій, навички роботи з Інтернет та веб-пристроями.

Віртуальна викладацька − це створене за допомогою хмарних технологій місце для колаборації, комунікації та кооперації викладачів з метою ефективного управління навчальним закладом. Віртуальний кабінет − це створене за допомогою хмарних технологій місце для колаборації, комунікації.

Структура віртуального кабінету може включати *основні елементи,* які відповідають структурі діяльності викладача: «адміністрація», «викладач», «портфоліо студентів», «документи», «оголошення» тощо.

Застосування хмарних технологій в освіті надають ряд переваг у діяльності викладача: викладач має доступ до свої матеріалів і документів будь-де і будь-коли; з'являється можливість використання відео і аудіо файлів прямо з Інтернету, без додаткового завантаження на комп'ютер.

Віртуальна викладацька розбудовується **на принципах:**

− добровільності - кожен педагог добровільно висловлює намір прийняти участь у використанні віртуальної викладацької;

− ієрархії — чіткого розподілу прав на використання даних у віртуальній викладацькій,

− відкритого обміну даними - інформація, що стосуються навчального процесу доступна для всіх педагогів;

− колективного використання даних - кожен педагог має доступ до колективного створення та використання документів, які отримує від інших учасників навчально- виховного процесу;

− авторського права - всі педагоги зобов'язуються дотримуватись законодавства про авторські права;

− миттєвого зворотного зв 'язку — кожен педагог отримує право миттєвого з'єднання з іншим педагогом або керівником закладу у разі необхідності.

Особливості впровадження «віртуальної викладацької»: додаткове навчання щодо роботи з «віртуальною викладацькою», методичний супровід викладачів, посилення контролю щодо виконання і оновлення документації, на перше місце виходять мотивація, заохочення, матеріальна зацікавленість у впровадженні «віртуальної викладацької», наявність швидкісного Інтернету, оновлення комп'ютерної техніки (повна заміна техніки закупленої до 2010 року), додаткова роз'яснювальна робота з колективом.

У роботі було визначено форми та необхідні компоненти використання хмарних технологій, можливості використання хмарних технологій для організації «віртуального кабінету», «віртуальної викладацької» та окреслено принципи побудови.

Було зроблено висновок, що хмарні технології мають ряд переваг: не потрібні потужні комп'ютери, менше витрат на закупівлю програмного забезпечення і його систематичне оновлення, оскільки все знаходиться у хмарі; відсутність піратства, необмежений обсяг збереження даних (масштабованість), доступність з різних пристроїв і відсутня прив'язка до робочого місця, забезпечення захисту даних від втрат та виконання багатьох видів навчальної діяльності, контролю і оцінювання, тестування он-лайн.

СИСТЕМИ ELEARNING SERVER 3000, MOODLE У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Голінка І.В., Гейдел А.М. *(Харківська гуманітарно-педагогічна академія, м.Харків, Україна)*

Головною метою дистанційного навчання (ДН) є надання громадянам нашої держави можливості отримання якісних знань, набуття відповідних умінь та навичок за місцем їх проживання або тимчасового перебування з використанням інформаційно-комунікаційних технологій та відповідного програмного забезпечення. **Метою роботи є п**орівняльний аналіз найбільш відомих платформ дистанційного навчання, призначених для організації навчального процесу та контролю за навчанням з використанням Інтернет-технологій.

На сьогоднішній день у навчальних закладах України використовується широка номенклатура систем дистанційного навчання як з відкритим кодом (умовно безкоштовних), так і платних, як широковживаних та специфічно орієнтованих. Системи дистанційного навчання, відомі в англомовних літературних джерелах як Learning management systems (LMSs). Не всі сучасні LMSs, що пропонуються компаніями-розробниками, є доступними для більшості навчальних закладів через високу вартість та/або складність у використанні .

Найцікавішим є тематичний громадський Інтернет-портал www.civicportal.org. Його створено за ініціативою Польсько-американського Фонду Свободи в рамках програми: «Трансформація в регіоні – RITA». Адміністратором цього порталу є Фонд «Освіта для демократії», який у цьому проекті співпрацює з низкою партнерів у регіоні. Підґрунтям для створення Civicportal.org стало переконання, що простір вільного обміну думками, ідеями, добрими практиками, створенням партнерств – це ефективний, а також демократичний спосіб спонукання розвитку громадянського суспільства. Метою цього порталу є полегшити співпрацю між організаціями з Польщі та з-за кордону, допомагати ефективно знаходити вірогідних партнерів, накопичувати базу даних про організації і проекти, обмінюватись досвідом у втіленні проектів як у Польщі, так і за кордоном. Особливу роль у діяльності порталу надано користувачам, які одночасно творять його через розміщення інформації про свою діяльність. Портал міжнародної співпраці CIVICPORTAL.ORG [www.civicportal.org] нараховує більше 3,5 тис. користувачів та пропонує для викладачів можливість спілкування через форуми на порталі та чати в межах дистанційних курсів, надає багато корисної

інформації в освітній галузі, а головне − можливість безкоштовного навчання на різнопланових безкоштовних дистанційних курсах, після закінчення яких надається сертифікат, де вказується назва курсу, теми та кількість годин навчання.

Так, програмний пакет **eLearning Server 3000** (використовують Вінницький національний технічний університет, Білоруський державний університет) має такі головні властивості: пакет створено у відкритому коді php, MySQL, Appache; пакет підтримує всі сучасні формати даних; пакет інтегрується у будь-яку операційну систему: Windows, Linux, Free BSD, Unix тощо; пакет достатньо легко сприймається з точки зору програмування, має детальний коментар, добре підготовлений до змін. Але більшість налаштувань в eLearning Server 3000 доступні лише при наявності кваліфікованого PHP та SQL-програміста.

Moodle (модульне об'єктно-орієнтоване середовище дистанційного навчання) − безкоштовна, відкрита (Open Source) система дистанційного навчання (СДО). Система реалізує філософію «педагогіки соціального конструктивізму» та орієнтована насамперед на організацію взаємодії між викладачем та студентами. Перевагами Moodle є можливість розширення зарахунок зовнішніх модулів, достатньо розвинута система звітності, підтримка зовнішніх тестів, а також висока ступінь надійності та відсутність обмежень за кількістю слухачів. Недоліками системи є високі вимоги до кваліфікації спеціалістів для налаштування та підтримки системи; необхідність використання потужного серверу та широкого каналу. У навчальному процесі *Moodle використовують Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова, Харківська гуманітарно-педагогічна академія.* Усі програмні продукти поширюються на основі GNU General Public License (GPL), яка, зокрема, дозволяє вільно використовувати, змінювати та доповнювати програму.

У роботі було зроблено порівняльний аналіз найбільш відомих платформ дистанційного навчання (Е**LEARNING SERVER 3000, MOODLE,** CIVICPORTAL.ORG), призначених для організації навчального процесу та контролю за навчанням з використанням Інтернет-технологій. Проведений аналіз передових систем дистанційного навчання викликає суперечності у об'єктивному виборі єдиного продукту, оскільки переважна більшість безкоштовних систем (з відкритим кодом) досить складна в обслуговуванні і потребую висококваліфікованих фахівців для впровадження та підтримки системи. Сума затрат навчального закладу на оплату праці такого співробітника за рік може перевищувати впровадження комерційної системи дистанційного навчання.

ПРИМИНЕНИЕ ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПРИ ПРОВЕДЕНИИ ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ СО СТУДЕНТАМИ ЗАОЧНОЙ ФОРМЫ ОБУЧЕНИЯ

Горобец Д.А. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Компьютер сегодня уже необходимость, а не как было ранее - роскошь. Практически в каждом доме уже имеются, какие либо гаджеты, будь то: стационарный КПК, планшет или современный телефон, работающий на операционной системе.

К данному оборудованию уже сегодня имеется огромное количество программного обеспечения, которое с каждым днем обновляется и позволяет выполнять новые и более сложные задачи.

Как говорят, кто не знает своей истории, не имеет будущего. Это выражение применимо и к компьютерному обеспечению, не зная основных программ очень тяжело изучать новые, а иногда и невозможно. Многие программы особенно в области проектирования работают на основе других программ. Например, программы для проектирования внутренних сетей зданий работают на основе Автокада, то есть, не зная Автокада невозможно работать с данными программами.

Не секрет, что старшему поколению тяжелее угнаться за новинками в области компьютерного обеспечения, чем молодому. Ведь они выросли в другой эпохе, где компьютер был роскошью и доступен не многим. Это еще раз подтвердилось на занятиях по компьютерным технологиям. Студентами стационарной формы обучения преподаваемый материал осваивался довольно быстро и легко, для студентов заочной формы сложнее.

При проведении практических занятий по дисциплине компьютерные технологии в группах заочной формы был взят частично материал из других работ изученных ими ранее, который они рассчитывали в ручную и продемонстрировано как с помощью программы Excel можно решать похожие задачи. Так как данный материал ими изучался ранее и они уже владели методами решения в ручную, студентам было легче овладеть новыми методами решения с применением компьютерного обеспечения.

Для многих студентов данные методы были в новизну и вызвали большой интерес, по сколько значительно упрощают и позволяют сократить затрачиваемое время на решение поставленных задач, хотя являются основами работы Excel.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ FLIPPED CLASSROOM У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Грінько Н.С., Гейдел А.М. *(Харківська гуманітарно-педагогічна академія, м.Харків, Україна)*

Однією з характерних рис переходу від індустріального в постіндустріальне суспільство є так званий «інформаційний вибух». Враховуючи, що, з одного боку, останнім часом виникло ціла низка нових підходів до організації освітнього процесу, тією або іншою мірою заснованих на використанні сучасних інформаційних технологій, а, з іншого боку, недостатньо приділяється уваги питанням підготовки студентів до самостійної навчальної діяльності.

Метою нашої роботи став аналіз однієї з таких технологій («перевернута класна кімната» − flipped classroom) та розроблення алгоритму роботи впровадження технологій flipped classroom у навчальний процес.

Останнім часом за кордоном набирає популярність технологія навчання, що, зазвичай, позначається як flipped classroom. Приблизний переклад − «перевернута класна кімната».

Коротко зміст цієї технології зводиться до заміни традиційної схеми навчання «лекція в аудиторії − домашні практичні завдання» до схеми «домашнє освоєння лекції, представленої у вигляді динамічного відео − практична робота викладача зі студентами в аудиторії». Слід підкреслити, що термін «динамічне відео» означає представлення саме процесу викладання лекційного матеріалу (іншими словами, так, як її підносить викладач в аудиторії), на відміну, наприклад, від досить популярних представлень його у вигляді традиційних презентацій, які є послідовним набором статичних кадрів. Загалом, у процесі використання наведеної технології навчання основний акцент зміщується з аудиторної роботи студента на його самостійну, творчу роботу. Перед студентом постає завдання не просто «прослухати і запам'ятати» викладений лектором теоретичний матеріал, але творчо опанувати його настільки, щоб мати змогу самому викласти його основні засади в конспекті − рефераті. Концентрація аудиторної роботи (роботи в on-line режимі у розвиненій системі дистанційного навчання) на практичній роботі «втягує» студента безпосередньо в реальний практичний процес, за якого у викладача розширюється можливість індивідуальної роботи з кожним студентом. Іншими словами − підвищується персоналізація навчання і, як

наслідок, розвивається здатність студента до подальшого саморозвитку і самоосвіти.

Коротко опишемо технічні аспекти забезпечення технології flipped classroom, які, до речі, можуть бути корисними і в реалізації інших технологій комп'ютерно-орієнтованого навчання. Основою технології flipped classroom є динамічна відеолекція, тобто відеолекція, що відображує динаміку подання навчального матеріалу лектором. Цим, власне, пояснюється обмежена придатність використання для цих цілей презентацій, підготовлених за допомогою таких засобів, як, наприклад, PowerPoint MS Windows. Представлення навчального матеріалу у відеолекції під час використання технології «перевернутого класу» повинна представляти динаміку подання цього матеріалу викладачем: на класній дошці або на екрані комп' ютера.

Традиційне аудиторне представлення текстового і графічного навчального матеріалу (лекційного матеріалу) здійснюється викладачем за допомогою записів на класній дошці, які можуть додатково супроводжуватися демонстрацією слайдів.

Формування відеолекцій у цьому випадку може здійснюватися за допомогою звичайного відеозапису. Природно, для створення якісного відеопродукту потрібна наявність досвідченого оператора, а іноді − і режисера.

Сучасні засоби дозволяють розширити можливості лектора за рахунок використання електронних дощок і/або проектора, що відображує події на екрані комп'ютера викладача. У цьому випадку лекційне заняття є комбінацією традиційної лекції, доповненої засобами комп'ютерної «підтримки». Очевидно, що такий підхід до викладання може бути покладено в основу побудови відеолекцій.

Однак очевидна необхідність у спеціальному програмному забезпеченні, яке дозволяє зафіксувати (відобразити) на комп'ютерних носіях процес взаємодії викладача з комп'ютерними демонстраційними засобами.

У роботі було проаналізовано одну з таких технологій («перевернута класна кімната» − flipped classroom) та розроблено алгоритм роботи впровадження технологій flipped classroom у навчальний процес. Підкреслено, що, інноваційна система дистанційного навчання ґрунтується переважно на самостійному здобутті студентами необхідного обсягу необхідної якості знань й одночасно передбачає використання широкого спектру як традиційних, так і нових інформаційних технологій.

На думку авторів, ця технологія навчання має досить серйозні перспективи розвитку під час використання різних (очної, заочної, дистанційної) систем навчання.

УПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ ЗІ СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Давидченко І.Д. *(Комунальний заклад "Харківська гуманітарно-педагогічна академія Харківської обласної ради, м. Харків, Україна)*

Державною національною програмою "Освіта" ("Україна XXI століття") визначені основні шляхи відродження національної системи освіти, серед яких пріоритетного значення набувають: підвищення професіоналізму педагогічних кадрів, формування здатності викладачів динамічно реагувати на запити суспільного життя, забезпечення дослідницької спрямованості менталітету майбутніх педагогів.

З метою реалізації провідних напрямів розбудови національної системи освіти, досягнення ефективної професійно-педагогічної підготовки вчителів, створення інтегральної наскрізної системи виявлення та залучення молоді до наукової діяльності поряд із розв’язанням низки фундаментальних проблем методологічного характеру виникає необхідність оптимальної організації навчально-дослідницької діяльності студентів.

Упровадження у навчальний процес сучасних інформаційних, зокрема, комп'ютерно-орієнтованих і телекомунікаційних технологій, відкриває нові способи, надає широкі можливості для подальшої диференціації загального та професійного навчання, всебічної реалізації творчих, пошукових, особистісно орієнтованих, комунікативних форм навчання, підвищення його ефективності, мобільності й відповідності запитам практики.

Потреби сучасного життя зумовлюють пошуки нових форм організації навчально-виховного процесу, зокрема – занять зі світової літератури. Використання комп'ютерних технологій та Інтернету є одним із інноваційних засобів вивчення літератури, який дозволяє стимулювати інтерес студентів до художніх творів і вивільнити чимало часу для творчої співпраці викладача та студента. Звичайно, варто пам'ятати, що постійними компонентами у процесі літературної освіти студентів залишається літературний текст як естетичне явище та діалог, організований викладачем: художній текст – читач, читач – автор, художній текст – автор – читач.

Упровадження сучасних інформаційних технологій на заняттях зі світової літератури стає однією з актуальних проблем методики викладання предмета. У зв’язку з цим надзвичайно вагомою є проблема підготовки педагогів-

словесників до роботи в такому режимі. Є численні факти того, що вчителі-словесники вважають, що використання комп'ютерів – справа лише вчителя інформатики. Проте практична діяльність кращих викладачів світової літератури переконує в тому, що сьогодні і вчитель-словесник зобов'язаний вміти користуватися сучасними засобами навчання, насамперед, для того, щоб забезпечити одне з найголовніших прав студента – право на якісну освіту.

Серед головних дидактичних функцій, що мають бути реалізовані за допомогою комп'ютерних технологій у процесі вивчення світової літератури, методисти визначають наступні:

- пізнавальна. Використовуючи комп'ютерні технології та Інтернет, можна отримати будь-яку необхідну інформацію, як ту, що зберігається на жорсткому диску власної комп'ютерної бази, так і розміщену на дисках CD-ROM чи відповідних сторінках Інтернету;
- розвивальна. Під час використання ІКТ навчання надається можливість враховувати типологічні вікові та індивідуальні здібності студентів, виявляти і розвивати потенційні можливості, особисті потреби студентів, водночас коригувати недоліки у розвитку їхніх навичок та умінь. Робота з різноманітними комп'ютерними програмами, крім активізації літературних можливостей особистості, сприяє розвитку таких необхідних пізнавальних процесів, як сприйняття, логічного мислення, пам'яті, уяви;
- дослідницька. На основі широкого спектру інформації, представленої завдяки комп'ютерним технологіям, студенти готують різноманітні роботи самостійного, дослідницького характеру за окремими темами. У студентів з'являється можливість узяти участь у роботі літературних пошукових груп, Інтернет-конкурсах; виконувати творчі роботи різних видів, створювати власні творчі проекти, розробляти доповіді, реферати, презентації, публікації, web-сайти; дослідити певні проблемні питання, представляти своє досліджувати на різноманітних Інтернет-олімпіадах, -проектах, -конференціях, - форумах;
- комунікативна. Під час обміну інформацією між студентами створюється певна віртуальна єдність, у всіх є реальна можливість увійти на сайти популярних сучасних митців; вони мають можливість зіставити різні погляди, давати їм оцінку, формувати свої позиції.

Відомо, що найефективніший вплив на людину здійснює та інформація, яка одночасно впливає на кілька органів чуття, і запам'ятовується вона тим краще і міцніше, чим більше каналів сприймання було активізовано. Тому очевидною є роль, яку ми відводимо мультимедійним засобам навчання, що виникли з появою потужних багатофункціональних комп'ютерів, якісних навчальних програм, розвинених комп'ютерних систем навчання.

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ «M-LEARNING» ПРИ ВИКОРИСТАННІ САЙТУ КАБІНЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ “CLASSROOM45.NET”

Донцова О.М., Вельчева К.М. *(Ізмаїльський технікум механізації і електрифікації сільського господарства, м.Ізмаїл, Україна)*

Викладачі іноземної мови Ізмаїльського технікуму механізації і електрифікації сільського господарства, спираючись на «Національну доктрину розвитку освіти України у XXI столітті», звертають велику увагу на 16 напрямків від мети і пріоритетів розвитку освіти до очікуваних результатів навчання.

Одним із головних напрямків освіти є «Інформаційні технології та засоби навчання», що забезпечують подальше удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві.

Засобами досягнення цієї мети є:

- суцільна інформатизація освіти, спрямована на задоволення освітніх інформаційних, обчислювальних і комунікаційних потреб учасників навчально-виховного процесу та основана на створенні єдиної інформаційної структури;
- впровадження дистанційного навчання у навчальному процесі інформаційно-комунікаційних технологій ;
- побудова індивідуальних навчальних програм різних рівнів складності; випуском електронних підручників;

Педагогічна наука у XXI столітті тісно пов’язана із технологічним прогресом. Використання Інтернет ресурсів стало невід’ємною частиною під час вивчення іноземної мови. Всесвітня мережа надає необмежені можливості з використання різноманітних матеріалів для навчання.

Для поліпшення навчання та забезпечення студентів необхідним матеріалом як за шкільною програмою, так і за професійним спрямуванням був створений власний web-site кабінету іноземних мов http://classroom45.net**.**

Впровадження використання матеріалу сайта при навчанні дало можливість застосування **мобільного навчання.**

Термін «мобільне навчання» (м-навчання) mobile learning (m-learning) належить до використання мобільних і портативних ІТ-приладів, таких як кишенькові комп’ютери, мобільні телефони і планшетні ПК у процесах викладання та навчання.

Цей вид навчання дуже близький до сучасного життя студентів, бо воно тісно пов'язане з електронним та дистанційним навчанням, відмінністю якого є використання мобільних пристроїв. Навчання проходить незалежно від місця знаходження і відбувається при використанні портативних технологій.

Користувачі сайту кабінета отримують інформацію з таких розділів: загальна інформація , самостійне вивчення, домашні завдання, різне.

«Загальна інформація» складається із візитної картки викладачів англійської мови, роботи гуртка, участі у виставках художньої і технічної творчості, кращих з дисципліни, участі у олімпіадах, методичної роботи викладачів, позааудиторної роботи та наукової і творчої діяльності викладачів.

Вся інформація постійно оновлюється і містить фото, відео і текстові матеріали.

Розділи «Самостійне вивчення» та «Домашні завдання» - містить весь матеріал, необхідний для підготовки студентів до занять. Всі завдання мають різний рівень складності.

Розділ «Різне» складається із наступних пунктів:

Відео;

Фото;

Звітів;

Корисних посилань;

Цікавої інформації.

Пункт «Корисні посилання» і «Цікава інформація» знайомить відвідувачів сайту із наступним матеріалом: таблицею неправильних дієслів, сайтами із транскрипцією, посиланням в інтернеті на підручник наших викладачів «English for mechanics. Independent study» « English for mechanics» (Part I-II), « English for book accounting » (Part I-II), « English for electricians » (Part I-II) (усі посібники приймали участь у конкурсі «Педагогічні інновації», організованому ДУ НМЦ «Агроосвіта») та деякі посилання на іноземні сайти і порадами щодо подальшого оволодіння іноземними мовами.

На думку Джоша Берсіна, генерального директора та президента компанії Bersin & Associates, мобільне навчання — це початок нової ери безпрецедентної швидкості, гнучкості та досягнень, які здатні надавати ключові знання та навички саме тоді, коли це необхідно.

Викладачі іноземної мови нашого технікуму впроваджують цей новий метод навчання, та намагаються йти в ногу із сучасним прогресом.

Девіз нашого сучасного кабінету – AMAT VICTORIA CURAM (ПЕРЕМОГА ЛЮБИТЬ ПІДГОТОВКУ)!

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ ХІМІЇ

Дучинська Г. С. *(Кременецьке медичне училище імені Арсена Річинського, м. Кременець, Україна)*

На сучасному етапі інформатизації суспільства все більшого поширення у різноманітних сферах життя набувають комп'ютерні технології, вони виступають як один з інструментів пізнання. Тому одним із завдань вищої освіти є підготовка фахівця, який вільно орієнтується у світовому інформаційному просторі, який має знання та навички щодо пошуку, обробки та зберігання інформації, використовуючи сучасні комп'ютерні технології. Цей напрямок вважається перспективним, адже в цілому освіта характеризується як велика система, якісне функціонування якої неможливе без використання сучасних телекомунікаційних і комп'ютерних засобів зберігання, опрацювання, передавання, подання інформації.

Виділяють три основні напрями застосування комп'ютерних технологій при вивченні хімії:

- моделювання хімічних явищ і процесів; використання комп'ютерних моделей дозволяє розкрити істотні зв'язки досліджуваного об'єкта, глибше виявити його закономірності, що в кінцевому розрахунку, веде до кращого засвоєння матеріалу;
- контроль і обробка даних хімічного експерименту; таке використання комп'ютера прищеплює студентам навички дослідницької діяльності, формує пізнавальний інтерес, підвищує мотивацію, розвиває наукове мислення;
- програмна підтримка курсу; зміст програмних засобів навчального призначення, застосовуваних при вивченні хімії, визначається цілями заняття, змістом і послідовністю подачі навчального матеріалу.

На заняттях хімії можна запропонувати такі комп'ютерні програми як Office (WORD, Power Point, Chem Office (Chem Draw Ultra, Chem3D, ChemFinder) та ін.

У ході занять, використовуючи програму Power Point, можна показувати підготовлені в різних програмах теми, тексти, картинки, чи схеми відеофайлів – що сприяє активізації студентів.

Для проведення віртуального хімічного експерименту доцільно використовувати наступні програмні засоби: «Хімічні досліди з вибухами і без», «Chemlab 2.0d». Програмний засіб: «Хімічні досліди з вибухами і без» містить відеозаписи демонстраційних експериментів з неорганічної та органічної хімії. Хімічний зміст дослідів відповідає шкільній програмі. За

допомогою програми ChemDraw Ultra можна легко записати електронні хмари, процес гібридизації, складні хімічні сполуки (ароматичні з’єднання, циклоалкани, карбогідрати, амінокислоти).Використання цієї програми дозволяє в доступній формі пояснити будову і склад органічних речовин.

Безмежно розширює методичні можливості заняття використання інтерактивної дошки, яка дає можливість показувати зображення в кольорі (відео, анімації, слайди, тощо), на ній можна робити записи маркерами кількох кольорів, писати поверх зображення та давати можливість запам’ятовувати необхідний для подальшої роботи кадр; вона дає можливість відтворити 3-D модель молекул в об'мі та русі, реалізувати їх обертання в просторі,тощо.

Навчання хімії крім проведення експерименту потребує науково-логічного викладу та пояснення матеріалу. Тому на допомогу викладачеві створені електронні конструктори заняття, програми-редактори формул, електронні методичні посібник.

Вивчення низки технологічних процесів доцільно проводити з використанням засобів ІКТ та відповідних Інтернет-ресурсів.

Для самостійної підготовки до лабораторних занять студенти використовують інформаційні можливості наведених комп’ютерних засобів, мережі Інтернет та електронні підручники, практичну підготовку забезпечують хімічні тренажери та віртуальні хімічні лабораторії.

Під час проведення лабораторних занять застосовувались різні засоби комп’ютерних технологій: відеозаписи шкідливих або вибухонебезпечних хімічних реакцій, фотографії, структурні моделі будови рідкісних речовин, динамічні комп'ютерні моделі хімічних процесів, комп'ютерні тренажери, віртуальні лабораторії.

Одним з головних питань в учбовому процесі є перевірка знань. Комп’ютерне тестування розширює можливості контролю та оцінювання рівня навчальних досягнень студентів, є альтернативою традиційним методам перевірки, воно може проводитись з урахуванням різних видів та форм контролю, як інструменту оперативного керування. Такий метод оцінювання швидко, об’єктивно й ефективно діагностує результати навчальної діяльності студентів.

Таким чином, використання в навчальному процесі інформаційних технологій навчання створює сприятливі умови для розвитку пізнавального інтересу студентів, підвищення якості знань, урізноманітнення і насичення процесу навчання, істотно підвищує мотивацію, допомагає розкрити творчі здібності студентів. Внаслідок, виховується самодостатній фахівець, який спроможний реалізуватися в сучасному бурхливому житті.

АВТОМАТИЗИРОВАННАЯ СИСТЕМА ТЕСТИРОВАНИЯ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ

Егупов К.В., Якушев Д.И.. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Переход на современные европейские стандарты обучения подразумевает, в том числе, внедрение современных стандартов контроля качества, одним из аспектов реализации которого является переход на системы тестирования. В педагогике общепринято выделять следующие функции тестирования: диагностическую, обучающую и воспитательную. Диагностическая функция заключается в выявлении уровня знаний, умений, навыков учащегося. Это основная и самая очевидная функция тестирования. По объективности, широте и скорости диагностирования, тестирование превосходит все остальные формы педагогического контроля. Обучающая функция тестирования состоит в мотивировании учащегося к активизации работы по усвоению учебного материала. Для усиления обучающей функции тестирования могут быть использованы дополнительные меры стимулирования студентов, такие как: раздача преподавателем примерного перечня вопросов для самостоятельной подготовки, наличие в самом тесте наводящих вопросов и подсказок, совместный разбор результатов теста. Воспитательная функция проявляется в периодичности и неизбежности тестового контроля. Это дисциплинирует, организует и направляет деятельность учащихся, помогает выявить и устранить пробелы в знаниях, формирует стремление развить свои способности.[1]. Не останавливаясь на достоинствах тестирования, как формы контроля знаний, следует отметить присущие этому методу недостатки: Данные, получаемые преподавателем в результате тестирования, хотя и включают в себя информацию о пробелах в знаниях по конкретным разделам, но не позволяют судить о причинах этих пробелов. Тест не позволяет проверять и оценивать высокие, продуктивные уровни знаний, связанные с творчеством, то есть вероятностные, абстрактные и методологические знания. Широта охвата тем в тестировании имеет и обратную сторону. Учащийся при тестировании, в отличие от устного или письменного экзамена, не имеет достаточно времени для сколько-нибудь глубокого анализа темы. Обеспечение объективности и справедливости теста требует принятия специальных мер по обеспечению конфиденциальности тестовых заданий. При повторном применении теста желательно внесение в задания изменений. В тестировании присутствует элемент случайности. Например, учащийся, не ответивший на простой вопрос, может дать правильный ответ на более сложный. Причиной этого может быть, как случайная ошибка в первом вопросе, так и угадывание ответа во втором.

Это искажает результаты теста и приводит к необходимости учета вероятностной составляющей при их анализе.

Современные тенденции развития информационных технологий, по мнению аналитиков, формируются на стыке четырех базовых элементов – социальных сетей, мобильных устройств, облачных технологий и управления информацией. Сегодня , с развитием планшетов и смартфонов, реализацией 3G– технологии мобильной связи третьего поколения – набора услуг, который объединяет как высокоскоростной мобильный доступ с услугами сети Интернет, так и технологию радиосвязи, которая создает канал передачи данных, наиболее востребованными оказываются различные мобильные приложения. Эти приложения могут быть предустановлены на устройство в процессе производства, загружены пользователем с помощью различных платформ для распространения ПО или являться веб-приложениями, которые обрабатываются на стороне клиента (JavaScript) или сервера.

На кафедре Энергетического и водохозяйственного строительства Одесской государственной академии строительства и архитектуры, разработана и успешно используется система online тестирования знаний студентов «ТЕСТ». За время использования системы тестирования (10 лет) на кафедре накоплен достаточный опыт по ее использованию в учебном процессе. Система внедрена в структуру web- сайта академии http://ogasa.org.ua/. Это сделано для того, чтобы студенты и преподаватели могли работать с системой из дома по сети «internet» и из локальной сети Академии. При этом система позволяет использовать в работе , в том числе, мобильные устройства, без предустановки каких-либо специальных модулей.

Система состоит из обширной MySQL базы данных, и нескольких отдельных программ-разделов, написанных с использованием PHP. Основные разделы системы: Административный; Преподавательский; Пользовательский раздел.

Наиболее важными, среди аналогичных программных продуктов, свойствами системы тестирования знаний «ТЕСТ» являются:

1. Возможность совершения всех действий с системой из любой точки сети «internet».
2. Возможность масштабирования системы. Можно проводить online-тестирование студентов, как заочной формы обучения, так и стационара. Тесты могут проводиться независимо друг от друга по любому блоку тестов и расписанию.
3. Возможность размещения в системе списков вопросов к тестам, предложенным на экзаменах.
4. Возможность размещения методических материалов в электронном виде.
5. Простота использования для всех видов пользователей.

6. Высокая степень защищенности базы данных с вопросами и ответами, организованная на технической площадке провайдера.

7. Протоколирование процесса сдачи тестов с полной распечаткой результатов тестирования, возможность предоставления результатов тестирования в виде готовых ведомостей.

Следует отметить случайный порядок расположения вопросов и ответов в генерируемых тестах, широкие возможности в формировании отдельных тестов и блоков тестов, включая гибкую систему оценивания вопросов по сложности, простоту интерфейса. Положительный опыт использования системы при проведении профессиональной аттестации ответственных исполнителей в Одесском региональном офисе аттестационной архитектурно-строительной комиссии подтвердил правильность реализации заложенной при ее разработке концепции, а, также, возможность легкой адаптации системы для использования в качестве обучающего элемента. За время подготовки к сдаче аттестационного экзамена слушателям предоставляется возможность круглосуточно работать с системой в режиме пробного тестирования, что существенно мотивирует к изучению дополнительных материалов как методического назначения, так и первоисточников – законов Украины, постановлений кабинета министров, государственных строительных норм и пр.

Разумеется, всегда следует помнить, что тесты - не панацея от всех бед системы образования, однако рациональное и системное применение тестовых систем контроля знаний, позволило повысить производительность учебного труда и труда преподавателей кафедры за счет увеличения доли самостоятельной работы студентов с учебным материалом, в том числе и совершенствования навыков использования нормативно-справочной литературы, накопления и совершенствования базы данных тестовых заданий и вопросов, использующихся при проведении тестов как по специальным дисциплинам (собственно «тест»), так и комплексных экзаменов - «блоков тестов». Дальнейшее развитие локальной сети Академии охватывающей учебно-лабораторные корпуса и общежития, увеличение числа пользователей сети «internet», как среди профессорско-преподавательского состава, так и среди студентов, введение единых стандартов образования и кредитно-модульной системы в соответствии с Болонской декларацией позволяет предложить разработанную систему оценки знаний «ТЕСТ» для общего использования в масштабах Академии.

– Нейман Ю. М., Хлебников В. А. Педагогическое тестирование как измерение. Ч.1. — М.: Центр тестирования МО РФ, 2002. 2. Батешов Е. А. «Основы технологизации компьютерного тестирования»: Учебное пособие. — Астана: ТОО «Полиграф-мир», 2011. — 241 с.

ПРОЦЕС ІНФОРМАТИЗАЦІЇ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Євдокімова О.М. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Модернізація освітньої галузі передбачає перехід від використання традиційних до інтерактивних засобів передачі та отримання інформації,до інформаційного поля діяльності всесвітньої інформаційної мережі.

Розробкою і впровадженням у навчальний процеснових інформаційних технологій активно займаються такі дослідники як,.Козлакова Г.О., Коваль Т.І., Хейніха Р.,Корнилова Т.В., Машбиця Є.І.,Галузинський В.М., Адаменко О.В., Полат Е.С., Дмітрієва Е.И., Новіков С.У., Цвєткова Л.А. та ін..(1-6).

Одним із пріоритетних напрямків процесу інформатизації сучасного суспільства є інформатизація освіти – упровадження засобів нових інформаційних технологій у систему освіти. Це уможливить:

– удосконалювання механізмів керування системою освіти на основі використання автоматизованих банків даних науково-педагогічної інформації, інформаційно-методичних матеріалів, а також комунікаційних мереж;

– удосконалювання методології і стратегії добору змісту, методів і організаційних форм навчання, що відповідають задачам розвитку особисто того, якого навчають, у сучасних умовах інформатизації суспільства;

1. створення методичних систем навчання, орієнтованих на розвиток інтелектуального потенціалу того, якого навчають, на формування умінь самостійно здобувати знання, здійснювати інформаційно-навчальну, експериментально-дослідницьку діяльність, різноманітні види самостійної діяльності по обробці інформації;

2. створення і використання комп’ютерних систем, які тестують, діагностують, контролюють та оцінюють.

Інтенсивний розвиток процесу інформатизації освіти спричиняє розширення сфери застосування сучасних інформаційних технологій.

Процес інформатизації освіти і зв’язане з цим використання можливостей сучасних інформаційних технологій у процесі навчання приводить не тільки до зміни організаційних форм і методів навчання, але і до виникнення нових методів навчання.

Використання кібернетичного простору (cyberspace) у навчальних цілях є абсолютно новим напрямком загальної дидактики і приватної методики, тому що зміни, що відбуваються, торкаються всі сторони навчального процесу,

починаючи від вибору прийомів і стилю роботи, кінчаючи зміною вимог до академічного рівня що навчаються.

Комунікативний підхід має на увазі навчання спілкуванню і формування здатності до міжкультурної взаємодії, що є основою функціонування Інтернету.

Розвиток освіти в наші дні органічно зв'язано з підвищенням рівня його інформаційного потенціалу. Ця характерна риса багато в чому визначає як напрямок еволюції самої освіти, так і майбутнє всього суспільства.

Оволодіння комунікативної і міжкультурної компетенцією неможливо без практики спілкування, і використання ресурсів Інтернет у навчальному процесі, в цьому змісті просто незамінне віртуальне середовище, яке дозволяє вийти за тимчасові і просторові рамки, надаючи її користувачам можливість автентичного спілкування з реальними співрозмовниками на актуальні для обох сторін теми. Однак не можна забувати про те, що Інтернет - лише допоміжний технічний засіб навчання, і для досягнення оптимальних результатів необхідно грамотно інтегрувати його використання у навчальному процесі.

Комп'ютерні навчальні програми мають багато переваг перед традиційними методами навчання. Вони дозволяють тренувати різні види мовної діяльності і сполучити їх у різних комбінаціях, допомагають усвідомити мовні явища, створити комунікативні ситуації, а також забезпечують можливість обліку ведучої репрезентативної системи, реалізацію індивідуального підходу й інтенсифікацію самостійної роботи студентів.

Отже, використання комп'ютерних технологій робить процес навчання інтенсивним, бо створює атмосферу змагання, виховує вміння співпрацювати.

Список використаних джерел:

- Галузинський В.М. Компьютеризация в сфере образования: проблемы и перспективы.- М.: Педагогика, 2007.- 263 с.
- Корнилова Т.В., Тихомиров О.К. Принятие интеллектуальных решений в диалоге с компьютером. - М.: МГУ, 2000.- 191 с.
- Машбиц Е.И. Психолого-педагогические проблемы компьютеризации обучения. - М.: Педагогика, 2008. - 191 с.
- Heinich R., Molenda M., Russell J.D. Instruction Media and the New Technologies of Instruction. - N.Y.: Macmillan Publishing Company, 2003.- 460 с.
- КовальТ.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності : навч.-метод. посіб. / Т.І. Коваль. – К. : Вид.центрНЛУ, 2009. – 380 с.
- КозлаковаГ.О.Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті: Монографія. – К. : ІЗМН, ВІПОЛ, 2007. – 180 с.

ОРГАНИЗАЦИЯ ПРАКТИЧЕСКИХ ЗАНЯТИЙ ПО ОПРЕДЕЛЕНИЮ ИНТЕНСИВНОСТИ ДВИЖЕНИЯ С ПРИМЕНЕНИЕМ КОМПЬЮТЕРНОЙ ТЕХНИКИ

Зборовская И.А. (*Одесская государственная академия технического регулирования и качества, г. Одесса, Украина)*,
Пехтерева А.А., Шаповалов А.В. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*, **Гарбуз А.И.** *(Одесский национальный политехнический университет, г. Одесса, Украина)*

Организация и проведение практических занятий связанных с наблюдением за транспортным потоком (ТП) на автодороге с целью определения его интенсивности – сложная и ответственная задача. Сложность заключается в необходимости выделения обучаемым большого количества участков дороги, которые находятся на большом удалении друга от друга, что усложняет контроль в ходе занятия. Сложно организовать и наблюдение за правильностью выполнения задания, что снижает его качество. На качество проведения занятия оказывают заметное влияние метеорологические условия. Для повышения качества обучения, на кафедре ПСЕАД была разработана методика проведения практического занятия с использование компьютерной техники. В ходе занятия обучаемые знакомятся с порядком проведения наблюдений и их обработкой. Они получают бланки учета, и просматривают фрагмент записи ТП. В реальном режиме времени ведется подсчет количества и вида транспортных средств. Видео фрагменты охватывают время от 8. 00 до 20.00, их количество составляет 3 – 5, длительность записи 15 – 20 минут (рис. 1., 2.).

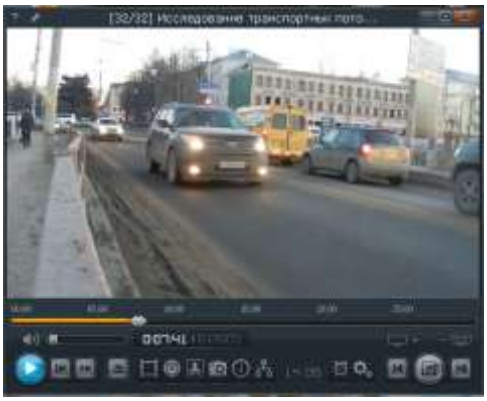

Рис. 1. Движение утром

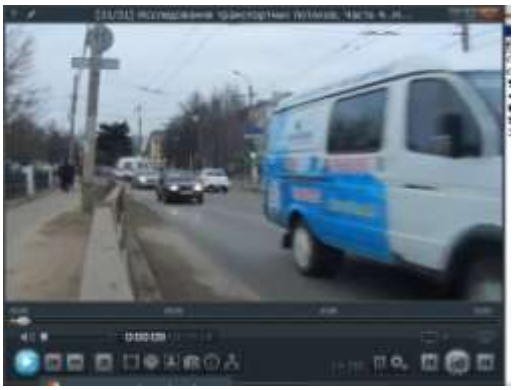

Рис. 2. Движение вечером

По результатам наблюдений обучаемые рассчитывают среднюю часовую и суточную интенсивность движения на дороге. Определяют время часов пик и структуру транспортного потока. В заключении делают вывод о пропускной способности рассматриваемого участка дороги. Таким образом, применение ПЭВМ позволяют повысить качество проведения практического занятия.

КОНВЕРГЕНЦІЯ НБІК-ТЕХНОЛОГІЙ У ДЗЕРКАЛІ БІОЕТИКИ

Іванова О. С. (*Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса, Україна*)

У наш час ми стаємо свідками глобальних змін, які вимагають прийняття термінових рішень, якщо говорити про майбутнє людства. Ми є безпосередніми учасниками проривних наукових досягнень, що дозволяють змінювати фундаментальні основи буття - на рівні живої і штучної матерії, а то і їх синтезу. Це породжує неоднозначні сценарії розвитку майбутнього людства і нові моральні декалогів.

НБІК -конвергенція має не тільки величезне наукове і технологічне значення. Технологічні можливості, що розкриваються в ході НБІК - конвергенції, неминуче призведуть до серйозних культурних, філософських і соціальних потрясінь. Зокрема, це стосується перегляду традиційних уявлень про таких фундаментальних поняттях, як життя, розум, людина, природа, існування.

Розглядаючи місце і роль біоетики в умовах глобальних змін, очевидним стає її соціально-регулятивний статус, покликаний запобігти негативних наслідків, не допустити того, що може виявитися незворотнім результатом «техновлади». Говорячи про структурно-функціональною характеристикою біоетики, можна запропонувати, її поділ на теоретичну, практичну та клінічну частини. Так, наприклад, теоретична частина включає в собі філософську синергію і інтердисциплінарність, а практична пов'язана з її відображенням в різних сферах діяльності (наприклад, агробіоетика, нанобіоетика, наукова, спортивна). Крім того, біоетика стає найбільш затребуваною у формі практики прийняття рішень, в силу своєї аксіологічний завантаженості і наявного досвіду (метод «випереджаючого переживання»). У цьому сенсі її призначення не алармістські спонукання, а пропедевтика і діалог, пошук компромісів поліпрофесійної, наукової та бізнес-спільноти.

Відмінними особливостями НБІК - конвергенції є: інтенсивна взаємодія між вказаними науковими і технологічними галузями; значний синергетичний ефект; широта охоплення розглянутих і схильних до впливу профільних галузей - від атомарного рівня матерії до розумних систем; перспектива якісного зростання технологічних можливостей індивідуального та суспільного розвитку людини - завдяки НБІК -конвергенції.

Таким чином, програма глобальної біоетики – це секуляризована програма еволюції моральності, яка кидає виклик до прийняття відповідальних рішень у багатьох сферах людського життя.

ПРО ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПРОВЕДЕННІ РІЗНИХ ВИДІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Кантаржи Н.І. *(Одеський державний екологічний університет, м. Одеса, Україна)*

Організація навчального процесу з використанням електронних засобів навчання надзвичайно актуальна, вона дозволяє здійснити перехід від предметного принципу побудови змісту освіти до створення інтегрованих навчальних курсів. Одним із видів електронних засобів навчання є мультимедіа, які надають великі можливості для удосконалення навчального процесу у вищій школі. [1].

Мультимедіа є ефективною освітньою технологією завдяки властивим їй якостям інтерактивності, гнучкості й інтеграції різних типів навчальної інформації. Так, відмінною рисою мультимедіа є навігаційна структура, що забезпечує інтерактивність – можливість безпосередньої взаємодії з програмним ресурсом. Інтерактивність технологій мультимедіа передбачає «живий» зв’язок між користувачем і програмою, зокрема, за бажанням можна задати індивідуальний темп роботи в межах програми, установити швидкість подачі матеріалу, кількість повторень тощо.

Таке задоволення індивідуальних потреб особистості у навчанні й дозволяє говорити про гнучкість технологій мультимедіа [3, с. 109].

Одними з основних можливостей і переваг засобів мультимедіа у разі їхнього застосування у навчальному процесі є: одночасне використання декількох каналів сприймання інформації студентом в процесі навчання, завдяки чому досягається інтеграція інформації, що доставляється різними органами чуттів; можливість симулювати складні реальні експерименти; візуалізація абстрактної інформації шляхом динамічного подання процесів [2, с. 11].

Завдяки своїм можливостям і розвитку технічних засобів мультимедійні технології можуть застосовуватися під час проведення практично всіх видів навчальних занять.

У процесі читання лекцій застосовуються презентації, що містять різні види інформації: текстову, звукову, графічну, анімації.

При проведенні практичних та семінарських занять доцільно використовувати презентації та тестові програми для повторення пройденого матеріалу та контролю знань, електронні навчальні зошити, інтерактивні задачники з різним рівнем складності представлення інформації, відео

завдання, електронні таблиці з частковим їх заповненням У даному випадку презентацією може керувати і викладач, і студент [4].

Слід зазначити, що для проведення семінарських та практичних занять інформаційні технології використовуються не так часто як до подання лекційного матеріалу. Проте, як показали сучасні дослідження в області освітніх технологій, саме тут знаходяться великі резерви для підвищення ефективності навчання.

Включення інформаційних мультимедійних технологій робить процес навчання більш технологічним і більш результативним. Так, на цьому шляху є труднощі, є помилки, не уникнути їх і в майбутньому. Але є головний успіх - інтерес студентів, їх готовність до творчості, потреба в одержані нових знань і відчуття самостійності. Це відчуття постійної новизни сприяє розвитку в студентів інтересу до навчання.

Мультимедійні засоби навчання є перспективним і високоефективним інструментом, що дозволяє надати масиви інформації у більшому об'ємі, ніж традиційні джерела інформації і в тій послідовності, яка відповідає логіці пізнання і рівню сприйняття конкретного контингенту студентів. Вирішивши проблемні питання у вищих навчальних закладах (економічні, технічні, професійні тощо), можна підняти процес навчання на якісно новий рівень.

Література:

1. Соломко М.Т. Використання презентацій на лекційних заняттях. // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. - 2012.- Вип. 5. – С. 77-85.

2. Корчевський Б.Б. Мультимедійні технології в навчанні. Створення навчальних відеофільмів/ Б.Б. Корчевський, В.В. Дякова// Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2010. – №3. – С. 118-123.

3. Исак Л. Использование мультимедийных технологий в системе высшего образования: преимущества и недостатки / Л. Исак // Технологічна освіта: досвід, перспективи, проблеми. – 2010. – №6. – С. 105-118.

4. Шахіна І.Ю. Використання мультимедіа-технологій у навчальному процесі/ І.Ю. Шахіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http:// archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Sitimn/2010_23/Vukorustanna_multumedia_texnologii_v_navchalnomy.pdf

ПОДГОТОВКА МЛАДШИХ СПЕЦИАЛИСТОВ ОККТ ОГЭУ С ПОМОЩЬЮ КОМПЬЮТЕРНЫХ ТРЕНАЖЕРНЫХ КОМПЛЕКСОВ

Козуб С.А., Сморж М.В., Редунов Г.М. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Исследование нынешнего состояния обучающих компьютерных тренажерных комплексов (КТК) по улучшению работы и повышения уровня знаний студентов для радио, электромеханических, химико-технологических производств показал, что на данный момент есть лишь малое ограниченное количество комплексов для обучения разнопланового технического персонала эффективному управлению технологическими процессами (ТП) на предприятиях различных систем управления. А для того чтобы использовать заграничный опыт и их КТК требуется немалое финансовое вливания, в условиях нынешнего финансового положения страны данная задача является тяжело выполнимой. Наиболее актуальна в данном положения является разработка современных КТК АСУТП. Основной функцией КТК должна быть в первую очередь обеспечение углубленного тренинга операторов сложных ТП, предоставляя практический опыт реагирования в различных ситуациях, включая: экстремальные и потенциально опасные ТУ при разнообразных производительностях установок и самих свойств сырья; непосредственно нарушения технологических режимов (ТР) и сбоев в работе оборудования; плановые и аварийные остановы; переходы на новые ТР. Алгоритмически разработан КТК для подготовки квалифицированного оперативно-технического персонала и студентов с использованием лицензионной рабочей оболочки SCADA-системы InTouch и прочих составных компонентов Wonderware Development Studio. КТК–это совокупность программно-аппаратных комплексов, которые служат для формирования и закрепления профессиональных навыков и умений работников и студентов с использованием имитационного моделирования процесса, воспроизведения реального операторского интерфейса и методической поддержки обучения. Функционировать КТК основывается на системе клиент-серверной архитектуры, обеспечивающей надежность и высокую отказоустойчивость в работе. КТК включает в себя следующие элементы: базу данных параметров ТП, математическую модель ТП и ТР, базу знаний нештатных ТР и ситуаций, сценарии обучения, систему контроля и оценки знаний, АРМ обучаемого, АРМ инструктора, сервер обработки данных. АРМ имеет набор динамических мнемосхем, таблиц значений входных и выходных параметров, графическое отображение динамики изменения значений необходимых параметров, элементы управления. Сама система обучения для студентов и простых рабочих проходит путем тренинга на клиентских АРМ.

МУЛЬТИМЕДИЙНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ – ОДНО ИЗ НОВЫХ НАПРАВЛЕНИЙ ОБУЧЕНИЯ

Коликова Т.Г. *(Одесский национальный медицинский университет, г.Одесса, Україна)*

Практика показала, что позитивные преобразования в обществе не могут быть достигнуты в рамках традиционной модели обучения. Для осуществления целей образования, выдвинутых на современном этапе, очень важную роль играет инновационное обучение.

Современные образовательные технологии дают возможность повышать качество образования и более Они ориентированы на индивидуализацию, дистанционность, вариативность образовательного процесса. Чтобы научить общению на иностранном языке, нужно создать реальные, настоящие жизненные ситуации(т.е. то, что называется принципом аутентичности общения), которые будут стимулировать изучение материала и вырабатывать адекватное поведение. Эту задачу берут на себя, в частности, новые мультимедийные технологии.

Мультимедийные технологии – это новый тип оформления и подачи учебных материалов, который заключается в использовании различных способов: видео,звуковое сопровождение текстов, анимация, графика. Это делает учебный материал информационно насыщенным, а урок привлекательным для восприятия. Мультимедийные средства дают возможность не только наполнить учебный материал большим количеством соответствующе организованных знаний, но и развить интеллектуальные, творческие способности студентов.

Использование мультимедийных технологий в высшей школе помогает решить следующие дидактические задачи: организовать усвоение базовых знаний по изучаемой дисциплине в активной форме; систематизировать усвоение знаний; сформировать навыки оформления и презентации учебного материала; активизировать самостоятельную работу студентов.

При использовании мультимедийных учебных материалов развиваются способности воспринимать информацию с экрана, перекодировать визуальный образ в вербальную форму, оценивать качество образного ряда и осуществлять избирательность в поиске и оформлении информации.

Это обеспечивает творческое усвоение изучаемого материала,активизирует учебно-познавательную деятельность, самостоятельную работу по усвоению знаний и применению их на практике.

ВПРОВАДЖЕННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ВИЩОЇ ОСВІТИ

Коріцька С.І. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Сучасні інформаційні технології потребують від вищих навчальних закладів впровадження нових підходів до освіти, і забезпечують розвиток у студентів професійних знань, які відповідають потребам суспільства на сучасному етапі.

Впровадження мультимедійних технологій у освітній процес вищої школи - це новий етап оформлення і подання навчальних матеріалів. У вищій школі все активніше використовуються мультимедійні технології - це розробка цільної концепції побудови освітнього процесу, навчальні програми та оформлення окремих тем вивчаємого курсу. Ідея ефективності мультимедійних технологій міститься, насамперед, у використанні різноманітних засобів подання навчального матеріалу: відео і звукове супровід текстів, анімація і графіка дозволяють зробити навчальний матеріал інформаційно насиченим, привабливим для сприйняття. Мультимедійні технології є могутнім засобом, завдяки здатності одночасної взаємодії на різноманітні канали сприйняття навчальної інформації. Великі можливості для цього надають сучасні інформаційні комп'ютерні технології. На відміну від звичайних технічних засобів навчання інформаційні комп'ютерні технології дозволяють не тільки наситити навчальний матеріал великою кількістю готових, вимогливо відібраних, відповідним способом знань, і розвивати інтелектуальні і творчі здатності студентів. Використання мультимедійних технологій у вищий школі допомагає вирішувати наступні задачі: організувати засвоєння базових знань у активній формі; систематизувати засвоєні знання; сформувати навички оформлення і презентації навчального матеріалу; активізувати самостійну роботу студентів. Важливою умовою у реалізації і впровадженні мультимедійних технологій у навчальний процес є наявність спеціально обладнаних аудиторій з мультимедійним проектором, комп'ютером для викладача, екраном чи мультимедійною дошкою, а також наявність доступної середи, в якій протікає навчальний процес (комп'ютерні аудиторії, електронні бібліотеки, доступ до Інтернету та т.і.). Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі вищої школи дозволяє перейти від методів і форм пасивного навчання до активних заходів організації навчальної діяльності. Мультимедійні технології сприяють рішенню таких задач навчання, розвитку і виховання, як: оволодіння професійними знаннями; формування особистих і спеціальних навичок; вироблення спрямованостей, необхідних для різноманітної успішної діяльності.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ У ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Коріцька С.І. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса, Україна)*

Практичні заняття призначені для поглибленого вивчення дисципліни. На всіх заняттях йде осмислення теоретичного матеріалу, формуються навички переконливо формулювати особисту точку зору, придбаються навички професійної діяльності. Різноманітні форми проведення практичних занять можуть використовуватися при дистанційному навчанні. У ряду адаптованих до дистанційного навчання форм організації практичних занять виділяємо наступне - практичні заняття по вирішенню задач. Для успішного оволодіння прийомами рішення конкретних задач можливо відмітити три етапи. На першому етапі необхідно попереднє ознайомлення студентів з методикою вирішення задач за допомогою друкованих видань, методичних матеріалів, відео лекцій і комп'ютерних тренажерів. На цьому етапі студенту пропонуються типові задачі, рішення яких дозволяє відробити стереотипні прийоми, які використовуються при вирішенні задач, усвідомити зв'язок між наданими теоретичними знаннями і конкретними проблемами, на рішення яких вони можуть бути направлені. Для самоконтролю на цьому етапі доцільно використовувати тести, які не просто констатують правильність відповіді, а ще і дають детальні роз'яснення, якщо обрана невірна відповідь. У цьому випадку тести виконують не тільки контролюючу, а і навчальну функцію. Для відповіді на питання які виникли викладач проводить консультації. На другому етапі розглядаються задачі технічного характеру. У цьому випадку підвищується роль викладача. Спілкування викладача з студентом взагалі ведеться з використанням on-line технологій. Такі заняття не тільки формують технічне мислення, а і виробляють навички ділового обговорення проблеми, надають можливість засвоїти мову професійного спілкування. На третьому етапі виконуються контрольні роботи, які дозволяють перевірити навички вирішення контрольних задач. Виконання таких контрольних завдань може проводитися як у off-line, так і on-line режимах у залежності від змісту, об'єму і ступеня значення контрольного завдання. Після кожного контрольного завдання доцільно провести консультацію з використанням мережевих засобів по аналізу найбільш типових помилок і вироблення сумісних рекомендацій щодо методики вирішення задач. Таким чином, практичні роботи як форми навчальної діяльності при дистанційному навчанні передбачають посилення ролі викладача по консультативному і контролюємому супроводу навчальної діяльності студентів, а також збільшення самостійної роботи студентів з навчально-методичними матеріалами.

ІНТЕРНЕТ-ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ

Кошельник О.Л., Попов О.Г., Десятський В.В. *(Одеський національний медичний університет, м Одеса, Україна)*

Інтернет, будучи найважливішим джерелом інформації і засобом спілкування, надає в розпорядження користувачів великий вибір освітніх сайтів за морфологічними дисциплін. На нашій кафедрі на основі матеріалів Інтернету створена і широко використовується електронна бібліотека, яка містить атласи, підручники, слайди, презентації та відеоматеріали, що заповнює дефіцит друкованих джерел і брак біонаочності на практичних заняттях.

На лекціях і практичних заняттях демонструються фільми, об'ємні реконструкції та анімаційні відеоролики з досліджуваної теми. Їх перевага в порівнянні з традиційними навчальними матеріалами полягає в доступності та видовищності, що сприяє поглибленому розумінню студентами теоретичного матеріалу, знайомству з класичними та сучасними методами оперативних втручань. Нові освітні стандарти передбачають значне збільшення обсягу годин для самостійної роботи студентів. Для ефективної організації такої роботи і виконання завдань необхідно вирішити завдання забезпечення кожному студенту стабільного доступу в Інтернет. Студенти, опановуючи навичками пошуку, відбору та оцінки інформації, її систематизації, аналізу та обробки, створюють свої власні електронні навчальні матеріали. Як правило, це атласи, фотографії хірургічного інструментарію, схеми операцій, записи лекцій, які викладаються в Інтернеті. Інформаційна база Інтернету активно використовується в роботі наукового гуртка, оскільки це найбільш ефективний шлях ознайомлення з останніми досягненнями науки. Під час навчання на кафедрі студенти беруть участь у дослідницькій роботі та виступають з реферативних повідомленням з обраної теми або доповіддю за результатами експериментальної роботи у формі презентації. Інтернет дає можливість оцінити отримані знання та у формі тестового контролю за завданнями, представленим на сайті нашої кафедри. Інтернет пропонує електронні видання навчально-методичних матеріалів з предмета, дозволяє обмінюватися досвідом за допомогою сучасних комунікаційних технологій в дистанційному режимі. Викладачі та студенти беруть активну участь в інтернет-конференціях.

Таким чином, в ході вивчення морфологічних дисциплін створюються умови для роботи з інформацією в комп'ютерних мережах і застосування можливості сучасних інформаційних технологій для вирішення професійних завдань.

ПРИМЕНЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРЕПОДАВАНИИ ТЕХНИЧЕСКИХ ДИСЦИПЛИН

Кривченко Ю.В., (*Одесский технический колледж ОНАПТ, г. Одесса, Украина),* **Веретенник А.М., Журавлев Ю.И.** (*Одесская национальная морская академия, г. Одесса, Украина*)

Современная педагогика нуждается в применении новых информационных технологий (НИТ) обучения, т.к. компьютер – это обязательный атрибут деятельности современного человека, тем более обучаемого.

На примере ведущих одесских ВУЗов наиболее успешно НИТ зарекомендовали себя при проведении следующих видов занятий:

- интерактивная лекция, составление и применение интеллект–карт;
- компьютерное тестирование и игровое проектирование;
- имитационное цифровое моделирование АСУТП;
- выполнение творческих (с элементами искусственного интеллекта) и интегрированных заданий;
- диагностика и самодиагностика технических систем и их мат моделей;
- ситуационный и системный анализ потенциально опасных объектов.

Интерактивная лекция характерна тем, что подача нового материала активизируется дискуссией, вопросами к студентам, включением видео и фотоматериалов, видео презентаций. Наличие в аудитории интерактивной доски также повышает эффективность лекции и экономит время занятий. Интерес представляет открытое обучение: учебные интернет видеопакеты, конференции, мультимедийные пакеты с вопросами, заданиями, ответами.

Составление интеллект–карт по теме или по дисциплине представляет собой процесс обобщения знаний и наглядное отражение их в графической и табличной форме с помощью компьютерной программы Autodesk AutoCAD, используя различные цветовые и геометрические решения, полезных для лиц с геометрическим складом ума. В интеллект–карте изученный материал структурируется, проводится декомпозиция и агрегирование структурных моделей предметной области, что позволяет его лучше осознать и запомнить. Интеллект–карта облегчает процесс подготовки к экзамену, зачету, дипломному проекту и сама может являться результирующей (итоговой) разработкой.

Компьютерное тестирование, как часть проектирования, является неотъемлемым элементом диагностики и самодиагностики знаний на лабораторных и практических занятиях, перед деловой игрой, при выполнении комплексных контрольных работ и изучением новой проблемной темы.

МУЛЬТИСЕНСОРНА ТЕХНОЛОГІЯ В МОРАЛЬНО-ЕТИЧНОМУ ВИХОВАННІ ДОШКІЛЬНИКІВ

Кулінська Л.В. *(Вищий навчальний комунальний заклад «Одеське педагогічне училище», м.Одеса, Україна)*

Нині однією з болючих проблем суспільства є проблема моральності. Вітчизняні та зарубіжні науковці (Н. Дятленко, В. Петрова, Г. Смольнкова) характеризують стан суспільної моралі як кризовий, катастрофічний і більшість економічних, політичних та соціальних проблем пов'язують саме з деморалізацією суспільства. Відомо, що стан суспільної моралі залежить від моральності кожної окремої особистості, яка формується вже в дошкільному дитинстві. Моральний розвиток дитини зумовлений насамперед, моральним кліматом у сім'ї, найближчому оточенні. Однак сьогодні макросередовище через телебачення, Інтернет проникає в мікросередовище і впливає набагато сильніше, ніж мало б, зокрема транслюючи у свідомість та підсвідомість дитини аморальні зразки поведінки.

На думку А.Пасічник, «достукатися до серця кожної дитини, вселити в нього головні цінності життя – Добро, Любов, Правду – чи не найважливіша місія педагога в цьому жорстокому й небезпечному світі. Важливо, щоб дитина не лише зрозуміла моральні принципи, а й щоразу робила в житті правильний вибір між добром і злом, що і є проявом її соціально-моральної компетенції. Щоб вона прийняла закони Добра своїм серцем, розумом, своїм єством» [2.с. 7].

Слід зазначити, що на етапі дошкільного дитинства малюк мислить образами, основним матеріалом наочно-образного мислення є його уявлення, а найефективнішим шляхом засвоєння суспільної моралі є розвиток у нього етичних уявлень.

В Базовому компоненті Дошкільної освіти визначено, що етичні уявлення як узагальнені чуттєво-наочні образи належних зразків поведінки, мають нормативно-оцінний зміст [1. с.22].

Добираючи художні твори з метою розвитку етичних уявлень дошкільників, варто дотримуватися таких вимог: відповідність твору меті заняття, наявність позитивного головного персонажа, та персонажа – антипода, доступність змісту, динамічність сюжету. Важливо створити відповідні умови для його повноцінного активного сприймання, підсилення вражень, формування цілісного емоційного образу. Досягти цього допомагає застосування мультисенсорної технології розвиту морально-етичних уявлень.

Так, мультисенсорна психолого-педагогічна технологія – система змісту, засобів і методів, що ґрунтуються на використанні мультисенсорного підходу в розв'язанні завдань розвитку етичних уявлень дітей. Мультисенсорний підхід – система впливів на дитину, що забезпечує активізацію різних органів чуття і способів сприймання інформації, комбінує зорові, слухові й тактильні елементи в ході сприймання [2. с.8].

Отже, вказана вище технологія має безліч переваг, а саме: дозволяє активізувати всіх дітей, незалежно від їхнього типу сприймання навколишньої дійсності: візуалів, аудіалів, кінестетиків; допомагає довго утримувати увагу дітей, підсилювати їхній інтерес, завдяки використанню методів, орієнтованих на різні канали сприймання; абезпечує створення у свідомості дитини яскравого цілісного образу, оскільки задіюються різні канали сприймання, а зміст образу охоплює різні зв'язки і стосунки; сприяє розвитку у дітей цілісного сприймання і формуванню цілісної картини світу.

Важливими педагогічними умови реалізації мультисенсорної технології є створення відповідного предметно-розвивального середовища: обладнання сенсорної кімнати (дзеркальна куля, лампи кольорів спектру; різнокольорові вогники; аудіозаписи звуків природи; різни тканини), організація «педагогічної песочниці», а також використання сучасних інформаційних технологій та сукупності специфічних методів і прийомів. Для успішної реалізації цих педагогічних умов використовувати різноманітні методи роботи, що спираються на новітні технології – це читання твору в супроводі мультимедійної презентації, слухання художніх творів у акторському виконанні в супроводі мультимедійної презентації; розповідання казок у сенсорної кімнаті; перегляд мультфільмів, гра-драматизація; інтерактивний театр, ігрові ситуації. Прийомами мультисенсорної технології є входження в казку «чарівним коридором»; запах казки, є стандартне оцінювання «Скринька добрих справ», самооцінювання.

Отже, мультисенсорна технологія розвитку морально-етичних уявлень дітей відповідає особистісно орієнтованій моделі розвитку дошкільника, сприяє формуванню життєвої компетентності, моральних цінностей і усвідомленого життєвого вибору Добра як найвищої істини.

Література

1. Базовий Компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: А.М. Богуш. - К.: Видавництво, 2012. – 26 с.

2. Пасічник А. Торкнутися струн дитячої душі / А. Пасічник // Дошкільне виховання. – 2012. – №8. – С. 7-10.

ТВОРЧЕ МОДЕЛЮВАННЯ УРОКІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ З ВИКОРИСТАННЯМ ІКТ

Кущенко І. М. *(Гончарівська гімназія, с.м.т. Гончарівське, Україна)*

Кожен учитель має особливі навчальні стилі, тобто схильність викладати в гармонії зі своїми власними можливостями та уявленнями. Якщо педагог послідовно здійснює визначені кроки, впроваджуючи в практику викладання свій навчальний стиль, якому надає перевагу, може статися, що потреби багатьох учнів, чиї навчальні когнітивні стилі не відповідають стилеві вчителя, залишаться незадоволеними. Для того, щоб задовольнити потреби цілого ряду учнів у вивченні якогось конкретного навчального предмета, важливо, щоб учитель практично використовував якомога більше різноманітних навчальних підходів у викладанні. Сучасна педагогіка шукає та впроваджує нові освітні технології, у центрі яких – дитина, її духовний світ, здібності, творчий потенціал. Інновації в навчанні потребують нового підходу роботи, змушують учителя експериментувати. Сьогодні, з огляду на сучасні реалії, вчитель повинен вносити в навчальний процес нові методи подачі інформації. Одним із важливих шляхів оновлення методичної системи вивчення української мови й урізноманітнення форм навчання є використання сучасних інформаційних технологій (ІКТ). Виникає питання, навіщо це потрібно? Це потрібно для того, щоб з використанням комп'ютерних мереж і онлайнових засобів, школи отримали можливість подавати нову інформацію таким чином, щоб задовольнити індивідуальні запити кожного учня. Викладання – це мистецтво, яке закликає до використання таланту й творчості. Але воно повинно бути науково обґрунтованим. На превеликий жаль, мусимо констатувати сумний факт: наші випускники не завжди здатні на практиці застосовувати набуті в школі знання. Теоретична складова навчання й досі домінує над прагматичною, практично доцільною. Нині, коли в українській школі виникла необхідність у якісно нових характеристиках освітніх систем (полі функціональність, ціннісно доцільність, варіативність тощо), метод проектів користується попитом і популярністю. Проектна технологія – одна з інноваційних технологій навчання й виховання, яка забезпечує формування основних компетенцій учня. В основі проектної технології лежить розвиток пізнавальної та дослідницької діяльності учнів, уміння конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі. На передній план виступає випереджальний розвиток самої людини як творчої особистості. Важливим є не лише результат, а й процес досягнення результату.

Сьогодні суспільству потрібен не виконавець, а творець. Діяльність від проблеми до завдання, від завдання до проекту, від проекту до втілення й захисту пред'являє вимоги не лише до організації навчання, а йдо самого суб'єкта діяльності. Тому проектне навчання можна вважати проблемним і розвивальним, оскільки воно формує мотивацію до творення й перетворення себе. Важливою характеристикою проектної роботи є активна позиція учня й реалізація принципу "вчитися, діючи".

Під час роботи над проектом учитель виконує функцію консультанта. Він допомагає учням у пошуку інформації, координує процес роботи над проектом, підтримує, заохочує учнів. Проекти учнів різноманітні за формою, змістом. Це групові й індивідуальні роботи, інтегровані й монопроекти. Результатами діяльності учнів стають: електронні версії розділів підручника; брошури, збірки віршів, авторами яких є самі учні; словники різноманітної тематики ; театралізовані вистави, сценарії яких написані самими учнями ; відеофільми, задумані й зняті учнями та ін..

Сьогодні найбільш затребуваний вид роботи на уроках української мови і літератури – це використання комп'ютерного тестування. По-перше, комп'ютерне тестування розв'язує питання щодо швидкого та об'єктивного оцінювання; по-друге, із зацікавленістю сприймається учнями; по-третє, підготовка тестів у більшості випадків не потребує високого рівня комп'ютерної грамотності укладача і займає часу, як звичайна підготовка до уроку, по-четверте, програмні засоби з комп'ютерного тестування не сковують творчість учителя, роблять його активним співавтором програми. Ознайомлюючись із різноманітними завданнями, які пропонують учителі для своїх уроків і які можна подати через комп'ютер, потрібно виділити декілька типів тестів: з одиничним вибором, з множинним вибором, на співставлення,на сортування (відповіді треба відсортувати за вказаною в питанні ознакою), на відновлення окремих частин.

РОЛЬ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Лазарчук С.Ф. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

В высших учебных заведениях предпочтение отдается активным методам обучения, которые направлены на формирование у студентов самостоятельности, гибкости, критичности мышления. Самым мощным источником познавательной активности студентов, развития их творческих способностей, интересов, умений, навыков и других интеллектуальных характеристик являются сегодня инновационные технологии. Инновационные технологии в образовании – это, прежде всего информационные и коммуникационные технологии, неразрывно связанные с применением компьютеризированного обучения. Знание иностранного языка делает специалиста любой области более конкурентоспособным на рынке труда. Образовательная роль иностранного языка связана с расширением общего и профессионального кругозора, с овладением навыка общения с зарубежными коллегами, с повышением культуры речи, с возможностью приобщиться к источникам информации, своевременный доступ к которым практически закрыт при незнании языка. Воспитательный потенциал реализуется в готовности содействовать налаживанию межкультурных связей, относиться с пониманием к духовным ценностям других народов. Неоценимую помощь студентам в овладении иностранным языком оказывает Интернет. Всемирная сеть представляет уникальную возможность для изучающих иностранный язык пользоваться аутентичными текстами, общаться с носителями языка, создавая естественную языковую среду и формируя способность к межкультурному взаимодействию. Доступ к информационной сети Интернет стимулирует стремление к свободному владению иностранным языком. У студентов при работе в Интернете формируются умения самостоятельно приобретать знания, навыки работы и анализа информации; умения видеть и решать возникающие проблемы.

В практике применения компьютера в учебном процессе особо подчеркивается его обучающая функция, а также, компьютер является инструментом, который организует самостоятельную работу обучаемых и управляет ею, особенно в процессе тренировочной работы с языком и речевым материалом.

Сфера применения компьютера в обучении иностранным языкам необычно широка. Компьютер может быть эффективно использован для ознакомления с

новым языковым материалом, новыми образцами высказываний, а также с практикой общения на иностранном языке. На этапе тренировки и на этапе применения сформированных знаний, навыков, умений компьютер может быть использован в самых разнообразных коммуникативных заданиях и ситуациях с учетом личностных особенностей обучаемых.

Эффективным инструментом в изучении иностранного языка являются электронные интерактивные доски, которые позволяют более наглядно систематизировать новый лексический, грамматический и фонетический материал, а также осуществлять опорную поддержку при обучении всем видам речевой деятельности. Интерактивные таблицы и правила используются как на этапе объяснения, так и на этапах закрепления и повторения нового материала. Благодаря наглядности и интерактивности изучаемого материала, все студенты вовлекаются в активную работу. Использование возможностей интерактивной доски оказывает положительное эмоциональное воздействие на студентов, способствует развитию речевой активности, внимания, воображения, творчества, росту положительной мотивации к изучению иностранного языка.

Большое распространение также получают толковые и двуязычные словари иностранных языков, размещенные в Интернете. Словари структурированы, имеют меню, по гиперссылкам от позиций которого можно выйти в нужный раздел. Словарные единицы в ряде словарей интерактивны: при их активизации можно вызвать озвучание слова или дополнительную учебную информацию. Такие словари делают более удобной работу по переводу и поиску значения незнакомых слов.

Задачи модернизации образования не могут быть решены без оптимального внедрения информационных технологий во все его сферы. Использование информационных технологий дает толчок развитию новых форм и содержания традиционных видов деятельности учащихся, что ведет к их осуществлению на более высоком уровне.

Таким образом, информационные технологии способствуют повышению эффективности процесса обучения, его индивидуализации, активному педагогическому взаимодействию преподавателя и обучающихся, создают оптимальные условия для творческого использования информации в самостоятельной познавательной деятельности студентов. Использование компьютеров способствует оптимизации управления обучением, повышению эффективности учебного процесса, значительно экономит время преподавателя на работу с учебными материалами, упрощая их поиск, анализ и отбор и обеспечивает возможность внедрения новых организационных форм обучения.

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ – КЕРОВАНА ФОРМА АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Майорова Т.Р. ***(****Одеський інститут фінансів УДУФМТ, м.Одеса, Україна)*

За допомогою вдосконалення методики викладання на основі сучасних технологій навчання можна вирішити проблему підвищення якості навчання.

Активні методи навчання поділяються на:

1) імітаційні, які передбачають створення імітаційної моделі об'єкта або процесу (ділові і рольові ігри, ігрове проектування, комп'ютерні симуляції, аналіз конкретних ситуацій, імітаційні вправи та індивідуальні тренінги);

2) не імітаційні, під час яких активізація навчального процесу досягається за рахунок системи прямих і зворотних зв'язків (проблемні лекції, практичні заняття, семінари, дискусії , дипломне проектування, стажування, конференції);

3) традиційні освітні технології, які ґрунтуються на традиційних методах навчання;

4) догматична – функціонує за схемою «подання матеріалу викладачем»;

5) пояснювально-ілюстративна - орієнтована на розміщення матеріалу та пояснення явищ;

6) евристична (проблемне навчання) спрямоване на розвиток когнітивної сфери студента й навчання вирішення структурних проблем.

До інноваційних технологій відносять:

7) тренінгові технології зорієнтовані на активізацію нагромаджених знань (комплексні тренінги, аналіз конкретних ситуацій, ігрова технологія);

8) програмоване навчання – спрямоване на запам'ятовування, яке супроводжується покроковим контролем;

9) мультимедійні технології – частину функцій викладача виконують технічні засоби навчання (виконання вправ, тестових завдань, ведення обліку тощо).

В сучасному педагогічну літературу вводиться поняття «комп'ютерні технології» нові інформаційні технології, проектна технологія.

До методів, що активізують навчальний процес відноситься метод ситуаційного аналізу (кейс – метод), метод рольових ігор, різні види тренінгів, ігрове проектування.

При цьому слід виокремити три напрями аналізу результатів інтерактивних занять: творчо-комунікативний, змістовно-смисловий, тактико-стратегічний.

Інтерактивні технології створюють умови для розвитку навичок творчого бачення, розвитку креативності та гнучкості мислення.

У діяльності учасників ігрових занять виявляються взаємозв'язки загальних розумових здібностей та інтелектуальної активності.

В процесі активного навчання використовуються різні методики та організаційні форми. Ключовим елементом тренінгових технологій є активні методи навчання, що зорієнтовані на особистість самого студента на його свідому участь в розвитку власних знань, персональних і фахових навичок, у тому числі навичок комплексної роботи і творчого вирішення конкретних проблем.

Глибоке дослідження питань досягається методами «мозкового штурму», рольовими іграми, інтерв'ювання, дискусіями, усними презентаціями. Ігротехнічна компетентність – це не просто мода, це обов'язкова вимога для тих, хто розуміє необхідність керованої активізації навчального процесу.

Ефективність навчання може бути оцінена повною мірою коли і викладачі, і студенти відчують об'єктивні переваги цих методів навчання, зміни в рівні компетентності і конкурентоспроможності кожного майбутнього спеціаліста.

Творчість та інновації стали важливим фактором успіху фірм, організацій. Все більш актуальним стає структуроване мислення.

Тому виникла потреба змінити свої підходи до економічного навчання. Потрібно розвивати креативність та інноваційність мислення.

Мислення – це зміни внутрішньої уяви про зовнішні стимули або ситуації.

Креативне мислення включає в себе різні системи мислення в різних комбінаціях, а також наявність таких рис мислення як:

10) спонтанність;
11) гнучкість;
12) оригінальність.

Можна скористатись пам'яткою розвитку креативності від психологів:

1. модифікуйте;
2. мінімізуйте;
3. замінюйте;
4. комбінуйте.
5.

Це допоможе творчо розв'язувати задачі та ситуації. Головне в інтерактивних методиках-технологіях: «Вчити і вчитись так, щоб навчитися діяти».

ПРОГРАММНОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ В АВТОМАТИЗИРОВАННОМ ОБУЧЕНИИ ФИЗИКИ И МАТЕМАТИКИ

Макушкина М.П., Кулакли Т.А., Редунов Г.М. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Практическая направленность обучения высшей и прикладной математике предполагает ориентацию его содержания и методов на тесную связь с жизнью, основами физических, технических, экономических, медицинских и др. наук, на подготовку студента к практическому применению математических знаний в будущей профдеятельности, на широкое применение в процессе обучения и в дальнейшем информационных и коммуникационных технологий.

Решение задач матстатистики и ТВ, взятие интегралов, производных, пределов и т.д. в реальной работе не является главной целью вычислений и обучения. Реальная цель заключается в корректной постановке и решении задач и проблем, в матописании и цифровом имитационном моделировании, а вычисления – это промежуточный этап технологии обучения.

С помощью специализированного математического программного обеспечения (ПО) возможно сэкономить массу времени и избежать многих ошибок вычисления. Возможности математических пакетов Mathcad, Matlab, Mathematica, Maple преподавателям математики и физики известны.

Обучать студента на актуальных и востребованных программных продуктах очень важно и с учебно-методической точки зрения. Стоит вопрос в экономичности и легальности приобретения ПО, иногда приходится нам самостоятельно разрабатывать ПО, в частности, микропроцессорные контроллеры (цифровые регуляторы АСУТП СЭУ).

Для многих ВУЗов вопрос обеспечения учебного процесса лицензионным ПО является экономической трудностью. Финансово в минимальном случае разумна только лицензионная ОС. Специализированные лицензионные версии ПО настолько дороги, что ВУЗам они просто недоступны.

Возможные следующие пути решения данных проблем:

- традиционный способ приобретения ПО (длительный и дорогостоящий).

Однако существуют лицензионные ПО, которые можно только так получить;

- использовать альтернативные бесплатные ПО;
- использовать ограниченные по времени версии продуктов;
- лицензионные ПО, предоставляемые бесплатно или за скидки.

Проблема лицензионных ПО не только у математиков и техников, и решать ее надо не только на уровне ВУЗа, но и на государственном уровне, если мы желаем выпускать высококачественных современных специалиста.

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ФТИЗІАТРІЯ»

Мацегора Н.А., Бабуріна О.А., Смольська І.М., Полякова С.О., Леоненко-Бродецька О.М. *(Одеський національний медичний університет, м.Одеса, Україна)*

На сьогодні туберкульоз залишається проблемою світового масштабу. Серед усіх померлих від інфекційних захворювань 80 % складають хворі на туберкульоз. Усі майбутні лікарі повинні знати сучасні підходи до організації виявлення хворих на туберкульоз, ефективні методи діагностики ранніх стадій хвороби будь-якої локалізації туберкульозного процесу, сучасні підходи до профілактики цієї тяжкої недуги.

В ОНМедУ навчаються студенти з України та держав ближнього та дальнього зарубіжжя. Завдання кафедри – дати студентам базові знання з фтизіатрії. Для підвищення якості навчання на кафедрі активно використовуються різні інтерактивні методики навчання. Усі викладачі кафедри систематично підвищують свою професійну майстерність на курсах, тренінгах, семінарах, де вивчаються такі методики.

Аудиторна робота включає проведення лекцій та практичних занять. З 2008 року на кафедрі впроваджений новий формат лекцій у вигляді мультимедійних презентацій. Ми широко застосовуємо інтерактивні лекції, які дозволяють студентам не тільки слухати лектора, а й приймати активну участь у лекції.

При проведенні практичних занять використовуються такі інтерактивні методи навчання як мозковий штурм (дозволяє студентам вільно висловити свої думки, ідеї, які далі обговорюються та аналізуються, наприклад, в темах по соціальній профілактиці туберкульозу, інфекційному контролю), робота в малих групах (дозволяє використати здібності і знання кожного студента, навчитися колегіальному прийняттю рішень, наприклад в темах діагностики та диференційної діагностики клінічних форм туберкульозу), рольова гра (ця методика дає можливість спонтанного прийняття рішень студентами в різних практичних ситуаціях, наприклад виявлення хворого на туберкульоз за зверненням та мотивація його на тривале лікування, надання допомоги хворим при невідкладних станах), тощо. Таким чином, інтерактивні методи навчання допомагають студентам краще засвоїти предмет, розвивають клінічне мислення, вчать знаходити рішення проблеми, розвивають навики роботи в колективі, висловлення своєї думки. Дані анонімного анкетування студентів свідчать, що вони позитивно відносяться до таких методик проведення занять.

ПЕРЕВАГИ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИВЧАННЯ КУРСУ «ФТИЗІАТРІЯ» ЛІКАРЯМИ-ІНТЕРНАМИ ЗА ФАХОМ «СІМЕЙНА МЕДИЦИНА»

Мацегора Н.А., Шпота О.Є. *(Одеський національний медичний університет, м.Одеса,Україна)*

Реформування національної системи освіти, інтеграція України у міжнародний освітній простір вимагають суттєвого підвищення якості підготовки сучасного спеціаліста.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, туберкульоз не ліквідовано в жодній країні світу, і він продовжує створювати епідемічну небезпеку навіть у економічно розвинених країнах. Враховуючи це, для лікарів-інтернів за фахом «сімейна медицина» основою їх компетентності є вміння діагностувати туберкульоз своєчасно.

Але як цьому навчитись, якщо майбутні фахівці знаходяться у іншому регіоні? Для цього існує дистанційне навчання, яке сьогодні широко використовується в навчальному процесі Одеського національного медичного університету, а саме на факультеті післядипломної освіти. Дистанційна форма навчання значно більше доцільна для слухачів післядипломної освіти, які працюють біля ліжка хворого, мають значні теоретичні основи медицини. Однак, дистанційне навчання в медицині має як свої позитивні риси, так і недоліки. До позитивних моментів можна віднести: активну участь в відеоконференціях в режимі on-line усіх інтернів; індивідуальний підхід з боку викладача; фінансова ефективність, особливо при великій кількості освітян; можливість освоєння знань у своєму темпі (на складний матеріал можна витратити більш часу, а відомі теми пропустити, тому що головне – краще засвоїти навчальний матеріал та успішно скласти іспит). Але при можливості навчання в зазначений час треба мати сильну мотивацію. Лікар-інтерн освоює матеріал самостійно. Для якісного засвоювання потрібні відповідальність, самоконтроль. Так маленька неясність може привести до повної втрати інтересу до теми. Проте це дуже легко ліквідується при «живій» лекції. Дистанційне навчання не сприяє розвитку комунікабельності, тому що відсутній особистий контакт з однокурсниками та викладачами. Тому ця форма освіти не підходить для розвитку навичок роботи в команді, впевненості та комунікабельності, що є основою майбутньої професії лікаря. Також не слід забувати про те, що неможливо навчитися на відстані складнощам медицини, зокрема клінічному мисленню. Крім того, існує цілий ряд практичних навичок, які можна одержати тільки при виконанні реальної практики у ліжка хворого.

ИНТЕРАКТИВНАЯ МЕТОДИКА ОБУЧЕНИЯ

Менейлюк А.И., Лукашенко Л.Э. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Модернизация украинского образования существенно затрагивает организацию учебного процесса в высших учебных заведениях. При этом большое значение в современном образовательном процессе отводится интерактивным методам обучения, т.к. они ориентированы на активную совместную деятельность преподавателя и студента и позволяют выстроить образовательное пространство для самореализации обучающихся.

Интерактивное обучение – это специальная форма организации познавательной деятельности. Она подразумевает вполне конкретные и прогнозируемые цели.

Целью разработанной интерактивной методики является повышение качества знаний при самостоятельном изучении дисциплины. При этом решаются следующие задачи:

- улучшение степени усвоения материала;
- увеличение объема информации;
- сокращение времени подготовки студентов к контролю знаний.

Основные положения методики включают следующие этапы.

1. Разделение курса на части и их систематизация в виде блок-схем.
2. Составление мультимедийных презентаций.
3. Анимационное выделение каждого блока в схеме с последующими комментариями в виде слайдов, анимаций и видеофрагментов.
4. Многократный возврат к блок-схеме.
5. Кратковременность показа видеофрагментов и анимаций («нарезка» по 2-5 минут).
6. Выделение в комментариях только самого главного (1-3 слайда по каждому блоку).
7. Наличие в приложениях:
   подробного текста в виде электронного учебника, пособий, МУ;
   видео фильмов, из которых сделаны «нарезки»;
   контрольных вопросов для проверки усвоения курса.
8. Детальное изучение фрагментов курса при выполнении КП, КР, рефератов и т.п. под руководством преподавателей с использованием сети Internet.
9. Постоянное обновление презентаций и приложений в т.ч. с использованием результатов работ студентов.

Особо значимую роль предлагаемая методика может играть для дистанционной и заочной форм подготовки с помощью современных средств информационно-коммуникационных образовательных технологий.

Появляется реальная возможность получить качественное высшее образование или повысить квалификацию, пройти профессиональную переподготовку по всем наиболее востребованным специальностям из любой точки мира через Интернет.

Это обстоятельство является реальной перспективой для привлечения дополнительного контингента обучающихся и, как следствие, дополнительных средств в высшее учебное заведение.

Методика предполагает использование современных телекоммуникационных технологий и информационных сетей. Размещенные на них ресурсы учебного назначения (электронные конспекты лекций, учебники, пособия и методические разработки) доступны обучаемым в системе дистанционного образования с помощью Интернета.

Интерактивная методика может успешно использоваться для изучения большинства учебных дисциплин, которые преподаются в ОГАСА и других учебных заведениях. При использовании интерактивных форм роль преподавателя резко меняется, он лишь регулирует процесс обучения и занимается его общей организацией, готовит заранее необходимые задания и формулирует вопросы или темы для обсуждения, даёт консультации, контролирует время и порядок выполнения намеченного плана.

Кафедрой технологии строительного производства накоплен опыт использования представленной методики.

Независимое тестирование студентов показало эффективность её использования по сравнению с традиционной. Объем усвоенной информации в единицу времени увеличился в 2,4 раза; количество правильных ответов увеличилось в среднем в 1,9 раза.

Интерактивная методика, которая входит в учебно-методический комплекс, была представлена на семи международных конкурсах Министерства образования и науки Украины в 2011-2014 годах. Были получены 4 золотых медали, 12 дипломов и почетных грамот.

В 2014 году коллектив авторов был награжден как победитель в конкурсе на получение Большой Серебряной Медали Академией строительства Украины за лучшую опубликованную работу в области строительной науки. На конкурс был подан учебник, который составлен с использованием методики, представленной выше.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ПРИ КОММУНИКАТИВНО-НАПРАВЛЕННОМ ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ

Мишурская Н.Ю., Зубченко О.В., Сушилова А.А. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г.Одесса, Украина)*

Принцип речевой (коммуникативной) направленности обучения означает, что учебно-воспитательный процесс по иностранному языку должен быть так организован, целенаправлен и реализован, чтобы в результате обучений учащиеся овладели необходимым минимумом умений и навыков для пользования иностранным языком как средством общения в рамках тематики, предложенной учебной (рабочей) программой.

Для достижения цели необходима в первую очередь практическая деятельность на изучаемом языке, как в устной иноязычной речи, так и при чтении иностранного текста. Это же делает необходимым выполнять в достаточно большом объеме речевые (иначе называемые коммуникативными) упражнения.

Коммуникативная направленность означает ёще и то, что даже в случаях работы по овладению языковым материалом (фонетикой, лексикой, грамматикой) она обязательно должна завершаться показом, как изучаемый языковой материал используется для достижения актуального общения на изучаемом иностранном языке. Иначе говоря, языковой материал не может стать основным объектом и главной целью учебного процесса по иностранному языку: его овладение лишь этап, который завершается использованием данного материала в иноязычной речи.

Использование современных информационных технологий, то есть использование компьютера для изучения иностранного языка, помогает в достижении целого ряда целей, поставленных перед коммуникативно-ориентированным обучением.

Сфера применения компьютера в обучении иностранным языкам необычно широка. Компьютер может быть эффективно использован для ознакомления с новым языковым материалом, новыми образцами высказываний, а также с деятельностью общения на иностранном языке. На этапе тренировки и на этапе применения сформированных знаний, навыков, умений компьютер может быть использован в самых разнообразных коммуникативных заданиях и ситуациях с учетом личностных особенностей обучаемых.

Компьютерное обучение всегда более динамично. Это связанно с использованием мультимедийных приложений, которые способствуют

включению всех уровней восприятия языка учащимися. Это, в свою очередь, приводит к лучшему восприятию, запоминанию, а впоследствии, и самостоятельному воспроизведению материала.

Сосредоточенность и заинтересованность учащихся в процессе является очень важным аспектом в коммуникативно-направленном изучении иностранных языков. Возможность быстрой смены деятельности во многом помогает сохранить концентрацию и при этом снять возможное напряжение в ходе работы.

Использование программы Power Point для создания презентаций для введения лексического, грамматического, страноведческого материала, что делает процесс обучения привлекательным и лёгким для понимания. Сами учащиеся так с большим интересом относятся к подготовке собственных презентаций на различные темы.

Самым широко используемым компьютерным ресурсом, в изучении иностранного языка, является Интернет. Он обладает колоссальными информационными предложениями и услугами. Интернет создает уникальную возможность для изучающих иностранный язык пользоваться аутентичными текстами, слушать и общаться с носителями языка в режиме реального времени. Что немаловажно, Интернет создает идеальные условия для внеклассной работы учащихся, вызывая при этом живой интерес к самому процессу обучения. Занятие иностранным языком перестает восприниматься как учебный процесс, благодаря чему повышается работоспособность и снижается уровень стресса у учащихся всех возрастов.

Благодаря Интернету стало возможно не только выбрать себе одного или нескольких собеседников для практики речи, но и послушать лекции, участвовать в различных дискуссиях и обсуждениях на интересную для каждого отдельного учащегося тему.

Это, безусловно, свидетельствует об индивидуальности и направленности данного вида технологий. Это является важным аспектом для создания коммуникативной среды, так как восприятие иностранной речи так же всегда индивидуально и разнообразно.

Можно с уверенностью сказать, подводя итог, что современные инновационные, информационные технологии давно стали неотъемлемой частью коммуникативно-ориентированного подхода в изучении иностранных языков, сделав его эффективнее, быстрее и главное, улучшив восприятие всех аспектов иностранного языка самими учащимися. Мультимедийные приложениям и обучающие программы в режиме реального времени дали возможность подходить индивидуально к обучению каждого отдельного учащегося, в зависимости не только от возраста, но и интересов.

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ, СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Неретіна І.В., Пантілімонова Л.А., Корченко Г.М. *(Одеський коледж комп'ютерних технологій ОДЕКУ, м.Одеса, Україна)*

Сучасний викладач повинен приділяти увагу формуванню навичок самоосвіти у студента. Звичайно, комп'ютери та інформаційна мережа не створювались як засіб навчання, але майже безмежні можливості доступу до найновітнішої інформації привертають увагу викладачів різних дисциплін.

Сучасність характеризується бурхливим розвитком усіх галузей людської діяльності, зокрема і освіти. Новітні комп'ютерні інтернет-технології навчання стають головним засобом до джерел інформації й формуванню мотивації до її пошуку, обробки, сприйняття та використання.

Навчати мові та літературі – це навчати спілкуванню, сприйняттю і передачі інформації, то використання комп'ютерних технологій та Інтернету значно підвищить рівень виконання та виведе навчання на суттєво новий рівень.

Останнім часом популярності набувають так звані Інтернет – проекти, які спрямовані підвищувати рівень мовленнєвих навичок студентів та допомагають навчитися отримувати великий обсяг інформації. Під час використання проектної технології вирішується ціла низка різнорівневих завдань. Розвиваються пізнавальні навички студентів, формуються вміння самостійно конструювати свої знання та орієнтуватися в інформаційному просторі, активно розвиваються критичне мислення та комунікаційні навички.

Технологія створення проектів допомагає вирішувати низку дидактичних, виховних та розвиваючих освітніх цілей:

1. Усвідомити необхідність отримання знань.
2. Навчити здобувати ці знання самостійно, вміти застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних завдань.
3. Сприяти формуванню комунікативних навичок студента.
4. Розширити коло спілкування студентів, знайомство з іншими культурами.
5. Прищепити студентам уміння користуватися дослідницькими прийомами.

Залучення комп'ютерних технологій та Інтернету додає проекту більший динамізм, та найголовніше – навчає обробляти та аналізувати обсяг інформації.

Особливого значення комп'ютерні технології набувають під час вивчення української мови та літератури, світової літератури.

Студенти отримують різносторонню інформацію, знайомляться з текстами, збагачують словниковий запас та вчаться працювати з великими обсягами інформації. В них виникають позитивні емоції, оскільки студенти усвідомлюють значущість вивчення світової, української мови та літератури.

ПРИМЕНЕНИЕ ТЕСТОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ КОНТРОЛЯ ЗНАНИЙ ДИСЦИПЛИН КОРАБЛЕСТРОИТЕЛЬНОГО ПРОФИЛЯ

Несин Д.Ю. *(Севастопольский государственный университет, г.Севастополь, АР Крым)*, **Терлыч С.В.** *(Национальный университет кораблестроения имени адмирала Макарова, Херсонский филиал, г.Херсон, Украина)*

Всеобщее развитие цифровых технологий обуславливает бурное развитие современных образовательных методик. Условием высокой эффективности общих образовательных методик в наши дни является увеличение общего времени на самостоятельную и индивидуальную работу студента. Качество самостоятельного образования прежде всего зависит от способов предоставления учебных материалов, контроля работы и контактирования с преподавателем.

Особенностью дисциплин кораблестроительного направления является их взаимосвязь с современными программными пакетами проектирования судов, исследования их мореходных качеств, разработки технологий строительства, ремонта и организации производства. Большой объём информации не даёт в полной мере оценить качество подготовки студента ввиду разнообразия но в то же время схожести отдельных модулей отечественных и зарубежных CAD/CAM/CAE систем.

Авторы предлагают ряд электронных тестовых заданий которые охватывают общий ряд вопросов компьютерного проектирования судов и моделирования их динамики в различных существующих программных пакетах, которые дают возможность не только оценить знания студента, но в то же время во время выполнения заданий определить ряд преимуществ и недостатков программного обеспечения в каждом конкретном случае.

Разработанные тестовые задания могут быть полезны не только для оценки знаний студента, но и для самостоятельной работы и индивидуальной подготовки.

БИБЛИОГРАФИЧЕСКИЙ СПИСОК

Воропаева, В.Я. Сравнительный анализ использования открытого и комерческого ПО в библиотеке ДонНТУ [Электронный ресурс] /В.Я.Воропаева, Н.А. Ткаченко, А.Ю. Клочко// VIII Міжнар. наук.-практ. конф. “Informatio-2011”:

Інформаційні ресурси: створення, використання, доступ: матеріали конф., 4-8 жовт. 2011 р. – Електрон. дан. - Севастополь, 2011. –1 електрон. оптич. диск (CD). – Назва з тит. екрана.

ПУТИ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ВУЗА

Огарков Б.Л., Мартынов Е.В. (*Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г.Одесса, Украина*)

Современный этап развития общества характеризуется переходом к инновационной модели развития науки, техники, технологий. В настоящее время информатизация образования рассматривается как процесс интеллектуализации деятельности обучающего и обучаемого, как погружение человека в новую интеллектуальную среду.

К перспективным направлениям информатизации образования отнесены: разработка и оптимальное использование средств информационных и коммуникационных технологий (ИКТ), а именно электронных образовательных ресурсов (ЭОР), и расширение масштабов их внедрения в учебный процесс.

Известно что, в образовании методологически господствует традиционный подход со всеми вытекающими противоречиями. Основной объем работы по созданию ЭОР выполняют программисты, не имеющие педагогической подготовки.

Специалисты в области дидактики и методики преподавания конкретных дисциплин, в свою очередь, зачастую далеки от информационных технологий и потому не могут в полной мере использовать их потенциальные возможности.

В связи с этим повышается необходимость в формировании новых подходов к разработке ЭОР, создании новых технологий и методик обучения с применением ЭОР.

Программные возможности мультимедийных средств учебного назначения предопределяют их психолого-педагогические возможности в учебном процессе.

Мультимедийная обучающая система (МОС) технологической дисциплины – это совокупность взаимосвязанных компьютерных учебных программ (информационной, тренировочной, моделирующей, справочно-энциклопедической, контролирующей), обеспечивающих полную структуру учебно-познавательной деятельности: цель, мотив, собственно деятельность, результат – при условии интерактивной обратной связи, выполненных на основе технологий Мультимедиа.

В работе проводится анализ возможностей применения метода проблемного обучения для области технологических дисциплин.

Сформулируем определение дидактического понятия «проблемная задача»*: Проблемная задача* – дидактическое средство обучения, которое ориентирует обучающихся на приобретение новых знаний или/и способов деятельности в их приобретении, сопровождается активной целенаправленной учебно-познавательной деятельностью, специально организованной преподавателем. Уровень сложности проблемной задачи определяется степенью неопределенности, которая может рассматриваться как рассогласование между имеющимся у обучающихся уровнем знаний и требованиями задачи, между пониманием необходимости решить задачу и возможностью найти правильное решение.

На основании синтеза методов проблемного обучения и компьютерного моделирования в исследовании предлагается *метод компьютерного моделирования проблемных задач*, являющийся новым методом активного обучения на занятиях, основанным на информационном взаимодействии между преподавателем, студенческой аудиторией и интерактивным партнером – МОС.

Предлагается структура деятельности педагога по реализации проблемного обучения на занятиях с применением МОС, в которой выделены следующие виды деятельности: целеполагающий, проектирующий, программная реализация, исполнительский, диагностический и рефлексивный.

Достоинства метода компьютерного моделирования проблемных задач по сравнению с традиционным методом организации проблемного обучения, основными из которых считаем следующие:

- сокращение времени на решение проблемной задачи; расширение типа проблемных задач;
- проблемные задачи, созданные с помощью компьютерного моделирования, являются «вечным учебным продуктом», который можно постоянно изменять, дополнять, корректировать;
- улучшение восприятия и осмысления проблемной задачи за счет синкретичного предъявления учебной информации;
- повышение мотивационно-эмоционального фактора за счет эстетического оформления слайдов в цвете, анимации и более конкретное и обоснованное обсуждение гипотез и проведение сравнительного анализа за счет многооконного представления информации на одном слайде.

РОЛЬ ИНТЕРНЕТ – ТЕХНОЛОГИЙ В ПОДГОТОВКЕ СОВРЕМЕННОГО МЛАДШЕГО РАДИОСПЕЦИАЛИСТА

Пересторонин С.Л., Чумаченко В.Ф., Якушев А.Е. (*Одесский колледж компьютерных технологий ОГЭУ, г. Одесса, Украина)*

Проникая во все сферы жизнедеятельности молодого человека, информация активно воздействует на его психику, поведение и деятельность.

Человек начинает жить как бы в двух мирах: реальном и компьютерном.

Возможность использования ресурсов глобальных вычислительных сетей приводит к улучшению процессов адаптации к условиям современной технократической жизни, что особенно важно для молодого человека вообще и молодого специалиста в частности.

Цель подготовки будущего специалиста в области применения новых информационных технологий требуют от него глубоких знаний и умений мультимедийных информационных применений и данных с интернета в своей профессиональной деятельности. Работа в сети Интернет имеет свою специфику. С одного стороны Интернет выступает как источник информации, со второго – как инструмент получения информации.

Из трех основных видов деятельности пользователей Интернет: познавательной, игровой и коммуникативной, первая играет ключевую роль; обусловленную возрастанием объема обработки входной информации; необходимостью интенсификации процесса обучения; решением проблемы опережающей подготовки специалистов в динамическом мире техники и технологии.

Использование Интернета как средства массовой коммуникации выполняет следующие функции:

5. подача информации; обеспечение естественной коммуникации;
6. развитие способности воспринимать информацию с экрана;
7. анализ сообщений полученных из Интернета;
8. владение умениями использования технических средств поиска и обработки информации.

В соответствии с образовательно-профессиональной подготовкой специальности 5.05090101 "Конструирование, производство и техническое обслуживание радиотехнических устройств" в ОККТ введена учебная дисциплина по компьютерному моделированию принципиальных схем разных устройств РЕА с помощью программ: Electronics Workbench (EWB), DipTrace, а также программ по выполнению чертежей электронных схем и печатных плат.

Дисциплина состоит из таких содержательных модулей:

- Системы моделирования.
- Лабораторный практикум с помощью программы Electronics Workbench
- Программы для черчения электронных схем и печатных плат.
- Лабораторный практикум с помощью программы sPLAN и Layout.

Целью преподавания учебной дисциплины является изучение системы моделирования, получение сведений о ее возможностях, преимуществах и недостатках, ознакомления с внешним видом, имеющимися библиотеками компонентов и средствами проработки рабочих схем. Выучить другие существующие системы моделирования их недостатки и преимущества.

Internet предоставляет уникальные возможности дешевой, надежной и конфиденциальной глобальной связи. Это оказывается очень удобным для студентов. Использование инфраструктуры Internet для связи обходится дешевле других средств коммуникации. Использование возможностей информационной системы Internet позволило обновлять версии программ различных систем компьютерного моделирования, улучшая при этом качество проведения различных самостоятельных, практических и лабораторных работ.

Проведенный нами опрос студентов показал, что 86% из них используют информационные ресурсы Интернета при подготовке к занятиям, при написании рефератов, курсовых, самостоятельных, практических и дипломных работ. Но в то же время оказалось, что только 27 % из них стараются перерабатывать сознательно полученную информацию из Интернета по данной проблеме.

Некоторые студенты первого курса впервые в вузе ознакомились с основными технологиями работы в Интернете, в связи, с чем они вынуждены терять много времени в поисках необходимой информации. Наверное, необходимо сместить акцент от свободного поиска информации к поиску по образовательным и тематическим сайтам. Мультимедийность информации должна оказывать содействие получению структурированных и достаточно полных знаний с целью формирования качественной информационной культуры будущего технического специалиста.

Интернет – технологии помогают специалистам (студентам) самостоятельно приобретать знания и умения, творчески мыслить, видеть проблемы и находить оптимальные пути их решения с использованием современных технологий, грамотно работать с информацией, уметь работать в коллективе.

Интернет дает возможность обучаемым совершенствовать и пополнять свои знания в различных областях. Интернет – технологии это интеллектуальный импульс всем формам обучения, изменяющий их качество.

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Петрищенко Н.А., Серьогіна Н.В. *(Одеська державна академія будівництвата архітектури, м. Одесса, Україна)*

Впровадження реформ у вищій школі України потребує розробки концепції, що буде базуватися не тільки на класичних методичних матеріалах, але й з урахуванням сучасного наукового досвіду. В освітньої системі за останні роки склалося протиріччя між необхідністю підвищення якості освіти та неможливістю збільшення обсягу годин, що відводяться навчальними планами для вивчення дисциплін.

Також слід відмітити наступні проблеми вищої освіті в сучасний період: суперечності між орієнтацією на систему знань як основу підготовки фахівця високого рівня та його особистісним розвитком; невідповідність традиційного підходу до оцінки якості підготовки спеціаліста сучасним потребам; необхідність впровадження результативних освітніх технологій підвищує вимоги до науково-методичного та психолого-організаційного супроводу.

Розробка та впровадження сучасних освітніх технологій потребує нових підходів до управління, залучення до традиційної системи навчання і виховання принципово нових елементів, оскільки цей процес не зводиться лише до збільшення суми знань та розвитку професійної спрямованості майбутніх фахівців, а передбачає досягнення нової якості організації навчально-виховного процесу, урахування сучасних підходів до організації суб’єктів діяльності в процесі професійної підготовки [1].

Одною із спроб усунення цього протиріччя була теорія інтегративного навчання, яку розглянуто в роботах українських та іноземних науковців Арсеньева Д. Г., Дорохової О. В., Кутузової Г. І., Суригіна А. І. та інш.

Сутність інтегративного підходу полягає в переході від традиційних методів передачі та засвоєння знань і вмінь до формування можливостей студента к самостійному вирішенню проблем на підставі набутого досвіду, вмінь та навичок. Основною метою при цьому є не досягнення єдиного для всіх рівня освіти, а досягнення такого рівня, який відповідає особистим можливостям студента. Отже, пріоритетом в такому випадку стане прагнення спрямувати навчання на створення відповідних умов для виховання якісно підготовлених, кваліфікованих спеціалістів (або підвищення рівня кваліфікації випускників вищих навчальних закладів), які будуть конкурентоспроможними на ринку праці.

Впровадження інтегративного підходу до процесу навчання передбачає необхідність налагодження органічних та логічних зв'язків між дисциплінами, що викладаються, внаслідок чого зникає повторне вивчення окремих тем та питань. Отриманий в процесі навчання масив знань має стати більш цілісним та структурованим, розуміння зв'язків між дисциплінами більш глибоким, що також впливає на загальний рівень отриманих знань.

Обов’язковою умовою сучасної якісної вищої освіти є особисто орієнтований підхід до навчання кожного студента, а не кількість та обсяг дисциплін та теоретичного матеріалу. Важливим засобом розвитку мислення студентів у процесі навчання є творчі форми розв’язання навчальних задач. У зв’язку з цим одним з перспективних напрямів вдосконалення навчального процесу є використання комп’ютера як універсального засобу моделювання [2]. Комп’ютерні технології в сучасних умовах мають бути невід’ємним елементом навчання, оскільки майже для усіх спеціальностей вміння використовувати комп’ютер у професійній сфері свідчить про те, що випускник володіє необхідними навичками не тільки на рівні стандартних програм.

Ключовими параметрами успіху при використанні новітніх методів, на погляд авторів, є впровадження в навчальний процес ділових ігор, вирішення на семінарах кейсових задач та зміна стандартних загальних для курсу задач на індивідуальні завдання. Слід розглянути такі форми організації занять, при яких студенти будуть мати змогу обирати завдання самостійно, згідно зі своїми можливостями, інтересами та потребами, що дозволить досить наявно проявитися їх індивідуальним здібностям та якісно вплинути на розвиток їх особистості. Задача викладача при такому підході полягає в тому, щоб регулярно підбирати та складати завдання потрібного рівня, уважно ставитись до якості матеріалу та відповідності його дисципліні, а також дбати про забезпечення студентів навчально-методичною літературою. Крім того, слід відмітити, що така форма навчання має викликати більшу зацікавленість і буде стимулювати прагнення студентів отримувати знання та підвищувати ефективність сприйняття дисципліни, що вивчається.

Література

1. Ковжога С.О., Полєжаєв А.М., Тузіков С.А. Сучасні освітні технології та методи їх використання в навчальному процесі. Режим доступу: //http://www.rusnauka.com/8_NMIW_2008/Pedagogica/28601.doc.htm

2. Торубара О. М. Застосування новітніх інформаційних технологій в навчальному процесі вищих навчальних закладів. // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки . - 2013. - Вип. 108.2. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2013_2_108_20.pdf

ПРОВЕДЕНИЕ ЛАБОРАТОРНЫХ ЗАНЯТИЙ ПО ФИЗИКЕ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ВИРТУАЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Писаренко А.Н., Тихонова А.Р. *(Одесская государственная академия строительства и архитектуры, г. Одесса, Украина)*

Одним из приоритетных направлений в педагогике всегда являлось повышение эффективности учебного процесса. В качестве перспективных направлений использования новых технологий в физическом образовании является компьютерное моделирование лабораторных работ по физике, основных физических явлений и процессов. Компьютерные модели по курсу общей физики легко вписываются в традиционные занятия, позволяя преподавателю продемонстрировать на мониторе многие физические эффекты и организовывать дополнительные виды учебной деятельности студентов.

Курс общей физики является базовым и предваряет курс электротехники, преподаваемый студентам строительного профиля. Указанный факт обуславливает особую роль раздела курса физики «Электричество и магнетизм», как связующего между указанными дисциплинами.

Предметом изучения виртуальной лабораторной работы, разработанной авторами, является протекание электрического тока в проводниках первого рода. Лабораторная работа была создана с использованием программной среды Borland C++ Builder 6.0. Работа состоит из двух опытов и иллюстративной части.

В первом опыте студенту предлагается определить как электрическое, так и удельное электрическое сопротивление нихромовой проволоки. Указанные величины вычисляются с использованием вольт-амперной характеристики проводника первого рода, геометрические параметры которого могут варьироваться в широком диапазоне. Тематика второго опыта касается температурной зависимости сопротивления проводников. Обработка результатов измерения позволяет построить серии графиков зависимости удельного сопротивления от температуры для таких материалов, как медь, вольфрам и железо. Иллюстративная часть служит для закрепления студентом понимания физических явлений, лежащих в основе роста сопротивления металлов с увеличением температуры.

Рассмотренная работа продолжает серию виртуальных лабораторных работ, создаваемых на кафедре физики. Исполняемые файлы лабораторных работ по таким разделам, как тепловое излучение, физика полупроводников и атомная физика присутствуют на сайте кафедры и являются, таким образом, частью дистанционного обучения по физике.

СУЧАСНА МЕТОДИКА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ПРИКЛАДІ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ВЕСТ-ПОЙНТІ

Побле Д.К., Кіт Н.В. *(Військова Академія м.Одеса, Україна)*

Застосування сучасних технологій повинно бути невід'ємною складовою мовної підготовки військовослужбовців як закордоном, так і в Україні. На сьогоднішній день перед українськими військовослужбовцями стоїть ряд перешкод для активного впровадження нових інформаційних технологій навчання. В даному аспекті ведеться активна робота зарубіжними колегами, яка сприяє оптимізації засвоєння мовних знань та мовленнєвих навичок.

В червні 2010 року на 27 щорічній конференції, присвяченій викладанню іноземних мов за допомогою комп'ютерних програм, група дослідників і викладачів Військової Академії Сухопутних Військ США у Вест-Пойнті представили на розгляд учасникам конференції дослідження щодо спроможності та розвитку навичок слухачів при використанні програм викладання мов за допомогою комп'ютерних технологій, створених двома програмними продуктами Transparent Language і Rosetta Stone.

Дослідження проводилось протягом одного семестру проміж слухачів на базі арабської, німецької та іспанської мов. Усім класам мовної підготовки у Вест-Пойнті було запропоновано впровадити комп'ютерний компонент до процесу навчання, і таким чином об'єктом дослідження стало порівняння і оцінка якості та недоліків двох різних програм. Приблизно половині слухачів було запропоновано співпрацювати з програмою Transparent Language, а другій половині – з Rosetta Stone. Програми комп'ютерних технологій були інтегровані в існуючий навчальний план військової академії і дозволяли впровадити методику змішаного навчання (он-лайн самостійного і очного з викладачем). Оцінка ефективності і результатів впровадження програм проводилась трьома шляхами: опосередкованим анкетуванням слухачів, звітуванням викладачів та комбінованими тестами «за» і «проти», що були розроблені у Вест-Пойнті та Американською радою навчання іноземних мов.

Сприймання програм навчання у слухачів не виявило суттєвої різниці в мотивації або наданні переваги одній чи іншій програмі. Слухачі більш позитивно сприймали процес засвоєння лексичного ніж граматичного матеріалу у рівній мірі для усіх трьох мов, що використовувались у якості платформи для дослідження.

Викладачі, у свою чергу, позитивно приймали систему лексичних конструкцій програми Transparent Language і водночас хотіли б бачити більш

привабливий для користувачів інтерфейс. В програмі Rosetta Stone викладацький склад прихильно відносився до її моніторингової спроможності і негативно – до неможливості інтегрування у затверджені навчальні плани, а також браку граматичного матеріалу.

Слухачам було запропоновано виконати комбінований тест «за» і «проти» протягом однієї години, який перекривав лексику, граматику та сприйняття печатного матеріалу. До того ж, тільки іспанська мова передбачала усне опитування щодо засвоєного матеріалу і оцінку впливу комп'ютерної програми. Але результати за усіма трьома мовами не виявили значної диференціації між двома програмами і середня розбіжність щодо результатів засвоєння курсу не перевищували 1.3–1.4 пункту коефіцієнта прогресування слухачів, що практично порівнює показники ефективності програм Transparent Language і Rosetta Stone принаймні за результатами комбінованих тестів «за» і «проти».

Таким чином, продукт, створений програмами Transparent Language і Rosetta Stone, виявив свої «плюси» та «мінуси» у контексті викладання іноземних мов в академічній школі. Обидві програми зробили час пояснення матеріалу більш ефективним тому, що слухачі мали можливість демонструвати ступінь певного прогресу і поліпшення своїх мовних навичок поза аудиторією. Водночас контроль за процесом навчання став кращим.

Крім того, обидві комп'ютерні програми виявили простір для подальшого удосконалення граматики і динамічного випестування культурної складової курсу навчання. Якщо оцінювати спроможність інтегрування комп'ютерних програм до існуючих навчальних планів військових навчальних закладів, то Rosetta Stone демонструє певну універсальність щодо академічної адаптації і сприймається більш гнучкою для задоволення індивідуальних вимог викладачів.

Програми Transparent Language та Rosetta Stone доступні для усіх державних службовців США, мовних інститутів та курсів завдяки програмі мовного порталу Міністерства оборони (Об'єднаного мовного університету). Але це не означає, що програми служать тільки державним установам: їх можна знайти в понад 12000 бібліотеках, суспільних організаціях і навчальних установах по всьому світу.

Переваги впровадження інформаційних технологій у навчання, особливо при вивченні іноземних мов, очевидні. Однак, не слід їх переоцінювати, а застосовувати у найбільш придатному оточенні. Набуття комунікативних навичок є найважливішою метою оволодіння іноземною мовою, тому всі засоби та методи повинні бути направлені на досягнення даної мети.

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Приходько Д. О. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Ігрові форми навчання є прийнятними на всіх етапах розвитку людини, про що свідчать багато чисельні дослідження науковців. В процесі гри людина швидше, ефективніше запам'ятовує та засвоює інформацію, виявляє цікавість до виконання завдань. Тому, у якості викладання дисциплін в вищих навчальних закладах доцільно впроваджувати комп'ютерні ігрияк форму навчання.

Особливо прийнятними такі ігри є на практичних або семінарських заняттях, де під час гри студенти мають можливість виконувати різні завдання, різної складності. Основа таких ігор повинна бути схожою з комерційними іграми для дозвілля, що забезпечить прийнятний та знайомий вигляд для студентів, а також швидке адаптування до такої форми навчання та мінімальний інформаційний тиск. Однак основна ідея таких ігор повинна базуватися на виконанні завдань, що тісно пов'язані з дисципліною, що вивчається. Як і в комерційних іграх, доцільно створити умови, які передбачають винагороду за кожну вірну відповідь чи за кожну вірно розв'язану задачу.

Також доцільно розробити командні ігри, де студенти мають можливість об'єднатися в невеликі групи та виконувати командні завдання, що сприятиме формуванню командного духу, розвитку навиків праці в колектив. В подальшому доцільно розробити систему обміну отриманих в грі винагород на додаткові бали при складання іспиту. Також певний пройдений етап гри може відповідати певній оцінці, за якою вимірюються знання в навчальному закладі. Це забезпечить зацікавленість студентів змірковуватися над виконанням завдань, при цьому гра забезпечує ненав'язливий процес навчання.

Також використання комп'ютерних ігор в навчанні забезпечує студентам можливості для засвоєння нових знань, удосконалює їхню комп'ютерну грамотність, розширює науково-технічний кругозір, розвиває вміння і навички працювати з комп'ютером, який сьогодні увійшов у всі сфери діяльності людини, стимулює рефлексію та аналіз ними своєї діяльності на основі здійснюваного самоконтролю, полегшує участь викладачів під час проведення занять, створює умови для контролю за ходом навчального процесу й успішністю студентів. **Отже**, ігрове комп'ютерне навчання є пізнавальним та цікавим для студентів, що відповідає сучасному інформаційному суспільству.

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФАХОВІЙ ПІДГОТОВЦІ ДОКУМЕНТОЗНАВЦІВ (НА ПРИКЛАДІ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФОРМАЦІЙНИЙ МАРКЕТИНГ»)

Романишин Ю. Л. *(Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ, Україна)*

Стрімкий розвиток інформаційного бізнесу, поступове розширення українського інформаційного ринку, збільшення обсягу інформаційного виробництва сприяє створенню не тільки якісних і конкурентоздатних інформаційних продуктів та послуг, але й виведення їх на ринок, здійснення інформаційного супроводу та, найголовніше, задоволення інформаційних потреб і запитів споживачів за допомогою сучасних маркетингових інформаційних технологій. Крім того, здійснення інформаційної діяльності організації неможливе без використання нових методів створення інформаційної продукції. Усі ці процеси тісно пов'язані з інформаційними технологіями та потребують для ефективного функціонування і подальшого розвитку професійного кадрового забезпечення, тобто кваліфікованих фахівців інформаційної сфери, а саме – документознавців-менеджерів. Фахівців, які мають достатній рівень навичок та спроможні ефективно застосовувати новітні інформаційні технології в маркетинговій діяльності, здатні в зручній формі і в оперативні терміни задовольнити інформаційні потреби, як суспільства вцілому, так і окремих споживачів зокрема, володіють вміннями працювати з професійною інформацією та налагоджувати ефективну комунікацію. Усі ці проблеми розглядаються в рамках вивчення дисципліни «Інформаційний маркетинг».

Інформаційний маркетинг є однією із тенденцій розвитку інформаційного менеджменту, та розглядається як інформаційне забезпечення маркетингової діяльності або, як використання принципів маркетингу в інформаційній діяльності організації.

В Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу на кафедрі документознавста та інформаційної діяльності в навчальний план підготовки бакалаврів за напрямом 6.020105 «Документознавство та інформаційна діяльність» введена дисципліна «Інформаційний маркетинг», яка належить до циклу професійно-практичної підготовки. Вивчення курсу здійснюється впродовж 8 семестру IV-го року навчання. Загальна кількість годин, яка відводиться на опанування дисципліни складає 162 год. (4,5 кредити), з яких: 34 лекційних годин, 51 год. – практичних занять, 77 год. – самостійної та індивідуальної роботи. Формою семестрового контролю виступає іспит.

Вивчення курсу має на меті сформувати у студентів необхідні теоретичні знання і практичні навички з методології використання інформаційного маркетингу в інформаційному бізнесі, вирішення проблем ціноутворення та конкурентоспроможності інформаційних продуктів і послуг, просування їх на ринок, рекламної діяльності тощо. Курс відображає: особливості маркетингу в інформаційному бізнесі; поєднання теорії і практики маркетингової діяльності інформаційних установ та організацій; особливості структури інформаційного ринку та напрямів маркетингових досліджень; аналіз результатів та вироблення і реалізація маркетингових заходів.

Завдання курсу – дати студентам знання та виробити основні навички щодо застосування теоретичних основ інформаційного маркетингу в практичній діяльності; формування професійного маркетингового мислення, розвиток практичних умінь щодо прийняття рішень спрямованих на вирішення маркетингових проблем фірми та адаптації її діяльності, завдяки інструментам інформаційного маркетингу, до змін у зовнішньому середовищі.

Методика викладання дисципліни «Інформаційний маркетинг» базується на поєднанні лекційних та практичних занять. Практичні заняття спрямовані на розвиток фахових знань з навчального курсу та формування практичних навичок і умінь роботи з професійними інформаційно-комунікаційними технологіями для виконання різних видів завдань, а саме: розв’язання практичних маркетингових задач і ситуацій; робота над проектами та презентаціями; виконання практичних робіт, які частково імітують сучасні маркетингові процеси на підприємствах і пов’язані з аналітичною роботою; пошук, опрацювання, аналіз та вивчення необхідної маркетингової інформації; маркетингові дослідження інформаційних ринків та діяльності інформаційних установ (за вибором студента); робота над науково-дослідними завданнями; створення цільових інформаційних продуктів та послуг, виконання тестових завдань тощо.

Вивчення дисципліни «Інформаційний маркетинг» формує в студентів професійні уміння та навички використовувати як традиційні джерела інформації, так і фахові віртуальні сервіси мережі Інтернет при роботі з інформаційними продуктами та послугами. А використання інформаційних технологій у навчальному процесі документознавців активізує творчий потенціал студентів, розвиває логічне і професійне мислення, формує креативно-проектувальні здібності, підвищує зацікавленість до навчальної дисципліни, дає змогу застосувати вже набуті міжпредметні знання, уміння та навички для розв’язання проблемної ситуації, стимулює студентів до самоосвіти.

ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ МЕДИЧНИХ ФАХІВЦІВ

Семченко С.С., Єгоренко О.С., Осінцева В.І. *(Навчально-інноваційний центр практичної підготовки лікаря при Одеському національному медичному університеті)*

В останнє десятиріччя система професійної освіти зазнає багатопланову та багатоетапну модернізацію, суттєві перетворення торкаються багатьох сторін освітньої діяльності, зокрема в системі медичної освіти. До них відносяться: поява нетрадиційних видів освітньої діяльності, таких як відкрита та дистанційна форми навчання, багаторівнева система освіти, багатоканальна система фінансування, нові інформаційні технології навчання, циклова та безсесійна системи звітності, зміна статусу учбових закладів, використання і періодична актуалізація державних освітніх стандартів та інтеграція в міжнародний освітній простір і міжнародний ринок освітніх послуг та трудових ресурсів.

Якість підготовки фахівця – сукупність суттєвих властивостей, що відрізняють фахівця від інших аналогічної професії і визначають придатність фахівця вирішувати професійні задачі на рівні, що задовольняє потребам суспільства та окремих організацій, затребуваність та конкурентоспроможність фахівця на ринку праці і конкурентоспроможність створюваної продукції.

Загальноприйнятими являються два підходи до оцінки якості освіти:

- *По освітнім послугам* (по процесу) характеризуються: асортиментом запропонованих послуг, його різноманітністю і відповідністю потребам осіб, що навчаються; якістю послуг (якість освітніх програм та ін.); доступністю послуг, реальною можливістю користуватися ними; якістю освітньої взаємодії викладачів та осіб, що навчаються, якістю спілкування та відносин, наявністю сприятливого середовища;
- *За характеристикою кінцевого продукту* (так оцінюють діяльність учбових закладів її соціальні замовники).

В теперішній час необхідна така методика оцінки якості медичної освіти, яка не базувалася б лише на оцінках в дипломі, а об’єктивно оцінювала б дійсні знання, здатність реалізовувати їх на практиці. В методику оцінки якості освіти слід ввести також схильність осіб, що навчаються, до новацій, прагнення до подальшого удосконалення особистості.

Задля підвищення якості професійної підготовки медичних працівників, у тому числі під час отримання ними післядипломної освіти, у навчальний процес все частіше впроваджуються елементи симуляційного навчання.

Так, в навчально-інноваційному центрі практичної підготовки лікаря на базі Одеського національного медичного університету проводиться дослідження, що присвячено вивченню впливу традиційних та нетрадиційних методів навчання на формування практичних навичок лікарів. Для об'єктивізації оцінки роботи лікаря використовуються складні електронно-обчислювальні прилади – манекени різних рівнів реалістичності, програмне забезпечення яких має можливість самостійно фіксувати дії курсантів. На основі даних програми можливо із високою ймовірністю судити о практичній підготовці особи, що навчається.

Вже зараз ми можемо зробити висновки, що теоретичний підхід до навчання не забезпечує засвоєння практичних специфічних навичок, не навчає командній роботі та алгоритмізації дій, особливо при наявності ситуацій, де час обмежений. Проходячи навчання в медичному закладі за традиційною системою, студенти майже завжди відчувають дефіцит практичного аспекту підготовки. Для цього існує ряд перешкод – це і неможливість відтворення більшості практичних маніпуляцій, відсутність тематичних пацієнтів, етико-деонтологічні, морально-етичні та законодавчі обмеження у взаєминах між студентами та пацієнтами.

На відміну від традиційної системи, симуляційні методи навчання дозволяють навчити, а потім об'єктивно оцінити якість проведення тієї чи тієї маніпуляцій, діагностичних заходів, методів лікування, етико-деонтологічних та інших питань завдяки можливостям програмного фіксування дій та налагоджених систем відео- та звукозапису, відео- та звуковідтворення із занесенням даних у відповідні бально-рейтингові таблиці, проведення пре- та посттестування, анкетування і самооцінки, що, в свою чергу, дозволяє контролювати ступінь засвоюваності отриманих знань.

Враховуючи вищевикладене, можна виділити наступні переваги симуляційних методів навчання: створення умов для якісної підготовки висококваліфікованих спеціалістів в різних медичних галузях, відпрацювання та закріплення практичних навичок без ризику заподіяння шкоди пацієнту, розвиток здатності швидко приймати рішення та діяти відповідно до алгоритму, можливість неодноразово повторювати необхідну практичну навичку до автоматизму, відпрацювання маніпуляцій при рідкісних станах та висока засвоюваність знань за короткий проміжок часу.

Впровадження симуляційної системи навчання у вітчизняній практиці дозволить підвищити якість підготовки медичних кадрів та підготувати конкурентоспроможних фахівців із різних спеціальностей.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ВИДЕОМАТЕРИАЛОВ ПРИ ИЗУЧЕНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА СТУДЕНТАМИ НЕЯЗЫКОВЫХ ВУЗОВ

Славова О.М. *(Одесский национальный медицинский университет, г.Одесса, Украина)*

В современной методике обучения иностранному языку большое внимание уделяется использованию различных каналов поступления информации, что положительно влияет на прочность усвоения страноведческого и языкового материала. Аудио- и видео средства обучения наиболее наглядно демонстрируют изучаемый предмет - иностранный язык - в естественной обстановке.

Наиболее полно данным характеристикам соответствуют видеоматериалы. Использование видеоматериалов в обучении иностранному языку базируется на одном из старейших и основных методических принципов - принципе наглядности.

Преимущества использования видео в учебном процессе объясняются доступностью видеоматериалов, которые могут быть записаны с различных источников; наличием определенного опыта использования видеотехники и видеопродукции; возможностью более активной творческой деятельности преподавателя и учащихся.

Следует отметить, что речь идет о видеоматериале, демонстрация которого подчинена определенным учебным целям и, следовательно, организована особым образом и состоит из нескольких этапов. Соответственно одной из важных задач является структурирование этапов работы с видеоматериалами на занятиях по иностранному языку. Любой видеоряд представляет собой сочетание видеокартинок и сопровождающего их текста, который воспринимается обучающимися на слух.

При работе с любым текстом в методике обучения иностранным языкам принято выделять три основных этана: дотекстовый этап, текстовый этап, послетекстовый этап.

На дотекстовом этапе снимаются языковые трудности восприятия текста и трудности понимания содержания, вводятся и семантизируются новые лексические единицы, осуществляется проверка понимания ранее изученного лексического и грамматического материала, анализируются незнакомые аутентичные разговорные формулы, лингвострановедческие реалии, формируется социально-психологический фон и содержательные ориентиры для дальнейшего восприятия формы и содержания фильма. Также снимаются возможные трудности понимания путем чтения и выборочного аудирования отдельных фрагментов звукового сопровождения фильма.

На предварительном этапе работы с видеоматериалом не следует забывать, что предлагаемые студентам задания не должны раскрывать содержание видеоматериала полностью, так как в этом случае они потеряют к нему всякий интерес, что отрицательно скажется на результатах восприятия.

На текстовом этапе демонстрация самого видеоматериала должна сопровождаться активной учебной деятельностью зрителей-обучаемых. Студенты отвечают на вопросы, предложенные преподавателем перед просмотром.

Целью заданий этого этапа является контроль уровня понимания. В случае если контроль показывает менее чем достаточный уровень понимания, необходимо вернуться к блоку до текстовых заданий и упражнений, затем еще раз к просмотру видеоматериалов и к вопросам, направленным на контроль. В том случае, если контроль показывает достаточный уровень восприятия и понимания общего смысла видеоматериалов, можно переходить к следующему этапу работы.

На послетекстовом этапе проверяется эффективность использования в процессе просмотра видеосюжета предложенных на дотекстовом этапе ориентиров восприятия видеосюжета обучаемыми, осуществляется контроль понимании содержания и использованных в видеосюжете языковых и речевых средств.

Целесообразно использовать вопросно-ответную работу, драматизацию, ролевое воспроизведение текста (особенно диалогов), последующее озвучивание видеоматериала, воспроизведение и реализацию показанных в видео ситуаций общения, их расширение, дополнение, перенос на ситуации обыденной жизни обучаемых. Завершающим блоком на этом этапе также является оценка работы студентов и исправление ошибок.

В заключение хотелось бы отметить, что использование видеоматериалов помогает достичь положительных результатов в изучении иностранных языков на всех этапах обучения.

Учебные видеоматериалы раскрывают широкие возможности для активной работы в процессе формирования и совершенствования речевых навыков и умений обучающихся и делают учебный процесс овладения иностранным языком для студентов неязыковых специальностей привлекательным на всех этапах обучения.

Эффективность использования видеоматериала зависит от того, насколько рационально организована структура видеозанятия, как согласованы учебные возможности видеоматериала с задачами самого занятия и подготовкой самих студентов.

МЕТОДИ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Сушилова А.А., Зубченко О.В., Мишурська Н.Ю. *(Одеський коледж комп'ютерних технологій ОДЕКУ, м.Одеса, Україна)*

В сучасному світі інноваційні технології стали невід'ємною складовою не тільки повсякденного життя, а й освітнього процесу в цілому.

Навчання з використанням сучасних інноваційних технологій якісно перевищує класичну освіту. Воно інтегрує процеси, які не можна об'єднати в межах класичної освіти: навчання, працевлаштування, планування кар'єри, безперервну освіту. Застосування інноваційних технологічних засобів викладання іноземної мови в Одеському коледжі комп'ютерних технологій дають можливість удосконалити методи подачі лексичної та граматичної інформації, практики діалогічного і монологічного говоріння, навчання письма та відпрацювання вимови, постійного поповнення словникового запасу студентів. Новітні мультимедійні програмні засоби дозволили студентам коледжу одночасно сприймати візуальну та аудіо інформацію, поєднуючи друкований текст, графічне зображення, рухоме відео та аудіо запис.

Викладачам іноземної мови мультимедійні технології допомагають коригувати навчальний процес, враховуючи інтереси і можливості окремих студентів, реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні і забезпечити індивідуалізацію і диференціацію навчання. Із застосуванням мультимедійних технологій у всіх викладачів коледжу з'явились переваги при здійсненні функції контролю. Оскільки оцінювання відбувається автоматично і без прямої участі викладача, підвищується об'єктивність оцінювання знань студентів, викладач виконує функцію консультанта і водночас перестає бути джерелом негативних емоцій.

Тепер кожен викладач іноземної мови має можливість реєструвати, зберігати і аналізувати відповіді учнів, надавати їм у разі потреби допомогу, здійснювати поетапну і наскрізну оцінку знань, визначати прогрес у їхній роботі та здійснювати гнучкішу систему контролю засвоєння з оцінкою знань. Деякі завдання з англійської мови забезпечені «ключами», що дає можливість студентам здійснювати самоконтроль над виконанням завдань. Використання аудіо та відео матеріалів урізноманітнюють матеріал, викладений під час заняття та допомагають більш детально розкрити тему та цілі заняття. Можна відмітити, що з використанням новітніх технологій успішність студентів покращилась. Цей факт надає нам можливість готувати висококваліфікованих фахівців з більш глибокими та різносторонніми знаннями іноземної мови.

Безумовно, викладачам набагато простіше з використанням інноваційних технологій викладати матеріал для таких спеціальностей, як розробка програмного забезпечення, обслуговування комп'ютерних мереж і систем, конструювання, виробництво та технічне обслуговування радіотехнічних пристроїв, обслуговування верстатів з програмним управління і роботехнічних пристроїв. Що стосується загального курсу іноземної мови, то і тут ми отримали майже необмежені можливості вичерпно розкрити теми занять, додаючи різноманітний відео та аудіо матеріал.

Різноманітні інформаційні ресурси дозволяють викладачам нашого коледжу розширити своє інформаційно-освітнє середовище.

Навчання з використанням сучасних інноваційних технологій якісно перевищує класичну освіту. Воно інтегрує процеси, які не можна об’єднати в межах класичної освіти: навчання, працевлаштування, планування кар’єри, безперервну освіту.

Інноваційні технологічні засоби викладання іноземної мови дають можливість удосконалити методи подачі лексичної та граматичної інформації, практики діалогічного і монологічного говоріння, навчання письма та відпрацювання вимови, постійного поповнення словникового запасу студентів.

Основними питаннями у застосуванні інноваційних технологій є структура навчальних комп’ютерних програм, їх зміст і оптимальна організація Web-простору. Мультимедійні комп’ютерні програмні засоби дозволяють користувачеві одночасно сприймати візуальну та аудіо інформацію, поєднуючи друкований текст, графічне зображення, рухоме відео та аудіо запис.

Мультимедійні технології допомагають викладачеві іноземної мови у вищій школі коригувати навчальний процес, враховуючи інтереси і можливості окремих студентів, реалізувати особистісно-орієнтований підхід у навчанні і забезпечити індивідуалізацію і диференціацію навчання.

Слід звернути увагу на ще одну перевагу використання мультимедійних технологій у процесі навчання іноземної мови. Це функція контролю. Оскільки оцінювання відбувається автоматично і без прямої участі викладача, підвищується об'єктивність оцінювання знань студентів, викладач виконує функцію консультанта і водночас перестає бути джерелом негативних емоцій.

Крім цього використання мультимедійних технологій у викладанні іноземної мови дає можливість по-новому підійти до розробки навчальних матеріалів. Тепер майже до кожного заняття можна додавати допоміжний матеріал, у вигляді аудіо та відео. Впровадження мультимедійних технологій у процес викладання іноземної мови дає можливість розвивати і реалізовувати педагогічні, методичні, дидактичні та психологічні принципи.

ПРАКТИКА ЕФЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНІНГОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Танасюк І. М. *(Одеський національний економічний університет м. Одеса, Україна)*

Формування професійних компетенцій, необхідних для активної участі майбутнього фахівця у професійній діяльності, здійснюється в процесі вивчення різних дисциплін циклу професійної підготовки, які часто змістовно переплітаються і вимагають взаємодії різних кафедр університету. Саме такий підхід обумовив створення навчально-тренінгового підприємства в Одеському національному економічному університеті для практичної підготовки студентів 3 курсу та проведення міждисциплінарного тренінгу студентів 4 курс. Такий тренінг надає можливість адаптації майбутніх бакалаврів з економіки на первинних посадах економіста, бухгалтера, фінансиста та управлінця.

За допомогою інформаційних технологій були змодельовані реальні умови та проблеми сучасного підприємства. Це дозволило студентам розвивати уміння і навички, трансформувати й адаптувати знання, які отримані протягом теоретичного вивчення дисциплін у професійні компетенції. Але кожний рівень підготовки має свої завдання й особливості. Якщо практична підготовка студентів 3 курсу характеризується індивідуальною спрямованістю, то робота студентів 4 курсу передбачає розвиток колективної співпраці, взаємодії, спрямованої на досягненню кінцевого результату.

Індивідуальний підхід, який використовується на практичних заняттях студентів 3 курсу в умовах навчально-тренінгового підприємства – необхідна складова навчання майбутнього фахівця. Вирішуючи реальні завдання, конкретні практичні ситуації та проблеми функціонуючого підприємства в умовах навчально-тренінгового підприємства, студент має можливість набути впевненості у своїх знаннях, розвивати особисту відповідальність.

Подальша виробнича діяльність фахівця після закінчення університету пов'язана з роботою в колективі. Загальновідомо, що реалізація успішної стратегії не можлива без розуміння її важливості та підтримки персоналом. Тому для студентів старших курсів є вкрай важливим розвиток навичок колективної співпраці та партнерства. Саме це відбувається протягом міждисциплінарного тренінгу для студентів 4 курсу.

При цьому студент включається у вирішення продуктивних завдань на основі взаємодії та співпраці з іншими студентами, де відбувається розвиток механізмів саморегуляції поведінки та особистості студентів, оволодіння

новими способами виконання визначених завдань. Унаслідок цього процесу студенти набувають набагато більше знань та умінь, бо відбувається процес взаємонавчання, а використання методів колективного навчання дає більш високі результати, ніж індивідуальне навчання.

Якість підготовки бакалаврів в умовах навчально-тренінгового підприємства зростає за рахунок використання інноваційних технологій навчання, а саме – колективному вирішенню запропонованих завдань при роботі в малих групах. Працюючи разом з іншими, студент мусить не тільки самостійно зрозуміти та вирішити проблему, а і переконати членів групи, що саме його рішення є найбільш ефективним та перспективним для підприємства. Співробітництво та партнерство, яке відбувається у групі, крім того, виконує і виховну функцію. Кожен студент намагається вкласти свій внесок у вирішення проблеми і тим самим отримує самозадоволення і зацікавленість.

Колективне навчання студентів висуває особливі вимоги до викладача, який з ними працює. По-перше, це стосується його рівня кваліфікації. Протягом виконання завдань студентами можуть бути отримані різноманітні результати, що потребує від викладача значної теоретичної та практичної підготовки. Необхідність консультування за різними проблемами, ускладнюється кількістю консультацій, розрахунків, які викладач мусить здійснити протягом заняття. По-друге, групова діяльність передбачає вирішення більш складних завдань, ніж ті, які можуть вирішуватися індивідуально. По-третє, викладач мусить володіти навичками координатора, щоб спланувати, підтримувати та контролювати ефективну роботу груп і сприяти досягненню позитивних результатів. Особливість тренінгу передбачає, що створені групи студентів є конкурентами й змагаються за отримання найкращого результату. Робота в групах стає ефективною, коли вона стимулює студентів до осмислення й обговорення отриманої інформації. Група отримує завдання на обмежений час і по закінченню цього часу звітує за результатами виконаних завдань.

Отже, унаслідок розвитку інформаційного суспільства освітні технології стають усе більш зорієнтованими на студента, який перестає бути пасивним реципієнтом інформації, а набуває, розвиває, практикує та вдосконалює широкий спектр навичок і вмінь при вирішенні реальних економічних ситуацій. Поєднання в умовах навчально-тренінгового підприємства сучасних освітніх та інформаційних технологій дозволяє розвивати креативність та інноваційну готовність студентів до вирішення складних завдань функціонування підприємства, що складає основу кваліфікаційного профілю сучасного бакалавра та магістра з економіки.

ИНФОРМАЦИОННЫЕ И ИНТЕРАКТИВНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ОБУЧЕНИЯ В ПРЕПОДАВАНИИ ТЕПЛОХЛАДОТЕХНИКИ

Титлова О.А., Титлов А.С., Козонова Ю.А. (*Одесская национальная академия пищевых технологий, г.Одесса, Украина)*

Система автоматизированного проектирования проектов и расчетов теплотехнических дисциплин заключается в выполнении творческих заданий группой студентов, с помощью алгоритмизации и программ Autodesk AutoCAD или Autodesk Revit и презентацией проекта. Лучший проект оценивается временной группой экспертов из преподавателей и студентов.

Определенный интерес представляют интегрированные задания – это задания, которые студент выполняет по нескольким дисциплинам.

Обучение с ПК в реальном времени более динамично. Это связанно с использованием мультимедийных приложений, которые способствуют включению всех уровней восприятия учащимися. Это приводит к лучшему восприятию, запоминанию, самостоятельному воспроизведению материала.

Сосредоточенность и заинтересованность учащихся является очень важным аспектом в коммуникативно-направленном изучении теплоэнергетики.

Очень важна в технологии обучения (ТО) самодиагностика, умение найти свои ошибки и исправить их, заложена в многоэтапном выполнении практических заданий: сначала аналитически с помощью формул, а затем провести сложные вычисления с помощью компьютерных программ. Последующие работы выполнение того же задания с помощью лицензионных компьютерных программ. Двухэтапная ТО это расчет по формулам и проверка результатов расчета по программе, возможно с последующей оптимизацией.

Системный подход и ситуационный анализ заключается в том, что обучающиеся должны проанализировать сложившуюся ситуацию и принять соответствующие меры относительно ситуации (стандартную, технологически потенциально опасную, предаварийную, критическую) и принять рациональное решение, действуя сначала индивидуально, а затем в рамках коллективного обсуждения возможных решений, т.е. в процессе интерактивного взаимодействия. Результат иллюстрируется графически с использованием компьютерной графики. Анализ ситуаций может лежать в основе технических деловых игр.

При подготовке и проведении занятий использование новых информационных и интерактивных технологий является необходимым и результативным, что поднимает процесс преподавания на новую ступень и повышают интерес и мотивацию студентов к избранной в ВУЗе специальности.

ВИКОРИСТАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ВЕРСІЇ PTV VISION® VISUM В НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ НАПРЯМКУ «ТРАНСПОРТНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Токмиленко Т.Т., Токмиленко О.С. (*Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

В умовах необхідності трансформації, як суспільства в цілому, так і економіки України, одним з пріоритетних завдань є реформування системи управління транспортною галуззю. Як вельми значущий та найбільш мобільний в загальній транспортній системі країни, автомобільний транспорт потребує кардинальної зміни в підході до стратегічного й оперативного транспортного планування, прогнозування інтенсивностей руху, обґрунтування інвестицій в розвиток транспортної інфраструктури, оптимізації транспортних систем міст і регіонів, систематизації, зберігання і візуалізації транспортних даних та ін. На засаді досвіду розвинутих країн треба зазначити, що одним з шляхів вирішення проблеми є створення мережі установ транспортного моделювання. Так, наприклад, в кожному регіоні США, де мешкає більш ніж 50 тис. чол. обов'язково функціонує муніципальний відділ транспортного планування до завдань якого крім вирішення питань поточного планування, відноситься й розробка генерального плану розвитку транспорту регіону на термін від 15 до 50 років. Здебільшого ця задача вирішується за рахунок розробки транспортної моделі регіону на основі якої розглядаються сценарії впливу соціально-демографічних змін на транспортну систему та обираються найбільш адекватні варіанти розвитку.

Реалізація аналогічного проекту на теренах українських реалій потребує не тільки державної волі и кропіткої організаційної роботи але й насамперед наявності сучасного спеціалізованого програмного забезпечення та достатнього штату освідченнях фахівців. Серед вільного програмного забезпечення необхідно зазначити пакет мікро моделювання TRANSIMS (національний дослідницький центр Лос-Аламос, США) за допомогою котрого можливо вирішувати обмежене коло задач. Серед спектру пакетів макро та мікро моделювання необхідно відзначити програмне забезпечення, що дозволяє вирішувати транспортні задачі: CUBE, EMME / 3, PTV VISUM, TRANSCAD, TRANSNET. Але через спеціалізований прикладний характер найбільш універсальне та досконале програмне забезпечення транспортного моделювання реалізується на комерційній засаді. Проблеми, які вирішуються спеціалістами в сфері транспорту є вельми різнопланові. Окрім безпосереднього моделювання транспортного процесу необхідно отримати якісні гео-демографічні дані про об'єкт дослідження. В країнах з розвинутим плануванням (США, ЄС) така інформація збирається в рамках національних досліджень і навіть може бути доступна через мережу інтернет. Сучасні гео-інформаційні технології дозволяють зберігати, систематизувати та

обробляти гео-демографічні дані (один з найбільш поширених продуктів - ArcGIS компанії ESRI), а також є сумісні з більшістю перелічених програмних продуктів. Щодо підготовки висококваліфікованих фахівців вищою школою, то успішність процесу навчання пов'язано з наявністю відповідного програмного забезпечення. Найбільшого використання в українській практиці проведення наукових досліджень та вибіркової елітарної освіти набув пакет PTVVision® VISUM компанії A+SConsultGmbH, Німеччина. Але з причин відсутності цільового фінансування університетів, на сьогодні широкий загал використання даного ресурсу не може бути реалізованим. Проблема може бути вирішена шляхом імплементації академічної версії VISUM, що надається в вільному доступі і може бути отримана шляхом подання заявки на офіційному сайті компанії PTVGroup. Академічна версія має певні обмеження по розміру задач, що вирішуються, що однак не виключає можливості використання цього інструменту при викладанні професійно орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів за напрямком «Транспортні технології». Автори вважають доцільним розпочати формування відповідних компетенцій в межах дисципліни «Транспортні системи» (4 семестр) переглянувши інструментарій курсового проектування. В курсовій роботі «Визначення параметрів транспортної системи міських пасажирських перевезень» пропонується розглянути проблемну ситуацію по визначенню перспективного плану роботи пасажирської транспортної системи міста за допомогою моделювання транспортної мережі міста і використання теоретичних способів розрахунку параметрів транспортних систем. Дана курсова робота може бути повністю виконана в програмному продукті VISUM. Академічна версія VISUM має певні функціональні обмеження: максимальна кількість транспортних районів не може перевищувати 30 од, максимальна кількість ділянок вулично-дорожньої мережі (ребер) – 1500 од., обмеження по часу на використання програми – 45 хв. за одну сесію. Проте розмір задачі, що вирішується в курсові роботі цілком відповідає обмеженню академічної версії VISUM, що дозволяє використовувати в якості об'єктів дослідження, як умовні карти, так і реальні карти міст площею до 50 км^2. Програма має повний набір функцій для вирішення чотирьох-етапної транспортної моделі. Програмне забезпечення також дозволяє забороняти рух транспорту на ділянках та перераховувати результати без значних витрат часу. Завдяки економії часу на виконання певних задач, є можливість розширити набір завдань, що може суттєво поліпшити якість сприйняття матеріалу, так як студенти мають змогу закріпити вивчений матеріал.

Таким чином використання сучасного програмного забезпечення дозволяє скоротити час на виконання завдань і відповідно збільшити обсяг освітнього матеріалу в межах навчального навантаження. Перехід до навчання студентів сучасним технологіям дозволяє не тільки отримати необхідні знання та навички але й сформувати стійку мотивацію отримання освіти за фахом.

ВНЕДРЕНИЕ НОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ ОБУЧЕНИЯ ДЛЯ СТУДЕНТОВ 6 КУРСА НА КАФЕДРЕ ИНФЕКЦИОННЫХ БОЛЕЗНЕЙ ОДЕССКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

Усыченко Е.М., Буйко Е.А., Усыченко Е.Н. *(Одесский национальный медицинский университет, г.Одесса, Украина)*

В соответствии с типовой программой студенты выпускного курса медицинского и международного факультетов кроме практически ориентированных выпускных экзаменов в обязательном порядке должны сдать государственный лицензионный тестовый экзамен Крок-2 по ведущим направлениям терапевтического, хирургического, педиатрического, гигиенического и акушерского профиля. Негативный результат этого лицензионного экзамена не позволяет получить врачебный диплом.

Следует подчеркнуть, что банк данных лицензионного экзамена «Крок-2» включает тысячи задач, ежегодно обновляется и пересматривается. Успешная подготовка к нему подразумевает не ознакомление со всем задачами, а умение применить свои базовые знания в каждом конкретном случае.

С целью улучшения подготовки студентов к лицензионному экзамену «Крок-2» сотрудниками кафедры инфекционных болезней разработана и внедрена в учебный процесс обучающая программа на украинском, английском и русскомязыках.

Основой этой программы является подборка 50 типовых задач по ведущим инфекционным заболеваниям с выделением ключевых слов. Разбор задач, обсуждение неправильных ответов и обоснование правильного проводится обязательно совместно с преподавателем с использованием мультимедийного проектора.

Такой подход к подготовке к лицензионному экзамену «Крок-2» позволяет студентам решать тестовые ситуационные задачи в любых условиях по ведущим инфекционным заболеваниям.

Обучающая программа находится в свободном доступе на информационном ресурсе Одесского национального медицинского университета и может быть востребована с любого компьютера, так как использованMicrosoftPowerPoint.

Таким образом, в дальнейшем студенты могут самостоятельно тренироваться с помощью этой обучающей программы, повышая собственный уровень подготовки к лицензионному экзамену «Крок-2».

ДОСВІД СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО РЕСУРСУ З ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

Фізор Н.С., Науменко І.А. *(Одеський національний медичний університет, м.Одеса, Україна)*

У зв'язку зі збільшенням обсягу необхідних знань і умінь необхідно впровадження в навчальний процес нових інформаційних технологій, які сьогодні знаходять застосування в багатьох сферах діяльності і здатні прискорювати процес навчання. На нинішньому етапі освоюється нова форма навчання: дистанційна, яка визнана одним з найбільш ефективних інструментів навчального процесу.

Елементи дистанційного навчання використовувалися і раніше: методичні матеріали з технології лікарських засобів доступні студентам в електронному вигляді на сайті бібліотеки ОНМедУ. Для активного і всебічного використання інформаційних технологій ми вважаємо за необхідне навчати студентів не тільки загальним принципам, але і ефективному використанню інформаційних технологій в обробці масивів інформації. Вирішити проблему впровадження нових технологій можна шляхом інтеграції очної та дистанційної форм навчання. Для реалізації даної мети нами ведеться підготовка навчального ресурсу для дистанційного навчання.

У зв'язку з цим нами розроблені і впроваджені в навчальний процес навчально-методичний посібник «Технологія ліків» у електронному вигляді, призначений для студентів старших курсів медичних і фармацевтичних вузів очної та заочної форм навчання з метою набуття практичних умінь і навичок, необхідних у подальшій практичній діяльності.

У навчально-методичному посібнику наведено довідкові дані з технології та контролю якості ліків як промислового, так і екстемпорального виробництва. Довідкові матеріали використовуються студентами для самостійної роботи на практичному занятті, що включає виготовлення лікарських форм відповідно до індивідуального завдання, для проведення розрахунків в рецептах і робочих прописах.

Досвід використання посібників з фармацевтичної технології на електронному носії показав, що вони володіють різноманіттям педагогічних функцій: дозволяють викладачеві управляти самостійною роботою студентів, формувати необхідні знання та вміння, а студенту - засвоїти основні технологічні операції, поглибити і систематизувати знання, отримати доступ до нормативної документації.

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У МЕДИЦИНІ - ВИКОРИСТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВНМУ

Фоміна Л.В., Фомін О.О., Меркулова Д.О. (*Вінницький національний медичний університет імені М.І.Пирогова)*

Вступ. Формування творчої особистості спеціаліста, який має здібності до саморозвитку, самонавчання, інноваційної діяльності, є основною задачею вищої освіти на сучасному етапі. Сучасна система поглядів на педагогічний процес орієнтована на людину, її цілі, потреби та цінності, тобто має особистісно-орієнтований підхід до навчання, який створено на основі ідей педагогічної та філософської антропології. Цей процес можливий не тільки шляхом передачі знань у готовому вигляді від викладача до студента. Необхідно переводити студента з пасивного приймання знань до активного їх творця, який уміє сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її рішення та доказати її вірність. Реформа вищої освіта по своїй суті зв'язана з переходом від парадигми навчання до парадигми освіти. В цьому плані самостійна робота студентів (СРС) повинна стати основою освітянського процесу.

Мета цієї роботи - проаналізувати можливість забезпечення достатнього рівня формування навичок та умінь при впровадженні окремих новітніх технологій у навчальний процес.

Основна частина. Організація підготовки студентів має різні підходи, серед яких використовується інформаційний, операційно-діяльнісний, особистісно-орієнтований та інші. Інформаційна модель - це оволодіння знаннями, уміннями та навичками у їх предметному змісті! Тож результат вважається досягнутим, якщо студент отримав так званий «багаж знань». Операційно- діяльнісний підхід полягає в чіткому формулюванні вимог до фахівця-медика, готує студента до розв'язання завдань, що входять в обов'язки лікаря. Особистісно-орієнтований підхід в освіті сприяє зростанню особистості студента при збереженні усієї значущості підготовки до професійної його діяльності. У підготовці студента-медика можуть використовуватися всі названі підходи до навчання, оскільки сучасна медична освіта орієнтована на активну діяльність самого студента, вимагає підвищення значення самостійної роботи, творчої ініціативи та активності майбутніх лікарів. Інтенсифікація творчого процесу може формуватися та підвищуватися при виконанні ігрових форм та методів навчання, які активно впроваджуються в навчальний процес, особливо на клінічних і кафедрах ВНМУ. Саме такі методичні засоби організації аудиторної та позааудиторної роботи сприяють комунікативній компетенції студентів у різних умовах, в яких формується їх подальший професійний рівень. Провідне місце серед окремих новітніх технологій навчання займають ділові ігри. Ділова гра - найбільш складна форма ігрових занять, в процесі яких формується колективні професійна діяльність. Ділові ігри відрізняються

динамізмом обстановки, повторенням кроків, складним сполученням можливих альтернатив дій та скороченістю часу при прийнятті рішень.! Ділова гра відрізняється від інших ігрових форм навчання тим, що необхідно приймати рішення в умовах поетапного багатокрокового уточнення необхідних факторів, аналізу інформації, яка додатково надходить та виробляється у ході навчальної гри. Ділові ігри можливо використовувати як для навчання при проведенні практичних занять, так і для контролю отриманих знань, в тому числі і на державних іспитах. Модель ділової гри - це спрощена реальна дійсність, без якої вона не може бути виконана! Різновидом ділової гри є професійні ігри, які призначені для розвитку творчого мислення, формування практичних навичок та умінь, відпрацювання індивідуального стилю спілкування, поведінки студента при колективному вирішенні завдань. Професійна гра - це майже репетиція елементів професійної діяльності майбутнього спеціаліста. Серед форм та методів ігрового навчання значне місце займають методи аналізу конкретних ситуацій, «мозкові атаки», інтелектуальні розминки та інше. Організація пізнавальної діяльності у формі аналізу конкретних ситуацій залежить від дидактичних цілей заняття та контингенту студентів, які навчаються. До цього належить розбір “мікроситуацій” чи казусів під час лекцій, розгляд конфліктних ситуацій, які мали місце у реальній діяльності, “метод клініки”, рішення ситуаційних задач та інше. У навчальній грі завдання не передбачають взаємодію команд гравців (студентів групи) та підготовку колегіального рішення у процесі аналізу ситуацій. Метод в першу чергу дає можливість проведення індивідуальної роботи зі студентом. Він є найбільш розповсюдженою формою ігрового моделювання, сприяє формуванню професійної інтуїції, умінню розбиратися в нестандартних ситуаціях, а також передбачити можливі наслідки тих чи інших рішень. У медичних вищих навчальних закладах можливо використовувати “метод клініки”, який є частим методом аналізу конкретної ситуації. Суть його полягає в тому, що на занятті детально аналізується підхід до рішення тієї чи іншої реальної проблеми, коли група лікарів чи інших медичних працівників проводить розбір конкретного хворого. Всі учасники обговорення працюють як рівні і можуть висловлювати свою думку. Визначаються чіткі етапи вирішення задачі, складається план дій. У навчальному процесі необхідно використовувати методи “мозкової атаки”, які є емпірично знайденими ефективними способами рішення різних творчих задач. Універсальність цих методів дозволяє розглядати майже будь-яку проблему у сфері професійної діяльності людини, якщо вона сформульована просто та ясно. Існують різні модифікації “мозкових атак”: метод прямої “мозкової атаки”, метод зворотної “мозкової атаки”, двійна пряма “мозкова атака”, “мозкова атака” з оцінкою ідей, яка виконується в три етапи.

Висновок. Для впровадження вищеозначених форм практичної діяльності студентів необхідна підготовка достатньо високого рівня як викладачів, так і студентів.

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Цубенко В. Л. *(Одеська державна академія будівництва та архітектури, м.Одеса,Україна)*

Процес розвитку вищої освіти тісно пов'язаний з підвищенням якості процесу підготовки фахівців, з розвитком науково-дослідної діяльності та інноваційної освіти. Також даний процес націлений на удосконалення інформаційних технологій. В умовах сучасного світу першочерговим завданням системи освіти є підготовка висококваліфікованих фахівців. Впровадження інформаційних технологій в освітній процес є важливою умовою інтелектуального розвитку студентів і соціально-економічного розвитку суспільства.

Система навчання у вищих навчальних закладах традиційно відстає від потреб суспільства. Тому необхідність розробки інформаційних технологій у навчанні не втрачає актуальності. На виконання Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки» освітня галузь почала активно модернізувати процес професійної підготовки фахівців різних спеціальностей, впроваджуючи інформаційні технології навчання. Все більша увага приділяється викладанню гуманітарних дисциплін на базі інформаційних технологій та інноваційних методик. Оскільки гуманітарні дисципліни становлять значну частину освітніх програм, дозволяють сформувати висококваліфікованих фахівців, що володіють не лише професійними знаннями, а й інтелектуальним, духовним потенціалом. Перед студентами стоїть завдання навчитися здобувати знання. Гуманітарні дисципліни відрізняються своєю варіативністю, потенційною можливістю отримання безлічі рішень, різноманіттям точок зору, що мають науковий характер. Отже, викладання цих дисциплін має свої специфічні можливості для розвитку творчого мислення.

Інформаційні технології навчання – це сукупність методів і технічних засобів збору, організації, зберігання, обробки, передачі та подання інформації, що розширює знання людей і розвиває їх можливості управлінням технічними та соціальними процесами. Сучасні інформаційні технології навчання – це методологія і технологія навчально-виховного процесу з використанням новітніх електронних засобів навчання в першу чергу ЕОМ.

Засоби інформаційних технологій у викладанні гуманітарних дисциплін в системі освіти: комп'ютер, принтер, проектор тощо.

В наш час інформаційні технології забезпечують загальну комп'ютеризацію викладачів гуманітарного профілю і студентів на рівні, що дозволяє вирішувати три основні завдання:

1) забезпечення виходу в Інтернет кожного учасника навчального процесу в будь-який час і з будь-якого місця; 2) розвиток єдиного інформаційного простору освітньої індустрії та присутність у ньому в різний час; 3) створення, розвиток та ефективне використання керованих інформаційних освітніх ресурсів.

Форми педагогічних інформаційних технологій при викладанні гуманітарних дисциплін:

1. Мультимедійна лекція.
2. Використання програмних продуктів, призначених для занять.
3. Практичне заняття.
4. Проектна робота.
5. Опитування і контроль знань.
6. Самостійна домашня робота з посібниками або Інтернет-матеріалами.

Використання інформаційних технологій у викладанні гуманітарних дисциплін можливе на заняттях різних типів: заняття-лекція, комбіноване заняття, семінар, захист рефератів і проектних робіт з предмету; самостійне вивчення нового матеріалу і контроль за отриманими знаннями за допомогою підготовленої викладачем мультимедіа-презентації.

Інформаційні технології необхідні при організації самостійної роботи студентів, тому що вони відкривають студентам доступ до самоосвіти, розширюють можливості для творчості, неординарного підходу у вирішенні виробничих ситуацій.

Застосування інформаційних технологій у викладанні гуманітарних дисциплін дозволяє організувати індивідуальну роботу на занятті, диференційований підхід у навчанні, роботу в групах, самостійну роботу студентів, взаємоконтроль і самоконтроль. Використання інформаційних технологій дає також можливість контролю засвоєння теоретичного матеріалу, допомагає у підготовці до контрольних робіт, олімпіад, предметних тижнів, різних тематичних свят. Зрозуміло, на підготовку заняття з використанням інформаційних технологій йде величезна кількість часу.

Отже, використання інформаційних технологій є основним моментом у викладанні гуманітарних дисциплін, оскільки вони підвищують якість навчання, а також скорочують час вивчення даних дисциплін; використання інформаційних технологій дає можливість внести значні зміни в інформаційно-методичне забезпечення самостійної роботи студентів.

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНОГО ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ПІДГОТОВЦІ ІНЖЕНЕРІВ З ТРАНСПОРТУ

Чижик В.М. *(Харківський національний автомобільно-дорожній університет, м. Харків, Україна)*

Управлінські рішення в сфері пасажирських перевезень та транспортного планування міст в провідних країнах світу не приймаються без застосування транспортних моделей, які побудовані в сучасних програмних продуктах. Німецька компанія PTV VISION розробила програмний продукт, що дозволяє створити докладну модель транспортної системи та вирішити широке коло питань, пов'язаних із оптимізацією транспортного процесу, прийняттям рішень та реалізацією їх на практиці.

Швидкий розвиток транспортних систем міст, наукового прогресу та комп'ютерного моделювання, понукають до оволодіння студентами ХНАДУ основних навичок моделювання маршрутних мереж в програмному середовищі VISUM. Процес моделювання розпочинається із визначення об'єкту дослідження, задач, які необхідно вирішити для досягнення поставлених цілей. На наступному етапі проводиться збір необхідної інформації, її обробка, систематизація та визначення основних параметрів функціонування системи.

Процес моделювання полягає у створені об'єктів транспортної системи і фіксування їх параметрів. Таким чином формується модель попиту та пропозиції транспортних послуг. До моделі пропозиції слід віднести: вулично-дорожню мережу, зупинки громадського транспорту, перелік маршрутів, марки транспортних засобів, розклад руху та перевізники, які обслуговують маршрути. Попит на транспортні послуги описується матрицею кореспонденції, яка побудована використовуючи відомі моделі поведінки пасажирів, що задовольняють поставлені задачі дослідження. Отримана матриця в подальшому імпортується до програмного середовища VISUM і є ключовим елементом, який впливає на достовірність отриманих результатів.

Студент повинен володіти основними навичками та методами наукових досліджень, адже побудована транспортна модель є лише допоміжним інструментом, який дозволяє виявити основні закономірності функціонування системи, розрахувати як кількісні так і якісні її параметри. На основі побудованих транспортних моделей студенти захищають дипломні проекти, роботи, приймають участь у наукових конференціях, всеукраїнських конкурсах наукових робіт в галузі «Транспортні системи» та «Транспортні технології (за видами транспорту)».

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ФІЛОСОФЬКИХ ДИСЦИПЛІН У ВНЗ УКРАЇНИ

Чуйкова О.В. *(Одеський національний медичний університет, м.Одесса, Україна)*

Сучасний стохастичний стан соціально-політичних та економічних подій в Україні охоплює в тому числі сферу вищої освіти і потребує швидкої адаптації як методик викладання, так і більш швидкої реакції на нестабільний ринок праці для майбутнього спеціаліста-фахівця. Новітні засоби навчання зорієнтовані на потребу розвитку комунікативних, креативних, професійних компетенцій, а також стимулювання потреби в саморозвитку спеціаліста.

Інтеракція в процесі педагогічних практик передбачає співпрацю педагога та студента (від interact - взаємодія). В ході співпраці студент змінює свій стан об'єкту на повноцінного суб'єкта поруч з суб'єктом-педагогом. Інтерактивність в навчанні можна пояснити як здатність до взаємодії, тобто навчання в процесі бесіди, діалогу, події. Таким чином, студент стає не пасивним слухачем, наглядачем, а активним учасником навчання. Викладач, в свою чергу, грає роль консультанта, організатора, одного з витоків інформації. Інтеракція виключає домінювання одного над іншим.

В процесі діалогового навчання студенти вчаться критично мислити, вирішувати складні проблеми на підставі аналізу обставин та відповідної інформації, прислухатися до альтернативних думок, брати участь у дискусії, спілкуватися з іншими людьми, приймати продумані рішення. Тобто в цьому методі принципово змінюється схема комунікації в навчальному процесі. Інтеракція передбачає всебічну комунікацію, що організована у рольові ігри, загальне рішення на підставі аналізу обставин та інформації, моделюванні життєвих ситуацій. Тобто задля досягнення ефективності навчання студенту надаються комфортні умови.

Наприклад, кейс-метод як рішення реальної життєвої ситуації розвиває уяву, аналітичне та критичне мислення. Таким чином, інтеракція — це оптимізоване, креативне навчання, що поглиблене в діалог, в спілкування та підвищує самооцінку, незалежність, впевненість у собі студента, готує його до непередбачуваних ситуацій на ринку праці та в процесі праці.

Література:

1). Михайлова Э. А. Кейс и кейс-метод. – М.: Центр Марк. исслед. и менежд., 1999.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ АНАЛІТИЧНОЇ ХІМІЇ В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Чхало О.М. *(Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м.Київ, Україна)*

В сучасному світі суттєво зростає роль нових інформаційних технологій в професійній освіті. Комп'ютерні технології покликані стати невід'ємною частиною освітнього процесу, що значною мірою підвищує його ефективність. Інформаційні технології дозволяють на більш високому рівні реалізувати такі принципи навчання як науковість, наочність, системність та доступність.

В Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця створено освітній портал, що містить електронний навчальний контент з дисциплін, які вивчаються студентами різних спеціальностей. Зокрема кафедрою медичної та загальної хімії підготовлено навчально-методичні комплекси з аналітичної хімії для студентів фармацевтичного факультету, що навчаються за спеціальністю «Фармація» та «Технологія парфумерно-косметичних засобів».

Матеріали електронного навчального контенту з дисципліни «Аналітична хімія» розділені на три модулі: якісний аналіз, кількісний аналіз, інструментальні (фізичні та фізико-хімічні) методи аналізу. До кожного модуля представлені методичні рекомендації практичних занять, лабораторні роботи, питання для підготовки до підсумкового модульного контролю, списки рекомендованої літератури. Викладення найбільш складних питань супроводжується рисунками, схемами, таблицями. Для більш глибокого засвоєння матеріалу, а також для перевірки засвоєння основних положень аналітичної хімії після кожної методичної розробки наведені приклади рішення типових розрахункових та ситуаційних задач, а також завдання для самостійної роботи. В процесі навчання студенти можуть виконувати лабораторні роботи керуючись відповідними методичними вказівками, що містять теоретичний матеріал, відомості про посуд та його підготовку до аналізу, про необхідні реактиви та їх приготування, завдання, які необхідно виконати та форму представлення результатів і проведення розрахунків. Ціль електронного навчального контенту – надання допомоги студентам в якісному засвоєнні матеріалу курсу аналітичної хімії, організації самостійної роботи на протязі навчального року та при підготовці до підсумкового модульного контролю.

Ще одним напрямком використання інформаційних технологій при вивченні аналітичної хімії на кафедрі медичної та загальної хімії є розробка і впровадження електронного курсу лекцій (презентації Microsoft Power Point),

що дозволяє підвищити пізнавальну активність студентів, посилити мотивацію навчальної діяльності, підвищити результативність навчання. Завдяки можливості викладача представити в презентації велику кількість інформаційних об'єктів і процесів з усім різноманіттям їх властивостей та проявів стає можливим більш чітко і точно визначити їх місце та значення в системі наукових знань та їх професійну спрямованість, органічно поєднавши фундаментальні наукові знання з аналітичної хімії з професійними інтересами майбутніх фармацевтів.

Для контролю засвоєння лекційного матеріалу та своєчасного усунення пробілів в знаннях після кожної презентації лекції розміщені тестові завдання. У випадку виникнення труднощів при відповіді на будь-яке питання завжди є можливість повернутись до слайду, що містить відомості для правильної відповіді.

Виходячи зі специфіки аналітичної хімії як науки, при її вивченні доцільно використовувати комп'ютер для моделювання процесів, явищ та фізико-хімічних досліджень, які неможливо продемонструвати в навчальній лабораторії.

Крім навчально-методичних матеріалів електронний навчальний контент містить і інші взаємопов'язані документи, включаючи робочу навчальну програму з аналітичної хімії, календарний план лекцій та практичних занять, графіки проведення кожного підсумкового модульного контролю (ПМК), а також їх перескладань, регламент проведення та критерії оцінювання ПМК, регламент відпрацювання пропущених практичних занять та лекцій, графіки проведення поточних консультацій та відпрацювань з дисципліни викладачами кафедри та графіки проведення перед модульних консультацій.

Отже, структура електронного навчального курсу з аналітичної хімії сприяє більшій індивідуалізації та насиченості навчального процесу, адже студент бачить план роботи в цілому та завдання, які перед ним стоять, отримує інформацію про способи перевірки знань, володіє всією необхідною інформацією. Проте інформаційні технології створюють лише базу необхідних матеріалів і не в силах замінити викладача. Саме викладач стимулює студентів до професійного та творчого самовдосконалення, спонукає до дослідницької роботи, підвищення професійних здібностей та вмінь. В результаті виховується самодостатній, конкурентоспроможний фахівець, який зможе реалізувати себе в сучасному суспільстві.

ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ МЕДИЧНОЇ ГЕНЕТИКИ

Шевеленкова А.В., Чеснокова М.М., Сметюк О.О. *(Одеський національний медичний університет, м. Одеса, Україна)*

Науково-технічний прогрес надав можливості впровадження принципово нових форм навчання, до яких можна віднести дистанційну форму освіти. Широке розповсюдження мережі Інтернет дозволяє педагогу спілкуватись зі студентами поза межами навчальної аудиторії, та навіть навчального закладу. Важливе значення ця форма навчання має для післядипломної підготовки фахівців, оскільки це дозволяє поєднати практичну роботу з отриманням теоретичних знань. В Одеському національному медичному університеті зроблені перші кроки для впровадження форм дистанційного навчання для студентів-заочників фармацевтичного факультету, а також для післядипломної підготовки лікарів- інтернів. Так, заняття з медичної генетики з лікарями-інтернами, що проходять післядипломну підготовку в Херсоні, проводилось на базі Херсонської міської клінічної лікарні з використанням програми Skype. Викладачами кафедри клінічної імунології, генетики та медичної біології було підготовлено та прочитано лекції з медичної генетики. Лекції було супроводжено мультимедійними презентаціями. Також було підготовлено завдання для самостійної роботи, які лікарі-інтерни отримали по електронній пошті, розв’язали та надіслали для перевірки. Така організація навчального процесу має ряд переваг. По-перше це значна економія часу та коштів для людей, що проходять навчання, а для навчального закладу - розв’язує проблему розміщення інтернів. По-друге це дозволяє не відривати лікарів від практичної роботи для проходження теоретичних циклів.

Однак, з точки зору викладача, така форма проведення занять потребує значних зусиль для її правильної організації. Перш за все, обидві аудиторії (як для викладача, так і для слухачів) повинні мати спеціальне обладнання, яке дозволяє контролювати всю аудиторію та вільно спілкуватись. Наш досвід свідчить, що неможливість бачити всю аудиторію та оцінювати реакцію на матеріал, що викладається, значно ускладнює процес навчання. Читання такого роду лекцій потребує більшого часу для підготовки та створює більш стресову ситуацію для викладача. Найважливішою умовою успішного дистанційного навчання є значна мотивація аудиторії. Без цього фактору ефективність подібної форми навчання дуже низька. Крім того, подальше впровадження дистанційного навчання потребує комплексного методичного забезпечення, включаючи електронні підручники.

РОЛЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Шевченко І.М., Десятська Ю.В., Горностаєва Н.Ю. *(Одеський національний медичний університет, м.Одеса, Україна)*

У сучасному світі існує необхідність у постійному і швидкому оновленні знань, формуванні потреби в самостійному оволодінні ними. Тому перспективна система освіти повинна надавати людині можливість не лише отримувати додаткову освіту, а й можливість безперервної освіти. Одним з важливих напрямків розвитку такої системи освіти є дистанційне навчання.

Дистанційне навчання є важливою складовою самостійної роботи студентів. Жодні знання, не підкріплені самостійною діяльністю, не можуть стати справжнім надбанням людини. Це одне з основоположних правил, на яких побудована вся учбова діяльність. Відбувається зміна парадигми освіти: пасивне навчання (студенти здобувають освіту) замінюється активним. У навчанні замість правила «викладачі учать студентів» вводиться правило «студенти вчаться у викладачів».

У вихованні замість правила «вуз створює умови для розвитку особових властивостей» вводиться правило «студент сам формує свої особові властивості в середовищі вузу». У професійному розвитку (становленні) замість девізу «практика потрібна всім для придбання навиків» вводиться девіз «лише дії, практика, реальна робота формують компетенції на базі отриманих при навчанні знань, умінь, навиків».

Одним з варіантів самостійної роботи студентів можуть розглядатися дистанційні технології навчання під управлінням викладача на відстані (2,3). На кафедрі педіатрії №1 і неонатології дистанційні методи реалізовані у вигляді мультимедійних розробок і інтернет- технологій. Мультимедійні технології дозволяють створювати навчальні програми, електронні підручники, тести для контролю знань студентів. Інтернет-технології орієнтовані на використання в учбовому процесі вищої школи засобів телекомунікації по відеоканалах і комп'ютерних мережах, а також вживання віртуальних підручників і енциклопедій. На сайті нашої кафедри http:// http://pediatrodessa.weebly.com/ представлені підручники і монографії, навчально-методична література, тести для контролю рівня знань.

Ми вважаємо, що найбільш прийнятним способом організації дистанційного навчання є використання сучасних інформаційних технологій - комп'ютерних телекомунікацій в режимі електронної пошти, телеконференцій, інших

інформаційних ресурсів місцевих мереж, а також Інтернету, на основі текстової інформації. Це найбільш доступний, дешевий спосіб організації дистанційного навчання, що володіє значними можливостями.

Необхідно підкреслити, що ефективність освіти, і інтернет-навчання зокрема, безпосередньо залежить від рівня підготовки викладачів. Впровадження інтернет-технологій в сферу освіти сприяє формуванню нової ролі викладача, який вже є не джерелом інформації, а виступає в ролі вчителя, який радить, консультує студентів, координує їх діяльність. В системі дистанційного навчання за викладачем закріпився термін «тьютор». В обов'язки тьютора входить організація і контроль за ходом навчального процесу, проведення тьюторіалів і здійснення консультацій, рекомендації щодо виконання та перевірка контрольних завдань, і саме кваліфікована, систематизована підготовка викладачів. Фактично, для підтвердження можливості реалізації однієї або декількох освітніх програм з використанням у повному обсязі дистанційного навчання необхідно, крім іншого, наявність викладачів, спеціально підготовлених для роботи у інформаційно-освітньому середовищі

Дистанційне навчання в певній мірі може сприяти вирішенню актуальних проблем вищої освіти (доступ широких верств населення до вищої освіти, наближення освітніх послуг до місця проживання, можливість реалізації принципу безперервності освіти), підвищенню якості підготовки фахівців за рахунок орієнтації на використання автоматизованих навчальних і тестуючих систем, спеціалізованих навчально-методичних матеріалів, оперативного оновлення методичного забезпечення навчального процесу, ефективного поєднання нових педагогічних та інформаційних технологій тощо.

Використання дистанційних технологій навчання міняє методику організації системи самостійної роботи студентів по педіатрії, все більше орієнтуючи її на активізацію, індивідуалізацію і диференціацію учбово-пізнавальної діяльності. Дистанційні технології дозволяють розвинути такі властивості особи, як організованість, дисциплінованість, уміння планувати свою діяльність, а також сприяють реалізації необхідних умов для формування самостійності і потреби в постійній самоосвіті.

Зрозуміло, що система дистанційного навчання не може і не повинна повністю замінити традиційну систему підготовки лікарів - вони повинні доповнювати і збільшувати потенціал один одного. Впровадження дистанційного навчання у вузах повинно йти поетапно, в різних вузах по-різному, у міру створення спеціалізованих програм.

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННІ ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Шкрабик Й.В. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*)

Методи навчання - це сукупність прийомів і підходів, з допомогою яких відбувається взаємодія студентів і викладача в процесі навчання.

Методи навчання можна поділити на три узагальнені групи.

Пасивний метод - це форма взаємодії студентів і викладача. Лекція - найпоширеніший вид пасивного уроку. Лектор є основною дійовою особою і керуючим ходом уроку. Студенти виступають у ролі пасивних слухачів, підпорядкованих директивам вчителя. Зв'язок лектора зі студентамипри застосуванні пасивного метода здійснюється за допомогою опитувань, модульних робіт, тестів і т. д.

З точки зору сучасних педагогічних технологій та ефективності засвоєння учнями навчального матеріалу пасивний метод вважається найбільш неефективним. Незважаючи на це, він має і деякі плюси. Це відносно легка підготовка до лекції з боку лектора. У викладача є можливість надати порівняно більшу кількість навчального матеріалу в обмежених часових рамках занять. Це дуже важливо, так як сьогодні різко зменшується лекційний об′єм. Більшість лекторів вважають за краще пасивний метод іншим методам. Цей підхід успішно працює у руках досвідченого педагога. Студентам ставляться чіткі цілі, спрямовані на ґрунтовне вивчення предмета. Цей вид уроку найбільш поширений. Він приносить найбільшу користь тоді, коли студенти уже цілком сформовані люди і мають чіткі цілі для глибокого вивчення предмету.

Активний метод - це така форма взаємодії між студентами і викладачем коли в ході уроку студенти не пасивні слухачі, а активні учасники уроку. Якщо в пасивному уроці основною дійовою особою і менеджером уроку був вчитель, то тут вчитель і учні знаходяться на рівних правах. Часто активний метод об’єднують з інтерактивним методом.

Між активними та інтерактивними методами ставлять знак рівності, проте, незважаючи на спільність, вони мають відмінності. Інтерактивні методи можна розглядати як найбільш сучасну форму активних методів.

Інтерактивний метод– це подача матеріалу у режимі бесіди, діалогу. При цьому лектор повинен максимально використовувати мультимедійну подачу матеріалу. Іншими словами, на відміну від активних методів, інтерактивні орієнтовані на більш широку взаємодію студентів не тільки з викладачем, але й

один з одним і розраховані на домінування активності учнів у процесі навчання. Місце вчителя в інтерактивних заняттях зводиться до напрямку діяльності студентів на досягнення цілей уроку. При підготовці викладач також розробляє план уроку (зазвичай, це інтерактивні вправи і завдання, в ході виконання яких студент вивчає матеріал). Отже, основними складовими інтерактивних уроків є інтерактивні вправи та завдання, які виконуються студентами. Важлива відмінність інтерактивних вправ і завдань від звичайних у тому, що виконуючи їх, учні не тільки і не стільки закріплюють вже вивчений матеріал, скільки вивчають новий.

Викладена вище класифікація не є безперечною. Існують і інші визначення інтерактивних форм навчання.

Незважаючи на наявність великої кількості досліджень у сфері нових освітніх технологій, у педагогічній практиці продовжують домінувати пасивні методи. Це можна пояснити наступними причини:

• більш тривала традиція використання пасивних методів,

• недовіра до відносно інноваційним методам,

• відсутність власного досвіду інтерактивного навчання у педагогів,

• недостатня методична підготовленість молодих викладачів і відсутність цілеспрямованого підвищення кваліфікації педагогів.

Інтерактивний метод більш прийнятний для технологій дистанційного і Інтернет навчання. Недоліком на мій погляд є той факт, що лекції студент повинен засвоювати самостійно, правда є альтернатива - відео-лекції, лекції по Скайпу, коли можна задавати питання, получати пояснення, відповіді.

Необхідно також відмітити і той факт, що в останні роки появилися нові моделі освіти, але води не підтверджені конкретними методичними матеріалами без яких неможливо втілити нові педагогічні ідеї в практику.

Однією із методів є активна і інтерактивна лекція. Це лекції з використанням слайдів, відеоматеріалів, "студент в ролі викладача", лекції у формі дискусії.

Активної може вважатися лекція, яка передбачає дискусію з залом. А інтерактивної - дискусію слухачів лекції між собою.

Необхідно використовувати всі методи подання матеріалу, при цьому необхідно обов’язково звертати увагу на теоретичну підготовленість і психологічні особливості особистості студентів.

В цьому аспекті пояснювально-ілюстративні, традиційні методи навчання є більш універсальними. Студенти повинні мати можливість вибору режиму навчання.

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОСВІТИ

Яланжі Л.Д., Тарай М.Г. (*Ізмаїльський технікум механізації та електрифікації сільського господарства, м Ізмаїл, Україна)*

Інтерактивні засоби навчання відіграють велику роль в освітньому процесі. Застосування спеціалізованих комп'ютерних технологій при навчанні дозволяє створювати принципово нові можливості для засвоєння досліджуваного матеріалу. Тому розробка нових прийомів, методів і засобів навчання представляється одним з найважливіших напрямків розвитку освітнього процесу.

Математика є досить складним предметом. Тому для забезпечення максимальної ефективності навчання викладачеві необхідно знайти найкраще поєднання засобів, методів навчання і технологій. І в цьому допомагають інформаційні технології. Особливо ефективним є застосування на заняттях з математики інформаційних технологій при введенні нових понять, демонстрації моделей, моделюванні, відпрацюванні певних навичок і вмінь, контролізнань. Дані технології ефективні не тільки своєю естетичною привабливістю, а й сприяють активізації різних каналів сприйняття студентів, реалізуючитим самим принципи доступності та наочності (використання анімації, звукового супроводу). Робота з мультимедійним та інтерактивним обладнанням підвищує інтерес до предмета, дає можливість створення цікавого заняття з комп'ютерною підтримкою, підвищує наочність і динаміку процесів подачі та засвоєння матеріалу. Завдяки такій роботі кожен студент може максимально розкритися, показати всі свої можливості і здібності, проявити і розвинути свої таланти, здатність мислити, творити, створювати нове.

Програма презентації «MicrosoftPowerPoint», що дає можливість налаштування анімації, звуків, вставки малюнків, кліпів, діаграм, дуже Ефективна на заняттях з математики. Вона допомагає створювати наочні образи, дозволяє візуалізувати матеріал, "оживляє" його, являє наочно ті явища, які неможливо продемонструвати іншими способами, дозволяє поєднувати процедури контролю та тренінгу.

Застосування презентацій на заняттях реально розвиває можливості студентів, забезпечує диференційований та індивідуальний підхід до навчання. Тому перспективним напрямком є не тільки використання комп'ютерів у навчанні, а й оволодіння самими навичками інформаційних користувачів, які розвивають творчу, активізує пізнавальний інтерес, підвищити рівень навчальної мотивації та дослідницьку діяльність студентів.

ЗМІСТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Аксьонова І.М.
Розвиток інженерної освіти в галузі будівництво **4**

Антонюк С.А.
Некоторые характеристики гуманитарной составляющей образования **6**

Барабаш І.В., Чабаненко П.М.
Реальне курсове та дипломне проектування
у навчальному процесі студентів **8**

Бажора Ю.И., Гончарук С.Ф., Гончарук Л.В.
Эффективность определения рейтинга студентов и академических групп в учебном процессе **9**

Бельская Н.К.
Подготовка архитекторов - предложения по оптимизации процесса **11**

Бермас Л.И., Нестреляй А.В.
Формирование коммуникативной компетенции студентов-медиков **12**

Беспалова А.В., Романюк В.П., Кныш А.И., Дашковская О.П.
Необходимость изучения БЖД в современных условиях **13**

Біляковська О.О., Горук Н.М.
Лекція як складова інноваційного освітнього середовища ВНЗ **14**

Благая В.В.
Управление качеством профессиональной подготовки специалистов автомобильного транспорта **16**

Благой В.В.
Проблемы инновационного образования специалистов автомобильного транспорта **17**

Блудова Ю.О.
Формування художньо-естетичного смаку у майбутніх вчителів початкової школи **18**

Бондарева О.О.
Деякі сучасні аспекти проблеми професійного вибору і мотивації до навчання у медичному виші **20**

Борденюк А.И., Жиров Г.Ф.
Использования нетрадиционных методов развития психофизических качеств для студентов **22**

Борінштейн Є. Р.
Професійно - креативне середовище ВНЗ – передумова підвищення якості підготовки майбутніх фахівців **24**

Бутник М.А., Верламов О.М., Захаров В.І.
Основні проблеми активізації освітнього процесу у вищому військовому навчальному закладі **25**

Бутник М.А.
Інноваційний підхід до удосконалення підготовки офіцерів запасу **26**

Веретенник А.М., Аболешкин С.Е., Терновский В.Б.
Роль системного анализа и подхода при обучении ситуационными методами **27**

Вершинская О.Б.
Мотивація як дидактичний інструмент пізнавальної діяльності студентів **28**

Власенко В. В.
Інновації в освітньому процесі **30**

Влялько В.А.
Українська інтелігенція в освітянському процесі **32**

Вятчаніна С.В.
Особливості адаптації китайських студентів до навчання у вищих навчальних закладах України **34**

Гавдзинський В.Н., Стехун А.О.
Актуальні проблеми викладання математики у техничному внз та шляхи їх вирішення **36**

Гара А.А., Гара Ан.А.
Рейтинговая система оценивания знаний студентов **38**

Герасимов О.І., Андріанова І.С., Сергунова О.Д.
Проблеми збереження фундаментальності освіти з фізики за умов використання тестових форм контролю знань **40**

Геращенко О.І., Порошенко С.В.
Дистанційне навчання – одна з актуальних проблем освіти **42**

Гнип О.П., Раєцька К.О.
Пріоритетні напрямки підвищення якості освіти в ВНЗ **44**

Головань В.Г., Маміч В.В., Шлапак В.О.
Актуальні проблеми підвищення якості підготовки офіцерів запасу для Збройних сил України **46**

Деділова Т.В., Поясник Г.В.
Дослідження кадрової структури вищої школи з урахуванням гендерного аспекту **47**

Діордієнко Л.Д., Семчук П.П.
Однаковість термінологічних визначень як важливий фактор порозуміння при втіленні концепції розвитку освіти України **49**

Долінська Л.В.
Якість професійної компетентності викладача вищого навчального закладу освіти технічного профілю **51**

Дюльгер М.О., Васалатій Н.В., Флоря Л.В.
Проблема розвитку критичного мислення у студентів вищих навчальних закладів **53**

Єрмакова С.С.
Освіта як соціокультурна система в умовах трансформації суспільства **54**

Кадієвська І.А.
Проблеми маніпуляції свідомістю молоді **56**

Казакова М.В
Порівняльна характеристика ідей актуальності інноваційного та традиційного навчань **58**

Карпова С. М.
Оновлення змісту художньої підготовки в системі архітектурної освіти **61**

Кизима В.П., Куковський А.Г., Яковчук В.В.
Система управління якістю підготовки фахівців для будівництва **62**

Кириченко С.В.
Проблеми в освітній підтримці обдарованих дітей Австралії та шляхи їх вирішення **65**

Киселёва А.В.
Актуальные проблемы архитектурного образования и пути их решения **67**

Кисельова О. І.
Роль тестового контролю у системі вимірювання знань студентів ВНЗ **68**

Кіршо С.М.
Інноваційно-педагогічна самосвідомість викладача – найважливіша компонента модернізації освіти **70**

Кічук Н.В.
Глобалізація знань і науковий прогрес **71**

Клєба А.І.
Проблеми формування інформаційно-комунікативної культури майбутніх фахівців у сучасній освіті **72**

Клименко Л.В.
Підготовка фахівців у дослідницьких університетах в Україні **74**

Ковальчук Г.В.
Професійна мотивація як невід'ємна складова навчального процесу **76**

Ковров А.В.
Забезпечення якості вищої освіти в академії **78**

Кондратюк А.І., Кривоніс Т.Г., Байгузіна І.Ч., Демченко М.І.
Аналіз проблем та перспектив вищої медичної школи щодо удосконалення підготовки медичних психологів у контексті національної стратегії побудови нової системи охорони здоров’я України **79**

Кравчук О.І., Дроздов М.О., Оленєв В.М.
Проблеми інформатизації освітньої діяльності підготовки військових фахівців **81**

Кривцова Н.В.
Самореализация личности исследователя в условиях современного образования **82**

Крыжантовская О.А.
Причины необходимости развития непрерывного образования **84**

Крыжантовский А.В, Блыщик И.А
Управление качеством образования **85**

Куковський А.Г., Кизима В.П.
Розвиток креативних здібностей студентів будівельних спеціальностей у ВНЗ **86**

Лисенко А.О.
Проблеми оцінки ефективності дистанційної освіти **88**

Марцева Л.А., Митинський В.М.
Створення інноваційного освітнього середовища для забезпечення пізнавальної активності та психологічного комфорту студентів **90**

Маслій О.М., Дроздов М.О., Шлапак В.О.
Сучасні проблеми діагностики рівня професійної підготовки військових фахівців **93**

Медянова Е.В.
Возможности психологического сопровождения профессионального обучения **94**

Мосьпан Н.В.
Проблема працевлаштування випускників вищих навчальних закладів та шляхи її вирішення **96**

Муравьева И.А.
Три основные проблемы современного образования **97**

N. Davidovich, A. Herega , V. Dorofyeyev, V. Vyrovoy, M. Zavoloka
Introduction scientific paradigm: Relationship with education **98**

Огороднійчук І.А.
Інтеграція правових знань із дисципліни гуманітарного циклу підготовки інженерів **100**

Олефіренко І.В
Діагностика мотивації студентів Олександрійського медичного училища до мабуйтньої професійної діяльності **101**

Осипенко Д.С., Осипенко Т.С.
Связь модульной системы обучения в колледже с интенсификацией учебного процесса **103**

Островський П.І., Чернишев В.Г., Шинкаренко В.М., Орлов Є.В.
Щодо принципів педагогічних інновацій освітнього процесу **104**

Павлюк О.В., Захлевська Т.В.
Формування здоров'язбережної компетентності у студентів ОНАХТ під час навчально-виховного процесу **106**

Пандас Т.Н., Хоменко Т.В.
Використання педагогічних технологій при викладанні у вищих навчальних закладах **108**

Пастушенко О.В.
Преодоление правового нигилизма в образовательном процессе **110**

Педько І.А.
Пропозиції щодо впровадження новітніх тенденцій навчання в ОДАБА **111**

Познаховський В.А., Куковський А.Г., Кизима В.П.
Основи формування конкурентоспроможності фахівця **114**

Полясный В.А.,Ткачук В.И.
Экономические знания в системе медицинского образования **116**

Пономарёва Н.В.
Проблемы социокультурной адаптации иностранных студентов **118**

Попова О.А.
Особистісно орієнтоване навчання **119**

Придатко О.В.
До методу оцінювання якості продукту освітніх проектів підготовки рятувальників **121**

Птица Н.В.
Роль куратора в процессе становления и обучения иностранных студентов **123**

Рибка Н.М.
Викладач філософії в умовах споживання знання **124**

Роганова Т.Г.
Виховання правової культури у студентів педагогічних коледжів, як педагогічна проблема **126**

Ройлян В.О., Московчук О.С., Оленев М.В.
Удосконалення принципів інтеграції й диференціації освітньої діяльності **128**

Руснак И.М.
Культура профессионального общения студентов технического ВУЗа в структуре его профессиональной деятельности **129**

Сліпчук В.Л.
Реформування змісту професійної підготовки фахівців фармацевтичної галузі України **132**

Снегірьов В.В.
Сучасні підходи підвищення якості навчально-виховного процесу у ВНЗ І-ІІ рівнів акредитації **134**

Соколовская Г.Н.
Проблема развития информационно-коммуникативных способностей студента **136**

Спиридонова Л.К.
Психологічна культура як одна з якостей особистості майбутніх фахівців **137**

Стьопін А.О., Амецька О.П. **139**
До проблеми оновлення гуманітарної освіти

Суханов В.Г., Гара О.А.
Опыт организации реального курсового и дипломного проектирования на кафедрах строительно-технологического института **141**

Сушицька Т.А., Койчев О.О.
Класифікація професійного рівня фахівців **142**

Токар І.І.
Стереотип викладача вищого навчального закладу **144**

Тюлькіна К.О.
Публікація наукових досліджень у виданнях міжнародних науко метричних баз **146**

Хамидулина Е.Г.
О противоречии действительности и идеала **148**

Хропот С.Г.
Про інноваційну складову навчання магістра **150**

Черкас П.П.
Питання підвищення кваліфікації працівників в сучасних умовах **153**

Чумакова А.А.
Музикотерапія в закладах позашкільної освіти: виклик сьогодення **154**

Шевченко І.Ю.
Прогнозування потреби національної економіки в фахівцях як основа ефективного функціонування системи вищої освіти в Україні **156**

Шевченко І.Ю.
Обґрунтування необхідності регіоналізації державної політики в сфері освіти, науки та техніки **158**

Шевчук Е.Ю.
Основные задачи воспитательной работы высшего учебного заведения **160**

Шипилов Ю.И.
Особенности последипломного образования **161**

Шишкалова Н.Ю.
Актуальні проблеми освіти та шляхи їх вирішення **162**

Шрамко О.О.
Сучасні підходи до підготовки ІТ - спеціалістів **164**

Юркова Т.Ф.
До проблеми екологічної підготовки фахівців **166**

Яготін Р.С.
Сучасні підходи до підвищення рівня свідомості студентів щодо збереження власного здоров'я **168**

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ОСВІТУ

Бубнов І.В.
Про технологічні та організаційно-методичні заходи щодо запобігання плагіату в освітньому процесі **171**

Витюков В.В., Семенов С.В.
Адаптация учебного процесса к стандартам ЕС в институте инженерно-экологических систем ОДАБА **173**

Волошина О.В., Монюшко М.М.
Впровадження польського досвіду у створенні міжгалузевих індивідуальних студій у вищих навчальних закладах України **175**

Деділова Т.В., Поясник Г.В.
Особливості впровадження гендерного підходу у вищій освіті України **177**

Дроздов В. О., Тодорич І.В., Шевчук А.В.
Імплементація законодавства про вищу освіту **179**

Закорчемний Ю.О., Закорчемна Н.О.
Система забезпечення якості освітнього процесу **180**

Лапина О.И., Мишутин А.В., Леонова А.В.
Основные педагогические направления в современном профессиональном образовании **182**

Молчанова Ю.В.
Інтеграція освітньої системи навчального закладу відповідно програм європейської мобільності **185**

Попов О.А., PhD. Božo Soldo
Возможности международного обмена студентов академии с учетом критериев Болонского процесса **187**

Семчук П.П.,Куковський А.Г., Кизима В.П.
До проекту «Концепція розвитку освіти України на період 2015-2025 років» **190**

Станкевич І.В.
Система внутрішнього забезпечення якості освітньої організації: критерії та вимоги чинного законодавства про вищу освіту **193**

Улибіна В.О.
Компетентнісний підхід до забезпечення якості вищої освіти **195**

Чубко А.С.
До питання внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Україні **197**

ВПРОВАДЖЕННЯ НОВИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Артим В.І., Грабовський Р.С.
Розробка навчально-контролюючого програмного забезпечення з дисципліни „ОПІР МАТЕРІАЛІВ” **200**

Асабашвілі С.Д.
Актуальні інструменти в процесі навчання у ВНЗ **202**

Бадюл М.Ф., Панченко А.А., Цуркан А.В.
Применение компьютерных тренажеров в дистанционном обучении **204**

Белинский Е.Е., Зотова Ю.В., Роздайбеда В.А.
Интернет – технологии в подготовке младших специалистов по технике и экономике **205**

Берлінська Л.І., Караконстантин Д.Ф., Новіков Д.А.
Впровадження стимуляційних технологій в медичній практиці **206**

Бикова С.В.
Особливості використання інформаційно-комунікативних технологій навчання **208**

Борисенко Д.В.
Особливості сучасних навчальних формацій **209**

Борісов О.Г., Колеснікова К.С.
Наукова конференція як інтерактивна медіа освітня технологія **211**

Вдовенко О.І.
Формування творчих здібностей учнів шляхом застосування новітніх інформаційних технологій **213**

Витюков В.В. Коваленко О.В.
Практическое использование вспомогательных программ (mind map) при составлении конспекта лекций **215**

Вуж Т.Є., Ревіна Т.Г., Марчук І.А
Впровадження в навчальний процес підготовки студентів медиків медичного стимулятора «Скіф» **217**

Гейдел А.М., Чернуха К.А.
Особливості використання освітнього web-порталу в педагогічному навчальному закладі **219**

Гейдел А.М., Кривенко Ю.О.
Особливості використання хмарних технологій у сучасному навчальному закладі **221**

Голінка І.В., Гейдел А.М.
Системи elearning server 3000, moodle у сучасній освіті **223**

Горобец Д.А.
Применение программного обеспечения при проведении практических занятий со студентами заочной формы обучения **225**

Грінько Н.С., Гейдел А.М.
Використання технологій flipped classroom у навчальному процесі **226**

Давидченко І.Д.
Упровадження комп'ютерних технологій на заняттях зі світової літератури як засіб підвищення ефективності науково-дослідної роботи майбутніх фахівців **228**

Донцова О.М., Вельчева К.М.
Впровадження нової технології навчання «m-learning» при використанні сайту кабінету іноземних мов “classroom45.net” **230**

Дучинська Г. С.
Використання інформаційних технологій при вивченні хімії **232**

Егупов К.В., Якушев Д.И.
Автоматизированная система тестирования в учебном процессе. **234**

Євдокімова О.М.
Процес інформатизації сучасного суспільства **237**

Зборовская И.А., Пехтерева А.А., Шаповалов А.В., Гарбуз А.И..
Организация практических занятий по определению интенсивности движения с применение компьютерной техники **239**

Іванова О.С.
Конвергенція НБІК- технологій у дзеркалі біоетики **240**

Кантаржи Н.І.
Про ефективність використання мультимеді технологій при проведенні різних видів навчальних занять **241**

Козуб С.А., Сморж М.В, Редунов Г.М.
Подготовка младших специалистов ОККТ ОГЭУ с помощью компьютерных тренажерных комплексов **243**

Коликова Т.Г.
Мультимедийные технологии – одно из нових направлений обучения **244**

Коріцька С.І.
Впровадження мультимедійних технологій у навчальний процес вищої освіти **245**

Коріцька С.І.
Практичні заняття у дистанційному навчанні **246**

Кошельник О.Л., Попов О.Г., Десятський В.В.
Інтернет – забезпечення вивчення топографічної анатомії та оперативної хірургії **247**

Кривченко Ю.В., Веретенник А.М., Журавлев Ю.И.
Применение информационных технологий в преподавании технических дисциплин **248**

Кулінська Л.В.
Мультисенсорна технологія в морально-етичному вихованні дошкільників **249**

Кущенко І. М.
Творче моделювання уроків української мови з використанням ІКТ **251**

Лазарчук С.Ф.
Роль инновационных технологий в изучении английского языка **253**

Майорова Т.Р.
Інтерактивні технології навчання – керована форма активізації навчального процесу **255**

Макушкина М.П., Кулакли Т.А., Редунов Г.М. **257**
Программное обеспечение в автоматизированном обучении физике и математике

Мацегора Н.А., Бабуріна О.А., Смольська І.М., Полякова С.О., Леоненко-Бродецька О.М. . **258**
Інтерактивні методи навчання у викладанні дисципліни «Фтизіатрія»

Мацегора Н.А., Шпота О.Є. **259**
Переваги дистанційного вивчання курсу «Фтизіатрія» лікарями-інтернами за фахом «Сімейна медицина»

Менейлюк А.И., Лукашенко Л.Э **260**
Интерактивная методика обучения

Мишурская Н.Ю., Зубченко О.В., Сушилова А.А. **262**
Использование информационных технологий при коммуникативно-направленном обучении иностранному языку

Неретіна І.В., Пантілімонова Л.А., Корченко Г.М. **264**
Використання ІКТ на уроках української мови та літератури, світової літератури

Несин Д.Ю., Терлыч С.В. **265**
Применение тестовых технологий для контроля знаний дисциплин кораблестроительного профиля

Огарков Б.Л., Мартынов Е.В. **266**
Пути формирования профессиональной компетентности студентов технического ВУЗа

Пересторонин С.Л., Чумаченко В.Ф., Якушев А.Е. **268**
Роль интернет – технологий в подготовке современного младшего радиоспециалиста

Петрищенко Н.А., Серьогіна Н.В. **270**
Впровадження сучасних технологій у вищих навчальних закладах

Писаренко А.Н., Тихонова А.Р. **272**
Проведение лабораторных занятий по физике с использованием виртуальных технологий

Побле Д.К., Кіт Н.В. **273**
Сучасна методика мовної підготовки на прикладі підготовки військовослужбовців в Вест-Пойнті

Приходько Д.О. **275**
Використання комп’ютерних ігор в навчальному процесі

Романишин Ю.Л.
Роль інформаційних технологій у фаховій підготовці документознавців (на прикладі дисципліни «Інформаційний маркетинг») **276**

Семченко С.С., Єгоренко О.С., Осінцева В.І.
Використання стимуляційних методів навчання для підвищення якості освіти медичних фахівців **278**

Славова О.М.
Использование видеоматериалов при изучении иностранного языка студентами неязыковых ВУЗов **280**

Сушилова А.А., Зубченко О.В., Мишурська Н.Ю.
Методи застосування інноваційних технологій в процесі вивчення іноземних мов **282**

Танасюк І.М.
Практика ефективної взаємодії студентів в умовах навально - тренінгового підприємства **284**

Титлова О.А., Титлов А.С., Козонова Ю.А.
Информационные и интерактивные технологии обучения в преподавании теплохладотехники **286**

Токмиленко Т.Т., Токмиленко О.С.
Використання академічної версії PTV Vision® VISUM в навчанні студентів напрямку «Транспортні технології» **287**

Усыченко Е.М., Буйко Е.А., Усыченко Е.Н.
Внедрение новых информационных технологий обучения для студентов 6 курса на кафедре инфекционных болезней Одесского национального медицинского университета **289**

Фізор Н.С., Науменко І.А.
Досвід створення навчально-методичного ресурсу з технології ліків **290**

Фоміна Л.В., Фомін О.О., Меркулова Д.О.
Новітні технології у медицині - використання для підготовки студентів ВНМУ **291**

Цубенко В. Л
Використання інформаційних технологій навчання у викладанні гуманітарних дисциплін **293**

Чижик В.М.
Використання сучасного програмного забезпечення в підготовці інженерів з транспорту **295**

Чуйкова О.В.
Інтерактивні методи викладання філософських дисциплін у ВНЗ України **296**

Чхало О.М.
Інформаційні технології при вивченні аналітичної хімії в медичному університеті **297**

Шевеленкова А.В., Чеснокова М.М., Сметюк О.О.
Досвід використання елементів дистанційних методів навчання при викладанні медичної генетики **299**

Шевченко І.М., Десятська Ю.В., Горностаєва Н.Ю.
Роль дистанційного навчання в системі вищої професійної освіти **300**

Шкрабик Й.В.
Інтерактивні методи навчання у викладанні технічних дисциплін **302**

Яланжі Л.Д., Тарай М.Г.
Впровадження нових інформаційних технологій освіти **304**